

Спорттық атақтарды, разрядтарды және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің м.а. 2014 жылғы 28 қазандағы № 56 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2014 жылы 25 қарашада № 9902 тіркелді.

"Дене шынықтыру және спорт туралы" Қазақстан Республикасының Заңының 7-бабы 21) тармақшасына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

Ескерту. Кіріспе жаңа редакцияда – ҚР Мәдениет және спорт министрінің м.а. 01.12.2022 № 346 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1. Осы бұйрыққа қосымшаға сәйкес Спорттық атақтарды, разрядтарды және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптары бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі Спорт және дене шынықтыру істері комитеті (Е.Б. Қанағатов) заңнамада белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін;

2) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуден өткеннен кейін мерзімді баспа басылымдарында, "Әділет" ақпараттық-құқықтық жүйесінде жариялануын;

3) Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігінің интернет-ресурсында орналастырылуын қамтамасыз етсін.

3. "Спортшылар үшін төрт жылдық (олимпиадалық) кезеңге біліктілік талаптарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Спорт және дене шынықтыру істері агенттігі төрағасының 2013 жылғы 23 тамыздағы № 303 бұйрығының (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8717 тіркелген, "Егемен Қазақстан" 2013 жылғы 26 қыркүйектегі № 220 (28159), "Казахстанская правда" 2013 жылғы 26 қыркүйектегі № 282 (27556) сандарында жарияланған) күші жойылды деп танылсын.

4. Осы бұйрықтың орындалуын бақылауды өзіме қалдырамын.

5. Осы бұйрық алғаш ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Министрдің міндетін атқарушы

Т. Есентаев

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және спорт министрінің м.а.
2014 жылғы 28 қазандағы
№ 56 бұйрығына қосымша

Спорттық атақтарды, разрядтарды және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарын

Ескерту. Нормалары мен талаптары жаңа редакцияда – ҚР Туризм және спорт министрінің м.а. 19.06.2025 № 98 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1-бөлім. Жалпы ережелер

1. Осы Спорттық атақтарды, разрядтарды және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптары (бұдан әрі – Нормалар мен талаптар) Спорт түрлерінің тізіліміне (бұдан әрі – Тізілім) кіретін спорт түрлері бойынша тиісті спорттық атақтарды, разрядтарды және біліктілік санаттарын беру үшін орындалуы қажет нормалар мен талаптарды орнатады.

2. Спорттық атақтарды, разрядтарды және біліктілік санаттарын беру және олардан айыру тәртібі Қазақстан Республикасы Спорт және дене шынықтыру істері агенттігі төрағасының 2014 жылғы 29 шілдедегі № 300 (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 9675 болып тіркелген) бұйрығымен бекітілген Спорттық атақтар, разрядтар және біліктілік санаттарын беру және олардан айыру, омырауға тағатын белгілерді беру қағидаларын, сондай-ақ олардың сипаттамасымен айқындалады.

3. Дене шынықтыру және спорт саласындағы уәкілетті орган Спорттық атақтар, разрядтар және біліктілік санаттарын Тізілімге кіретін спорт түрі бойынша талаптар және (немесе) нормалар бір рет орындалған жағдайда береді.

4. Спорттық атақ және разрядты беру үшін Нормалар мен талаптарға сәйкес негіздеме болып табылады:

- 1) спорт жарысында бекітілген орын алу (талаптар);
- 2) спорттық атақтар мен разрядтарды алу үшін орындалуы тиіс көрсеткіштер (нормалар).

2-бөлім. Спорттық атақтарды және разрядтарды беру нормалары мен талаптары

1-тарау. Олимпиадалық спорт түрлері

5. Жазғы олимпиадалық спорт түрлері бойынша спорттық атақтар және разрядтарды беру нормалары мен талаптары Спорттық атақтарды, разрядтарды және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына тиісті қосымшаларында жазылған:

- 1) "академиялық есу" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарына 1-қосымшаға сәйкес;
- 2) "ат спорты" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 2-қосымшаға сәйкес;

- 3) "ауыр атлетика" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 3-қосымшаға сәйкес;
- 4) "ашық суда жүзу" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 4-қосымшаға сәйкес;
- 5) "әйелдер күресі" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 5-қосымшаға сәйкес;
- 6) "әртістік жүзу (үйлесімді жүзу)" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 6-қосымшаға сәйкес;
- 7) "бадминтон" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 7-қосымшаға сәйкес;
- 8) "байдарка мен каноэде есу" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 8-қосымшаға сәйкес;
- 9) "баскетбол" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 9-қосымшаға сәйкес;
- 10) "баскетбол 3x3" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 10-қосымшаға сәйкес;
- 11) "батуттық гимнастика" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 11-қосымшаға сәйкес;
- 12) "бокс" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 12-қосымшаға сәйкес;
- 13) "брейкинг" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 13-қосымшаға сәйкес;
- 14) "велосипед спорты (шоссе)" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 14-қосымшаға сәйкес;
- 15) "велосипедтік мотокросс (BMX)" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 15-қосымшаға сәйкес;
- 16) "велотрек" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 16-қосымшаға сәйкес;
- 17) "гольф" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 17-қосымшаға сәйкес;
- 18) "грек-рим күресі" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 18-қосымшаға сәйкес;
- 19) "дзюдо" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 19-қосымшаға сәйкес;
- 20) "еркін күрес" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 20-қосымшаға сәйкес;
- 21) "есу слаломы" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 21-қосымшаға сәйкес;
- 22) "жағажай волейболы" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 22-қосымшаға сәйкес;
- 23) "желкенді қайық спорты" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 23-қосымшаға сәйкес;
- 24) "жеңіл атлетика" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 24-қосымшаға сәйкес;
- 25) "жүзу" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 25-қосымшаға сәйкес;

26) "классикалық волейбол" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 26-қосымшаға сәйкес;

27) "көгалдағы хоккей" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 27-қосымшаға сәйкес;

28) "көркем гимнастика" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 28-қосымшаға сәйкес;

29) "қазіргі бессайыс" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 29-қосымшаға сәйкес;

30) "қол добы" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 30-қосымшаға сәйкес;

31) "маунтинбайк" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 31-қосымшаға сәйкес;

32) "нысана көздеу" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 32-қосымшаға сәйкес;

33) "регби 7" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 33-қосымшаға сәйкес;

34) "садақ ату" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 34-қосымшаға сәйкес;

35) "семсерлесу" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 35-қосымшаға сәйкес;

36) "скейтбординг" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 36-қосымшаға сәйкес;

37) "спорттық гимнастика" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 37-қосымшаға сәйкес;

38) "спорттық құзға өрмелеу" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 38-қосымшаға сәйкес;

39) "стенд ату" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 39-қосымшаға сәйкес;

40) "су добы" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 40-қосымшаға сәйкес;

41) "суға секіру" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 41-қосымшаға сәйкес;

42) "таеквондо WT" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 42-қосымшаға сәйкес;

43) "теннис" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 43-қосымшаға сәйкес;

44) "триатлон" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 44-қосымшаға сәйкес;

45) "үстел теннисі" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 45-қосымшаға сәйкес;

46) "футбол" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 46-қосымшаға сәйкес;

6. Қысқы олимпиадалық спорт түрлері бойынша спорттық атақтар және разрядтарды беру нормалары мен талаптары Нормалар мен талаптарға тиісті қосымшаларында жазылған:

1) "биатлон" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 47-қосымшаға сәйкес;

2) "керлинг" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 48-қосымшаға сәйкес;

- 3) "конькимен жүгіру спорты" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 49-қосымшаға сәйкес;
- 4) "конькимен мәнерлеп сырғанау" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 50-қосымшаға сәйкес;
- 5) "ски-альминизм" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 51-қосымшаға сәйкес;
- 6) "сноуборд" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 52-қосымшаға сәйкес;
- 7) "тау шаңғысы спорты" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 53-қосымшаға сәйкес;
- 8) "фристайл" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 54-қосымшаға сәйкес;
- 9) "шайбалы хоккей" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 55-қосымшаға сәйкес;
- 10) "шаңғы жарыстары" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 56-қосымшаға сәйкес;
- 11) "шаңғы қоссайысы" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 57-қосымшаға сәйкес;
- 12) "шаңғымен тұғырдан секіру" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 58-қосымшаға сәйкес;
- 13) "шорт-трек" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 59-қосымшаға сәйкес.

2-тарау. Паралимпиадалық спорт түрлері

7. Паралимпиадалық спорт түрлері бойынша спорттық атақтар және разрядтарды беру нормалары мен талаптары Нормалар мен талаптарға тиісті қосымшаларында жазылған:

- 1) "бочча" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 60-қосымшаға сәйкес;
- 2) "волейболды отырып ойнау" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 61-қосымшаға сәйкес;
- 3) "голбол" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 62-қосымшаға сәйкес;
- 4) "интеллектуалдық бұзылуы бар адамдарға арналған баскетбол" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 63-қосымшаға сәйкес;
- 5) "интеллектуалдық бұзылуы бар адамдарға арналған велоспорт" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 64-қосымшаға сәйкес;
- 6) "интеллектуалдық бұзылуы бар адамдарға арналған жеңіл атлетика" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 65-қосымшаға сәйкес;
- 7) "интеллектуалдық бұзылуы бар адамдарға арналған жүзу" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 66-қосымшаға сәйкес;
- 8) "интеллектуалдық бұзылуы бар адамдарға арналған теннис" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 67-қосымшаға сәйкес;

9) "интеллектуалдық бұзылуы бар адамдарға арналған үстел теннисі" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 68-қосымшаға сәйкес;

10) "мұздағы пара хоккей" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 69-қосымшаға сәйкес;

11) "пара би спорты" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 70-қосымшаға сәйкес;

12) "пара велоспорт" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 71-қосымшаға сәйкес;

13) "пара дзюдо" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 72-қосымшаға сәйкес;

14) "пара қол күресі" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 73-қосымшаға сәйкес;

15) "пара пауэрлифтинг" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 74-қосымшаға сәйкес;

16) "пара садақ ату" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 75-қосымшаға сәйкес;

17) "пара үстел теннисі" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 76-қосымшаға сәйкес;

18) "пара каратэ" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 77-қосымшаға сәйкес;

19) "паралимпиадалық мәнерлеп жүру" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 78-қосымшаға сәйкес;

20) "соқырлар үшін үстел теннис (шоудаун)" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 79-қосымшаға сәйкес.

3-тарау. Сурдлимпиадалық спорт түрлері

8. Сурдлимпиадалық спорт түрлері бойынша спорттық атақтар және разрядтарды беру нормалары мен талаптары Нормалар мен талаптарға тиісті қосымшаларында жазылған:

1) "есту қабілеті бұзылған спортшылар үшін дзюдо" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 80-қосымшаға сәйкес;

2) "есту қабілеті зақымданған спортшылар арасындағы футбол" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 81 қосымшаға сәйкес;

3) "есту қабілеті зақымданған спортшылар арасындағы футзал" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 82-қосымшаға сәйкес;

4) "есту қабілеті зақымданған спортшылар арасындағы шахмат" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 83-қосымшаға сәйкес;

5) "сурдо таеквондо WT" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 84-қосымшаға сәйкес.

4-тарау. Ұлттық спорт түрлері

9. Ұлттық спорт түрлері бойынша спорттық атақтар және разрядтарды беру нормалары мен талаптары Нормалар мен талаптарға тиісті қосымшаларында жазылған:

- 1) "асық ату" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 85-қосымшаға сәйкес;
- 2) "аударыспақ" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 86-қосымшаға сәйкес;
- 3) "бәйге" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 87-қосымшаға сәйкес;
- 4) "дәстүрлі садақ ату" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 88-қосымшаға сәйкес.
- 5) "жамбы ату" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 89-қосымшаға сәйкес ;
- 6) "жаппай көкпар" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 90-қосымшаға сәйкес;
- 7) "жекпе-жек" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 91-қосымшаға сәйкес;
- 8) "көкпар" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 92-қосымшаға сәйкес;
- 9) "қазақ күресі" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 93-қосымшаға сәйкес;
- 10) "құсбегілік" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 94-қосымшаға сәйкес ;
- 11) "теңге ілу" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 95-қосымшаға сәйкес;
- 12) "тоғызқұмалақ" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 96-қосымшаға сәйкес.

5-тарау. Олимпиадалық емес спорт түрлері

10. Олимпиадалық емес спорт түрлері бойынша спорттық атақтар және разрядтарды беру нормалары мен талаптары Нормалар мен талаптарға тиісті қосымшаларында жазылған:

- 1) "kyokushin Budokai Karate – КҰкушинБудокай Каратэ" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 97-қосымшаға сәйкес;
- 2) "NOMAD MMA" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 98-қосымшаға сәйкес;
- 3) "авиация спорты" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 99-қосымшаға сәйкес;
- 4) "автомотоспорт" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 100-қосымшаға сәйкес;
- 5) "альпинизм" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 101-қосымшаға сәйкес;

- 6) "американдық футбол" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 102-қосымшаға сәйкес;
- 7) "ашихара-каратэ" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 103-қосымшаға сәйкес;
- 8) "аэробты гимнастика" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 104-қосымшаға сәйкес;
- 9) "белбеу күрес" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 105-қосымшаға сәйкес;
- 10) "би спорты (спорттық би, қазіргі заманғы би, спорттық-би хореографиясы)" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 106-қосымшаға сәйкес;
- 11) "биатл" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 107-қосымшаға сәйкес;
- 12) "бильярд" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 108-қосымшаға сәйкес;
- 13) "бирма боксы" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 109-қосымшаға сәйкес;
- 14) "бодибилдинг" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 110-қосымшаға сәйкес;
- 15) "вармитинг" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 111-қосымшаға сәйкес;
- 16) "гір спорты" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 112-қосымшаға сәйкес;
- 17) "грэпплинг (AIGA нұсқасы)" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 113-қосымшаға сәйкес;
- 18) "грэпплинг UWW" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 114-қосымшаға сәйкес;
- 19) "делбеші спорт" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 115-қосымшаға сәйкес;
- 20) "джиу-джитсу" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 116-қосымшаға сәйкес;
- 21) "дойбы" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 117-қосымшаға сәйкес;
- 22) "допты хоккей" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 118-қосымшаға сәйкес;
- 23) "жағажай футболы" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 119-қосымшаға сәйкес;
- 24) "жауынгерлік жекпе-жектің аралас түрлері (ММА)" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 120-қосымшаға сәйкес;
- 25) "индорхоккей" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 121-қосымшаға сәйкес;
- 26) "каратэ (WKF)" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 122-қосымшаға сәйкес;

- 27) "каратэ-до кҰкушинкай" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 123-қосымшаға сәйкес;
- 28) "каратэ-до шотокан" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 124-қосымшаға сәйкес;
- 29) "кҰкусин-кан каратэ-до" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 125-қосымшаға сәйкес;
- 30) "кекушинкай каратэ" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 126-қосымшаға сәйкес;
- 31) "кеме модельдеу спорты" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 127-қосымшаға сәйкес;
- 32) "киберспорт" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 128-қосымшаға сәйкес;
- 33) "кикбоксинг" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 129-қосымшаға сәйкес;
- 34) "киокушинкай-кан каратэ" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 130-қосымшаға сәйкес;
- 35) "комбат дзю-дзюцу" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 131-қосымшаға сәйкес;
- 36) "қол күресі" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 132-қосымшаға сәйкес;
- 37) "қоян-қолтық ұрыс" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 133-қосымшаға сәйкес;
- 38) "мейбукан Годзю-рю карате-до" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 134-қосымшаға сәйкес;
- 39) "муайтай (муай, тай боксы)" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 135-қосымшаға сәйкес;
- 40) "өрт сөндіру және өрттен құтқару" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 136-қосымшаға сәйкес;
- 41) "падел (padel)" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 137-қосымшаға сәйкес;
- 42) "панкратион" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 138-қосымшаға сәйкес;
- 43) "пауэрлифтинг" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 139-қосымшаға сәйкес;
- 44) "пенчак силат" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 140-қосымшаға сәйкес;
- 45) "петанк" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 141-қосымшаға сәйкес;
- 46) "пилондағы спорт" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 142-қосымшаға сәйкес;

- 47) "президенттік көпсайыс (Полиатлон)" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 143-қосымшаға сәйкес;
- 48) "радиоспорт" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 144-қосымшаға сәйкес;
- 49) "регби 15" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 145-қосымшаға сәйкес ;
- 50) "снайпинг" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 146-қосымшаға сәйкес;
- 51) "спортинг" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 147-қосымшаға сәйкес;
- 52) "спорттық акробатика" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 148-қосымшаға сәйкес;
- 53) "спорттық бағдарлау" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 149-қосымшаға сәйкес;
- 54) "спорттық балық аулау" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 150-қосымшаға сәйкес;
- 55) "спорттық самбо және жауынгерлік самбо" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 151-қосымшаға сәйкес;
- 56) "су асты спорты" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 152-қосымшаға сәйкес;
- 57) "таеквон-до GTF" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 153-қосымшаға сәйкес;
- 58) "таэквондо ИТФ (I.T.F.)" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 154-қосымшаға сәйкес;
- 59) "тәжірибелік ату" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 155-қосымшаға сәйкес;
- 60) "триатл" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 156-қосымшаға сәйкес;
- 61) "унифайт" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 157-қосымшаға сәйкес ;
- 62) "ушу" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 158-қосымшаға сәйкес;
- 63) "футзал" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 159-қосымшаға сәйкес;
- 64) "черлидинг" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 160-қосымшаға сәйкес;
- 65) "шахмат" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 161-қосымшаға сәйкес;
- 66) "шинкиокушинкай каратэ" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 162-қосымшаға сәйкес;
- 67) "эстетикалық топтық гимнастика" спорт түрі бойынша Нормалар мен талаптарға 163-қосымшаға сәйкес.

2-бөлім. Жаттықтырушылар, спорт бойынша жаттықтырушы-оқытушылар, дене шынықтыру және спорт жөніндегі әдіскерлер, нұсқаушы-спортшылар және спорт төрешілерінің біліктілік санаттарына қойылатын талаптар

6-тарау. Жаттықтырушы, спорт бойынша жаттықтырушы-оқытушы

11. Біліктілігі жоғары деңгейдегі жоғары санатты жаттықтырушы, біліктілігі жоғары деңгейдегі жоғары санатты спорт бойынша жаттықтырушы-оқытушы.

Біліктілікке қойылатын талаптар: кадрлар даярлау бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білімі: Тізілімге енгізілген спорт түрлері бойынша "Дене шынықтыру және спорт" мамандығы бойынша педагогикалық ғылымдар және біліктілігі жоғары деңгейдегі бірінші санатты маман лауазымы бойынша жұмыс өтілі кемінде 3 (үш) жыл:

Олимпиада немесе Сурдлимпиада немесе Паралимпиада ойындарында (жазғы, қысқы) 1-6 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе Азия немесе Пара Азия ойындарында (жазғы, қысқы) немесе Азия-Тынық мұхиты ойындарында 1-3 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе барлық жас топтары арасында Әлем чемпионатында немесе Азия чемпионатында немесе Дүниежүзілік Универсиадада (жазғы, қысқы) 1-3 орын алған немесе студенттер арасында Әлем чемпионатында 1 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе мүгедектігі бар адамдар үшін барлық жас топтары арасында Әлем чемпионатында немесе Азия чемпионатында 1-5 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе Жасөспірімдер Олимпиада ойындарында (жазғы, қысқы) 1-3 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе Жасөспірімдер Азия ойындарында (жазғы, қысқы) 1 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе ересектер арасында Қазақстан Республикасының ұлттық командасына үш спортшы дайындау;

немесе Қазақстан Республикасының жастар ұлттық командасына төрт спортшыны дайындау;

немесе Қазақстан Республикасының жасөспірімдер ұлттық командасына бес спортшы дайындау;

немесе Қазақстан Республикасы ұлттық командасының бас, мемлекеттік, аға жаттықтырушысы ретіндегі жаттықтырушылық-оқытушылық жұмысы кемінде 3 (үш) жыл.

12. Біліктілігі жоғары деңгейдегі бірінші санатты жаттықтырушы, біліктілігі жоғары деңгейдегі бірінші санатты спорт бойынша жаттықтырушы-оқытушы.

Біліктілікке қойылатын талаптар: кадрлар даярлау бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білімі: Тізілімге енгізілген спорт түрлері бойынша "Дене

шынықтыру және спорт" мамандығы бойынша педагогикалық ғылымдар және біліктілігі жоғары деңгейдегі екінші санатты маман мамандығы бойынша кемінде 2 (екі) жыл жұмыс өтілі:

Олимпиада немесе Паралимпиада немесе Сурдлимпиада ойындарының (жазғы, қысқы) бір қатысушысын дайындау;

немесе Азия немесе Пара Азия ойындарында (жазғы, қысқы) немесе Азия-Тынық мұхиты ойындарында 4-6 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе барлық жас топтары арасында Әлем чемпионатында немесе Азия чемпионатында немесе Дүниежүзілік Универсиадада (жазғы, қысқы) 4-6 орын алған немесе студенттер арасында Әлем чемпионатында 2-3 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе мүгедектігі бар адамдар үшін барлық жас топтары арасында Әлем чемпионатында немесе Азия чемпионатында 6-7 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе Жасөспірімдер Олимпиада ойындарында (жазғы, қысқы) 4-6 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе Жасөспірімдер Азия ойындарында (жазғы, қысқы) 2-3 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе Дүниежүзілік көшпенділер ойындарында 1 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе ересектер арасында Қазақстан Республикасының Спартакиадасында немесе Қазақстан Республикасының Универсиадасында (жазғы, қысқы) 1 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе ересектер арасында Қазақстан Республикасының ұлттық командасына екі спортшы дайындау;

немесе Қазақстан Республикасының жастар ұлттық командасына үш спортшыны дайындау;

немесе Қазақстан Республикасының жасөспірімдер ұлттық командасына төрт спортшыны дайындау;

немесе одан әрі жетілдіру үшін төрт спортшыны республикалық, облыстық, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың мамандандырылған мектеп-интернаттарға-олимпиадалық резервтегі колледждеріне және облыстық, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың спорттағы дарынды балаларға арналған мектеп-интернаттарына тапсыру;

немесе Қазақстан Республикасы ұлттық командасының бас, мемлекеттік, аға жаттықтырушысы ретінде жаттықтырушылық-оқытушылық жұмысы кемінде бір жыл;

немесе дене шынықтыру және спорт саласындағы уәкілетті органда немесе дене шынықтыру және спорт саласындағы жергілікті атқарушы органда кемінде екі жыл ұйымдастыру-әдістемелік жұмысы.

13. Біліктілігі жоғары деңгейдегі екінші санатты жаттықтырушы, біліктілігі жоғары деңгейдегі екінші санатты спорт бойынша жаттықтырушы-оқытушы.

Біліктілікке қойылатын талаптар: кадрларды даярлау бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім: Тізілімге енгізілген спорт түрлері бойынша "Дене шынықтыру және спорт" мамандығы бойынша педагогикалық ғылымдар және біліктілігі жоғары деңгейдегі санаты жоқ маман лауазымында мамандығы бойынша кемінде бір жыл жұмыс өтілі:

немесе Азия немесе Пара Азия ойындарында (жазғы, қысқы) немесе Азия-Тынық мұхиты ойындарында 7-8 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе барлық жас топтары арасында Әлем чемпионатында немесе Азия чемпионатында немесе Дүниежүзілік Универсиадада (жазғы, қысқы) 7-8 орын алған немесе студенттер арасында Әлем чемпионатында 4-5 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе мүгедектігі бар адамдар үшін барлық жас топтары арасында Әлем чемпионатында немесе Азия чемпионатында 8-9 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе Дүниежүзілік көшпенділер ойындарында 2-3 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе ересектер арасында Қазақстан Республикасының Спартакиадасында немесе Қазақстан Республикасының Универсиадасында (жазғы, қысқы) 2-3 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе облыстың (республикалық маңызы бар қаланың және астананың) құрама командасына үш спортшыны дайындау;

немесе одан әрі жетілдіру үшін екі спортшыны республикалық, облыстық, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың мамандандырылған мектеп-интернаттарға-олимпиадалық резервтегі колледждеріне және облыстық, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың спорттағы дарынды балаларға арналған мектеп-интернаттарына тапсыру;

немесе дене шынықтыру және спорт саласындағы уәкілетті органда немесе дене шынықтыру және спорт саласындағы жергілікті атқарушы органда кемінде екі жыл ұйымдастыру-әдістемелік жұмысы;

немесе "Қазақстан Республикасының спорт шебері" атағынан төмен емес спорттық атақтың болуы.

14. Біліктілігі орта деңгейдегі жоғары санатты жаттықтырушы, біліктілігі орта деңгейдегі жоғары санатты спорт бойынша жаттықтырушы-оқытушы.

Біліктілікке қойылатын талаптар: Тізілімге енгізілген спорт түрлері бойынша "Дене шынықтыру және спорт" мамандығы бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімі және бірінші санатты біліктілігі орта деңгейдегі маман лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 (үш) жыл:

Олимпиада немесе Паралимпиада немесе Сурдлимпиада ойындарында (жазғы, қысқы) 1-6 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе Азия немесе Пара Азия ойындарында (жазғы, қысқы) немесе Азия-Тынық мұхиты ойындарында 1-3 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе барлық жас топтары арасында Әлем чемпионатында немесе Азия чемпионатында немесе Дүниежүзілік Универсиадада (жазғы, қысқы) 1-3 орын алған немесе студенттер арасында Әлем чемпионатында 1 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе мүгедектігі бар адамдар үшін барлық жас топтары арасында Әлем чемпионатында немесе Азия чемпионатында 1-5 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе Жасөспірімдер Олимпиада ойындарында немесе Жасөспірімдер Азия ойындарында (жазғы, қысқы) 1-3 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе ересектер арасында Қазақстан Республикасының ұлттық командасына үш спортшыны дайындау;

немесе Қазақстан Республикасының жастар ұлттық командасына төрт спортшыны дайындау;

немесе Қазақстан Республикасының жасөспірімдер ұлттық командасына бес спортшыны дайындау;

немесе Қазақстан Республикасы ұлттық командасының бас, мемлекеттік, аға жаттықтырушысы ретіндегі жаттықтырушылық-оқытушылық жұмысы кемінде 3 (үш) жыл.

15. Біліктілігі орта деңгейдегі бірінші санатты жаттықтырушы, біліктілігі орта деңгейдегі біліктілік деңгейіндегі бірінші санатты спорт бойынша жаттықтырушы-оқытушы.

Біліктілікке қойылатын талаптар: Тізілімге енгізілген спорт түрлері бойынша: "Дене шынықтыру және спорт" мамандығы бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімі және біліктілігі орта деңгейдегі екінші санатты маман лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде екі жыл:

Олимпиада немесе Паралимпиада немесе Сурдлимпиада ойындарының (жазғы, қысқы) бір қатысушысын дайындау;

немесе Азия немесе Пара Азия ойындарында (жазғы, қысқы) немесе Азия-Тынық мұхиты ойындарында 4-6 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе барлық жас топтары арасында Әлем чемпионатында немесе Азия чемпионатында немесе Дүниежүзілік Универсиадада (жазғы, қысқы) 4-6 орын алған немесе студенттер арасында Әлем чемпионатында 2-3 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе мүгедектігі бар адамдар үшін барлық жас топтары арасында Әлем чемпионатында немесе Азия чемпионатында 6-7 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе Жасөспірімдер Олимпиада ойындарында немесе Жасөспірімдер Азия ойындарында (жазғы, қысқы) 4-6 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе Дүниежүзілік көшпенділер ойындарында 1 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе ересектер арасында Қазақстан Республикасының Спартакиадасында немесе Қазақстан Республикасының Универсиадасында (жазғы, қысқы) 1 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе ересектер арасында Қазақстан Республикасының ұлттық командасына екі спортшы дайындау;

немесе Қазақстан Республикасының жастар ұлттық командасына үш спортшыны дайындау;

немесе Қазақстан Республикасының жасөспірімдер ұлттық командасына төрт спортшыны дайындау;

немесе одан әрі жетілдіру үшін төрт спортшыны республикалық, облыстық, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың мамандандырылған мектеп-интернаттарға-олимпиадалық резервтегі колледждеріне және облыстық, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың спорттағы дарынды балаларға арналған мектеп-интернаттарына тапсыру;

немесе Қазақстан Республикасы ұлттық командасының бас, мемлекеттік, аға жаттықтырушысы ретінде жаттықтырушылық-оқытушылық жұмысы кемінде бір жыл;

немесе дене шынықтыру саласындағы уәкілетті органда немесе дене шынықтыру және спорт саласындағы жергілікті атқарушы органда кемінде 2 (екі) жыл ұйымдастыру-әдістемелік жұмысы.

16. Біліктілігі орта деңгейдегі екінші санатты жаттықтырушы, біліктілігі орта деңгейдегі екінші санатты спорт бойынша жаттықтырушы-оқытушы.

Біліктілікке қойылатын талаптар: Тізілімге енгізілген спорт түрлері бойынша: "Дене шынықтыру және спорт" мамандығы бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімі және біліктілігі орта деңгейдегі санаты жоқ маман лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде бір жыл:

немесе Азия немесе Пара Азия ойындарында (жазғы, қысқы) немесе Азия-Тынық мұхиты ойындарында 7-8 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе барлық жас топтары арасында Әлем чемпионатында немесе Азия чемпионатында немесе Дүниежүзілік Универсиадада (жазғы, қысқы) 7-8 орын алған немесе студенттер арасында Әлем чемпионатында 4-5 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе мүгедектігі бар адамдар үшін барлық жас топтары арасында Әлем чемпионатында немесе Азия чемпионатында 8-9 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе Дүниежүзілік көшпенділер ойындарында 2-3 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе ересектер арасында Қазақстан Республикасының Спартакиадасында немесе Қазақстан Республикасының Универсиадасында (жазғы, қысқы) 2-3 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе облыстың (республикалық маңызы бар қаланың және астананың) құрама командасына үш спортшы даярлау;

немесе одан әрі жетілдіру үшін екі спортшыны республикалық, облыстық, республикалық маңызы бар қалаларға, астанаға мамандандырылған мектеп-интернаттарға-олимпиадалық резервтегі колледждерге және облыстық, республикалық маңызы бар қалаларға, астанаға спорттағы дарынды балаларға арналған мектеп-интернаттарға тапсыру;

немесе дене шынықтыру саласындағы уәкілетті органда немесе дене шынықтыру және спорт саласындағы жергілікті атқарушы органда кемінде екі жыл ұйымдастыру-әдістемелік жұмысы;

немесе "Қазақстан Республикасының спорт шебері" атағынан төмен емес спорттық атақтың болуы.

7-тарау. Дене шынықтыру және спорт жөніндегі әдіскер

17. Біліктілігі жоғары деңгейдегі жоғары санатты дене шынықтыру және спорт жөніндегі әдіскер.

Біліктілікке қойылатын талаптар: кадрларды даярлау бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім: "Дене шынықтыру және спорт" мамандығы бойынша педагогикалық ғылымдар, жұмыс тәжірибесіне енгізілген әдістемелік әзірлемелердің болуы, оның ішінде:

мамандығы бойынша біліктілігі жоғары деңгейдегі бірінші санатты маман лауазымында жұмыс өтілі кемінде 3 (үш) жыл;

немесе жоғары оқу орындарында дене тәрбиесі және спорттық жаттығулар саласындағы ғылыми-оқытушылық жұмыс кемінде 3 (үш) жыл;

немесе біліктілігі жоғары деңгейдегі бірінші санатты спорт дене шынықтыру және спорт жөніндегі әдіскері лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 (үш) жыл;

немесе жоғары спорт шеберлігі мектептерінде ұйымдастырушылық-әдістемелік және басшылық жұмыс, жоғары және орта арнаулы оқу орындарында 3 (үш) жыл бойы оқытушылық жұмыс;

немесе дене шынықтыру саласындағы уәкілетті органда немесе дене шынықтыру және спорт саласындағы жергілікті атқарушы органда кемінде 2 (екі) жыл ұйымдастыру-әдістемелік жұмысы.

18. Біліктілігі жоғары деңгейдегі бірінші санатты дене шынықтыру және спорт жөніндегі әдіскер.

Біліктілікке қойылатын талаптар: кадрларды даярлау бағыты бойынша жоғары және (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім: "Дене шынықтыру және спорт" мамандығы

бойынша педагогикалық ғылымдар және екінші санатты біліктілігі жоғары деңгейдегі маман лауазымында мамандығы бойынша жұмыс өтілі кемінде 2 (екі) жыл;

немесе 2 (екі) жылдан кем емес жоғары оқу орындарында дене тәрбиесі және спорттық жаттығулар саласындағы ғылыми-оқытушылық жұмысы;

немесе біліктілігі жоғары деңгейдегі екінші санатты спорт дене шынықтыру және спорт жөніндегі әдіскері лауазымындағы жұмыс өтілі бір жылдан кем емес;

немесе жоғары спорт шеберлігі мектептеріндегі ұйымдастыру-әдістемелік және басшылық жұмыс, 2 (екі) жыл бойы жоғары және орта арнаулы оқу орындарындағы оқытушылық жұмысы;

немесе 2 (екі) жыл ішінде республикалық және облыстық уәкілетті органдарда ұйымдастырушылық-әдістемелік және басшылық жұмыс.

19. Біліктілігі жоғары деңгейдегі екінші санатты дене шынықтыру және спорт жөніндегі әдіскер.

Біліктілікке қойылатын талаптар: кадрларды даярлау бағыты бойынша жоғары және (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім: "Дене шынықтыру және спорт" мамандығы бойынша педагогикалық ғылымдар және біліктілігі жоғары деңгейдегі санаты жоқ маман лауазымында мамандығы бойынша жұмыс өтілі кемінде бір жыл;

немесе жоғары оқу орындарында дене тәрбиесі және спорттық жаттығулар саласындағы ғылыми-оқытушылық жұмыс кемінде бір жыл;

немесе біліктілігі жоғары деңгейдегі санаты жоқ спорт дене шынықтыру және спорт жөніндегі әдіскері лауазымындағы жұмыс өтілі.

20. Біліктілігі орта деңгейдегі жоғары санатты дене шынықтыру және спорт жөніндегі әдіскер.

Біліктілікке қойылатын талаптар: "Дене шынықтыру және спорт" мамандығы бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім, жұмыс тәжірибесіне енгізілген әдістемелік әзірлемелердің болуы, оның ішінде:

бірінші санатты біліктілігі орта деңгейдегі маман лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 (үш) жыл;

немесе оқу орындарында дене тәрбиесі және спорттық жаттығулар саласындағы ғылыми-оқытушылық жұмыс кемінде 3 (үш) жыл;

немесе бірінші санаттағы біліктілігі орта деңгейдегі спорт дене шынықтыру және спорт жөніндегі әдіскері лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 (үш) жыл;

немесе жоғары спорт шеберлігі мектептерінде ұйымдастырушылық-әдістемелік және басшылық жұмыс, жоғары және орта арнаулы оқу орындарында 3 (үш) жыл бойы оқытушылық жұмыс;

немесе дене шынықтыру және спорт жөніндегі республикалық және облыстық уәкілетті органдарда 3 (үш) жыл бойы ұйымдастырушылық-әдістемелік және басшылық жұмысы.

21. Біліктілігі орта деңгейдегі бірінші санатты дене шынықтыру және спорт жөніндегі әдіскер.

Біліктілікке қойылатын талаптар: "Дене шынықтыру және спорт" мамандығы бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімі және біліктілігі орта деңгейдегі екінші санатты маман лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 (екі) жыл;

немесе дене шынықтыру және спорттық жаттығулар саласындағы ғылыми-оқытушылық жұмыс кемінде 2 (екі) жыл;

немесе екінші санаттағы біліктілігі орта деңгейдегі спорт дене шынықтыру және спорт жөніндегі әдіскері лауазымындағы жұмыс өтілі бір жылдан кем емес;

немесе 2 (екі) жыл бойы жоғары спорт шеберлігі мектептерінде ұйымдастырушылық-әдістемелік және басшылық жұмысы;

немесе дене шынықтыру және спорт жөніндегі республикалық және облыстық уәкілетті органдарда 2 (екі) жыл бойы ұйымдастырушылық-әдістемелік және басшылық жұмысы.

22. Біліктілігі орта деңгейдегі екінші санатты дене шынықтыру және спорт жөніндегі әдіскер.

Біліктілікке қойылатын талаптар: "Дене шынықтыру және спорт" мамандығы бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімі және біліктілігі орта деңгейдегі санаты жоқ маман лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде бір жыл;

немесе бір жылдан кем емес оқу орындарында дене тәрбиесі және спорттық жаттығулар саласындағы ғылыми-оқытушылық жұмысы;

немесе біліктілігі орта деңгейдегі спорт бойынша санаты жоқ дене шынықтыру және спорт жөніндегі әдіскер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде бір жыл.

8-тарау. Нұсқаушы-спортшы

23. Біліктілігі жоғары деңгейдегі жоғары санатты нұсқаушы-спортшы.

Кадрларды даярлау бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі): "Дене шынықтыру және спорт" мамандығы бойынша педагогикалық ғылымдар немесе "Дене шынықтыру және спорт" мамандығы бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім немесе Қазақстан Республикасының спорт түрі (түрлері) бойынша ұлттық командасының құрамына қабылданған кезінде жұмыс өтіліне талаптар қоймастан жалпы орта білім, оның ішінде:

Қазақстан Республикасы ұлттық командасының құрамында Олимпиада немесе Паралимпиада немесе Сурдлимпиада ойындарында (жазғы, қысқы) 1-6 орын алу;

немесе Әлем чемпионатында 1-3 орын немесе Азия немесе Пара Азия ойындарында (жазғы, қысқы) немесе Азия-Тынық мұхиты ойындарында немесе Азия чемпионатында 1-2 орын немесе олимпиадалық, паралимпиадалық, сурдлимпиадалық спорт түрлерінен Әлем кубогінің финалында 1 орын.

24. Біліктілігі жоғары деңгейдегі бірінші санатты нұсқаушы-спортшы.

Кадрларды даярлау бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі): "Дене шынықтыру және спорт" мамандығы бойынша педагогикалық ғылымдар немесе "Дене шынықтыру және спорт" мамандығы бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім немесе Қазақстан Республикасының спорт түрі (түрлері) бойынша ұлттық командасының құрамына қабылданған кезінде жұмыс өтіліне талаптар қоймастан жалпы орта білім, оның ішінде:

Қазақстан Республикасы ұлттық командасының құрамында Әлем чемпионатында 4-6 орын алу;

немесе Азия чемпионатында 1-3 орын, Азия немесе Пара Азия ойындарында (жазғы, қысқы) немесе Азия-Тынық мұхиты ойындарында немесе Азия чемпионатында 3-5 орын;

немесе жастар арасындағы Әлем чемпионатында 1-3 орын, олимпиадалық, паралимпидалық, сурдлимпидалық спорт түрлерінен жастар арасындағы Азия чемпионатында 1 орын, олимпиадалық емес спорт түрлерінен Әлем чемпионатында 1-3 орын немесе олимпиадалық емес спорт түрлерінен Азия чемпионатында 1 орын.

25. Біліктілігі жоғары деңгейдегі екінші санатты нұсқаушы-спортшы.

Кадрларды даярлау бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі): "Дене шынықтыру және спорт" мамандығы бойынша педагогикалық ғылымдар немесе "Дене шынықтыру және спорт" мамандығы бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім немесе Қазақстан Республикасының спорт түрі (түрлері) бойынша ұлттық командасының құрамына қабылданған кезінде жұмыс өтілге талаптар қоймастан жалпы орта білім.

9-тарау. Спорт төрешісі

26. Жоғары санатты ұлттық спорт төрешісі.

Жоғары санатты ұлттық спорт төрешісі - кемінде 3 (үш) жыл "ұлттық спорт төрешісі" санаты бар және келесі талаптарды орындаған төрешілерге беріледі:

1) Қазақстан Республикасының кемінде он чемпионатының спорт түрі бойынша төрешілік ету практикасына ие болуға және аға, бас төреші немесе төрешілер алқасы мүшесінің міндеттерін орындауға міндетті;

2) "Жоғары санатты ұлттық спорт төрешісін" даярлау жөніндегі семинарлардан өткені туралы екі сертификаттың болуы.

27. Ұлттық спорт төрешісі.

Ұлттық спорт төрешісі - кемінде 3 (үш) жыл "Бірінші санатты спорт төрешісі" санаты бар және мынадай талаптарды орындаған төрешілерге беріледі:

1) Қазақстан Республикасының кемінде жеті чемпионатының спорт түрі бойынша төрешілік ету практикасына ие болуға және аға, бас төреші немесе төрешілер алқасы мүшесінің міндеттерін орындауға міндетті;

2) "Спорт жөніндегі ұлттық төрешіні" даярлау жөніндегі семинарлардан өткені туралы екі сертификаттың болуы.

28. Бірінші санатты спорт төрешісі.

Бірінші санатты спорт төрешісі - кемінде 2 (екі) жыл "Спорт төрешісі" санаты бар және мынадай талаптарды орындаған төрешілерге беріледі:

1) облыстық ауқымдағы кемінде бес жарыстың спорт түрі бойынша төрешілік ету практикасына ие болуға және аға, бас төрешісі немесе төрешілер алқасы мүшесінің міндеттерін орындауға міндетті;

2) "Бірінші санатты спорт төрешісін" даярлау бойынша семинардан өткені туралы сертификаты болуы.

29. Спорт төрешісі.

Спорт төрешісі-аудандық, қалалық ауқымдағы жеті жарыста спорт түрі бойынша кемінде бір жыл спорт төрешілік ету тәжірибесі бар 16 жастағы және одан үлкен жастағы адамдарға беріледі.

3-бөлім. "Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген спорт шебері", "Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген жаттықтырушысы" спорттық атақтарын беру талаптары

1-тарау. "Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген спорт шебері"

30. Тізілімге енгізілген олимпиадалық, паралимпидалық және сурдлимпиадалық спорт түрлері бойынша "Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген спорт шебері" спорттық атағы келесі талаптардың бірін орындаған спортшыларға беріледі:

ересектер арасындағы Олимпиада немесе Паралимпиада немесе Сурдлимпиада ойындарында (жазғы, қысқы) 1-3 орын;

немесе ересектер арасындағы Әлем чемпионатында 1-2 орын немесе екі рет 3 орын алу;

ойын спорт түрлері бойынша ақтық жарысқа шығу:

Олимпиада ойындарында (жазғы, қысқы) немесе Әлем чемпионатында, футболдан УЕФА Чемпиондар лигасының (UEFA) немесе УЕФА Еуропа лигасының (UEFA) топтық турнирінде, теннистен Девис Кубогінің финалына шығу.

31. Тізілімге енгізілген ұлттық спорт түрлері бойынша "Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген спорт шебері" спорттық атағы жарыстарға тиісті спорт түрі бойынша қосымшада көрсетілген шартқа сәйкес кемінде 10 елдің (тиісті спорт түрі бойынша қосымшада көрсетілген әр спорт саласы немесе әр салмақ санатында және кемінде 3 жекпе-жек өткізген жағдайда, егер де бұл шарт тиісті спорт түрі бойынша қосымшада көрсетілген болса) өкілдері қатысқан жағдайда келесі талаптардың бірін орындаған спортшыларға беріледі:

ересектер арасындағы Әлем чемпионатында екі рет 1 орын алу.

32. Тізілімге енгізілген олимпиадалық емес, паралимпиадалық емес, техникалық спорт түрлері бойынша "Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген спорт шебері" спорттық атағы жарыстарға тиісті спорт түрі бойынша қосымшада көрсетілген шартқа сәйкес кемінде 20 елдің өкілдері қатысқан жағдайда (тиісті спорт түрі бойынша қосымшада көрсетілген әр спорт саласы немесе әр салмақ санатында және кемінде 3 жекпе-жек өткізген жағдайда, егер де бұл шарт тиісті спорт түрі бойынша қосымшада көрсетілген болса) келесі талаптардың бірін орындаған спортшыларға беріледі:

ересектер арасындағы Әлем чемпионатында екі рет 1 орын алу;

немесе ересектер арасындағы Әлем чемпионатында 1 орын және Азия ойындарында (жазғы, қысқы) 1 орын алу;

немесе ересектер арасындағы шахматтан Әлем чемпионатында немесе ересектер арасындағы Шахмат олимпиадасында 1-2 орын алу.

2-тарау. "Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген жаттықтырушысы"

33. Бір спортшы үшін спорттық атақ бір мезгілде спорт түрлері бойынша Қазақстан Республикасының ұлттық командаларының (спорт түрлері бойынша ұлттық командалардың тізіміне (бұдан әрі – Тізім) тізіміне сәйкес спортшының бірінші және жеке жаттықтырушысына беріледі.

Тізімде бірінші және (немесе) жеке жаттықтырушының тегі болмаған жағдайда дене шынықтыру-спорт ұйымы (бірінші және (немесе) жеке жаттықтырушының спортшылармен жұмыс өтілін растау үшін) бұйрықтарының көшірмелері ұсынылады;

"Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген жаттықтырушысы" спорттық атағы Тізімге сәйкес спортшымен (спортшылармен) кемінде 3 (үш) жыл жұмыс істегені үшін беріледі;

немесе Тізімде кемінде бір жыл болған жағдайда дене шынықтыру-спорт ұйымы бұйрықтарының көшірмелері (бірінші және (немесе) жеке жаттықтырушының спортшылармен жұмыс өтілін растау үшін) және спортшының нотариалды куәландырылған келісімі және анықтама (спорт түрі бойынша ұлттық аккредиттелген спорт федерациясынан) ұсынылады және Тізілімге енгізілген спорт түрлері бойынша осы талаптардың 36, 37 және 38-тармақтарында белгіленген талаптардың бірін орындағаны (орындағаны) үшін беріледі.

34. Спортшы белгіленген талаптарды қайта орындаған жағдайда "Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген жаттықтырушысы" спорттық атағы Тізілімге енгізілген спорт түрлері бойынша осы талаптардың 33-тармағына сәйкес Тізімге сәйкес басқа жаттықтырушыға беріледі.

35. Қазақстан Республикасы ұлттық немесе штаттық ұлттық командасының спортшысы тізілімге енгізілген спорт түрлері бойынша осы талаптардың 36, 37 және 38 -тармақтарында белгіленген талаптардың бірін орындаған кезде "Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген жаттықтырушысы" спорттық атағы осы лауазымда

кемінде 4 (төрт) жыл (олимпиадалық, паралимпидалық және сурдлимпийдалық спорт түрлері бойынша – кемінде 2 (екі) жыл) жұмыс өтілі бар бас жаттықтырушыға беріледі.

36. Тізілімге енгізілген олимпиадалық, паралимпидалық және сурдлимпийдалық спорт түрлері бойынша келесі талаптардың бірін орындау:

ересектер арасындағы Олимпиада немесе Паралимпида немесе Сурдлимпийда ойындарында (жазғы, қысқы) 1-3 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе ересектер арасындағы Әлем чемпионатында 1-2 орын немесе екі рет 3 орын алған;

немесе еркін, әйелдер және грек-рим күресі бойынша 23 жасқа дейінгі Әлем чемпионатында 1 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе ересектер арасында Азия немесе Пара Азия ойындарында (жазғы, қысқы) 1 орын алған бір спортшыны даярлау;

ойын спорт түрлері бойынша ақтық жарысқа шығу:

Олимпиада ойындарында (жазғы, қысқы) немесе Әлем чемпионатында, футболдан УЕФА Чемпиондар лигасының (UEFA) немесе УЕФА Еуропа лигасының (UEFA) топтық турнирінде, теннистен Девис Кубогінің финалдық бөлімге шығу;

немесе ересектер арасында Азия немесе Пара Азия ойындарында (жазғы, қысқы) 1 орын алған бір спортшыны даярлау.

37. Тізілімге енгізілген ұлттық спорт түрлері бойынша жарыстарға тиісті спорт түрі бойынша қосымшада көрсетілген шартқа сәйкес кемінде 10 ел өкілдерінің қатысқан жағдайда (тиісті спорт түрі бойынша қосымшада көрсетілген әр спорт саласы немесе әр салмақ санатында және кемінде 3 жекпе-жек өткізген жағдайда, егер де бұл шарт тиісті спорт түрі бойынша қосымшада көрсетілген болса) келесі талаптардың бірін орындаған спортшыларға беріледі:

ересектер арасындағы Әлем чемпионатында 1 орын алған екі спортшыны немесе екі рет 1 орын алған бір спортшыны дайындау.

38. Олимпиадалық емес, паралимпидалық емес, техникалық спорт түрлері бойынша Тізілімге енгізілген спорт түрлері бойынша жарыстарға тиісті спорт түрі бойынша қосымшада көрсетілген шартқа сәйкес кемінде 20 ел өкілдері қатысқан жағдайда (әр спорт саласы немесе әр салмақ санатында) (тиісті спорт түрі бойынша қосымшада көрсетілген әр спорт саласы немесе әр салмақ санатында және кемінде 3 жекпе-жек өткізген жағдайда, егер де бұл шарт тиісті спорт түрі бойынша қосымшада көрсетілген болса) келесі талаптардың бірін орындаған спортшыларға беріледі:

ересектер арасындағы Әлем чемпионатында 1 орын алған екі спортшыны немесе екі рет 1 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе ересектер арасындағы Азия ойындарында (жазғы, қысқы) 1 орын алған екі спортшыны немесе екі рет 1 орын алған бір спортшыны дайындау;

немесе ересектер арасындағы Әлем чемпионатында 1 орын және Азия ойындарында (жазғы, қысқы) бір спортшыны дайындау;

немесе ересектер арасындағы шахматтан Әлем чемпионатында немесе Шахмат олимпиадасында 1-2 орын алған бір спортшыны дайындау.

Ескерту:

АЧ - Азия чемпионаты;

ӘЧ - Әлем чемпионаты;

ӘК - Әлем Кубогы;

БЖСМ - балалар мен жасөспірімдер спорт мектебі;

ЖХЛ және КХЛ-Жоғары хоккей лигасы және континентальды хоккей лигасы;

Жө. - жасөспірімдер разрядтары;

КСРО - Кеңестік Социалистік Республикалар Одағы;

ҚРЧ - Қазақстан Республикасының чемпионаты;

ҚРК - Қазақстан Республикасының Кубогы;

ҚРС - Қазақстан Республикасының спартакиадасы;

ЕССШ - Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген спорт шебері;

ХДСШ - Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері;

СШ - Қазақстан Республикасының спорт шебері;

СШҮ - Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер;

ОО - Олимпиада ойындары;

ОРМБЖМ - олимпиадалық резервтің мамандандырылған балалар мен жасөспірімдер мектебі;

БЖСМ- Балалар-жасөспірімдер спорт мектебі;

ЖСШМ - Жоғары спорт шеберлігі мектептері;

ТМД - Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы;

УЕФА (UEFA) – Еуропалық футбол қауымдастығы одағы;

ЖСҰСТ – Жоғарғы саннаты ұлттық спорт төрешісі;

ҰСТ - ұлттық спорт төрешісі;

ХГФ (FIG) - Federation Internationale de Gymnastique - Халықаралық гимнастика федерациясы;

ДДФ - Дүниежүзілік дойбы федерациясы (Federation mondiale du Jeu de Dames);

ХТ - халықаралық турнир;

ӘКК - Әлем кубогының кезеңі;

ХСАФІFSM (IFSM) - Халықаралық спорттық альпинизм федерациясы;

КЮР - музыкалық сүйемелдеу үшін міндетті жаттығулары бар еркін киіну бағдарламасы;

Па–Де–де - халықаралық киіну турнирлеріндегі жеке жарыс, онда жарыс алаңында екі жұп (шабандоз/ат) бар;

км. - километр;

м. - метр;

сек. - секунда;

мин. - минут;
 гр.- грамм;
 мм. - миллиметр;
 кг. – килограмм.

Спорттық атақтар, спорттық
 разрядтар және біліктілік
 санаттарын беру нормалары
 мен талаптарына
 1-қосымша

Академиялық есу

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	4-8
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-8
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-3
4	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы) (олимпиада бағдарламасына кірмеген спорт салаларында кемінде 6 елдің қатысуымен)	1-3
5	23 жасқа дейінгі жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
6	19 жасқа дейінгі юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	1
7	Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңдері)	1-6
8	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	1-3
9	Ересектер арасындағы Азия кубогі (кемінде 6 елдің қатысуымен)	1
10	23 жасқа дейінгі жастар арасындағы Азия чемпионаты (олимпиада бағдарламасына кірмеген спорт салаларында кемінде 6 елдің қатысуымен)	1
11	Дүниежүзілік универсиада (жазғы)	1-3
12	Жасөспірімдер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-3

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

--	--	--

№	Спорт жарысы	Орын
1	23 жасқа дейінгі жастар арасындағы Әлем чемпионаты	4-8
2	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	4-8
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты (олимпиадалық емес спорт салаларында кемінде 6 елдің қатысуымен)	4-6
4	23 жасқа дейінгі жастар арасындағы Азия чемпионаты (олимпиадалық емес спорт салаларында кемінде 6 елдің қатысуымен)	2-3
5	19 жасқа дейінгі юниорлар арасындағы Азия чемпионаты (кемінде 6 елдің қатысуымен)	1-3
6	Ересектер арасындағы Азия кубогі (кемінде 6 елдің қатысуымен)	2-3
7	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	4-6
8	Жасөспірімдер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	4-6
9	1-х (жалғыз) қашықтықта 1-х жеңіл/салмақ бойынша ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (3 өңірден кемінде 12 экипаж қатысқан жағдайда)	1-3
10	2 (бағыттаушысыз екеу) немесе 2-х (жұп екеу) 2-х жеңіл/салмақ немесе 2 жеңіл/салмақ бойынша ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы) (3 өңірден кемінде 9 экипаж қатысқан жағдайда)	1-2
11	4-х (жұп төртеу) немесе 4 (бағыттаушысыз төртеу) немесе 8 (сегіздік) бойынша ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1
	1-х (жалғыз) 1-х жеңіл/салмақ бойынша 23 жасқа дейінгі жастар арасындағы Қазақстан	

12	Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы) (3 өңірден кемінде 12 экипаж қатысқан жағдайда)	1-2
13	1-х (жалғыз) 1-х жеңіл/салмақ бойынша юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы) (3 өңірден кемінде 12 экипаж қатысқан жағдайда)	1
14	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы)	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберлігіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	1-х (жалғыз) немесе 1-х жеңіл/салмақ бойынша қайық класында ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (3 өңірден кемінде 12 экипаж қатысқан жағдайда)	4-6
2	2-х (жұп екеу) және 2 (бағыттаушысыз екеу) бойынша қайық класында ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (3 өңірден кемінде 9 экипаж қатысқан жағдайда)	3-4
3	4-х (жұп төртеу) немесе 4 (бағыттаушысыз төртеу) бойынша қайық класында ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (3 өңірден кемінде 6 экипаж қатысқан жағдайда)	2-3
4	1-х (жалғыз) 1-х жеңіл/салмақ бойынша 23 жасқа дейінгі жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы) (3 өңірден кемінде 12 экипаж қатысқан жағдайда)	3-4
5	1-х (жалғыз) 1-х жеңіл/салмақ бойынша юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан	2-3

	Республикасының спартакиадасы (жазғы) (3 өңірден кемінде 12 экипаж қатысқан жағдайда)	
6	2000 м, 1500 м қашықтықта 1-х (жалғыз) қайық класында жасөспірімдер санаты арасындағы Қазақстан Республикасының біріншілігі	1-3
7	2000 м, 1500 м қашықтықта 2-х (жұп екеу), 2 (бағыттаушысыз екеу) қайық класында жасөспірімдер санаты арасындағы Қазақстан Республикасының біріншілігі	1-2
8	2000 м қашықтықта 4 (бағыттаушысыз төртеу) және 4-х (жұп төртеу) қайық класында жасөспірімдер санаты арасындағы Қазақстан Республикасының біріншілігі	1
9	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы)	2-3
1-разрядты спортшы		
10	1000 м, 1500 м, 2000 м қашықтықта 1-х, 2-х, 2-, 4-х, 4-қайықтардың барлық класында қалалық/облыстық біріншілік	1-3
2-разрядты спортшы		
11	1000 м, 1500 м, 2000 м қашықтықта 1х, 2х, 2-, 4х, 4-қайықтардың барлық класында қалалық/облыстық біріншілік	4-6
3-разрядты спортшы		
12	1000 м, 1500 м, 2000 м қашықтықта 1х, 2х, 2-, 4х, 4-қайықтардың барлық класында қалалық/облыстық біріншілік	7-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жарысқа кемінде 4 команда (қайық) қатысқан кезде жасөспірімдер санаты үшін кез келген ауқымдағы жарыстарда 1 орын	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Жарысқа кемінде 4 команда (қайық) қатысқан кезде жасөспірімдер санаты үшін кез келген ауқымдағы жарыстарда 2 орын 2-жасөспірімдік разрядты спортшы немесе 4 команда (қайық) қатысқан кезде ұлдар мен қыздар арасында кез келген ауқымдағы жарыстарда 1 орын	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
15	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық

разрядтар және біліктілік
санаттарын беру нормалары
мен талаптарына
2-қосымша

Ат спорты

1. Спорттық атақтар мен разрядтарды беруге арналған нормалар

Спорт саласы	Өлшем бірлігі	Спорттық атақ		Спорттық разряд			
		СШ ХД	СШ	СШҮ	1	2	3
Конкур							
Кедергілер биіктігі 200 см (төмен емес)	Күштік жарыс	Айыппұлды қ ұпайлар (артық емес)		0	4		
160 см төмен емес	2 гит нәтижелерінің қосындысы бойынша	Айыппұлды қ ұпайлар (артық емес)	8	12	20		
	1 гит нәтижелері бойынша (1 және 2 гит бағдарлары үшін)	Айыппұлды қ ұпайлар (артық емес)	4	8	12		
150 см төмен емес	2 гит нәтижелері бойынша	Айыппұлды қ ұпайлар (артық емес)	4	8	16		
	1 гит нәтижелері бойынша (1 және 2 гит бағдарлары үшін)	Айыппұлды қ ұпайлар (артық емес)	0	4	8		
	Біліктілік бағдар	Айыппұлды қ ұпайлар		0	8		
	2 гит нәтижелерінің	Айыппұлды қ ұпайлар		4		12	

	қосындысы бойынша	(артық емес)			8			
140 см төмен емес	1 гит нәтижелері бойынша (1 және 2 гит бағдарлары үшін)	Айыппұлдық ұпайлар (артық емес)	0	4	8			
	Біліктілік бағдар	Айыппұлдық ұпайлар (артық емес)		0	8			
130 см төмен емес	1 гит нәтижелері бойынша	Айыппұлдық ұпайлар (артық емес)		0	4	8		12
	2 гит нәтижелері бойынша	Айыппұлдық ұпайлар (артық емес)		4	8	12		16
120 см төмен емес	Біліктілік бағдар	Айыппұлдық ұпайлар (артық емес)			0	4		8
110 см төмен емес	Біліктілік бағдар	Айыппұлдық ұпайлар (артық емес)				0		4
100 см төмен емес	Біліктілік бағдар	Айыппұлдық ұпайлар (артық емес)						0
Үйрету								
	"Үлкен жүлде", "Үлкен жүлдені басып өту" (КЮР-ден басқа)	Оң балл %-ы (кем емес)	65	63				
	"Орташа жүлде 2", "Орташа	Оң балл						

Конкур	Айыппұл ы қ ұпайлар (артық емес)	4	8	12	16	16	20	
Шабыстар								
Қашықтық : бір күнде 140-160 км немесе екі күнде 90 км немесе одан да көп	Орташа жылдамды қ км/сағ (кем емес)	17	15	13	12			
Қашықтық : бір күнде 120-139 км немесе екі күнде 70-89 км	Орташа жылдамды қ км/сағ (кем емес)		17	14	12	11		
Қашықтық : бір күнде 80-119 км	Орташа жылдамды қ км/сағ (кем емес)			15	13	12	10	
Қашықтық : бір күнде 40-79 км	Орташа жылдамды қ км/сағ (кем емес)					12	10	
Қашықтық : бір күнде 30-39 км	Орташа жылдамды қ км/сағ (кем емес)						12	

2. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	4-6
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-5
3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-3
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
5	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1

6	Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңдері)	1-2
7	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	1

3. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Жасөспірімдер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	2-3
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-3
4	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1

4. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1
3	Осы қосымшаның 2 және 3-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес юниорлар, жастар және ересектер жас топтары арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1-3
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		

81	325	260	225	195	175	155	135	115	100
89	345	280	235	205	185	165	145	125	110
96	360	290	245	215	195	175	155	135	120
102	370	300	255	225	205	185	165	145	130
+102 (жасөспірім ұлдар)	375	305	260	230	207	187	167	147	135
109	380	307	265	235	210	190	170	150	140
+109	390	315	275	240	220	200	180	165	150

Әйелдер

Салмақ дәрежесі кг	Спорттық атақ			Спорттық разряд			Жасөспірімдер спорттық разряд		
	ХДСШ	СШ	СШҮ	1	2	3	1	2	3
32	-	-	65	55	47	37	32	27	22
36	-	-	70	60	50	40	35	30	25
40	-	-	75	65	55	45	40	35	30
45	125	100	80	70	65	60	50	42	37
49	150	110	90	80	70	65	60	53	45
55	165	120	100	90	80	70	65	55	50
59	175	130	110	100	90	80	70	60	55
64	190	140	120	105	97	87	77	70	65
71	200	150	130	115	105	95	85	75	70
76	210	160	135	120	110	102	92	85	80
81	215	165	140	125	115	107	97	90	85
+81 (жасөспірім қыздар)	218	168	143	127	117	109	100	93	87
87	222	170	145	130	120	110	103	95	90
+87	230	180	150	135	125	117	110	100	95

Ескерту:

1. Разрядтық нормалар тек қоссайыс жиынтығында ғана орындалады;
2. 14 жасқа дейінгі жасөспірім қыздар, 16 жасқа дейінгі жасөспірім ұлдарға "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" және "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атақтары допинг - бақылаудан өткен жағдайда ғана беріледі;
3. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағы егер тұғырда төрешілік республикалық санаттағы кемінде екі және одан жоғары төреші жүзеге асырған жағдайда беріледі;
4. Конкурстан тыс жарыстарда өнер көрсеткен спортшыларға спорттық атақтар мен разрядтар берілмейді.

Спорттық атақтар, спорттық
разрядтар және біліктілік
санаттарын беру нормалары
мен талаптарына
4-қосымша

Ашық суда жүзу

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

14 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	4-6
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-5
3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-3
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
5	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
6	Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңдері)	1-2
7	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

12 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
1	Жасөспірімдер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	2-3
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-3
4	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер 12 жастан бастап орындалады

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3

2	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1
3	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1-3
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
6	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	4-5
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
8	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	6-7
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
10	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
5-қосымша

Әйелдер күресі

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
---	--------------	------

1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	4-6
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-5
3	23 жасқа дейінгі ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-2
4	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-3
5	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
6	20 жасқа дейінгі жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
7	Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңдері, гран-при)	1-2
8	Жасөспірімдер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	1
9	Дүниежүзілік универсиада (жазғы)	1
10	Ересектер арасындағы гран-при (Grand Prix)	1-2

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Жасөспірімдер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	2-3
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3
3	23 жасқа дейінгі ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
4	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-3
5	23 жасқа дейінгі ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
6	20 жасқа дейінгі жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
7	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жастар)	1
8	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	2-3
9	Дүниежүзілік универсиада (жазғы)	2-3

Кемінде 10 облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен, кемінде 3 жекпе-жек өткізген жағдайда СШ атағын алу үшін спортшы республикалық турнирлердің біреуінде 1 орын және екі жыл ішінде осы турнирлерде 1-2 орын алған жағдайда

10	Кеңес Одағының батыры Нүркен Әбдіровті еске алуға арналған ересектер арасындағы республикалық турнир	1
11	Кеңес Одағының Социалистік еңбек ері Зылиха Тамшыбаеваны еске алуға арналған ересектер арасындағы республикалық турнир	1
12	Кеңес Одағының Батыры, генерал Сабыр Рахымовты еске алуға арналған жастар арасындағы республикалық турнир	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1
3	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес юниорлар, жастар және ересектер жас топтары арасындағы халықаралық , республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1-3
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
6	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	4-5

7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
8	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	6-7
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
10	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
6-қосымша

Әртістік жүзу (үйлесімді жүзу)

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Жеке есепте кемінде 10 елдің немесе командалық есепте 5 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	4-8 (финал)
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-8 (финал)
3	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1-4 (финал)
4	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
5	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-3
6	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-3
7	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1-6

8	Ересектер арасындағы Әлем кубогінің кезеңдері	1-2
---	---	-----

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 5 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	13-15 жас аралығындағы қыздар мен 13-16 жас аралығындағы ұлдар арасындағы Азия чемпионаты	1-3
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-2
3	13-15 жас аралығындағы қыздар мен 13-16 жас аралығындағы ұлдар арасындағы Әлем чемпионаты	1-6
4	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	13-15 жас аралығындағы қыздар мен 13-16 жас аралығындағы ұлдар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (міндетті және ерікті бағдарламаларда)	1-2
3	Жасөспірімдер мен ересектер жас топтары арасындағы Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	1
1-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1-3
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		

6	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	4-5
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
8	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	6-7
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
10	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
7-қосымша

Бадминтон

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	командалық разрядта 4-8, жеке разрядта 4-8, жұптық разрядта 4-8 кез келген жұптық санатта
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	командалық разрядта 3-8, жеке разрядта немесе кез келген жұптық разрядта
3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	командалық разрядта 1-8, 1-8 немесе кез келген жұптық разрядта 1-4

4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	командалық разрядта 1-8, жеке разрядта 1-8 немесе кез келген жұптық разрядта 1-4
5	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1-3
6	Ересектер арасындағы Азия кубогі	1-3
7	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1-2
8	Жасөспірімдер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	жеке немесе кез келген жұптық разрядта 1-3
9	Жасөспірімдер арасындағы Азия чемпионаты немесе Жасөспірімдер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	жеке немесе кез келген жұптық разрядта 1-2
10	Дүниежүзілік универсиада (жазғы)	жеке немесе кез-келген жұптық разрядта 1-3
11	Халықаралық рейтинг бойынша әлемдегі үздік бадминтоншылар рейтингісі	Үздік 100 кіру
12	Халықаралық жасөспірімдер рейтингі бойынша әлемдегі үздік бадминтоншылар рейтингісі	Үздік 50 кіру

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын/бірлік (ұпай)
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы) (жеке есепте)	жеке разрядта 1-3 немесе кез келген жұптық разрядта 1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы)	жеке разрядта 1 немесе кез келген жұптық разрядта
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы) (командалық есепте) немесе Қазақстан Республикасының ашық чемпионаты (командалық есепте)	Жарыс аяқталған сәтте жеке разрядта ойыншының республикалық рейтингте - 600 бірлікке (ұпайға) және қатысушылардың кемінде 50% командалық матчтарға қол жеткізуі шартымен командалық разрядта 1 орын
4	Республикалық рейтинг көрсеткіштері	Жарыс аяқталған сәтте жеке разрядта ресми жарыстарда 650 бірлік (ұпай)

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер 11 жастан бастап орындалады;
 1-разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;
 2-разрядты спортшы 9 жастан бастап орындалады;
 3-разрядты спортшы 8 жастан бастап орындалады;
 1-жасөспірімдік разрядты спортшы 7 жастан бастап орындалады;
 2-жасөспірімдік разрядты спортшы 7 жастан бастап орындалады;
 3-жасөспірімдік разрядты спортшы 7 жастан бастап орындалады.

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы) немесе Қазақстан Республикасының ашық чемпионаты (командалық есепте)	командалық разрядта 2-6
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы)	командалық разрядта 1-3, жеке разрядта 2-6 немесе жұптық разрядта 2-3
3	Жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (үлкен жас)	командалық разрядта 1-3
4	Қазақстан Республикасы мектеп оқушыларының гимназиадасы (спартакиадасы)	командалық разрядта 1-2
5	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы) немесе Қазақстан Республикасының кубогі	жеке разрядта 4-8 немесе жұптық разрядта 3-6
6	Республикалық рейтинг көрсеткіштері	ресми жарыстар аяқталған кезде жеке разрядта 400 бірлік (ұпай)
7	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	жеке немесе жұптық разрядта 1
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	жеке немесе жұптық разрядта 1-3
9	Бір жыл ішінде СШҰ немесе СШ 10 рет жеңу	
10	Бір жыл ішінде СШҰ немесе СШ 6 рет жеңу және 1-разрядты спортшыларды 6 рет жеңу	

Байдарка – ерлер мен жасөспірім ұлдар

К-1	200	0,36	0,41	0,44	0,47	0,50	0,54	0,58	1.02
К-1	500	1.43	1.49	1.55	2.03	2.11	2.16	2.20	2.24
К-1	1000	3.39	3.50	4.04	4.20	4.36	4.50	5.10	5.30
К-1	2000	8.10	8.28	8.56	9.26	9.50	10.30	11.00	11.30
К-1	5000	21.00	21.45	22.45	24.00	25.15	26.45	28.15	29.15
К-1	10000	44.00	45.30	47.30	50.00	53.00	-	-	-
К-2	200	0,34	0,37	0,40	0,43	0,46	0,50	0,54	0,58
К-2	500	1,34	1,39	1,45	1,52	2.00	2.07	2.14	2.20
К-2	1000	3.20	3.30	3.44	4.00	4.16	4.30	4.50	5.10
К-2	5000	19.10	19.55	20.55	22.00	23.15	24.30	26.00	27.00
К-4	200	0,34	0,36	0,38	0,40	0,43	-	-	-
К-4	500	1.25	1.30	1.36	1.43	1.51	-	-	-
К-4	1000	3.01	3.12	3.24	3.38	3.54	-	-	-

Каноэ – ерлер мен жасөспірімдер ұлдар

С-1	200	0,42	0,44	0,47	0,50	0,53	0,58	1.01	1.05
С-1	500	1.53	1.59	2.05	2.12	2.20	2.35	2.40	2.45
С-1	1000	4.03	4.12	4.26	4.42	4.50	5.10	5.30	5.50
С-1	2000	8.56	9.14	9.40	10.10	10.30	11.00	11.30	12.00
С-1	5000	22.50	23.30	24.30	25.45	27.10	28.30	30.00	31.00
С-1	10000	47.40	49.20	51.30	54.00	57.00	-	-	-
С-2	200	38,00	41.0	44.0	47.0	51.0	54.0	59.0	1.03
С-2	500	1.45	1.50	1.56	2.04	2.12	2.22	2.30	2.40
С-2	1000	3.42	3.50	4.02	4.22	4.38	4.52	5.12	5.32
С-2	5000	20.30	20.15	22.15	23.30	24.45	26.00	27.00	28.30
С-4	200	-	0,40	0,42	0,43	0,46	-	-	-
С-4	500	1.35	1.40	1.46	1.53	2.01	-	-	-
С-4	1000	3.25	3.32	3.44	3.58	4.14	-	-	-

Байдарка – әйелдер мен жасөспірім қыздар

К-1	200	0,43	0,46	0,49	0,52	0,55	0,59	1.03	1.07
К-1	500	1.56	2.01	2.07	2.15	2.23	2.35	2.44	2.50
К-1	1000	4.05	4.14	4.28	4.44	5.00	5.12	5.32	5.54
К-1	2000	9.00	9.16	9.42	10.10	10.30	11.00	11.30	12.00
К-1	5000	22.45	23.30	24.30	25.45	27.00	28.30	30.00	31.00
К-1	10000	47.40	49.20	51.30	54.00	57.00	-	-	-
К-2	200	0,40	0,44	0,46	0,49	0,52	0,56	1.00	1.07
К-2	500	1.46	1.51	1.57	2.05	2.13	2.24	2.33	2.44
К-2	1000	3.44	3.54	4.06	4.24	4.40	4.52	5.12	5.32
К-2	5000	20.45	21.30	22.30	23.45	25.00	26.30	27.00	28.30
К-4	200	-	0,41	0,43	0,45	0,47	-	-	-
К-4	500	1.36	1.41	1.47	1.54	2.02	-	-	-
К-4	1000	3.24	3.33	3.45	4.00	4.16	-	-	-

Каноэ – әйелдер мен жасөспірім қыздар

C-1	200	53,0	56,0	59,0	1,02	1,04	1,06	1,08	1,10
C-2	500	2.13	2.20	2.30	2.35	2.40	2.50	2.55	3.00

2. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беру үшін қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын			Бағдарлама
		жеке	жұппен	төрттікте	
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	4-8	4-8	4-8	олимпиадалық
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-9	3-9	3-9	олимпиадалық
		3-9	3-6	3-6	олимпиадалық емес
3	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1-9	1-9	1-9	олимпиадалық
		1-9	1-7	1-5	олимпиадалық емес
4	23 жасқа дейінгі жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1-5	1-5	1-5	олимпиадалық
		1-3	1-3	1-3	олимпиадалық емес
5	17-18 жас аралығындағы юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	1-3	1-3	1-3	олимпиадалық
		1	1	1	олимпиадалық емес
6	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-3	1-3	1-3	олимпиадалық
		1-3	1-2	1	олимпиадалық емес
7	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-3	1-2	1-2	олимпиадалық
		1-3	1-2	1	олимпиадалық емес
8	Дүниежүзілік универсиада (жазғы)	1-3	1-2	1-2	олимпиадалық
		1-3	1-2	1	олимпиадалық емес
9	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	1-3	1-3	1-3	олимпиадалық
10	Жасөспірімдер Азия ойындары (жазғы)	1-3	1-2	1	олимпиадалық

3. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын			Бағдарлама
		жеке	жұппен	төрттікте	
1	23 жасқа дейінгі юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	6-7	6-7	6-7	олимпиадалық
		4-5	4-5	4-5	олимпиадалық емес
2	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	4-6	4-5	4	олимпиадалық
		4-6	3-4	2-3	олимпиадалық емес
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты (жазғы)	4-6	3-4	3-4	олимпиадалық
		4-5	3-4	2-3	олимпиадалық емес
4	17-18 жас аралығындағы юниорлар арасындағы Азия чемпионаты	1-3	1-2	1-2	олимпиадалық
		1-3	1-2	1	олимпиадалық емес
5	Дүниежүзілік универсиада (жазғы)	4-6	3-4	3-4	олимпиадалық
		4-5	3-4	2-3	олимпиадалық емес
6	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	4-7	4-7	4-7	олимпиадалық
7	Жасөспірімдер Азия ойындары (жазғы)	4-5	3-4	2-3	олимпиадалық
8	ICF (International Canoe Federation) күнтізбесіндегі халықаралық регаттар	1-3	1-2	1	олимпиадалық
9	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке, командалық есепте)	1-3	1-2	1	
	Қазақстан Республикасының Жастар				

10	спорт ойындары (жазғы)	1-2	1	1	
11	Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-3	1-2	1	
12	23 жасқа дейінгі жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2	1	1	
13	17-18 жас аралығындағы юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1	-	-	
14	Қазақстан Республикасы мектеп және колледж оқушыларының гимназиадасы (жазғы)	1	-	-	
15	Қазақстан Республикасы "Қайық" федерациясының кубогі	1-2	1	1	

4. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер				
№	Спорт жарысы	Орын		
		жеке	жүппен	төрттікте
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке, командалық есепте)	4-7	3-5	2-3
2	15-16 жас аралығындағы жасөспірім ұлдар мен қыздар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-3	1-2	1

3	17-18 жас аралығындағы юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-4	1-2	1
4	23 жасқа дейінгі жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	3-6	2-4	2-3
5	Қазақстан Республикасы "Қайық" федерациясының кубогі	3-5	2-3	2
6	Мектеп оқушылары арасындағы "Жастар" республикалық жарыстары	1-3	1-2	-
7	Мектеп оқушылары арасындағы "Жылдам Қайық" республикалық жарыстары	1-3	1-2	-
8	Қазақстан Республикасы мектеп оқушыларының гимназиадасы (жазғы)	2-5	1-3	1
1-разрядты спортшы				
9	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке, командалық есепте)	8-12	6-9	4-5
10	15-16 жас аралығындағы жасөспірім ұлдар мен қыздар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	4-8	3-5	2-3
	17-18 жас аралығындағы юниорлар			

11	арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	5-9	3-6	2-3
12	23 жасқа дейінгі жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	7-9	5-9	4-5
13	Қазақстан Республикасы К а й ы к " федерациясының кубогі	6-9	4-9	3-4

Спорттық атақтар, спорттық
разрядтар және біліктілік
санаттарын беру нормалары
мен талаптарына
9-қосымша

Баскетбол

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	ширек финалға шығу
2	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	ширек финалға шығу
3	Дүниежүзілік универсиада (жазғы)	1-4
4	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-4
5	Ересектер арасындағы Азия кубогі	1-4
6	Ересектер клуб командалары арасындағы Азия кубогі	1-3
7	Жастар және юниорлар командалары арасындағы Әлем кубогі	1-4
8	Жастар және юниорлар командалары арасындағы Азия кубогі	1-3
9	ФИБА WASL Батыс-Азия супер лигасы	1-3

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беру үшін қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын

Кемінде 6 елдің/команданың қатысуымен		
1	Ересектер арасындағы Азия кубогі	5-8
2	Жастар және юниорлар командалары арасындағы Әлем чемпионаты	4-8
3	Жастар және юниорлар командалары арасындағы Азия чемпионаты	4-6
4	Ересектер клубтық командалар арасындағы Азия кубогі	4-6
5	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (Ұлттық лига)	1-3
6	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-2
7	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (Жоғары лига)	1
8	21 жасқа дейінгі жастар құрамалары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
9	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (Жоғары лига, үздік ойыншылар тізімі)	2 (6 адам)
10	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (Жоғары лига, үздік ойыншылар тізімі)	3 (4 адам)
11	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы)	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
кемінде 6 команданың қатысуымен		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	3
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (Ұлттық лига)	4-6
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (Жоғары лига)	2-3
4	Жасөспірім ұлдар мен қыздар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2

5	21 жасқа дейінгі жастар құрамалары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
6	Жасөспірім ұлдар мен қыздар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
7	23 жасқа дейінгі клубтық жастар командалары арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	1-2
8	Балалар үйлері мен интернаттар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
9	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы)	2-3
10	Қазақстан Республикасының универсиадасы (жазғы)	1
1-разрядты спортшы / 2-разрядты спортшы / 3-разрядты спортшы кемінде 6 елдің / команданың қатысуымен		
11	21 жасқа дейінгі жастар құрамалары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	4-8
12	Жасөспірім ұлдар мен қыздар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	3-7
13	23 жасқа дейінгі клубтық жастар командалары арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	3-7
14	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	3-7
15	Қазақстан Республикасының универсиадасы (жазғы)	2-7
16	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1-6
17	Дене шынықтыру және спорт ұжымдарындағы, спорт мектептеріндегі, оқу орындарындағы, ұйымдардағы, мекемелердегі жарыстар (спартакиада, біріншілік, турнир, ойындар, кубок)	2-8

18	Балалар үйлері мен интернаттар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-7
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
19	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
20	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
21	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
10-қосымша

Баскетбол 3x3

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	ширек финалға шығу
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	жартылай финалға шығу
3	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	1-3
4	Жасөспірімдер Азия ойындары (жазғы)	1-2
5	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1-4
6	Дүниежүзілік универсиада (жазғы)	1-4
7	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-4
8	Жағажай Азия ойындары	1-3
9	Дүниежүзілік жағажай ойындары немесе Ислам ойындары	1-3
10	Жабық ғимараттардағы Азия ойындары (жазғы)	1-3
11	Ересектер арасындағы Азия кубогі	1-4
12	Жастар және юниорлар командалары арасындағы Әлем кубогі	1-3

13	Жастар және юниорлар командалары арасындағы Азия кубогі	4-6
----	---	-----

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 6 елдің / команданың қатысуымен		
1	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	4-8
2	Жасөспірімдер Азия ойындары (жазғы)	3-8
3	Ересектер арасындағы Азия кубогі	5-8
4	Жастар және юниорлар командалары арасындағы Әлем кубогі	4-6
5	Жастар және юниорлар командалары арасындағы Азия кубогі	4-6
6	Ересектер клубтық командалар арасындағы Азия кубогі	4-6
7	Ересектер арасындағы жағажай Азия ойындары	4-6
8	Дүниежүзілік жағажай ойындары немесе Ислам ойындары	4-6
9	Жабық ғимараттардағы Азия ойындары (жазғы)	4-6
10	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
11	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-2
12	FIBA Quest халықаралық рейтингтік турнирі	1-2
13	Ұлттар лигасы халықаралық рейтингтік турнирі	1-4
14	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы)	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 6 елдің / команданың қатысуымен		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	3
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3

3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	1
4	23 жасқа дейінгі жастар құрамалары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
5	Жасөспірім ұлдар мен қыздар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
6	23 жасқа дейінгі жастар командалары арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	1-2
7	Балалар үйлері мен интернаттар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
8	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары	2
9	Қазақстан Республикасының универсиадасы (жазғы)	1
1-разрядты спортшы / 2-разрядты спортшы / 3-разрядты спортшы кемінде 6 елдің / команданың қатысуымен		
10	23 жасқа дейінгі жастар құрамалары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	3-7
11	Жасөспірім ұлдар мен қыздар арасындағы Қазақстан Республикасының Чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының кубогі	3-7
12	23 жасқа дейінгі жастар командалары арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	3-8
13	Жасөспірім ұлдар мен қыздар арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	2-8
14	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	3-7
15	Қазақстан Республикасының универсиадасы (жазғы)	2-7
16	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1-6

17	Балалар үйлері мен интернаттар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-7
18	Дене шынықтыру және спорт ұжымдарындағы, спорт мектептеріндегі, оқу орындарындағы, ұйымдардағы, мекемелердегі жарыстар (спартакиада, біріншілік, турнир, ойындар, кубок)	1-9
	1-жасөспірімдік разрядты спортшы	
19	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
	2-жасөспірімдік разрядты спортшы	
20	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
	3-жасөспірімдік разрядты спортшы	
21	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
11-қосымша

Батуттық гимнастика

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

туған жылы бойынша 15 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы, жасы	Орын
1	Олимпиада ойындары (жазғы)	ер, әйел	4-10
2	Азия ойындары (жазғы)	ер, әйел	1-5
3	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	ер, әйел	1-6
4	Әлем кубогі	ер, әйел	1-6
5	Әлем чемпионаты	ер, әйел	4-8
6	Дүниежүзілік ойындар	командалық жарыстар	1-5
7	Жас топтары арасындағы Әлем чемпионаты (World Age Group Competitions)	юниор ұл, юниор қыз (15-16 жас)	1-6
		юниор ұл, юниор қыз (17-21 жас)	1-6
8	Әлем чемпионаты (Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты)	юниор ұл, юниор қыз (15-16 жас)	1-6

9	Азия чемпионаты (кемінде 5 ел қатысқан жағдайда)	(ер, әйел)	1-3
10	Азия чемпионаты (кемінде 5 ел қатысқан жағдайда)	(юниор ұл, юниор қыз (15-16 жас), (17-21 жас))	1-3
11	FIG күнтізбелік жоспарына енгізілген ресми халықаралық жарыстар (кемінде 5 ел қатысқан жағдайда)	(ер, әйел, юниор ұл, юниор қыз (15-16 жас), (17-21 жас))	1-3
Спорт жарыстарына қатысу үшін спортшы жарыс өткізілетін күнтізбелік жыл ішінде белгіленген жасқа толуы қажет			

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге арналған нормалар туған жылы бойынша 14 жастан бастап орындалады

"Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беру үшін төмендегі талаптардың бірін орындау қажет:

1) Төменде аталған жарыстардың бірінде 1-біліктілікте немесе 2-біліктілікте немесе 1-финалда немесе 2-финалда жеке немесе батутта синхронды секірулерде бір жаттығудың қорытынды балл санын бір рет жинау: Қазақстан Республикасының Жеке-командалық чемпионаты, Қазақстан Республикасының кубогі, Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы),

Жас топтары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жастар, аға ұлдар 17-21 жас тобы), Жас топтары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (17-21 жас тобы), Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (17-21 жас тобы), Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы) (17-21 жас тобы), Жас топтары арасындағы Әлем чемпионаты (17-21 жас тобы) немесе Халықаралық жарыстар (FIG күнтізбесіне енгізілген, кемінде 5 елдің қатысуымен);

2) Біліктілікте екі жаттығу балының сомасын бір рет 1 немесе бір рет біліктілікте бір жаттығу балының қорытынды санын 2 немесе финалда 1 немесе финалда 2 акробатикалық жолда секіру немесе төменде аталған жарыстардың бірінде қос минитрамппен секіру: Қазақстан Республикасының Жеке-командалық чемпионаты, Қазақстан Республикасының кубогі, Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы), Жас топтары (жастар, аға ұлдар (17-21 жас) арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты, Жас топтары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (17-21 лет), Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (17-21 лет), Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы) (17-21 жас тобы), Жас топтары арасындағы Әлем чемпионаты (17-21 жас) немесе Халықаралық жарыстар (FIG күнтізбесіне енгізілген, кемінде 5 елдің қатысуымен);

3) Біліктілікте екі жаттығу ұпайларының қосындысын екі рет 1 немесе бір рет біліктілікте бір жаттығу ұпайларының жиынтық санын 1 (синхронды секіру) немесе 1-финалда немесе 2-финалда жеке немесе синхронды батутта секіру немесе акробатикалық жолда секіру немесе қос минитрампта секіру, төмендегі жарыстардың бірінде жыл бойы: Жас топтары (жастар, аға ұлдар 13-14 және 15-16 жас топтары) арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты, Жас топтары (13-14 және 15-16 жас) арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты, Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (13-14 және 15-16 жас), Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы) (13-14 және 15-16 жас топтары), Жас топтары арасындағы Әлем чемпионаты (13-14 және 15-16 жас топтары) немесе Халықаралық жарыстар (FIG күнтізбесіне енгізілген, кемінде 5 елдің қатысуымен) (13-14 және 15-16 жас топтары).

3. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" атағын беруге арналған нормалар

№	Спорт саласы	Жарыс кезеңі	Өлшем бірлігі	Спорт жарысы		
№				<p>Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке, командалық есепте) немесе Қазақстан Республикасының кубогі немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы) немесе Жастар және 17-21 жастағы үлкен жасөспірім ұлдар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының чемпионаты (17-21 жас) немесе 17-21 жастағы жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты және Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы) 17-21 жас немесе халықаралық жарыстар (FIG күнтізбесіне енгізілген кемінде 5 ел қатысқан жағдайда) 17 - 21 жас</p>	<p>Жастар және үлкен жасөспірім ұлдар арасындағы (13-14 және 15-16 жас) Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе 13-14 и 15-16 жас топтары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе 13-14 және 15-16 жас аралығындағы жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы) 13-14 және 15-16 жас немесе халықаралық жарыстар (FIG күнтізбесіне енгізілген кемінде 5 ел қатысқан жағдайда) 13-14 және 15-16 жас</p>	
				СШ	СШ	

				ер	әйел	ер	әйел
1	Батутта жеке секіру	Квалификация 1	ұпайлар	51	48	92,5	89
		Квалификация 2 немесе финал 1 немесе финал 2	ұпайлар	51	48	51	48
2	Батутта синхронды секіру	Квалификация 1	ұпайлар	45	43	45	43
		Квалификация 2 немесе финал 1	ұпайлар	45	43	45	43
3	Акробатикалық жолда секіру	Квалификация 1	ұпайлар	46	43	46	43
		Квалификация 2 немесе финал 1 немесе финал 2	ұпайлар	23	21,5	23	21,5
4	Қ о с мини-Трампка секіру	Квалификация 1	ұпайлар	49	46	49	46
		Квалификация 2 немесе финал 1 немесе финал 2	ұпайлар	24,5	23	24,5	23

4. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

"Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" туған жылы бойынша 12 жастан бастап орындалады;

1-разрядты спортшы туған жылы бойынша 9 жастан бастап орындалады.

"Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" және "1-разрядты спортшы" спорттық разрядтарын беру үшін төмендегі талаптардың бірін орындау қажет:

Бір рет біліктіліктегі бір жаттығудың қорытынды санын 1 төменде аталған жарыстардың бірінде батутта жеке секіруде: Қазақстан Республикасының жеке-командалық чемпионаты, Қазақстан Республикасының кубогі, Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы), Жас топтары (жастар, аға ұлдар 17-21 жас) арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты, Жас топтары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жас тобы 17-21 жас), Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (17-21 жас), Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы) (17-21 жас тобы), Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты, Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың кубогі, Қазақстан Республикасы қаласының чемпионаты және Қазақстан Республикасының қала кубогі;

Бір рет біліктіліктегі бір жаттығудың қорытынды санын 1 төмендегі жарыстардың бірінде батутта ілеспе секірулерде: Қазақстан Республикасының жеке-командалық чемпионаты, Қазақстан Республикасының кубогі, Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы), Жас топтары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жастар, аға ұлдар), Жас топтары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты, Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы), Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты, Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың кубогі, Қазақстан Республикасы қаласының чемпионаты, Қазақстан Республикасы қаласының кубогі, Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың біріншілігі және Қазақстан Республикасының қала біріншілігі;

1-біліктілікте екі жаттығу ұпайларының сомасын төменде аталған жарыстардың бірінде батутта жеке секіру немесе акробатикалық жолда секіру немесе қос минитрампта секіру: Қазақстан Республикасының жеке-командалық чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының кубогі немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы) немесе Жас топтары (жастар, аға ұлдар) арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Жас топтары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы) немесе Облыс (республикалық маңызы бар қалалардың және астананың) чемпионаты немесе Облыс (республикалық маңызы бар қалалардың және астананың) кубогі немесе қала чемпионаты немесе Қазақстан Республикасы қаласының кубогі немесе Облыс (республикалық маңызы бар қалалардың және астананың) біріншілігі немесе Қазақстан Республикасының қала біріншілігі.

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер туған жылы бойынша 12 жастан бастап орындалады;

1-разрядты спортшы туған жылы бойынша 9 жастан бастап орындалады.

5. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" және "1-разрядты спортшы" спорттық разрядтарын беру нормативтері

№	Спорт саласы	Жарыс кезеңі	Өлшем бірлігі	Спорт жарысы
				Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке, командалық есепте) немесе Қазақстан Республикасының кубогі немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы) немесе Жастар және 17 -21 жас аға ұлдар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе 17-21 жас топтары
				Жастар және 13-14 және 15-16 жастағы үлкен ұлдар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе 13-14 және 15 -16 жас топтары арасындағы Қазақстан Республикасының

				арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты, 17-21 жастағы жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының 17-21 жастағы жастар спорт ойындары (жазғы) немесе Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты немесе Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың кубогі немесе Қазақстан Республикасының қала чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының қала кубогі				чемпионаты немесе 13-14 және 15-16 жас аралығындағы жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары 13-14 және 15-16 жас (жазғы) немесе Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың біріншілігі немесе Қазақстан Республикасының қала біріншілігі			
				СШҮ		1 разряд		СШҮ		1 разряд	
				ер	әйел	ер	әйел	ер	әйел	ер	әйел
1	Батутта жеке секіру	Біліктілік 1	ұпай	45	43	41	39	83	80	77	74
2	Батутта синхронды секіру	Біліктілік 1	ұпай	43	42	40	40	43	42	40	40
3	Акробатикалық жолда секіру	Біліктілік 1	ұпай	42	39	38	37	42	39	38	37
4	Қос мини-трампқа секіру	Біліктілік 1	ұпай	43	41	41	40	43	41	41	40

6. Разрядтарды беруге арналған нормативтер

№	Спорт саласы	Өлшем бірлігі	Спорттық разряд		Жасөспірімдік спорттық разряд		
			2	3	1 жө.р.	2	3
1	Батутта жеке секіру	ұпай	34,0	34,0	34,0	34,0	34,0
2	Батутта синхронды секіру	ұпай	50,0	50,0	-	-	-
3	Акробатикалық жолда секіру	ұпай	34,0	34,0	34,0	34,0	34,0
4	Қос мини-трампқа секіру	ұпай	37,0	37,0	37,0	37,0	37,0

Барлық спорт саласында екі міндетті жаттығудың ұпайларын жинау қажет.

1. Батутта жеке секіру кезінде бір жаттығудың түпкілікті бағасы техника төрешілерінің екі медианалық бағасының қосындысы болып табылады (бағалау=E+E);

2. Синхронды батуттық секірулерде бір жаттығудың түпкілікті бағасы әр гимнасттың медианалық ұпайларынан бір орташа ұпайдың қосындысы және синхрондылық үшін екі есе медианалық ұпай (ұпай=2s+E);

3. Акробатикалық трекке секіру кезінде бір жаттығудың түпкілікті бағасы техника төрешілерінің екі медианалық бағасының қосындысы болып табылады (бағалау=E+E);

4. Қос мини-трампта секіру кезінде бір жаттығудың соңғы бағасы техника төрешілерінің екі медианалық бағасының қосындысы болып табылады (бағалау=E+E).

Спорттық атақтар, спорттық
разрядтар және біліктілік
санаттарын беру нормалары
мен талаптарына
12-қосымша

Бокс

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	4-6
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-5
3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-3
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
5	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
6	Ересектер арасындағы Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңдері)	1-2
7	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	2-3
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3
3	U-22 Азия чемпионаты	1
4	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан	1-3

	Республикасының спартакиадасы (жазғы)	
5	U-22 Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
6	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
Республикалық жарыстарға кемінде 10 облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың немесе халықаралық жарыстарға кемінде 5 елдің қатысуымен (кемінде 3 жекпе-жек өткізген кезде) СШ атағын алу үшін спортшы республикалық турнирлердің біреуінде 1 орын және екі жыл ішінде осы турнирлерде 1-2 орын алған жағдайда		
7	Ғалым Жарылғаповты еске алуға арналған халықаралық турнир	1
8	Әбдалиев Қарақозыны еске алуға арналған халықаралық турнир	1
9	Шоқыр Бөлтекұлын еске алуға арналған халықаралық турнир	1
10	Қазақстан Республикасының Жастар ойындары (жазғы)	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер 14 жастан бастап орындалады;

1-разрядты спортшы 12 жастан бастап орындалады;

2-разрядты спортшы 12 жастан бастап орындалады;

3-разрядты спортшы 12 жастан бастап орындалады;

1-жасөспірімдік разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;

2-жасөспірімдік разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;

3-жасөспірімдік разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады.

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жасөспірімдер, юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-3
3	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес юниорлар, жастар және ересектер жас топтары арасындағы халықаралық , республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1-3

5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
6	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	4-5
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
8	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	6-7
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
10	Жыл бойы кез келген ауықмадағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Жыл бойы кез келген ауықмадағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауықмадағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
13-қосымша

Брейкинг

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Спорт саласылар: Соло, Дуэт (2 бишіден құралатын кез келген комбинация), шағын команда (3-тен 8 бишіге дейін)		
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	4-8
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-8
3	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1-3

4	Ересектер арасындағы Дүниежүзілік ойындар	1-3
5	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-3
6	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	1-3
7	Жасөспірімдер Азия ойындары (жазғы)	1-3
8	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
9	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-3
10	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1-2

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беру үшін қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Спорт саласылар: Соло, Дуэт (2 бишіден құралатын кез келген комбинация), шағын команда (3-тен 8 бишіге дейін), үлкен команда (9-дан 24 бишіге дейін), мега команда (25 және одан көп биші)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
3	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	3
4	Юниорлар арасындағы Азия чемпионаты	1-2

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
Спорт саласылар: Соло, Дуэт (2 бишіден құралатын кез келген комбинация), шағын команда (3-тен 8 бишіге дейін), үлкен команда (9-дан 24 бишіге дейін), мега команда (25 және одан көп биші)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	4-8
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	1-8
3	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	3-8
4	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	1-3
5	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-3
6	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың,	1

	республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	
1,2,3-разрядты спортшы		
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес	федерация кестесі бойынша ұпайлар жиынтығы
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
8	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
9	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
10	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
14-қосымша

Велосипед спорты (тас жол)

1. Спорттық атақтар мен спорттық разрядтарды беруге арналған нормалар

Жарыс түрі, қашықтық (км.), уақыт									
Ерлер, юниорлар ұлдар, жасөспірім ұлдар									
Спорттық атак пен разряд	Жеке						Командалық		
	5	10	15	20	25	50	25	50	75
СШ	-	-	-	-	32.30	01:07.30	-	01:02.00	01:33.30
СШҮ	-	-	-	-	34.00	01:09.30	32.30	01:06.30	01:38.30
1	-	-	-	29.30	37.30	-	33.30	01:10.30	01:41.30
2	-	-	23.30	31.00	39.00	-	35.30	01:11.30	-
3	08.00	16.00	24.20	32.30	42.00	-	40.00	01:14.00	-
1 жө.р.	-	19.10	-	-	-	-	42.00	-	-
Жарыс түрі, қашықтық (км.), уақыт									
Әйелдер, юниор қыздар, жасөспірім қыздар									
Спорттық атак пен разрядтар	Жеке					Жұптық		Командалық	
	5	10	15	20	20	25	25	25	
СШ	-	-	-	30.00	28.30	37.00	35.00		
СШҮ	-	-	24.30	31.00	29.30	38.00	36.30		
1	-	16.00	26.00	32.00	30.30	-	38.00		

2	-	17.30	27.00	-	-	-	-
3	09.00	18.30	28.00	-	-	-	-

2. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Спорт саласы	Жынысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	Уақытқа топтық немесе жеке жарыс	ер, әйел	4-12
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	Уақытқа топтық немесе жеке жарыс	ер, әйел	3-8
3	U-23 арасындағы Әлем чемпионаты	Уақытқа топтық немесе жеке жарыс	ер, әйел	1-8
4	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	Уақытқа топтық немесе жеке жарыс	ер, әйел	1-3
5	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты немесе U-23 арасындағы Азия чемпионаты	Уақытқа топтық немесе жеке жарыс	ер, әйел	1-3
6	2.2 Элита санатындағы халықаралық көпкүндік жарыста	Топтық жарыста немесе Ұлттар кубогінде бас классификациядағы көпкүндік жарыста –юниорлар	ер	1
7	U-23 ересектер арасындағы Ұлттар кубогі	Б а с классификациядағы көпкүндік жарыста	ер, әйел	1-5
8	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	Уақытқа топтық немесе жеке жарыс	юниор ұл мен қыз	1-3
9	Юниорлар арасындағы Азия чемпионаты	Уақытқа топтық немесе жеке жарыс	юниор ұл мен қыз	1

3. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беру үшін қойылатын талаптар

15 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Спорт саласы	Жынысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты немесе U23 арасындағы Азия чемпионаты	Уақытқа топтық немесе жеке жарыс	ер, әйел	4-10

2	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	Уақытқа топтық немесе жеке жарыс	юниор ұл мен қыз	4-20
3	Юниорлар арасындағы Азия чемпионаты	Уақытқа топтық немесе жеке жарыс	юниор ұл мен қыз	2-5
4	Юниорлар арасындағы Ұлттар кубогі	Б а с классификациядағы көпкүндік жарыста	юниор ұл мен қыз	4-20
5	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	Уақытқа топтық немесе жеке жарыс	ер	1-5
6	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	Уақытқа топтық немесе жеке жарыс	әйел	1-5
7	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	Б а с классификациядағы көпкүндік жарыста, тау чемпионатында, критериум жарысында	ер	1-5
8	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	Уақытқа топтық немесе жеке жарыс, б а с классификациядағы көпкүндік жарыста	юниор ұл мен қыз	1
9	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	Тау чемпионатында, критериум жарысында	юниор ұл мен қыз	1
10	Жастар ойындары	Уақытқа топтық немесе жеке жарыс, б а с классификациядағы көпкүндік жарыста	юниор ұл мен қыз	1

4. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер 14 жастан бастап орындалады;

1-разрядты спортшы 14 жастан бастап орындалады;

2-разрядты спортшы 13 жастан бастап орындалады;

3-разрядты спортшы 12 жастан бастап орындалады;

1-жасөспірімдік разрядты спортшы 11 жастан бастап орындалады;

2-жасөспірімдік разрядты спортшы 11 жастан бастап орындалады;

3-жасөспірімдік разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады.

--	--	--	--	--

№	Спорт жарысы	Спорт саласы	Жынысы, жасы	Орын			
				СШҮ	Спорттық разрядтар		
					1	2	3
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	уақытқа топтық немесе жеке жарыс	ер	6-15			
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	б а с классификациядағы көпкүндік жарыста, т а у чемпионаты н д а , критериум жарысында	ер	6-12			
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	уақытқа топтық немесе жеке жарыс	әйел	2-6			
4	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	уақытқа топтық немесе жеке жарыс, бас классификациядағы көпкүндік жарыста	юниор ұл мен қыз	6-13			
5	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	т а у чемпионаты н д а , критериум жарысында	ер, әйел	2-6	7-15		
6	15-16 жас аралығындағы жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	уақытқа топтық немесе жеке жарыс, бас классификациядағы көпкүндік жарыста	жасөспірім ұл мен қыз	1-5	6-12	13-20	
	15-16 жас аралығында	уақытқа топтық					

7	Ғ ы жасөспірімдер арасындағы республикалық жарыстар	немесе жеке жарыс, бас классификациядағы көпкүндік жарыста	жасөспірім ұл мен қыз	1-3	4-10	11-15	16-20
8	13-14 жас аралығындағы жасөспірімдер арасындағы республикалық жарыстар	уақытқа топтық немесе жеке жарыс, бас классификациядағы көпкүндік жарыста	жасөспірім ұл мен қыз		1-5	6-12	13-18
9	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және Қазақстан Республикасы астанасының чемпионаттары	уақытқа топтық немесе жеке жарыс, бас классификациядағы көпкүндік жарыста	ер, әйел, юниор ұл мен қыз, жасөспірім ұл мен қыз	1	2-5	6-12	13-18

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
15-қосымша

Велосипедтік мотокросс (BMX)

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Спорт саласылар	Жынысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	bmx race	ер, әйел	4-20
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	bmx race, bmx dirt, bmx park, bmx vert, bmx street, bmx flatland	ер, әйел	3-15

3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	bmx race, bmx dirt, bmx park, bmx vert, bmx street, bmx flatland	ер, әйел	1-8
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	bmx race, bmx dirt, bmx park, bmx vert, bmx street, bmx flatland	ер, әйел	1-3

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беру үшін қойылатын талаптар

15 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Спорт саласылар	Жынысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	bmx race, bmx dirt, bmx park, bmx vert, bmx street, bmx flatland	ер, әйел	4-12
2	Юниорлар арасындағы Азия чемпионаты	bmx race, bmx dirt, bmx park, bmx vert, bmx street, bmx flatland	юниор ұл мен қыз	1-6
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	bmx race, bmx dirt, bmx park, bmx vert, bmx street, bmx flatland	ер, әйел	1-6
4	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	bmx race, bmx dirt, bmx park, bmx vert, bmx street, bmx flatland	юниор ұл мен қыз	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер 12 жастан бастап орындалады;

1-разрядты спортшы 12 жастан бастап орындалады;

2-разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;

3-разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;

1-жасөспірімдік разрядты спортшы 9 жастан бастап орындалады;

2-жасөспірімдік разрядты спортшы 8 жастан бастап орындалады;

3-жасөспірімдік разрядты спортшы 7 жастан бастап орындалады.

№	Спорт жарысы	Жынысы, жасы	Спорт саласы	Орын			
				СШҮ	Спорттық разрядтар		
					1	2	3
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	bmx race, bmx dirt, bmx park, bmx vert, bmx street, bmx flatland	7-12			

2	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	юниор ұл мен қыз	bmx race, bmx dirt, bmx park, bmx vert, bmx street, bmx flatland	2-10			
3	15-16 жас аралығындағы жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	жасөспірім ұл мен қыз	bmx race, bmx dirt, bmx park, bmx vert, bmx street, bmx flatland	1-10	11-15	16-20	
4	15-16 жас аралығындағы жасөспірімдер арасындағы республикалық жарыстар	жасөспірім ұл мен қыз	bmx race, bmx dirt, bmx park, bmx vert, bmx street, bmx flatland	1-6	7-10	11-15	16-20
5	13-14 жас аралығындағы жасөспірімдер арасындағы республикалық жарыстар	жасөспірім ұл мен қыз	bmx race, bmx dirt, bmx park, bmx vert, bmx street, bmx flatland		1-5	6-12	13-18
6	Қазақстан Республикасы облыстарының, республикалық маңызы бар қалаларының және астанасының чемпионаттары	ер, әйел, юниор ұл мен қыз, жасөспірім ұл мен қыз	bmx race, bmx dirt, bmx park, bmx vert, bmx street, bmx flatland	1-3	4-6	7-12	13-18

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
16-қосымша

Велотрек

1. Спорттық атақтар мен спорттық разрядтарды беруге арналған нормалар Ерлер, юниор ұлдар, жасөспірім ұлдар

Спорттық атақ пен разряд	Спорт саласы, қашықтық									
	Гиттер				Жеке қудалау жарысы			Командалық спринт	Командалық қудалау жарысы	Командалық қудалау жарысы
	200 м с/ х. сек	500 м с/ м сек	500 м с/ х. сек	1000 м с/ /м сек	2 км	3 км	4 км	750 м	3 км	4 км
Ағаш қапталған трек										
ХДСШ	10,25	32,5	26.0	01.03.0		3.15.5	4.20.0	44,8		04.04.0
СШ	10,8	33,5	27,5	01.05.5		3.35.0	4.25.5	46,5	03.45.0	04.08.0
СШҮ	11,5	34,5	30	01.09.0	2.20.00	3.44.0	4.35.5	49.0	3.50.5	4.20.0
1	11,7	36,0	31	01.12.0	2.26.0	3.48.0	4.45.0	51.0	04.05.0	4.25.0
2	12,6	37,5	32	1.15.0	2.29.0	3.55.0		53.0	4.15.0	4.35.0
3	13,4	39,5	34,5	1.19.0	2.33.0	4.05.0		55.0	4.25.0	4.45.0
1 жө.р.	14	43	37,5	1.23.0	2.38.0			58.0	4.30.0	5.00.0
Цемент қапталған трек										
ХДСШ	10,5			01.04.5			4.26.0			04.10.0
СШ	11,1	34,9		01.07.0		3.33.0	4.31.5			4.18.5
СШҮ	12	36.5		01.10.5		3.40.5	4.41.5			4.32.5
1	12,8	37.9		1.13.5	2.32.0	3.50.5	4.51.0			
2	13	38,8		1.16.5	2.35.0	4.00.0				
3	13,5	39.5		1.18.0	2.39.0	04.05.0				
1 жө.р.	14	42		1.20.00	2.44.0					

Әйелдер, юниор қыздар, жасөспірім қыздар

Спорттық атақ пен разряд	Спорт саласы, қашықтық									
	Гиттер				Жеке қудалау жарысы			Командалық спринт	Командалық қудалау жарысы	Командалық қудалау жарысы
	200 м с/ х. сек	500 м с/м сек	500 м с/х. сек	1000 м. с/м сек	2 км	3 км	4 км	750 м	3 км	4 км
Ағаш қапталған трек										
ХДСШ	11,5	36,2	29.5	1.09.5	2.30.0	3.42.0	05.02.	50.0	3.32.5	4.43.0
СШ	12,2	37.5	31.0	1.11.0	2.35.0	3.54.0	5.10.	54.5	3 38 5	4.55.0
СШҮ	12,8	38,6	32.5	1.13.5	2.41.0	4.03.0	5.25.0	59.0	3.46.0	5.08.0
1	13,2	40	33.5	1.15.0	2.45.0	4.12.0	5.30.0	1.02.0	3.55.0	05.12.0
2	13,7	41,5	35.0	1.16.5	2.52.0	4.16.0	5.35.0	1.04.0	4.03.0	05.16.0
3	14,3	43,5	36.5	1.18.5	03.01.0			1.06.0	4.10.0	05.20.0
Цемент қапталған трек										

ХДСШ	12,2	37,0		1.11.5	2.35.0	3.45.0	05.10.		5.00.0
СШ	12,8	39,5		1.13.0	2.37.0	3.58.0	05.20.		5.10.0
СШҮ	13,5	41,5		1.15.5	2.39.0	4.07.0	5.30.0		5.20.0
1	14,5	44.0		1.17.0	2.44.0	4.16.0	5.35.		5.25.0
2	16	45.0		1.19.5			5.40.0		
3	16,5	46.5		1.21.5					
1 жө.р.	17,5	47.0							

2. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Спорт саласы	Жынысы	Орын
1	Олимпиада ойындары (жазғы)	омниум, мэдисон, командалық жарыс, кейрин, спринт, командалық спринт	ер, әйел	4-12
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	омниум, командалық жарыс, командалық спринт, жекелей жарыс, спринт, кейрин, ұпай бойынша топтық жарыс, шығып қалу жүйесімен өтетін топтық жарыс, скретч, мэдисон, гит	ер, әйел	3-8
3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	омниум, мэдисон, командалық жарыс, кейрин, спринт, командалық спринт	ер, әйел	1-3
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	омниум, командалық жарыс, командалық спринт, жекелей жарыс, спринт, кейрин, ұпай бойынша топтық жарыс, шығып қалу жүйесімен өтетін топтық жарыс, скретч, мэдисон, гит	ер, әйел	1
5	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	омниум, командалық жарыс, командалық спринт, жекелей жарыс, спринт, кейрин, ұпай бойынша топтық жарыс, шығып қалу		1-3

		жүйесімен өтетін топтық жарыс, скретч, мэдисон, гит	юниор ұл мен қыз	
6	Юниорлар арасындағы Азия чемпионаты	омниум, мэдисон, командалық жарыс, кейрин, спринт, командалық спринт	юниор ұл мен қыз	1
7	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	омниум, командалық жарыс, командалық спринт, жекелей жарыс, спринт, кейрин, ұпай бойынша топтық жарыс, шығып қалу жүйесімен өтетін топтық жарыс, скретч, мэдисон, гит	ер, әйел	1-6

3. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

15 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Спорт саласы	Жынысы	Орын
1	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	омниум, командалық жарыс, командалық спринт, жекелей жарыс, спринт, кейрин, ұпай бойынша топтық жарыс, шығып қалу жүйесімен өтетін топтық жарыс, скретч, мэдисон, гит	юниор ұл, юниор қыз	4-15
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	омниум, командалық жарыс, командалық спринт, жекелей жарыс, спринт, кейрин, ұпай бойынша топтық жарыс, шығып қалу жүйесімен өтетін топтық жарыс, скретч, мэдисон, гит	ер, әйел	2-8
3	Юниорлар арасындағы Азия чемпионаты	омниум, командалық жарыс, командалық спринт, жекелей жарыс, спринт, кейрин, ұпай бойынша топтық жарыс,	юниор ұл,	2-5

		шығып қалу жүйесімен өтетін топтық жарыс, скретч, мэдисон, гит	юниор қыз	
4	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	омниум, командалық жарыс, командалық спринт, жекелей жарыс, спринт, кейрин, ұпай бойынша топтық жарыс, шығып қалу жүйесімен өтетін топтық жарыс, скретч, мэдисон, гит	ер	1-3
5	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	омниум, командалық жарыс, командалық спринт, жекелей жарыс, спринт, кейрин, ұпай бойынша топтық жарыс, шығып қалу жүйесімен өтетін топтық жарыс, скретч, мэдисон, гит	әйел	1
6	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	омниум, командалық жарыс, командалық спринт, жекелей жарыс, спринт, кейрин, ұпай бойынша топтық жарыс, шығып қалу жүйесімен өтетін топтық жарыс, скретч, мэдисон, гит	юниор ұл, юниор қыз	1
7	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы)	омниум, командалық жарыс, командалық спринт, жекелей жарыс, спринт, кейрин, ұпай бойынша топтық жарыс, шығып қалу жүйесімен өтетін топтық жарыс, скретч, мэдисон, гит	юниор ұл, юниор қыз	1

4. Спорттық разрядтарды беруге арналған нормалар

"Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" 14 жастан бастап орындалады;

4	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	командалық жарыс, командалық спринт	әйел	2-6			
5	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	омниум, командалық жарыс, командалық спринт, жекелей жарыс, спринт, кейрин, ұпай бойынша топтық жарыс, шығып қалу жүйесімен өтетін топтық жарыс, скретч, мэдисон, гит	юниор ұл, юниор қыз	2-15			
6	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	омниум, командалық жарыс, командалық спринт, жекелей жарыс, спринт, кейрин, ұпай бойынша топтық жарыс, шығып қалу жүйесімен өтетін топтық жарыс, скретч, мэдисон, гит	ер, әйел	4-10	11-20		
		омниум, командалық жарыс, командалық спринт,					

7	15-16 жас аралығындағы жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	жекелей жарыс, спринт, кейрин, ұпай бойынша топтық жарыс, шығып қалу жүйесімен өтетін топтық жарыс, скретч, мэдисон, гит	жасөспірім ұл мен қыз	1-10	11-15	16-20	
8	15-16 жас аралығындағы жасөспірімдер арасындағы республикалық жарыстар	омниум, командалық жарыс, командалық спринт, жекелей жарыс, спринт, кейрин, ұпай бойынша топтық жарыс, шығып қалу жүйесімен өтетін топтық жарыс, скретч, мэдисон, гит	жасөспірім ұл мен қыз	1-6	7-10	11-15	16-20
9	13-14 жас аралығындағы жасөспірімдер арасындағы республикалық жарыстар	омниум, командалық жарыс, командалық спринт, жекелей жарыс, спринт, кейрин, ұпай бойынша топтық жарыс, шығып қалу жүйесімен өтетін топтық	жасөспірім ұл мен қыз		1-5		13-18

		жарыс, скретч, мэдисон, гит			6-12	
--	--	--------------------------------------	--	--	------	--

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
17-қосымша

Гольф

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

18 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Спорт саласы	Жынысы, жасы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	гольф	ер, әйел	4-10
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	гольф	ер, әйел	3-10
		шағын-гольф	ер әйел	1-6 1-4
3	Ересектер арасындағы Еуропа чемпионаты	гольф	ер, әйел	1-5
		шағын-гольф	ер	1-5
			әйел	1-3
4	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне енгізілген басқа да халықаралық спорт жарыстары (1, 2, 3 және А, WAGR санаттары)	гольф	ер	1-3
			әйел	1-2
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне енгізілген басқа да халықаралық спорт жарыстары	шағын-гольф	ер	1-3
			әйел	1-2

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын және "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шебері 16 жастан бастап орындалады

Қазақстан Республикасы спорт шеберіне үміткер 14 жастан бастап орындалады

--	--	--	--	--	--	--

№	Спорт жарысы	Спорт саласы	Жынысы, жасы	Орын	
				СШ	СШҮ
1	Ересектер арасындағы Әлем біріншілігі	шағын-гольф	юниор ұл	1-8	9-16
			юниор қыз	1-4	5-8
2	Ересектер арасындағы Еуропа біріншілігі	гольф	юниорлар ұл мен қыз	1-5	6-10
			жасөспірім ұл мен қыз		1-10
		шағын-гольф	юниор ұл	1-7	8-16
			юниор қыз	1-3	4-8
3	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне енгізілген басқа да халықаралық спорт жарыстары (1, 2, 3 және А, W A G R санаттары)	гольф	ер	4-6	
			әйел	3-5	
4	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне енгізілген басқа да халықаралық спорт жарыстары	шағын-гольф	ер	4-6	
			әйел	3-5	
5	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	гольф	ер	1-4	5-7
			әйел	1-3	3-4
			арнайы жағдайда	18 шұңқырдан кем дегенде 3 айналымнан өту (ерлер мен әйелдер)	
		шағын-гольф	ер	1-3	4-6
			әйел	1-2	3-4
			арнайы жағдайда	18 шұңқырдан кем дегенде 6 айналымнан өту (ерлер мен әйелдер)	
6	Юниорлар мен жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	гольф	ер, әйел	1	2-3
			ер, әйел		1-3

7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне енгізілген басқа да халықаралық спорт жарыстары	гольф	арнайы жағдайда	18 шұңқырдан кем дегенде 3 айналымнан өту	
			юниорлар ұл мен қыз		1-3
			арнайы жағдайда		18 шұңқырдан кем дегенде 2 айналымнан өту
8	Қазақстан Республикасы облыстарының, республикалық маңызы бар қалаларының және астанасының чемпионаты	гольф	ер, әйел		1-3
			арнайы жағдайда	18 шұңқырдан кем дегенде 2 айналымнан өту және СШҰ спорттық разрядынан төмен емес кемінде 2 спортшыны немесе 1-спорттық разрядтан төмен емес кемінде 4 спортшыны жеңу	
			юниорлар ұл мен қыз		1-3
		шағын гольф	ер, әйел		1
			арнайы жағдайда	18 шұңқырдан кем дегенде 6 айналымнан өту және СШҰ спорттық разрядынан төмен емес кемінде 2 спортшыны немесе 1-спорттық разрядтан төмен емес кемінде 4 спортшыны жеңу	
<p>1. Нәтижелер гандикап форасын есепке алмай көрсетілуі керек</p> <p>2. Спорттық жарыстарға қатысу үшін спортшы жарыс өткізілетін күнтізбелік жылы көрсетілген жасқа толу қажет</p>					

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

№	Спорттық жарыс	Спорттық сала	Жынысы, жасы	1-разрядты спортшы
				Орын
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	гольф	ер	8-10
			әйел	5-6
			орындау шарттары	18 шұңқырдан кем дегенде 3 айналымнан өту және 1-разрядтан төмен емес кемінде 3 спортшыны немесе 2-разрядтан төмен емес кемінде 6 спортшыны жеңу (ерлер мен әйелдер)
		шағын-гольф	ер	7-10
			әйел	5-6
				18 шұңқырдан кем дегенде 6

			орындау шарттары	айналымнан өту (ерлер мен әйелдер)
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	гольф	ер, әйел	1-7
			орындау шарттары	1/4 финалға дейін 1-разрядтан төмен емес кемінде 3 спортшыны немесе 2-разрядтан төмен емес кемінде 6 спортшыны жеңу
		шағын-гольф	ер, әйел	1-3
			орындау шарттары	1/4 финалға дейін 1 разрядтан төмен емес кемінде 3 спортшыны немесе 2 разрядтан төмен емес кемінде 6 спортшыны жеңу
3	Бірыңғай күнтізбелік жоспарға енгізілген Қазақстан Республикасының басқа да спорттық жарыстары	гольф	ер, әйел	3-5
			орындау шарттары	18 шұңқырдан кем дегенде 3 айналымнан өту
			юниор ұл, юниор қыз	3-5
			орындау шарттары	18 шұңқырдан кем дегенде 2 айналымнан өту (юниор ұл мен қыз), жасөспірім ұл мен қыз)
4	Қазақстан Республикасы облыстарының, республикалық маңызы бар қалаларының және астанасының чемпионаттары	гольф	ер, әйел	3-5
			арнайы жағдайда	18 шұңқырдан кем дегенде 2 айналымнан өту және 1-разрядтан төмен емес кемінде 3 спортшыны немесе 2-разрядтан төмен емес кемінде 6 спортшыны жеңу
		шағын-гольф	ер, әйел	2-3
			арнайы жағдайда	18 шұңқырдан кем дегенде 6 айналымнан өту және бағдарлама түрінде кемінде 16 спортшы қатысуы қажет, оның ішінде 1-разрядтан төмен емес кемінде 4 спортшы немесе 2-

				разрядтан төмен емес 8 спортшы
	1. Нәтижелер гандикап форасын есепке алмай көрсетілуі керек. 2. Спорттық жарыстарға қатысу үшін спортшы жарыс өткізілетін күнтізбелік жылы көрсетілген жасқа толу қажет			

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
18-қосымша

Грек-рим күресі

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	4-6
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-5
3	23 жасқа дейінгі ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-2
4	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-3
5	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
6	20 жасқа дейінгі жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
7	Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңдері, Гран-при)	1-2
8	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	2-3
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-3
4	23 жасқа дейінгі ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1

5	20 жасқа дейінгі жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
6	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы)	1
Республикалық жарыстарға кемінде 10 облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың және халықаралық жарыстарда кемінде 5 елдің қатысуымен, кемінде 3 жекпе-жек өткізген жағдайда СШ атағын алу үшін спортшы республикалық турнирлердің біреуінде 1 орын және екі жыл ішінде осы турнирлерде 1-2 орын алуы тиіс		
7	КСРО еңбек сіңірген жаттықтырушысы Мардан Сапарбаевты еске алуға арналған ересектер арасындағы республикалық турнир	1
8	Кеңес Одағының Батыры Нүркен Әбдіровті еске алуға арналған ересектер арасындағы республикалық турнир	1
9	Жастар арасындағы Олимпиада чемпионы Жақсылық Үшкемпіровті еске алуға арналған ересектер арасындағы халықаралық турнир	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	20 жасқа дейінгі жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	23 жасқа дейінгі ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	3
3	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы)	2-3
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1
5	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес юниорлар, жастар және ересектер жас топтары арасындағы халықаралық , республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		

6	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
	2-разрядты спортшы	
8	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
	3-разрядты спортшы	
10	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
19-қосымша

Дзюдо

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	4-6
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-5

3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-3
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
5	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1-2
6	Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңдері, Гран-при, Гранд Слам)	1
7	Ересектер арасындағы Әлем шеберлері (Masters)	1-2
8	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	1
9	Дүниежүзілік универсиада (жазғы)	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	2-3
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3
3	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1
4	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты және Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-3
5	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (микс, командалық есепте)	1
6	23 жасқа дейінгі Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
7	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
8	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы)	1
Республикалық жарыстарға кемінде 10 облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың және халықаралық жарыстарда кемінде 5 елдің қатысуымен, кемінде 3 жекпе-жек өткізген жағдайда СШ атағын алу үшін спортшы республикалық турнирлердің біреуінде 1 орын және екі жыл ішінде осы турнирлерде 1-2 орын алуы тиіс		
9	Батырбек Сейсенбаевты еске алуға арналған ересектер арасындағы республикалық турнир	1
10	Асқар Шайхиевті еске алуға арналған ересектер арасындағы республикалық турнир	1

11	Ересектер арасындағы "АБАУ OPEN" республикалық турнирі	1
----	--	---

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер 14 жастан бастап орындалады

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты (әр салмақ санатында кемінде 10 спортшының қатысуымен)	1
3	Жасөспірімдер және юниорлар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты (әр салмақ санатында кемінде 20 спортшының қатысуымен)	1
4	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
5	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1-3
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
7	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	4-5
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		

9	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	6-7
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
20-қосымша

Еркін күрес

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	4-6
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-5
3	23 жасқа дейінгі ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-2
4	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-3
5	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
6	20 жасқа дейінгі жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
7	Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңдері, гран-при)	1-2
8	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	1
9	Дүниежүзілік универсиада (жазғы)	1
10	Ересектер арасындағы Гран-при (Grand prix)	1-2

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	2-3
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3
3	23 жасқа дейінгі ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
4	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-3
5	23 жасқа дейінгі ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
6	20 жасқа дейінгі жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
7	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы)	1
8	20 жасқа дейінгі жастар арасындағы Әлем чемпионаты	2-3
9	Дүниежүзілік универсиада (жазғы)	2-3
Кемінде 10 облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен, кемінде 3 жекпе-жек өткізген жағдайда СШ атағын алу үшін спортшы төменде көрсетілген республикалық турнирлердің біреуінде 1 орын және екі жыл ішінде осы турнирлерде 1-2 орын алуы тиіс		
10	Кеңес Одағының Батыры Нұркен Әбдіровті еске алуға арналған ересектер арасындағы республикалық турнир	1
11	Кеңес Одағының Социалистік Еңбек Ері Зылиха Тамшыбаеваны еске алуға арналған ересектер арасындағы республикалық турнир	1
12	Кеңес Одағының Батыры, генерал Сабыр Рахымовты еске алуға арналған жастар арасындағы республикалық турнир	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3

2	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1
3	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1-3
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
6	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	4-5
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
8	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	6-7
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
10	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары

Есу слаломы

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын	
		Жеке жарыстар	Командалық жарыстар
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	4-9	4-6
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-9	3-5
3	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1-6	1-4
4	23 жасқа дейінгі жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1-3	1-2
5	18 жасқа дейінгі юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	1-2	1
6	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-3	1-3
7	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	1-3	1-3
8	Жасөспірімдер Азия ойындары (жазғы)	1	1
9	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-3	1-2
10	23 жасқа дейінгі жастар арасындағы Азия чемпионаты	1	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Санат	Орын	
			Жеке жарыстар	Командалық жарыстар
1	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)		4-5	4-5
2	Жасөспірімдер Азия ойындары (жазғы)		2-3	2-3
3	23 жасқа дейінгі жастар арасындағы Азия чемпионаты		2-3	2

4	18 жасқа дейінгі юниорлар арасындағы Азия чемпионаты		1	
5	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	K1E, K1Ө, C1E, C1Ө	1-3	1
		C2E, C2Ө, C2 Микс	1	1
6	23 жасқа дейінгі жастар немесе 18 жасқа дейінгі юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	K1E, C1E, K1Ө, C1Ө	1	
		C2E, C2Ө, C2 Микс		

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер				
№	Спорт жарысы	Санат	Орын	
			Жеке жарыс	Командалық жарыс
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	K1E, C1E, K1Ө, C1Ө	4-8	2-3
		C2E, C2 Микс	2-5	2-3
2	23 жасқа дейінгі жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе 18 жасқа дейінгі юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	K1E, C1E, K1Ө, C1Ө	2-3	1-2
		C2E, C2Ө, C2 Микс	1	1
3	Ересектер және 23 жасқа дейінгі жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың чемпионаттары	K1E, C1E, K1Ө, C1Ө	1-2	1-2
		C2E, C2Ө, C2 Микс	1	
		C2E, C2Ө, C2 Микс	1-2	1-2
4	16 жасқа дейінгі жасөспірімдер арасындағы	K1E, K1Ө, C1E, C1Ө	1-2	1

	Қазақстан Республикасының чемпионаты	C2E, C2Ә, 2 Микс	1	1
5	14 жасқа дейінгі Қазақстан Республикасының чемпионаты	K1E, K1Ә, C1E, C1Ә	1	
1-разрядты спортшы				
6	23 жасқа дейінгі жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе	K1E, K1Ә, C1E, C1Ә,	4-7	3-5
	18 жасқа дейінгі юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	C2E, C2Ә, C2 Микс	2-3	2-3
7	16 жасқа дейінгі жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	K1E, K1Ә, C1E, C1Ә,	3	2
		C2E, C2Ә, C2 Микс	2	2
8	14 жасқа дейінгі Қазақстан Республикасының чемпионаты	K1E, K1Ә, C1E, C1Ә,	2-3	1-2
		C2E, C2Ә, C2 Микс	1-2	1-2
9	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың чемпионаттары	K1E, C1E, K1Ә, C1Ә	1-4	1-3
		C2E, C2Ә, C2 Микс	1-4	1-2
10	Қалалар мен облыс орталықтарының чемпионаттары	K1E, K1Ә, C1E, C1Ә	1-2	1
		C2E, C2Ә, C2 Микс	1	1
2-разрядты спортшы				
11	16 жасқа дейінгі жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	K1E, K1Ә, C1E, C1Ә,	4-5	3
		C2E, C2Ә, C2 Микс	3	3
	14 жасқа дейінгі Қазақстан	K1E, K1Ә, C1E, C1Ә,	4-5	3

12	Республикасының чемпионаты	C2E, C2Ә, C2 Микс		
13	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың чемпионаттары	K1E, K1Ә, C1E, C1Ә	3	3
		C2E, C2Ә, C2 Микс	5-11	4-6
14	Қалалар мен облыс орталықтарының чемпионаттары	K1E, K1Ә, C1E, C1Ә,	5-9	3-4
		C2E, C2Ә, C2 Микс	3-5	2
15	(14, 16, 18, 23 жасқа дейінгі жас топтары арасындағы) О б л ы с біріншіліктері	K1E, K1Ә, C1E, C1Ә	2-3	2
		C2E, C2Ә, C2 Микс	1-3	1-2
3-разрядты спортшы				
16	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың чемпионаттары	K1E, K1Ә, C1E, C1Ә	12-20	7-8
		C2E, C2Ә, C2 Микс	10-13	5-7
17	(14, 16, 18, 23 жасқа дейінгі жас топтары арасындағы) О б л ы с біріншіліктері	K1E, K1Ә, C1E, C1Ә	4-12	3
		C2M, C2Ж, C2 Микс	3-4	2
18	Қалалар мен облыс орталықтарының чемпионаттары	K1E, C1E, K1Ә, C1Ә	6-15	3-5
		C2E, C2Ә, C2 Микс	4-10	3-4
19	(14, 16, 18, 23 жасқа дейінгі жас топтары арасындағы) Қалалар біріншілігі	K1E, C1E	1-3	1-2
		K1Ә, C2E, C1Ә, C2Ә	1-2	1

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
22-қосымша

Жағажай волейболы

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын

1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	4-8
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-6
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-3
4	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-3
5	Дүниежүзілік универсиада (жазғы)	1-2
6	Ересектер арасындағы Азия кубогі	1-2

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	1-4
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	4-6
3	Ересектер арасындағы Азия кубогі	3-5
4	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	4-6
5	Дүниежүзілік универсиада (жазғы)	3-5
6	Ересектер арасындағы Орталық Азия ойындары	1-2
7	18 жасқа дейінгі жасөспірім ұлдар мен 17 жасқа дейінгі жасөспірім қыздар арасындағы Әлем чемпионаты	1-4
8	20 жасқа дейінгі жасөспірім ұлдар мен 19 жасқа дейінгі жасөспірім қыздар арасындағы Әлем чемпионаты	1-4
9	Ересектер арасында Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-2
10	Ересектер арасындағы (Ұлттық лига) Қазақстан Республикасының чемпионаты	үш жыл ішінде екі рет 1-2 орын алу
11	Азия кезеңі	1-3

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың,	

2	республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1
3	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес юниорлар, жастар және ересектер жас топтары арасындағы халықаралық , республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1-3
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
6	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	4-5
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
8	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	6-7
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
10	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары

Желкенді қайық спорты

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

18 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	4-6
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-5
3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-3
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
5	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
6	Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңдері, Гран-при, Гранд Слам)	1-2
7	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	1
8	Халықаралық регаттар (кемінде 6 елдің қатысуымен)	1-3

2. Спорттық атағын беруге қойылатын талаптар "Қазақстан Республикасының спорт шебері"

№	Спорт жарысы	Орын
1	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	2-3
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3
	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-2
4	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың,	

2	республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1
3	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес юниорлар, жастар және ересектер жас топтары арасындағы халықаралық , республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1-3
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
6	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	4-5
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
8	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	6-7
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне халықаралық, республикалық, облыстық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
10	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік

Жеңіл атлетика

1. Жеңіл атлетика бойынша нормалар

Лақтыру, кедергілермен жүгіру және көпсайыстарда жасқа сәйкес кедергілер қашықтықтары мен снарядтар салмағының келесі параметрлері қолданылады:

Ерлер, әйелдер

Қашықтық снаряд	13 жасқа дейін (қоса алғанда)	14-15 жас	16-17 жас	18-19 жас	20 жас және одан үлкен
Жүгіру 50 м к/мен (4 кедергі), 60 м к/мен (5 кедергі), 110 м к/мен (10 кедергі)					
кедергілер биіктігі/м/	0.840 (0.650)	0.914 (0.762)	0.914 (0.762)	0.990 -1.000 (0.840)	1.067 (0.840)
кедергілер арасы /м/	8.50 (8.00)	8.90 (8.25)	9.14 (8.50)	9.14 (8.50)	9.14 (8.50)
Жүгіру 400 м к/мен					
кедергілер биіктігі/м/	-	-	0.840 (0.762)	0.914 (0.762)	0.914 (0.762)
кедергілер арасы /м/	-	-	35.0 (35.0)	35.0 (35.0)	35.0 (35.0)
Бөгеттермен жүгіру					
бөгеттің биіктігі -1500 м	-	0.762 (0.762)	-	-	-
бөгеттің биіктігі -2000 м	-	0.762 (0.762)	0.840 (0.762)	-	-
бөгеттің биіктігі -3000 м	-	-	0.840 (0.762)	0.914 (0.762)	0.914 (0.762)
Снарядтың салмағы					
ядро /кг/	4.0 (3.0)	4.0 (3.0)	5.0 (3.0)	6.0 (4.0)	7.260 (4.0)
балға/кг/	4.0 (3.0)	4.0 (3.0)	5.0 (3.0)	6.0 (4.0)	7.260 (4.0)
табақша /кг/	1.0 (0.75)	1.0 (1.0)	1.5 (1.0)	1.750 (1.0)	2.0 (1.0)
найза /гр/	600 (400)	600 (500)	700 (500)	800 (600)	800 (600)
доп /гр/	150 (150)	150 (150)			
Қосымша (ХДСШ-дан басқа)					
Снарядтардың салмағы: ерлер (әйелдер)					
граната /гр/	300	300	300	500	500
Жүгіру 300 м к/мен (7 кедергі)					
кедергілер биіктігі/м/		0.840 (0.762)		0.914 (0.762)	0.914 (0.762)
кедергілер арасы /м/		35.0 (35.0)		35.0 (35.0)	35.0 (35.0)

Ескерту:

ХДСШ нормативтері ересек спортшыларға ұсынылатын тосқауыл параметрлерін және снарядтар салмағын пайдаланған кезде ғана есептеледі.

Авто хронометражды пайдалана отырып тіркелген нәтижелер разрядтық нормалар кестесінде "авто" деген сөзбен белгіленеді. Қолмен хронометраж кезінде жазылған нәтижелер белгіленбей келтірілген.

Рекордтарды тіркеу және ХДСШ беру кезінде желдің жылдамдығы ескерілетін жеңіл атлетика түрлерінде нәтижелер желдің жылдамдығы 2 м/сек аспайтын, ал көпсайыста 4 м/сек болған кезде есептеледі. Сонымен қатар, көпсайыста жарыстардағы желдің орташа жылдамдығы анықталады (әр қатысушы үшін 100 м жүгіруде, ұзындыққа секіруде, 110 м к/мен жүгіруде және үшке бөлінген жел жылдамдығының қосындысы), ол 2.0 м/сек аспауы керек.

Разрядтық нормалар кестесіне кіретін үй-жайда жүгіру және жүру бойынша спорттық атақтар шеңбер бойынша жүгіру жолының ұзындығы 200 метрден аспайтын жағдайда ғана беріледі. Үй-жайдағы жарыстар үшін разрядтық нормалар болмаған жағдайда стадиондар үшін нормалар пайдаланылады.

Қазақстан Республикасының чемпионаттары келесі жас санаттары бойынша өткізіледі: ересектер (ерлер мен әйелдер) 20 жастан асқан; юниорлар (ерлер мен әйелдер) 18-19 жас; үлкен жастағы жасөспірімдер (ұлдар мен қыздар) 16-17 жас; кіші жастағы жасөспірімдер (ұлдар мен қыздар) 14-15 жас.

2. Көпсайыс құрамы:

Ерлер:

Онсайыс

1 күн: 100 м, ұзындық, ядро, биіктік, 400 м

2 күн: 110 м к/мен, табақша, айыр, найза, 1500 м

Жетісайыс (залдар үшін)

1 күн: 60 м ұзындық, ядро, биіктік

2 күн: 60 м к/мен, айыр, 1000 м

Юниорлар 18-19 жас

Онсайыс

1 күн: 100 м ұзындық, ядро (6.0 кг), биіктік, 400 м

2 күн: 110 м к/мен, (1.000 9.14 кейін), табақша (1.750 кг.), айыр, найза, 1500 м

Жетісайыс (залдар үшін)

1 күн: 60 м ұзындық, ядро (6.0 кг), биіктік

2 күн: 60 м к/мен (1.000, 9.14 кейін), айыр, 1000 м

Жасөспірім ұлдар 16-17 жас

Сегізсайыс

1 күн: 100 м ұзындық, ядро (5.0 кг), 400 м

2 күн: 110 м к/мен (0.914 кейін 9.14), биіктік, найза (700 гр), 1000 м

Алтысайыс (залдар үшін)

1 күн: 60 м ұзындық, ядро (5.0 кг),

2 күн: 60 м к/мен (0.914 кейін 9.14), биіктік, 1000 м

Жасөспірім ұлдар 14-15 жас

Сегізсайыс

1 күн: 100 м, ұзындық, ядро (4.0 кг), 400 м.

2 күн: 110 м к/мен (0.914 кейін 8.90), биіктік, найза (600 гр.), 1000 м

Алтысайыс (залдар үшін)

1 күн: 60 м ұзындық, ядро (4.0 кг)

2 күн: 60 м к/мен (0.914 кейін 8.90), биіктік, 1000 м

Төртсайыс

1 күн: 60 м, таңдауы бойынша биіктік немесе ұзындық

2 күн: доп лақтыру, 500 м

Үшсайыс

1 күн: жүгіру, секіру, көпсайыстың басқа түрлерінің ішінен таңдау бойынша лақтыру

Әйелдер

Юниор қыздар 18-19 жас

Онсайыс

1 күн: 100 м табақша, айыр, найза, 400 м

2 күн: 100 м к/мен, ұзындық, ядро, биіктік, 1500 м

Жетісайыс

1 күн: 100 м к/мен, биіктік, ядро, 200 м

2 күн: ұзындық, найза, 800 м

Бессайыс (залдар үшін)

1 күн: 60 м к/мен, биіктік, ядро, ұзындық, 800 м

Жасөспірім қыздар 16-17 жас

Жетісайыс

1 күн: 100 м к/мен (0.762 кейін 8.50), биіктік, ядро (3.0 кг), 200 м

2 күн: ұзындық, найза (500 гр.), 800 м

Бессайыс (залдар үшін)

1 күн: 60 м к/мен (0.762 кейін 8.50), биіктік, ядро (3.0 кг), ұзындық, 800 м

Жасөспірім қыздар 14-15 жас

Жетісайыс

1 күн: 100 м к/мен (0.762 кейін 8.25), биіктік, ядро (3.0 кг), 200 м

2 күн: ұзындық, найза (500 гр.), 800 м

Бессайыс (залдар үшін)

1 күн: 60 м к/мен (0.762 кейін 8.25), биіктік, ядро (3.0 кг), ұзындық, 800 м

Төртсайыс

1 күн: 60 м таңдауы бойынша биіктік немесе ұзындық

2 күн: доп лақтыру, 500 м

Үшсайыс

1 күн: жүгіру, секіру, көпсайыстың басқа түрлерінен таңдау бойынша лақтыру

Көпсайыстағы нәтижелерді бағалау World Athletics кестесі бойынша жүргізіледі.

Төртсайыс арнайы кесте бойынша бағаланады.

3. Спорттық атақтар мен разрядтарды беруге арналған нормалар

Ерлер

Қашықтық	Спорттық атақ			Спорттық разряд			Жасөспірімдік спорттық разряд		
	ХД СШ	СШ	СШҮ	1	2	3	1	2	3
Стадионда жүгіру (мин, сек)									
30 м						4.3	4.4	4.6	4.8
50 м			5.9	6.1	6.3	6.6	7.0	7.4	8.0
50 м / авто/			6.25	6.45	6.65	6.95	7.35	7.75	8.35
60 м			6.8	7.1	7.4	7.8	8.2	8.7	9.3
60 м / авто/	6.69	6.85	7.15	7.45	7.75	8.15	8.55	9.05	9.65
100 м			10.8	11.2	11.8	12.7	13.4	14.2	15.0
100 м / авто/	10.24	10.70	11.15	11.55	12.15	13.05	13.75	14.55	15.35
200 м			22.0	22.8	24.2	26.0	27.5	29.5	32.0
200 м / авто/	20.65	21.40	22.35	23.15	24.55	26.35	27.85	29.85	32.35
300 м			35.0	37.0	40.0	43.0	46.0	50.0	55.0
300 м / авто		35.50	35.35	37.35	40.35	43.35	46.35	50.35	55.35
400 м			49.5	52.0	56.0	59.0	1:03.0	1:07.0	1:12.0
400 м / авто/	45.90	47.80	49.85	52.35	56.35	59.35	1:03.35	1:07.35	1:12.35
600 м			1:22.0	1:27.0	1:33.0	1:40.0	1:46.0	1:54.0	2:00.0
600 м / авто/			1:22.35	1:27.35	1:33.35	1:40.35	1:46.35	1:54.35	2:00.35
800 м			1:55.0	2:00.0	2:09.0	2:20.0	2:28.0	2:38.0	2:45.0
800 м / авто/	1:46.30	1:50.00	1:55.35	2:00.35	2:09.35	2:20.35	2:28.35	2:38.35	2:45.35
1000 м		2:22.0	2:30.0	2:37.0	2:48.0	3:00.0	3:15.0	3:30.0	3:45.0
1000 м / авто/		2:22.35	2:30.35	2:37.35	2:48.35	3:00.35	3:15.35	3:30.35	3:45.35
1500 м	3:38.0	3:48.0	3:56.0	4:08.0	4:25.0	4:45.0	5:10.0	5:30.0	6:00.0
1500 м / авто	3:38.35	3:48.35	3:56.35	4:08.35	4:25.35	4:45.35	5:10.35	5:30.35	6:00.35

3000 м		8:08.0	8:30.0	9:00.0	9:35.0	10:20.0	11:00.0	12:00.0	
3000 м/ авто/		8:08.35	8:30.35	9:00.35	9:35.35	10:20.35	11:00.35	12:00.35	
5000 м	13:27.0	14:10.0	14:40.0	15:25.0	16:30.0	18:00.0	18:50.0	20:30.0	
5000 м / авто/	13:27.35	14:10.35	14:40.35	15:25.35	16:30.35	18:00.35	18:50.35	20:30.35	
10000 м	28:05.0	29:30.0	30:50.0	32:30.0	34:40.0	37:50.0			
10000 м / авто/	28:05.35	29:30.35	30:50.35	32:30.35	34:40.35	37:50.35			
Эстафеталык жүгіру (мин, сек)									
4 x 100 м			42.0	44.0	46.5	50.0	52.5	55.0	59.0
4 x 100 м /авто/	39.00	41.15	42.35	44.35	46.35	50.35	52.35	53.35	59.35
4 x 200 м			1:27.0	1:30.0	1:35.0	1:42.0	1:46.0	1:51.0	1:57.0
4 x 200 м /авто/	1:24.00	1:26.35	1:27.35	1:30.35	1:35.35	1:42.35	1:46.35	1:51.35	1:57.35
4 x 400 м			3:16.5	3:26.0	3:40.0	3:55.0	4:10.0	4:32.0	4:50.0
4 x 400 м /авто/	3:05.00	3:10.15	3:16.85	3:26.35	3:40.35	3:55.35	4:10.35	4:32.35	4:50.35
4 x 800 м			7:52.0	8:08.0	8:40.0	9:28.0			
4 x 800 м /авто/	7:22.00	7:40.00	7:52.35	8:08.35	8:40.35	9:28.35			
100+200+ 300+400 м	-	-	1:58.0	2:02.0	2:08.0	2:18.0	2:24.0	2:34.0	2:46.0
100+200+ 300+400 м/авто/	-	-	1:58.35	2:02.35	2:08.35	2:18.35	2:24.35	2:34.35	2:46.35
Кедергілермен жүгіру (мин, сек)									
50 м к/мен			7.4	7.9	8.5	9.1			
50 м к/мен / авто/			7.75	8.25	8.85	9.45			
50 м к/мен 1.000/ 9.14			7.2	7.7	8.3	8.9			
50 м к/мен / авто/ 1.000/ 9.14			7.55	8.05	8.65	9.25			
50 м к/мен 0.914/ 9.14			7.1	7.6	8.1	8.7	9.3		

50 м к/мен / авто/ 0.914/ 9.14			7.45	7.95	8.45	9.05	9.65		
50 м к/мен 0.914/ 8.90				7.5	8.3	9.0	9.4	9.9	
50 м к/мен /авто/ 0.914/ 8.90				7.85	8.65	9.35	9.75	10.25	
50 м к/мен 0.840/ 8.50							9.7	10.2	10.7
50 м к/ мен авто 0.840/ 8.50							10.05	10.55	11.05
60 м к/мен			8.3	8.8	9.4	10.0			
60 м к/мен / авто/ 7.74	8.25	8.55	9.05	9.65	10.25				
60 м к/мен 1.000/ 9.14			8.1	8.6	9.2	9.8			
60 м к/мен / авто/ 1.000/ 9.14			8.35	8.85	9.45	10.05			
60 м к/мен 0.914/ 9.14			8.0	8.5	9.0	9.6	10.2		
60 м к/мен / авто/ 0.914/ 9.14			8.35	8.85	9.35	9.95	10.55		
60 м к/мен 0.914/ 8.90				8.7	9.2	9.9	10.3	10.8	

60 м к/мен / авто/ 0.914/ 8.90				9.05	9.55	10.25	10.65	11.35	
60 м к/мен 0.840/ 8.50							10.5		11.9
60 м к/мен / авто/ 0.840/ 8.50							10.85		12.25
110 м к/ мен			15.0	16.0	17.0	18.0			
110 м к/ мен /авто /	13.60	14.40	15.35	16.35	17.35	18.35			
110 м к/ мен 1.000/ 9.14			14.0	15.2	16.4	17.6			
110 м к/ мен /авто / 1.000/ 9.14		13:80	14.35	15.55	16.75	17.95			
110 м к/ мен 0.914 /9.14			14.2	15.4	16.0	16.4	17.5		
110 м к/ мен /авто / 0.914/ 9.14			14.55	15.75	16.35	16.75	17.85		
110 м к/ мен 0.914/ 8.90				15.6	16.3	17.1	17.9	18.6	
110 м к/ мен /авто / 0.914/ 8.90				15.95	16.65	17.45	18.25	18.95	
300 м к/ мен			39.0	40.5	43.0	46.0	49.0	52.0	55.0
300 м к/ мен /авто /			39.35	40.85	43.35	46.35	49.35	52.35	55.35

200 м			22.6	23.4	25.0	26.4	27.3	28.6	30.0
200 м / авто/	21.30	22.10	22.95	23.75	25.35	26.75	27.65	28.95	30.35
300 м			36.1	37.8	41.0	44.0	47.0	51.0	56.0
300 м / авто/			36.45	38.15	41.35	44.35	47.35	51.35	56.35
400 м			50.5	53.0	55.00	1:00.0	1:04.0	1:08.0	1:13.0
400 м / авто/	47.00	48.60	50.85	53.35	55.35	1:00.35	1:04.35	1:08.35	1:13.35
600 м			1:24.5	1:28.5	1:34.5	1:41.5	1:47.5	1:55.5	2:01.5
600 м / авто/			1:24.85	1:28.85	1:34.85	1:41.85	1:47.85	1:55.85	2:01.85
800 м	1:48.0	1:51.0	1:57.0	2:02.0	2:11.0	2:22.0	2:30.0	2:40.0	2:50.0
800 м. / авто/	1:48.35	1:51.35	1:57.35	2:02.35	2:11.35	2:22.35	2:30.35	2:40.35	2:50.35
1000 м		2:23.0	2:32.0	2:39.0	2:51.0	3:02.0	3:17.0	3:33.0	3:50.0
1000 м / авто/		2:23.35	2:32.35	2:39.35	2:51.35	3:02.35	3:17.35	3:33.35	3:50.35
1500 м	3:42.0	3:51.0	4:00.0	4:12.0	4:29.0	4:55.0	5:10.0	5:30.0	5:55.0
1500 м / авто/	3:42.35	3:51.35	4:00.35	4:12.35	4:29.35	4:55.35	5:10.35	5:30.35	5:55.35
3000 м	7:56.0	8:10.0	8:30.0	8:58.0	9:33.0	10:25.0	10:55.0	11:30.0	12:25.0
3000 м / авто/	7:56.35	8:10.35	8:30.35	8:58.35	9:33.35	10:25.35	10:55.35	11:30.35	12:25.35
Ғимараттардағы эстафеталық жүгіру (мин, сек)									
4x200 м			1:29.0	1:32.0	1:37.0	1:44.0	1:48.0	1:53.0	1:59.0
4x200 м / авто/			1:29.35	1:32.35	1:37.35	1:44.35	1:48.35	1:53.35	1:59.35
4x400 м		3:13.0	3:20.0	3:28.0	3:40.0	3:55.0	4:04.0	4:16.0	4:28.0
4x400 м / авто/	3:09.00	3:13.35	3:20.35	3:28.35	3:40.35	3:55.35	4:04.35	4:16.35	4:28.35
100+200+300+400 м			2:01.5	2:05.5	2:09.5	2:13.5	2:17.5	2:19.5	2:21.5
100+200+300+400 м /авто/			2:01.85	2:05.85	2:09.85	2:13.85	2:17.85	2:19.85	2:21.85
Стадиондағы спорт жүрісі (мин, сек)									
1000 м							5:20:00	5:40:00	6:00:00
2000 м				9:00:00	9:30:00	10:20:00	11:15:00	12:50:00	13:45:00
3000 м			12:30.0	13:30.0	14:40.0	16:00.0	17:00.00	18:00.0	19:00.0
5000 м			21:40.0	23:00.0	24:40.0	27:30.0	29:00.00	31:00.0	33:00.0
10000 м		43:00.0	45:30.0	48:30.0	52:30.0	58:30.0	1:04:30.0	1:10:30.0	
20000 м	1:24:30.0	1:29:30.0	1:35:30.0	1:41:30.0	1:51:00.0	2:01:00.0			

1000 м / авто/		2:44.35	2:54.35	3:07.35	3:22.35	3:42.35	4:00.35	4:18.35	4:40.35
1500 м	4:08.0	4:20.0	4:35.0	4:52.0	5:17.0	5:47.0	6:07.0	6:30.0	7:05.0
1500 м / авто	4:08.35	4:20.35	4:35.35	4:52.35	5:17.35	5:47.35	6:07.35	6:30.35	7:05.35
3000 м		9:25.0	9:50.0	10:30.0	11:30.0	12:40.0	13:40.0	14:30.0	
3000 м / авто/		9:25.35	9:50.35	10:30.35	11:30.35	12:40.35	13:40.35	14:30.35	
5000 м	9:00.0	16:20.0	17:10.0	18:15.0	19:40.0	21:20.0			
5000 м / авто/	9:00.35	16:20.35	17:10.35	18:15.35	19:40.35	21:20.35			
10000 м	15:30.0	34:30.0	36:30.0	38:50.0	42:20.0	45:30.0			
10000 м / авто/	15:30.35	34:30.35	36:30.35	38:50.35	42:20.35	45:30.35			
Эстафеталык жүгірү (мин, сек.)									
4 x 100 м			48.0	50.8	54.0	58.5	1:01.0	1:04.0	1:08.0
4 x 100 м /авто/	43.35	45.75	48.35	51.15	54.35	58.85	1:01.35	1:04.35	1:08.35
4 x 200 м			1:42.0	1:46.0	1:55.0	2:04.0	2:10.0	2:20.0	2:28.0
4 x 200 м /авто/	1:35.50	1:39.50	1:42.35	1:46.35	1:55.35	2:04.35	2:10.35	2:20.35	2:28.35
4 x 400 м			3:50.5	4:00.0	4:16.0	4:40.0	4:55.0	5:10.0	5:25.0
4 x 400 м /авто/	3:28.00	3:33.15	3:50.85	4:00.35	4:16.35	4:40.35	4:55.35	5:10.35	5:25.35
4 x 800 м			9:00.0	9:40.0	10:20.0	11:40.0			
4 x 800 м /авто/	8:28.00	8:40.00	9:00.35	9:40.35	10:20.35	11:40.35			
100+200+ 300+400 м	-	-	2:17.0	2:22.0	2:27.0	2:32.0	2:40.0	2:55.0	3:25.0
100+200+ 300+400 м /авто/	-	-	2:17.35	2:22.35	2:27.35	2:32.35	2:40.35	2:55.35	3:25.35
Кедергілермен жүгірү (мин., сек)									
50 м к/ мен			7.9	8.4	9.2	10.2			
50 м к/ мен /авто /			8.25	8.75	9.55	10.55			
50 м к/ мен 1.000/ 9.14									
50 м к/ мен 0.762/ 8.50			7.6	8.1	8.9	9.9	10.5		

50 м к/ мен /авто / 0.762/ 8.50			7.95	8.45	9.25	10.25	10.85		
50 м к/ мен/авто/ 1.000/ 9.14									
50 м к/ мен 0.762/ 8.25			7.8	8.3	9.1	10.1	10.6	11.5	
50 м к/ мен /авто / 0.762/ 8.25			8.15	8.65	9.45	10.45	10.95	11.85	
50 м к/ мен 0.650/ 8.00							10.8	11.4	12.1
50 м к/ мен /авто / 0.650/ 8.00							11.15	11.75	12.45
60 м к/ мен			8.8	9.3	10.1	11.1			
60 м к/ мен /авто / 0.650/ 8.00	8.18	8.60	9.15	9.65	10.45	11.45			
60 м к/ мен 0.762/ 8.50			8.5	9.0	9.8	10.8	11.4		
60 м к/ мен /авто / 0.762/ 8.50			8.85	9.35	10.15	11.15	11.75		
60 м к/ мен 0.762/ 8.25				9.2	10.0	11.0	11.5	12.4	
60 м к/ мен /авто / 0.762/ 8.25				9.55	10.35	11.35	11.85	12.75	
60 м к/ мен 0.650/ 8.00							12.0	12.7	13.5

60 м к/ мен /авто / 0.650/ 8.00							12.35	13.05	13.85
100 м к/ мен			14.7	15.7	17.2	19.3			
100 м к/ мен /авто / 0.762/ 8.50			15.05	16.05	17.55	19.65			
100 м к/ мен 0.762/ 8.50			14.5	15.6	17.0	19.0	20.0		
100 м к/ мен /авто / 0.762/ 8.50			14.85	15.95	17.35	19.35	20.35		
100 м к/ мен 0.762 /8.25				15.8	17.3	19.2	20.2	21.2	
100 СШ/ к/мен/ авто/ 0.762/ 8.25				16.15	17.65	19.55	20.55	21.55	
110 к/мен /авто/ /	13.15	14.20							
300 м к/ мен			43.5	46.5	50.0	55.0	59.0	1:03.0	1:07.0
300 м к/ мен /авто / /			43.85	46.85	55.35	55.35	59.35	1:03.35	1:07.35
400 м к/ мен			1:03.0	1:07.5	1:13.0	1:21.0			
400 м к/ мен /авто / /	56.65	1:00.00	1:03.35	1:07.85	1:13.35	1:21.35			
Бөгөтгермен жүгіру (мин, сек)									
1500 м				5:30.0	5:50.0	6:10.0	6:30.0	6:45.0	7:00.0
1500 м / авто/ /				5:30.35	5:50.35	6:10.35	6:30.35	6:45.35	7:00.35
2000 м			7:15.0	7:30.0	7:45.0	8:00.0	8:10.0	8:20.0	8:30.0
2000 м / авто/ /			7:15.35	7:30.35	7:45.35	8:00.35	8:10.35	8:20.35	8:30.35
3000 м	9:48.0	10:30.0	11:00.0	11:40.0	12:30.0	13:20.0			
3000 м / авто/ /	9:48.35	10:30.35	11:00.35	11:40.35	12:30.35	13:20.35			

Тас жолда жүгіру (сағ, мин, сек.)									
10 км			36:00	38:20	41:50	45:00			
15 км			56:00	59:00	1:04:00	1:10:00			
21 км 975 м	1:13:00	1:17:00	1:21:00	1:26:00	1:33:00	1:41.00			
42 км 195 м	2:43:00	2:50:00	3:05.00	3:15.00	3:30.00	Қашықты қ т ы аяқтау			
100 км	8:10:00	8:40.00	9:10:00	9:40.00	Қашықты қ т ы аяқтау				
Тәуліктік жүгіру км	200	190	170	140	-				
Кросс (мин, сек)									
500 м							1:45	1:50	1:55
1 км				3:07	3:22	3:42	4:02	4:20	4:30
2 км			6:30	6:55	7:35	8:10	8:40	9:20	10:10
3 км			10:00	10:45	11:35	12:30	13:30	14:20	16:00
4 км			13:50	14:50	15:30	17:10	18:20		
6 км			21:40	23:00	24:10	26:50			
8 км			30:10	32:00	34:10	36:30			
Ғимараттардағы жүгіру (мин, сек)									
200 м			26.0	27.2	29.2	31.5	33.0	34.5	36.0
200 м / авто/	23.90	25.00	26.35	27.55	29.55	31.85	33.35	34.85	36.35
300 м			41.2	43.5	46.2	49.2	52.0	54.0	56.0
300 м / авто/			41.55	43.85	46.55	49.55	52.35	54.35	56.35
400 м			57.5	1:01.0	1:05.0	1:11.0	1:17.0	1:21.0	1:27.0
400 м / авто/	53.25	55.50	57.85	1:01.35	1:05.35	1:11.35	1:17.35	1:21.35	1:27.35
600 м			1:37.0	1:43.0	1:50.0	1:58.0	2:06.5	2:12.0	2:21.0
600 м / авто/			1:37.35	1:43.35	1:50.35	1:58.35	2:06.35	2:12.35	2:21.35
800 м			2:15.0	2:24.0	2:37.0	2:47.0	3:06.0	3:20.0	3:35.0
800 м / авто/	2:04.00	2:09.00	2:15.35	2:24.35	2:37.35	2:47.35	3:06.35	3:20.35	3:35.35
1000 м		2:45.0	2:55.0	3:05.0	3:20.0	3:40.0	4:00.0	4:20.0	4:40.0
1000 м / авто/		2:45.35	2:55.35	3:05.35	3:20.35	3:40.35	4:00.35	4:20.35	4:40.35
1500 м	4:15.0	4:22.0	4:37.0	4:55.0	5:20.0	5:50.0	6:10.0	6:30.0	7:10.0
1500 м / авто/	4:15.35	4:22.35	4:37.35	4:55.35	5:20.35	5:50.35	6:10.35	6:30.35	7:10.35
3000 м	9:03.0	9:22.0	10:00.0	10:40.0	11:40.0	12:50.0	13:50.0	14:30.0	15:45.0

3000 м / авто/	9:03.35	9:22.35	10:00.35	10:40.35	11:40.35	12:50.35	13:50.35	14:30.35	15:45.35
Ғимараттардағы эстафеталық жүгіру (мин, сек)									
4x200 м			1:42.0	1:47.0	1:55.0	2:05.0	2:11.0	2:17.0	2:25.0
4x200 м / авто/			1:42.35	1:47.35	1:55.35	2:05.35	2:11.35	2:17.35	2:25.35
4x400 м			3:50.0	4:04.0	4:20.0	4:44.0	5:06.0	5:25.0	5:40.0
4x400 м / авто/	3:33.00	3:42.35	3:50.35	4:04.35	4:20.35	4:44.35	5:06.35	5:25.35	5:40.35
100+200+300+400 м			2:20.0	2:25.0	2:32.0	2:37.5	2:43.0	3:00.0	3:30.0
100+200+300+400 м /авто/			2:20.35	2:25.35	2:32.35	2:37.35	2:43.35	3:00.35	3:30.35
Стадиондағы спорт жүрісі (мин., сек)									
1000 м							5:30:00	6:20:00	6:45:00
2000 м				10:20:00	11:15:00	12:00:00	12:50:00	13:40:00	14:30:00
3000 м			14:30.0	15:30.0	16:40.0	18:00.0	18:50.00	20:00.0	21:30.0
5000 м			25:15.0	26:15.0	28:35.0	31:15.0	32:30.00	34:20.0	36:40.00
10000 м		48:30.0	51:30.0	55:00.0	59:00.0	1:05.0			
20000 м	1:37:00.0	1:43:00.0	1:48:00.0	1:56:00.0	2:06:00.0	Қашықты қ т ы аяқтау			
50000 м					Қашықты қ т ы аяқтау				
Тас жолдағы спорт жүрісі (сағ, мин, сек)									
10 км		48:00	51:00	54:30	58:30	1:04:30			
20 км	1:36:00	1:42:00	1:47:00	1:55:00	2:05:00	2:16:00			
Секіру (метр)									
Биіктікке секіру	1.92	1.80	1.70	1.60	1.50	1.40	1.30	1.25	1.20
Айырмен	4.40	4.00	3.60	3.30	3.00	2.70	2.50	2.30	2.10
Ұзындыққа секіру	6.65	6.20	5.95	5.50	5.00	4.50	4.30	4.00	3.80
Үш мәрте	14.10	13.30	12.70	12.00	11.20	10.50	10.00	9.70	9.30
Ядроны лақтыру (метр)									
4.0 кг	17.20	16.00	14.00	12.00	10.00	9.00	8.00	7.00	6.00
3.0 кг			15.00	13.00	11.00	10.00	9.00	8.00	7.00
Табақшаны лақтыру (метр)									
1.0 кг	59.00	51.00	45.00	39.00	32.00	27.00	26.00	23.00	20.00
Балғаны лақтыру (метр)									
4.0 кг	68.00	58.00	53.00	47.0	41.00	35.00	31.00	29.00	27.00

3.0 кг			55.00	50.0	44.00	38.00	34.00	32.00	30.00
Найзаны лақтыру (метр)									
600 гр	59.00	51.00	45.00	39.0	32.0	27.00	25.00	23.00	20.00
500 гр			48.00	42.0	35.0	30.00	28.00	26.00	24.00
Доп лақтыру (150 гр)									
						47.00	40.00	35.0	30.0
Көпсайыс									
Онсайыс	5950	6900	6300	5400	4300	3100			
Сегізсайыс							2100		
Жетісайыс /қысқы/	4400	5100	4500	4000	3200	2500		1700	1500
Бессайыс		3850	3400	3000	2400	2000	1700	1500	1300
Төртсайыс					300	270	230	200	170
Үшсайыс				2000	1450	1300	1100	900	700

4. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шеберіне" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	4-6
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-5
3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-3
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
5	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
6	Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңдері, Гран-при, Гранд Слам)	1-2
7	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	1

5. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	2-3
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-3

4	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
---	--	---

6. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1
3	Осы қосымшаның 2 және 3-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес юниорлар, жастар және ересектер жас топтары арасындағы халықаралық , республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1-3
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
6	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	4-5
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
8	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	6-7
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар не	8-9

	сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар
1-жасөспірімдік разрядты спортшы	
10	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету
2-жасөспірімдік разрядты спортшы	
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда рет 6 жеңіске жету
3-жасөспірімдік разрядты спортшы	
12	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
25-қосымша

Жүзу

1. Спорттық атақтар мен разрядтарды беруге арналған нормалар Әйелдер

Бағдарлама түрі	Бассейн (ұзындығы)	Спорттық атақ			Спорттық разряд				
		ХД СШ	СШ	СШҮ	1	2	3	1	2
50 м еркін стиль	25 м	0:24.70	0:26.60	0:28.25	0:29.50	0:32.25	0:36.00	0:42.00	0:49.00
	50 м	0:25.49	0:27.35	0:28.00	0:30.25	0:33.00	0:36.75	0:42.00	0:49.00
100 м еркін стиль	25 м	0:54.13	0:57.75	1:00.75	1:06.00	1:13.50	1:21.50	1:34.00	
	50 м	0:55.70	0:59.25	1:02.25	1:07.50	1:15.00	1:23.00	1:34.00	
200 м еркін стиль	25 м	1:58.95	2:06.50	2:12.00	2:21.50	2:39.50	3:02.00	3:25.00	
	50 м	2:01.70	2:09.50	2:15.00	2:24.50	2:42.50	3:05.00	3:25.00	
400 м еркін стиль	25 м	4:11.98	4:25.00	4:40.00	5:02.00	5:41.00	6:29.00		
	50 м	4:14.71	4:31.00	4:46.00	5:08.00	5:47.00	6:35.00		
800 м еркін стиль	25 м	8:36.35	8:59.00	9:30.00	10:14.00	11:37.00	13:29.00		
	50 м	8:42.22	9:11.00	9:42.00	10:26.00	11:49.00	13:41.00		
1500 м еркін стиль	25 м	16:28.89	17:12.50	18:04.00	19:37.50	22:27.50	27:37.50		
	50 м	16:31.55	17:35.00	18:26.50	20:00.00	22:50.00	28:00.00		
50 м арқамен	25 м	0:27.65	0:29.60	0:31.25	0:33.50	0:38.25	0:44.00	0:53.00	0:59.00
	50 м	0:29.06	0:30.35	0:32.00	0:34.25	0:39.00	0:44.75	0:53.00	0:59.00
100 м арқамен	25 м	0:59.12	1:04.75	1:08.25	1:13.50	1:23.50	1:34.50	1:50.00	
	50 м	1:02.01	1:06.25	1:09.75	1:15.00	1:25.00	1:36.00	1:50.00	
200 м арқамен	25 м	2:08.43	2:18.00	2:27.00	2:37.50	2:57.50	3:25.00	4:00.00	
	50 м	2:12.87	2:21.00	2:30.00	2:40.50	3:00.50	3:28.00	4:00.00	

50 м брасс	25 м		0:30.76	0:33.75	0:35.25	0:38.50	0:42.25	0:49.00	0:58.00	1:04.00
	50 м		0:31.67	0:34.50	0:36.00	0:39.25	0:43.00	0:49.75	0:58.00	1:04.00
100 м брасс	25 м		1:07.17	1:13.25	1:17.25	1:23.50	1:30.50	1:39.50	2:00.00	
	50 м		1:09.08	1:14.75	1:18.75	1:24.00	1:32.00	1:41.00	2:00.00	
200 м брасс	25 м		2:24.96	2:36.50	2:47.00	2:57.50	3:17.50	3:39.00	4:10.00	
	50 м		2:29.85	2:39.50	2:50.00	3:00.50	3:20.50	3:43.00	4:10.00	
50 м баттерф ляй	25 м		0:26.26	0:28.15	0:30.25	0:32.50	0:36.75	0:42.25	0:51.00	0:56.00
	50 м		0:26.31	0:28.85	0:31.00	0:33.25	0:37.50	0:43.00	0:51.00	0:56.00
100 м баттерф ляй	25 м		0:58.82	1:02.25	1:05.75	1:11.50	1:21.50	1:31.50	1:47.00	
	50 м		0:59.76	1:03.75	1:07.25	1:13.00	1:23.00	1:33.00	1:47.00	
200 м баттерф ляй	25 м		2:08.84	2:17.00	2:26.00	2:35.50	2:55.50	3:20.00	3:55.00	
	50 м		2:11.21	2:20.00	2:29.00	2:38.50	2:58.50	3:23.00	3:55.00	
100 м кешенді жүзу	25 м		1:00.87	1:05.75	1:09.50	1:14.00	1:24.00	1:33.00	1:53.00	2:00.00
200 м кешенді жүзу	25 м		2:11.26	2:23.00	2:31.00	2:40.50	3:00.50	3:23.00	3:51.00	
	50 м		2:15.85	2:26.00	2:34.00	2:43.50	3:03.50	3:26.00	3:51.00	
400 м кешенді жүзу	25 м		4:38.93	5:00.00	5:17.00	5:42.00	6:30.00	7:13.00		
	50 м		4:46.92	5:06.00	5:23.00	5:48.00	6:36.00	7:19.00		

Ерлер

Бағдарла ма түрі	Бассейн (ұзындығы)	Спорттық атақ			Спорттық разряд				
		ХД СШ	СШ	СШҮ	1	2	3	1	2
50 м еркін стиль	25 м	0:21.80	0:23.00	0:24.25	0:25.50	0:29.25	0:33.00	0:39.00	0:46.00
	50 м	0:22.52	0:23.75	0:25.00	0:26.25	0:30.00	0:33.75	0:39.00	0:46.00
100 м еркін стиль	25 м	0:48.41	0:51.00	0:54.25	0:58.50	1:04.50	1:13.50	1:26.00	
	50 м	0:50.53	0:52.50	0:55.75	1:00.00	1:06.00	1:15.00	1:26.00	
200 м еркін стиль	25 м	1:47.04	1:53.00	2:00.00	2:09.50	2:25.50	2:45.00	3:10.00	
	50 м	1:49.87	1:56.00	2:03.00	2:12.50	2:28.50	2:48.00	3:10.00	
400 м еркін стиль	25 м	3:48.63	4:01.00	4:14.00	4:37.00	5:11.00	6:09.00		
	50 м	3:57.06	4:07.00	4:20.00	4:43.00	5:17.00	6:15.00		
800 м еркін стиль	25 м	7:57.65	8:26.00	8:56.00	9:32.00	10:44.00	12:44.00		
	50 м	8:07.03	8:38.00	9:08.00	9:46.00	10:56.00	12:56.00		
1500 м еркін стиль	25 м	15:13.54	15:57.50	17:02.50	18:22.50	20:22.50	24:22.50		
	50 м	15:38.27	16:20.00	17:25.00	18:45.00	20:45.00	24:45.00		
50 м	25 м	0:23.93	0:26.60	0:28.25	0:30.50	0:33.25	0:38.00	0:45.00	0:51.00

арқамен	50 м	0:25.85	0:27.35	0:29.00	0:31.25	0:34.00	0:38.75	0:45.0	0:51:00
100 м	25 м	0:52.65	0:57.50	1:01.00	1:05.50	1:13.50	1:22.50	1:36.00	-
арқамен	50 м	0:55.85	0:59.00	1:02.50	1:07.00	1:15.00	1:24.00	1:36.00	
200 м	25 м	1:53.78	2:06.00	2:14.00	2:21.50	2:41.50	3:03.00	3:33.00	
арқамен	50 м	2:00.56	2:09.00	2:17.00	2:24.50	2:44.50	3:06.00	3:33.00	
50 м	25 м	0:27.19	0:29.25	0:31.25	0:33.50	0:37.25	0:42.00	0:52.00	0:56.00
басс	50 м	0:27.95	0:30.00	0:32.00	0:34.25	0:38.00	0:42.75	0:52.00	0:56.00
100 м	25 м	0:59.90	1:04.75	1:08.75	1:13.50	1:21.50	1:33.50	1:48.00	
басс	50 м	1:01.27	1:06.25	1:10.25	1:15.00	1:23.00	1:35.00	1:48.00	
200 м	25 м	2:09.43	2:20.50	2:29.00	2:40.50	2:55.50	3:15.00	3:40.00	
басс	50 м	2:15.85	2:23.50	2:32.00	2:43.50	2:58.50	3:18.00	3:40.00	
50 м	25 м	0:23.42	0:25.00	0:26.75	0:28.50	0:31.75	0:37.00	0:45.00	0:51.00
баттерфляй	50 м	0:23.98	0:25.75	0:27.50	0:29.25	0:32.50	0:37.75	0:45.00	0:51.00
100 м	25 м	0:51.79	0:55.25	0:59.75	1:04.50	1:11.50	1:21.50	1:35.00	
баттерфляй	50 м	0:53.32	0:56.75	1:01.25	1:06.00	1:13.00	1:23.00	1:35.00	
200 м	25 м	1:56.59	2:04.00	2:12.00	2:21.50	2:41.50	3:04.00	3:39.00	
баттерфляй	50 м	1:59.28	2:07.00	2:15.00	2:24.50	2:44.50	3:07.00	3:39.00	
100 м	25 м	0:54.14	0:58.25	1:02.25	1:07.00	1:17.00	1:26.00	1:40.00	1:53.00
кешенді жүзу	50 м	1:58.09	2:08.00	2:15.00	2:27.50	2:45.50	3:05.00	3:36.00	
200 м	25 м	2:02.80	2:11.00	2:18.00	2:30.50	2:48.50	3:08.00	3:36.00	
кешенді жүзу	50 м	4:12.24	4:35.00	4:51.00	5:12.00	5:51.00	6:39.00		
400 м	25 м	4:22.66	4:41.00	4:57.00	5:18.00	5:57.00	6:45.00		
кешенді жүзу	50 м								

2. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	4-6
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-5
3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-3
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1 немесе екі рет орын алу 2-3
5	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
6	Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңдері, Гран-при, Гранд Слам)	1-2
7	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	1

8	Дүниежүзілік универсиада (жазғы)	1-3
---	-----------------------------------	-----

3. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	2-3
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-3
4	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1

4. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы)	1-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1
4	Осы қосымшаның 2 және 3-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес юниорлар, жастар және ересектер жас топтары арасындағы халықаралық , республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
5	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1-3
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
	2-разрядты спортшы	

7	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	4-5
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
9	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	6-7
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
26-қосымша

Классикалық волейбол

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	4-8
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-6
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-3
4	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-3
5	Дүниежүзілік универсиада (жазғы)	1-2
6	Ересектер арасындағы Азия кубогі	1-2
7	Клубтық Азия чемпионаты	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	1-4
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	4-6
3	Ересектер арасындағы Азия кубогі	3-5
4	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	4-6
5	Дүниежүзілік универсиада (жазғы)	3-5
6	Ересектер арасындағы Орталық Азия ойындары	1-2
7	Клубтық Азия чемпионаты	2-3
8	18 жасқа дейінгі жасөспірім ұлдар мен 17 жасқа дейінгі жасөспірім қыздар арасындағы Әлем чемпионаты	1-4
9	20 жасқа дейінгі жасөспірім ұлдар мен 19 жасқа дейінгі жасөспірім қыздар арасындағы Әлем чемпионаты	1-4
10	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-2
11	Қазақстан Республикасының чемпионаты (Ұлттық лига)	үш жыл ішінде екі рет 1-2 орын алу

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Қазақстан Республикасының чемпионаты (Жоғары лига)	1-4
2	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары	1-2
3	18 жасқа дейінгі жасөспірім ұлдар мен 17 жасқа дейінгі жасөспірім қыздар арасындағы Әлем чемпионаты	5-8
4	20 жасқа дейінгі жасөспірім ұлдар мен 19 жасқа дейінгі жасөспірім қыздар арасындағы Әлем чемпионаты	5-8
5	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	3-4
1-разрядты спортшы		

6	Қазақстан Республикасының чемпионаты (Жоғары лига)	5-8
7	Жарыстарға қатысқан жағдайда облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты (кем дегенде 5 команданың қатысуымен)	1-2
8	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы) немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-6
9	Қазақстан Республикасының универсиадасы (жазғы)	1-6
2-разрядты спортшы		
10	Жарыстарға қатысқан жағдайда республикалық жарыстар (кем дегенде үлкен жастағы (18 жасқа дейін) 5 команданың қатысуымен)	1-4
11	Жарыстарға қатысқан жағдайда Қазақстан Республикасының кубогі (кем дегенде үлкен жастағы (18 жасқа дейін) 5 команданың қатысуымен)	1-4
12	Қазақстан Республикасы мектеп оқушылары мен колледж студенттерінің спартакиадасы (жазғы)	1-6
3-разрядты спортшы		
13	Дене шынықтыру ұжымдарындағы, спорт мектептеріндегі, оқу орындарындағы, ұйымдардағы, мекемелердегі жарыстар (спартакиада, біріншілік, турнир, ойындар, кубок)	1-5
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
15	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
16	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
27-қосымша

Көгалдағы хоккей

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	4-8
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты немесе Әлем кубогі	3-6
3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-3
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты немесе Азия кубогі	1-3
5	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты немесе Әлем кубогі	1
6	Ересектер арасындағы Орталық Азия чемпионаты немесе Орталық Азия кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты немесе Әлем кубогі	7-12
2	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	4-6
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты немесе Азия кубогі	4-6
4	Жастар немесе юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты немесе Әлем кубогі	2-3
5	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (Жоғары лига)	1-3
6	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (Бірінші лига)	1
7	Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-3
8	Жастар және юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
9	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
Кемінде 5 команданың қатысуымен		

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (Жоғары лига)	4-5
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (Бірінші лига)	2-3
3	Жастар және юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
4	Жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
5	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	4-5
6	Қазақстан Республикасы мектеп және колледж оқушыларының спартакиадасы	1
7	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
8	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1-3
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
10	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	4-5
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
12	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	6-7

13	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық, жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
15	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу		

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
28-қосымша

Көркем гимнастика

1. Спорттық атақтар мен спорттық разрядтарды беруге арналған нормалар

Спорттық атақ пен разряд	Жасқа қойылатын талап	Орындау нормалары	Топ жарыстарында жыл бойы орындау
СШ	Талаптарды орындау және спорттық атақты беру туған жылы бойынша 16 жастан басталады	Жеке бағдарламада төрт түрдің сомасы бойынша көпсайыста 75,0 ұпай жинау немесе бір жыл ішінде топтық жаттығуларда екі түрдің сомасы бойынша көпсайыста 35,0 балл жинау қажет	а) немесе I А тобының жарыстарында бір рет; б) немесе I топтағы жарыстарда бір рет; в) немесе II топтағы жарыстарда екі рет
СШҮ	Талаптарды орындау және спорттық атақты беру туған жылы бойынша 12 жастан басталады, халықаралық ережелер, юниор	Жеке бағдарлама - төрт түрдің қосындысы бойынша көпсайыста 65,0 ұпай немесе топтық жаттығуларда екі түрдің қосындысы бойынша көпсайыста 30,0 ұпай жинау. СШҮ атағын беру үшін Ұлттық санаттағы кемінде екі төреші және Халықаралық санаттағы бір төреші төрешілер алқасының құрамында (хатшылықты есептемегенде) болған кезде жеке бағдарлама бойынша немесе топтық жаттығуларда норматив орындауға рұқсат етіледі	а) IА немесе I топ жарыстарында бір рет; б) немесе II топ жарыстарында екі рет; в) немесе II топ жарыстарында бір рет және III топ жарыстарында екі рет; г) немесе III топ жарыстарында үш рет

1-разрядты спортшы	Талаптарды орындау және спорттық атақты беру туған жылы бойынша 10 жастан басталады, халықаралық ережелер, юниор қыздар	жеке бағдарлама - төрт түрдің сомасы бойынша көпсайыста 64,0 ұпай жинау, топтық жаттығулар екі түрдің қосындысы бойынша көпсайыста 28,0 ұпай жинау "1-разрядты спортшы" спорттық разрядын беру үшін Ұлттық санаттағы кемінде екі төреші және 1 -санаттағы үш төреші немесе Халықаралық санаттағы бір төреші төрешілер алқасының құрамында (хатшылықты есептемегенде) болған кезде жеке бағдарлама бойынша немесе топтық жаттығуларда норматив орындауға рұқсат етіледі	а) I топ немесе II топ жарыстарында бір рет; б) III топ жарыстарында екі рет; в) немесе III топ жарыстарында бір рет және IV топ жарыстарында екі рет
2-разрядты спортшы	Талаптарды орындау және спорттық атақты беру туған жылы бойынша 9 жастан басталады, халықаралық ережелер, юниор қыздар	жеке бағдарлама – көпсайыста төрт түрдің сомасы бойынша 54,0 ұпай жинау, топтық жаттығулар екі түрдің қосындысы бойынша көпсайыста 22,0 ұпай жинау, "2-разрядты спортшы" спорттық разрядын беру үшін нормативті жеке бағдарламада немесе топтық жаттығуларда орындауға рұқсат етіледі	а) II топ жарыстарында бір рет; б) немесе III топтағы жарыстарда бір рет және IV топтағы немесе V топтағы жарыстарда бір рет
3-разрядты спортшы	Талаптарды орындау және спорттық атақты беру туған жылы бойынша 8 жастан басталады, халықаралық ережелер, юниор қыздар	жеке бағдарлама – 36,0 ұпай көпсайыста үш түрдің сомасы бойынша, топтық жаттығулар көпсайыста екі түрдің қосындысы бойынша 19,0 ұпай жинау, "3-разрядты спортшы" спорттық разрядын беру үшін нормативті жеке бағдарламада немесе топтық жаттығуларда орындауға рұқсат етіледі	а) III топ жарыстарында бір рет; б) немесе IV топтағы жарыстарда екі рет; в) немесе IV топтағы жарыстарда бір рет және V топтағы жарыстарда екі рет
		жеке бағдарлама – көпсайыста үш түрдің (заты бар және заты жоқ екі түрдің) сомасы	

1-жасөспірімдік разрядты спортшы	Талаптарды орындау және спорттық атақты беру туған жылы бойынша 8 жастан басталады, халықаралық ережелер, юниор қыздар	бойынша 27,0 ұпай жинау; топтық жаттығулар – көпсайыста екі жаттығу сомасы бойынша 18,0 ұпай жинау (затпен және затсыз); "1-жасөспірімдік разрядты спортшы" спорттық разрядын беру үшін нормативті жеке бағдарламада немесе топтық жаттығуларда орындауға рұқсат етіледі	а) III топ жарыстарында бір рет; б) IV немесе V топтағы жарыстарда екі рет
2- жасөспірімдік разрядты спортшы	Талаптарды орындау және спорттық атақты беру туған жылы бойынша 7 жастан басталады, халықаралық ережелер, юниор қыздар	жеке бағдарлама – көпсайыста екі түрдің сомасы бойынша (затпен және затсыз) 16,0 ұпай жинау; топтық жаттығулар – көпсайыста 16,0 ұпай екі жаттығудың сомасы бойынша (затпен және затсыз); "1-жасөспірімдік разрядты спортшы" спорттық разрядын беру үшін нормативті жеке бағдарламада немесе топтық жаттығуларда орындауға рұқсат етіледі	а) III топ жарыстарында бір рет; б) немесе IV немесе V топтағы жарыстарда екі рет
3- жасөспірімдік разрядты спортшы	Талаптарды орындау және спорттық атақты беру туған жылы бойынша 6 жастан басталады	жеке бағдарлама – пәнсіз жаттығуда 8,0 ұпай жинау; топтық жаттығулар - 8,0 ұпай жинаңыз; "3 жасөспірімдер разрядты спортшы" спорттық разрядын беру үшін нормативті жеке бағдарламада немесе топтық жаттығуларда орындауға рұқсат етіледі	кез-келген дәрежедегі жарыстарда бір рет

2. Көркем гимнастика бойынша жарыстарды топқа бөлу:

Топ аты	Спорт жарысы
IA тобы	Олимпиада ойындары (жазғы) Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы) Азия ойындары (жазғы) Әлем чемпионаты Азия чемпионаты Азия кубогі

	Дүниежүзілік ойындар Дүниежүзілік универсиада (жазғы)
I топ	Қазақстан Республикасының чемпионаты Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы) Халықаралық турнир (FIG) - кемінде 5 елдің қатысуымен
II топ	Қазақстан Республикасының кубогі Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы) Қыздар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты Республикалық турнир
III топ	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың кубоктері Қазақстан гимнастика федерациясының кубогі Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың турнирлері Халықаралық турнир Қазақстан Республикасының оқушылар гимназиадасы (жазғы)
IV топ	Қала чемпионаттары Қала кубоктері
V топ	Спорт мектептеріндегі, оқу орындарындағы, ұйымдардағы, мекемелердегі жарыстар

3. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

ХДСШ 16 жастан бастап FIG халықаралық турнирін қоспағанда, жыл санағы бойынша 14 жастан бастап орындалады			
Спорт салалары: жеке жаттығулар немесе топтық жаттығулар			
№	Спорт жарысы	Жарыс бағдарламасы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	көпсайыс	4-10
2	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	көпсайыс немесе көпсайыстың жеке түрі	1-6
3	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	командалық біріншілік	3-8
		көпсайыс немесе көпсайыстың жеке түрі	1-5
4	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	командалық біріншілік	1-6
5	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	командалық біріншілік	1-3
		көпсайыс немесе көпсайыстың жеке түрі	1-3

1	сай ыс (кед ергі лер жол ағы мен)	-	-	1 4 5 0	1 3 5 0	1 3 0 0	1 2 5 0											
2	Қазі ргі бес сай ыс (кед ергі лер жол ағы сыз төр тса йыс)	-	-	-	-	1 0 0 0	9 5 0 0	7 5 0 0	7 2 5 5	6 7 5 5	6 5 0 5	6 2 0 0	5 0 0 0	4 7 5 0	4 0 0 0	3 7 5 0	3 5 0 0	3 0 0 0
3	Қазі ргі бес сай ыс (қос сай ыс)	-	-					5 0 0	4 7 5	4 0 0	3 7 5	3 5 0	3 0 0	-	-	-	-	-

* Спорттық атақ беру үшін қосымша міндетті шарттар

1. СШ және СШҮ спорттық атақтарын беру үшін келесі жарыстарда ұпай жинау қажет: Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты, Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі, Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы), Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы).

2. СШҮ спорттық атағы Қазақстан Республикасының чемпионатында, Қазақстан Республикасының біріншілігінде, Қазақстан Республикасының кубогінде, сондай-ақ қалалық және облыстық ауқымдағы жарыстарда, Спорт колледждерінің, интернаттардың, мектептердің, қоғамдар мен ұйымдардың ашық біріншіліктерінде жарыстарға кемінде 20 спортшы қатысып, жарыстарды кемінде 10 СШҮ 1-разрядты спортшы аяқтаған жағдайда ғана беріледі.

3. 1,2,3-спорттық жасөспірімдік разрядтар тек 16 жасқа дейін және одан кіші жас үшін беріледі. "В" санаттарында 200 м жүзу және 2400 м жүгіру, "С" санаттарында 100 м жүзу және 1800 м жүгіру, "D" санаттарында 50 м жүзу және 900 м жүгіру, "Е" санаттарында 50 м жүзу және 600 м жүгіру, "F" санаттарында 50 м жүзу және жүгіру 600 м.

2. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

		Орын

№	Спорт жарысы	Жеке біріншілікте	Командалық біріншілікте және эстафетада
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	4-15	4-15
2	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	1-10	1-5
3	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-10	3-5
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогінің финалы	1-10	1-3
5	Ересектер арасындағы Әлем кубогінің кезеңдері	1-5	1-3
6	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-3	1-3
7	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-3	1-3
8	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	1-5	1-3
9	"А" санатындағы жасөспірімдер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3	1-3
10	Дүниежүзілік жасөспірімдер ойындары	1-5	1-3
11	Дүниежүзілік универсиада (жазғы)	1-5	1-3
12	Әскер және полиция қызметкерлері арасындағы Әлем чемпионаты	1-5	1-3
13	"А" санатындағы жасөспірімдер арасындағы Азия чемпионаты	1	1

* Спорттық атақ беру үшін қосымша міндетті шарттар:

1. ХДСШ атағы спортшыға ересектер арасындағы Әлем чемпионаты және ересектер арасындағы Әлем кубогі финалының командалық біріншілігінде немесе эстафетасында 1-5 орын алғаны үшін жеке жарыстарда жарыс финалында кемінде 18 орыннан төмен емес орын алған жағдайда беріледі.
2. Ересектер арасындағы Әлем кубогі, юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты, "А" санатындағы жасөспірімдер арасындағы Әлем чемпионаты, Дүниежүзілік жасөспірімдер ойындары, Дүниежүзілік универсиада (жазғы), әскери қызметшілер мен полиция қызметкерлері арасындағы Әлем чемпионаты, командалық біріншілікте немесе эстафетада 1-3 орын алған спортшыға ХДСШ атағы жеке жарыстарда жарыстар финалында 10 орыннан төмен емес және жарыстарға кемінде 10 ел қатысқан жағдайда беріледі.
3. Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы) және Азия чемпионатында командалық біріншілікте немесе эстафетада 1-3 орын алғаны үшін ХДСШ атағы спортшыға жеке жарыстарда жарыс финалында 7 орыннан төмен емес және жарыстарға кемінде 8 ел қатысқан жағдайда беріледі.

4. "А" санатындағы жасөспірімдер арасындағы Азия чемпионатында командалық біріншілікте немесе эстафетада 1 орын алғаны үшін ХДСШ атағы спортшыға жеке жарыстарда жарыс финалында 5 орыннан төмен емес және жарыстарға кемінде 7 ел қатысқан жағдайда беріледі.

3. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын	
		Жеке біріншілікте	Командалық біріншілік пен эстафетада
1	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	6-15	4-6
2	"А" санатындағы жасөспірімдер арасындағы Әлем чемпионаты	4-10	4-6
3	"А" санатындағы жасөспірімдер арасындағы Азия чемпионаты	2-5	2-3
4	UIPM күнтізбесінен (рейтингтік) халықаралық турнир	1-3	1-3

* Спорттық атақ беруге қойылатын қосымша міндетті талаптар:

1. Юниорлар арасындағы Әлем чемпионатында, "А" санатындағы жасөспірімдер арасындағы Әлем чемпионатында командалық біріншілікте немесе эстафетада 4-6 орын алғаны үшін СШ атағы спортшыға жеке жарыстарда жарыс финалында 20 орыннан төмен емес және жарыстарға кемінде 10 ел қатысқан жағдайда беріледі;

2. "А" санатындағы жасөспірімдер арасындағы Азия чемпионатында командалық біріншілікте немесе эстафетада 2-3 орын алғаны үшін СШ атағы спортшыға жеке жарыстарда жарыс финалында 10 орыннан төмен емес және жарыстарға кемінде 7 ел қатысқан жағдайда беріледі;

3. Халықаралық турнирде UIPM күнтізбесінен командалық біріншілікте немесе эстафетада 1-3 орын алғаны үшін СШ атағы спортшыға жеке жарыстарда жарыс финалында 10 орыннан төмен емес және жарыстарға кемінде 7 ел қатысқан жағдайда беріледі.

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
30-қосымша

Қол добы

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	4-10
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-10
3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-3

4	Ислам ынтымақтастығы ойындары	1-3
5	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-3
6	Ересектердің клубтық командалары арасындағы Азия чемпионаты	1-3
7	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	1
8	Жастар және юниорлар командалары арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
9	Жастар және юниорлар командалары арасындағы Азия чемпионаты	1-3
10	Дүниежүзілік универсиада (жазғы)	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы жазғы Азия ойындары (жазғы)	4-5
2	Жастар және юниорлар командалары арасындағы Әлем чемпионаты	4-8
3	Жастар және юниорлар командалары арасындағы Азия чемпионаты	4-8
4	Клубтық командарлар арасындағы Азия чемпионаты	4-5
5	"INF Trophy" халықаралық гандбол федерациясының кубогі	1
6	Дүниежүзілік универсиада (жазғы)	2
7	Суперлига командалары/клубтары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-3
8	Жоғары лига командалары/клубтары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
9	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-2
10	Қазақстан Республикасының универсиадасы (жазғы)	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер	
--	--

№	Спорт жарысы	Орын
1	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы)	1
2	Суперлига командалары/клубтары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	4-6
3	Жоғары лига командалары/клубтары арасында Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
4	Жастар, юниорлар командалары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (15-23 жас)	1-2
5	Жасөспірімдер мен қыздар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (12-14 жас)	1
6	Кез келген дәрежедегі халықаралық жарыстар (кемінде 6 қатысушы ел командасының қатысуымен)	2
7	Бірінші Лига командалары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
8	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі (кемінде 6 команда)	1-3
9	23 жасқа дейінгі жастар командалары арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	1
10	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	3-4
11	Қазақстан Республикасының универсиадасы	1
12	"Азия балалары" халықаралық спорт ойындары	1
1-разрядты спортшы		
13	23 жасқа дейінгі жастар, юниорлар командалары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	3-4
14	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы)	2-3
15	Жасөспірімдер мен қыздар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2

16	Барлық жас топтары арасындағы облыс және республикалық маңызы бар қалалардың, астананың чемпионаттары	1-3
17	"Азия балалары" халықаралық спорт ойындары	2-3
18	Қазақстан Республикасы мектеп және колледж оқушыларының спартакиадасы	1
19	Қазақстан Республикасының Ауыл жасөспірімдерінің ойындары (жазғы)	1-2
20	Дене шынықтыру және спорт ұжымдарындағы, спорт мектептеріндегі, оқу орындарындағы, ұйымдардағы, мекемелердегі жарыстар (спартакиада, біріншілік, турнир, ойындар, кубок)	1-2
2-разрядты спортшы		
21	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	4-5
22	Қазақстан Республикасының Ауыл жасөспірімдерінің ойындары (жазғы)	3-4
23	Дене шынықтыру және спорт ұжымдарындағы, спорт мектептеріндегі, оқу орындарындағы, ұйымдардағы, мекемелердегі жарыстар (спартакиада, біріншілік, турнир, ойындар, кубок)	3-4
3-разрядты спортшы		
24	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	6-7
25	Дене шынықтыру және спорт ұжымдарындағы, спорт мектептеріндегі, оқу орындарындағы, ұйымдардағы, мекемелердегі жарыстар (спартакиада, біріншілік, турнир, ойындар, кубок)	1-4
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
26	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		

27	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету
	3-жасөспірімдік разрядты спортшы
28	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 2 жарысқа қатысу

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
31-қосымша

Маунтинбайк

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беру үшін қойылатын талаптар

16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Спорт саласы	Жынысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	XCO	ер, әйел	4-15
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	XCO, XCE, XCC, XCM, XCR, XCS	ер, әйел	3-10
3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	XCO	ер, әйел	1-5
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	XCO, XCE, XCC, XCM, XCR, XCS	ер, әйел	1-5
5	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	XCO, XCE, XCC, XCM, XCR, XCS	ер, әйел	1-6
6	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	XCO, XCE, XCC, XCM, XCR, XCS	юниор ұл мен қыз	1-5
7	Юниорлар арасындағы Әлем кубогі	XCO, XCE, XCC, XCM, XCR, XCS	юниор ұл мен қыз	1-3

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беру үшін қойылатын талаптар

15 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Спорт саласы	Жынысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	XCO, XCE, XCC, XCM, XCR, XCS	ер, әйел	6-12
2	Юниорлар арасындағы Азия чемпионаты	XCO, XCE, XCC, XCM, XCR, XCS	юниор ұл мен қыз	1-6

ВП-4	рды ескеротырып ұпайлар	10	-	407,0	398,0	388,0	378,0	367,0	352,0
ВП-6	Тұрып ату, 60 рет ату Оңдыкта рды ескеротырып ұпайлар	10	625,0	620,0	615,0	605,0	590,0	570,0	-
ВП-10	Қозғалма л ы нысанаға 20 рет ату, баяу жылдамдық	10	-	-	-	175	165	155	135
ВП-11	Қозғалма л ы нысанаға 40 рет ату (20+20), баяу және тез жылдамдық	10	-	360	350	340	320	310	300
ВП-11А	Қозғалыс тағы нысанаға ату, 40 рет ату (20+20), аралас тізбектегі баяу және тез жылдамдық	10	365	355	345	325	310	300	290
ВП-12	Қозғалыс тағы нысанаға ату, 60 рет ату (30+30), баяу және тез жылдамдық	10	560	550	540	520	510	500	490
	Қозғалыс тағы								

ВП-11-ПС	нысанаға ату, 40 ату (20+20), аралас жұп (еркек+әйел) Екі спортшы жинаған ұпайлар	10	370	360	350	330	320	310	300
ВП-6 ПС	Тұрып ату аралас жұп (ер + әйел) Екі спортшы жинаған ұпайлар	10	625,0	620,0	615,0	600,0	590,0	570,0	-
Шағын калибрлі мылтық (әйелдер, ерлер)									
МВ-1	Тіреп жатып ату, 10 рет ату	50					87	83	78
МВ-2	Жатып ату 10 рет ату	50					85	80	72
МВ-4	Үш позициядан ату, 30 рет ату (3 x 10)	50	-	-	-	267	257	247	237
МВ-5	Үш позициядан ату, 60 рет ату (3 x 20)	50	584	574	564	550	525	515	500
МВ-7	Тұрып ату, 40 рет ату	50	380	370	360	348	342	330	300
МВ-8	Жатып ату, 30 рет ату	50	-	-	290	282	260	250	240
МВ-9	Жатып ату, 60 рет ату Оңдықта рды	50	624,0	618,0	610,0	603,0	593,0		-

ПП-2	Қара шеңберлі нысанаға ату, 40 рет ату	10	383	377	367	357	343	330	315
ПП-3	Қара шеңберлі нысанаға ату, 60 рет ату	10	580	570	560	542	532	522	507
ПП-3-ПС	Қара шеңберлі нысанаға а т у аралас жүп (ер + әйел) Е к і спортшы жинаған ұпайлар	10	577	567	557	542	532	522	507
Ірі калибрлі мылтық (әйелдер, ерлер)									
АВ-5	Ү ш позицияд ан ату 60 рет ату (3 х 20)	300	572	560	525	-	-	-	-
ПВ-5	Ү ш позицияд ан ату 60 рет ату (3 х 20)	300	580	570	560	545	-	-	-
ПВ-6	Ү ш позицияд ан ату, 120 ату (3 х 40)	300	1160	1145	1120	1100	-	-	-
ПВ-9	Жатып ату, 60 ату	300	594	590	585	580	-	-	-
Шағын калибрлі тапанша (әйелдер, ерлер)									
МП-1	Қара шеңберлі нысанаға ату, 10 ату	25	-	-	-	-	90	85	80
МП-2	Шыға келген нысанаға ату 30 рет ату	25	-	-	283	278	273	263	250

МП-3	Қара шеңберлі нысанаға ату, 30 рет ату	50	-	276	266	260	255	245	240
МП-4	Қара шеңберлі нысанаға ату, 30 рет ату	25	-	-	285	280	275	265	250
МП-5	Қара шеңберлі нысанаға және шыға келген нысанаға ату, 60 ату (30 + 30)	25	580	570	560	550	540	535	520
МП-6	Қара шеңберлі нысанаға ату, 60 ату	50	560	550	540	530	515	500	490
МП-7	Шыға келген б е с нысанаға ату, 30 рет ату	25	-	-	280	275	270	265	260
МП-8	Шыға келген б е с нысанаға ату, 60 рет ату	25	575	565	555	545	540	530	500
МП-9	Қара шеңберлі шыға келген нысанаға ату, 30 рет ату (10+10+10)	25	-	-	280	272	265	260	240
МП-10	Қара шеңберлі шыға келген нысанаға ату, 60	25	570	560	550	540	530		510

	рет ату (20+20+20)							520	
МП-11	Қара шеңберлі нысанаға ату, 40 рет ату	50	372	362	352	342	332	320	310
Ірі калибрлі тапанша (әйелдер, ерлер)									
РП-5	Қара шеңберлі және шыға келген нысанаға ату 60 рет ату (30+30)	25	585	580	575	565	555	540	-

Қазақстан Республикасының чемпионаты барлық жас санаттары бойынша өткізіледі : ерлер, әйелдер, 21 жасқа дейінгі юниор ұлдар мен қыздар, 18 жасқа дейінгі жасөспірім ұлдар мен қыздар.

Спортшылар юниорлар санатында 21 жасқа толған жылдың 31 желтоқсанына дейін қалады. 1 қаңтардан 31 желтоқсан аралығында дүниеге келген кез келген спортшы сол жылдың 31 желтоқсанында юниор болуды тоқтатады.

2. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Жеке немесе командалық есепте		
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	4-8
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-8
3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-3
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-3

3. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Жеке немесе командалық есепте		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1

3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	1
---	---	---

4. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1
3	Осы қосымшаның 2 және 3-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық, жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	2-3
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық, облыстық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
6	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	4-5
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық, облыстық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
8	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	6-7
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық, облыстық жарыстар	8-9

1-жасөспірімдік разрядты спортшы	
10	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету
2-жасөспірімдік разрядты спортшы	
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету
3-жасөспірімдік разрядты спортшы	
12	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
33-қосымша

Регби 7

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	4-10
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-6
3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-3
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
5	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1-6
6	Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңдері)	1-2

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	1-3
2	Жасөспірімдер Азия ойындары (жазғы)	1-3
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	3
4	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-2
5	Дүниежүзілік гимназиада (жазғы)	1-3
6	Жастар арасындағы Азия чемпионаты (U-18, U-19, U-20)	1-3

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберлігіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	3-5
2	Қазақстан Республикасы мектеп оқушыларының гимназиадасы (жазғы)	1-3
3	16-19 жас аралығындағы жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-3
4	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы)	1-3
1-разрядты спортшы		
5	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	6-9
6	16-19 жас аралығындағы жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	4-6
2-разрядты спортшы		
7	13-15 жас аралығындағы жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-3
8	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1
3-разрядты спортшы		
9	13-15 жас аралығындағы жасөспірімдік жас арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	4-6
10	10-12 жас аралығындағы балалар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-3
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 4 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		

іріктеу шеңбері	(ұлдар, қыздар)	12 x 6 = 72	(№ 1)	---	660	630	600	570	550	530	510	500
КД - 1	50+30	24 x 3 = 72	(№ 2, 3)	---	---	630	600	580	560	540	530	520
14 жастағы және одан кіші жастағылар үшін												
М - 1 (Іріктеу шеңбері)	60+50+40+30 (ұлдар)	12 x 6 = 72 24 x 3 = 72	(№ 1) (№ 2, 3)	---	---	1200	1100	1000	900	800	700	600
	50+40+30+20 (қыздар)	12 x 6 = 72 24 x 3 = 72	(№ 1) (№ 2, 3)	---	---	1200	1100	1000	900	800	700	600
Олимпиадалық іріктеу шеңбері	50+50 (ұлдар, қыздар)	12 x 6 = 72	(№ 1)	---	---	550	520	490	460	430	400	370
КД - 2	30	12 x 3 = 36	(№ 2)	---	---	---	280	260	240	220	200	180
КД - 3	30+30	24 x 3 = 72	(№ 2)	---	---	---	550	520	480	440	400	360
М-5	12 (ұлдар, қыздар)	10 x 3 = 30	(№5)	---	---	---	---	---	225	205	185	165
	12+12 (ұлдар, қыздар)	20 x 3 = 60	(№5)	---	---	---	---	---	440	400	360	320

2) Блоктық садақ ату (компаунд)

Жаттығу	Қашықтық (метр)	Сериясы мен оқ саны	Нысан а №	Спорттық атақ		Спорттық разряд			Жасөспірімдік спорттық разряд			
				ХДСШ	СШ	СШҮ	1	2	3	1	2	3
Барлық жас санаттары үшін												
М-4	18 (ерлер)	10 x 3 = 30	(№ 5)	---	---	285	275	265	240	220	200	190
		20 x 3 = 60		595	585	570	530	500	480	430	380	340
	18 (әйелдер)	10 x 3 = 30	(№ 5)	---	---	285	275	265	240	220	200	190
		20 x 3 = 60		595	585	570	520	490	470	420	370	330

М - 1 (Іріктеу шеңбері)	60+50+40+30 (қыздар)	12 x 6 = 72 24 x 3 = 72	(№ 1) (№ 2, 3)	---	---	1230	1200	1180	1150	1100	1050	1000
Олимпиадалық іріктеу шеңбері	50+50 (ұлдар, қыздар)	12 x 6 = 72	(№ 2)	-	670	660	650	640	630	600	580	560
Тек 14 жастағы және одан кіші жастағылар үшін												
М - 1 (Іріктеу шеңбері)	60+50+40+30 (ұлдар)	12 x 6 = 72 24 x 3 = 72	(№ 1) (№ 2, 3)	---	---	1200	1100	1000	900	800	700	600
	50+40+30+20 (қыздар)	12 x 6 = 72 24 x 3 = 72	(№ 1) (№ 2, 3)	---	---	1200	1100	1000	900	800	700	600
Олимпиадалық іріктеу шеңбері	50+50 (ұлдар, қыздар)	12 x 6 = 72	(№ 2,3)	---	---	---	590	570	550	530	510	500
ҚД - 2	30	12 x 3 = 36	(№ 2)	---	---	---	320	315	310	300	290	280
ҚД - 3	30+30	24 x 3 = 72	(№ 2)	---	---	---	640	620	560	520	480	440
М-5	12 (ұлдар және қыздар)	10 x 3 = 30	(№5)	---	---	---	---	---	230	210	190	170
	12+12 (ұлдар және қыздар)	20 x 3 = 60	(№5)	---	---	---	---	---	445	405	365	325

2. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Спорт саласы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	классикалық садақ	4-6
		классикалық садақ	

2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	блогтық садақ	3-5
3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	классикалық садақ блогтық садақ	1-3
4	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	классикалық садақ блогтық садақ	1
5	Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңдері, Гран-при)	классикалық садақ блогтық садақ	1-2
6	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	классикалық садақ блогтық садақ	1
7	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	классикалық садақ блогтық садақ	1 орын немесе екі рет 2-3 орын алу
8	Азия кубогі (Азия кубогінің кезеңдері)	классикалық садақ блогтық садақ	1 орын немесе екі рет 2-3 орын алу
9	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	классикалық садақ блогтық садақ	1 орын немесе екі рет 2-3 орын алу
10	Дүниежүзілік универсиада (жазғы) немесе Дүниежүзілік гимназиада (жазғы)	классикалық садақ блогтық садақ	1

3. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Спорт саласы	Орын
1	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	классикалық садақ блогтық садақ	1-3
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	классикалық садақ блогтық садақ	1-3 (әр санатта кемінде 5 қатысушының қатысуымен)
3	Азия кубогі (Азия кубогінің кезеңдері)	классикалық садақ блогтық садақ	1-3 (жеке есепте әр санатта кемінде 5 қатысушының қатысуымен)

Спорттық атақтар, спорттық
разрядтар және біліктілік
санаттарын беру нормалары
мен талаптарына
35-қосымша

Семсерлесу

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

Командалық біріншілік үшін кем дегенде 1 жекпе-жек өткізген жағдайда			
№	Спорт жарысы	Орын	
		Жеке біріншілікте	Командалық біріншілікте

1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	4-8	
2	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	1-6	
3	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты немесе Әлем кубогі	1-8	1-6
4	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-3	
5	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2	
6	Жасөспірімдер арасындағы Дүниежүзілік ойындар	1	-
7	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	1-3	
8	Юниорлар арасындағы Азия чемпионаты	1	

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" атағын беруге қойылатын талаптар

Спорт шебері мына жағдайларда бір жыл ішінде беріледі: СШ кемінде 18 рет жеңіске жетсе, сондай-ақ қарудың бір түрінен басқа елден жеңіске жетсе, оның кемінде 9 жеңісі жеке жарыста және әрбір жарысқа кемінде 24 спортшы қатысса беріледі. ХДСШ, ЕСШ ұтқан жеңістің біреуі екіге есептеледі.

№	Спорт жарысы	Орын	
		Жеке біріншілікте	Командалық біріншілікте
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-3	
2	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы)	1-2	
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-3	
4	Юниорлар және кадеттер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2	
5	23 жасқа дейінгі жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2	1-2
6	Юниорлар арасындағы Азия чемпионаты	2-3	

7	Юниорлар арасындағы Әлем кубогі	1-4
---	------------------------------------	-----

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" разрядын беруге қойылатын талаптар

Жыл бойы келесі шарттарды орындаған жағдайда: СШҮ 18 рет жеңу, оның ішінде жеке жарыстарда кемінде 9 рет жеңіске жету, бір рет СШ жеңу екі жеңіс ретінде есептеледі (бір және сол спортшыны 2 реттен артық емес жеңу)

№	Спорт жарысы	Орын	
		Жеке біріншілікте	Командалық біріншілікте
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	1-8	1-6
2	23 жасқа дейінгі жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	3-8	3-5
3	Юниорлар және кадеттер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	3-5	1-3
4	Жасөспірім ұлдар мен қыздар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-3	
5	Мектеп оқушылары арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-5	1-3
6	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	5-8	1-5
7	Халықаралық жарыстарда (кемінде 3 ел және 32 қатысушы қатысқан кезде)	2-8	2-3

4. Спорттық разрядты беруге қойылатын талаптар

Жыл бойы 1-разрядты спортшыларды 15 рет жеңген жағдайда

1-разрядты спортшы

№	Спорт жарысы	Орын	
		Жеке біріншілікте	Командалық біріншілікте
	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе		

1	Қазақстан Республикасының кубогі немесе 23 жасқа дейінгі жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	9-13	6-8
2	Юниорлар және кадеттер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе мектеп оқушылары арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	6-10	4-6
3	Жасөспірім ұлдар мен қыздар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	4-8	
2-разрядты спортшы			
1-разрядты спортшыны 1 рет жеңу екі жеңіс болып есептеледі			
4	Жыл бойы 2-разрядты спортшыларды 15 рет жеңген кезде		
3-разрядты спортшы			
5	Жыл бойы 3-разрядты спортшыларды 15 рет жеңу немесе 2-разрядты спортшыларды 10 рет жеңу		
1-жасөспірімдік разрядты спортшы			
6	Жыл бойы 1-жасөспірімдік разрядты спортшыларды 15 рет жеңген жағдайда		
2-жасөспірімдік разрядты спортшы			
7	Жыл бойы разряды жоқ спортшыларды 15 рет жеңген кезде		
3-жасөспірімдік разрядты спортшы			
8	Жыл бойы разряды жоқ спортшыларды 10 рет жеңген кезде		
Қарсыласының техникалық жеңілісіне байланысты берілген жеңістер есепке алынбайды. Разрядтарды беру үшін бір жыл ішінде разрядтық талаптарды орындаудың біріншісінен бастап соңғы күніне дейін есепке алынады.			

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
36-қосымша

Скейтбординг

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орны
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	4-10

2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-8
3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-3
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1 орын немесе екі рет 2-3 орын алу
5	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
6	Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңдері)	1-2
7	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	2-3
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-3
4	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1
3	Осы қосымшаның 2 және 3-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
	1-разрядты спортшы	
4	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1-3

5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
6	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	4-5
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
8	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	6-7
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
10	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
37-қосымша

Спорттық гимнастика

1. Спорттық атақтар мен спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

№	Спорттық атақ мен разряд	Жасы (туған жылы бойынша)	Нормалар	Жыл бойы топтық жарыстарда орындау
1	СШ	әйелдер - туған жылы бойынша 14 жастан, ерлер - туған жылы бойынша 17 жастан	әйелдер - 46 ұпай ерлер - 69,6 ұпай	1 "Б" тобының жарысында бір рет немесе 2 тобының жарысында екі рет немесе 2 тобының жарысында бір рет және 3 тобының жарысында бір рет

2	СШҮ	әйелдер - туған жылы бойынша 12 жастан, ерлер - туған жылы бойынша 14 жастан	әйелдер - 45 ұпай ерлер - 69 ұпай	2 тобының жарысында бір рет немесе 3 тобының жарысында бір рет
3	1-разрядты спортшы	жасөспірім қыздар - 10 туған жылы бойынша жастан, жасөспірім ұлдар - 11 туған жылы бойынша жастан	жасөспірім қыздар - 86 ұпай жасөспірімдер ұлдар - 117 ұпай (міндетті және еркін бағдарламалардың жиынтық ұпайы)	кез келген топтық жарыста бір рет
4	2-разрядты спортшы	жасөспірім қыздар - 9 туған жылы бойынша жастан, жасөспірім ұлдар - 10 туған жылы бойынша жастан	жасөспірім қыздар - 48 ұпай (міндетті бағдарламаларда) жасөспірімдер ұлдар - 115 ұпай (міндетті және еркін бағдарламалардың жиынтық ұпайы)	кез келген топтық жарыста бір рет
5	3-разрядты спортшы	жасөспірім қыздар - 8 туған жылы бойынша жастан, жасөспірім ұлдар - 9 туған жылы бойынша жастан	жасөспірім қыздар - 49 ұпай жасөспірімдер ұлдар - 48 ұпай	кез келген топтық жарыста бір рет
6	1- жасөспірімдік разрядты спортшы	қыздар - 7 туған жылы бойынша жастан, ұлдар - 7 туған жылы бойынша жастан	қыздар - 32 ұпай ұлдар - 48 ұпай (міндетті бағдарламаларда)	кез келген топтық жарыста бір рет
7	2- жасөспірімдік разрядты спортшы	қыздар - 6 туған жылы бойынша жастан, ұлдар - 7 туған жылы бойынша жастан	қыздар - 32 ұпай ұлдар - 48 ұпай (міндетті бағдарламаларда)	кез келген топтық жарыста бір рет
8	3-жасөспірімдік разрядты спортшы	қыздар - 5 туған жылы бойынша жастан ұлдар - 6 туған жылы бойынша жастан	қыздар - 32 ұпай ұлдар - 48 ұпай (міндетті бағдарламаларда)	кез келген топтық жарыста бір рет

2. Спорттық гимнастика бойынша жарыстарды топтарға бөлу

№	Топ атауы	Жарыстың атауы
1	1 "А" тобы	Олимпиада ойындары (жазғы) Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы) Азия ойындары (жазғы) Әлем чемпионаты

		Азия чемпионаты Дүниежүзілік универсиада (жазғы)
2	1 "Б" тобы	Қазақстан Республикасының Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне енетін халықаралық турнир (FIG), кемінде 5 елдің қатысуымен
3	2 топ	Қазақстан Республикасының чемпионаты Жастар мен юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке, командалық есепте) Қазақстан Республикасының кубогі Жастар және юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі Қазақстандық гимнастика федерациясы президентінің ашық кубогі Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы) Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы) Республикалық турнир
4	3 топ	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың кубоктері Қазақстан Республикасы мектеп оқушыларының гимназиадасы (жазғы)
5	4 топ	Қала чемпионаттары Қала кубоктері Спорт мектептеріндегі, оқу орындарындағы, ұйымдардағы, мекемелердегі жарыстар

3. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Жынысы	Ж а р ы с бағдарламасы	Орын
	Ересектер арасындағы	ер,	көпсайыс немесе көпсайыстың бөлек түрінде немесе	

1	Олимпиада ойындары (жазғы)	әйел	командалық біріншілікте	4-10
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	ер, әйел	көпсайыс	3-12
			көпсайыстың бөлек түрінде	3-8
			командалық біріншілік	3-14
3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	ер, әйел	көпсайыс немесе көпсайыстың бөлек түрінде	1-6
			командалық біріншілік	1-3
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	ер, әйел	көпсайыс немесе көпсайыстың бөлек түрінде	1-6
			командалық біріншілік	1-3
5	Ересектер арасындағы Азия кубогі	ер, әйел	көпсайыс немесе көпсайыстың бөлек түрінде	1-6
			командалық біріншілік	1-3
6	Жасөспірімдер Азия ойындары (жазғы)	ер, әйел	көпсайыс немесе көпсайыстың бөлек түрінде немесе командалық біріншілікте	1-3
7	Юниорлар арасындағы Азия чемпионаты	ер, әйел	көпсайыс немесе көпсайыстың бөлек түрінде немесе командалық біріншілікте	1-3
8	Дүниежүзілік универсиада (жазғы)	ер, әйел	көпсайыс немесе көпсайыстың бөлек түрінде немесе командалық біріншілікте	1-6
9	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	ер, әйел	көпсайыс немесе көпсайыстың бөлек түрінде немесе командалық біріншілікте	1-5
10	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	ер, әйел	көпсайыс	1-6
			көпсайыстың бөлек түрінде	1-3
11	Әлем кубогі	ер, әйел	көпсайыстың бөлек түрінде	1-3
	Халықаралық турнир (FIG) –			

12	аталған жарыс бағдарламасында кемінде 5 ел қатысқан кезде	ер, әйел	көпсайыс немесе көпсайыстың бөлек түрінде	1
----	---	----------	---	---

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
38-қосымша

Спорттық құзға өрмелеу

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" атағын беруге қойылатын талаптар

18 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	4-6
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-6
3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-3
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-3
5	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
6	Жастар Олимпиада ойындары (жазғы)	1-3
7	Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңдері)	1-2
8	Ересектер арасындағы Дүниежүзілік ойындар	1-3
9	Дүниежүзілік универсиада (жазғы)	1-3

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" атағын беруге қойылатын талаптар

15 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
1	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	4-8
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	2-3
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	4-8
4	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-3

5	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-3
6	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
7	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасы кубогінің кезеңдері	1-2

3. Спорттық разрядтарды беруге арналған нормалар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер 13 жастан бастап орындалады;

1-разрядты спортшы 11 жастан бастап орындалады;

2-разрядты спортшы 11 жастан бастап орындалады;

3-разрядты спортшы 11 жастан бастап орындалады;

1-жасөспірімдік разрядты спортшы 9 жастан бастап орындалады;

2-жасөспірімдік разрядты спортшы 9 жастан бастап орындалады;

3-жасөспірімдік разрядты спортшы 9 жастан бастап орындалады.

№	Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер
1	$A = K1 + K2 \times 0,6 + K3 \times 0,4 + K4 \times 0,3$ A - СШҮ
1-разрядты спортшы	
2	$B = A + K2 \times 0,4 + K3 \times 0,3 + K4 \times 0,2$ B – 1-разрядты спортшы
2-разрядты спортшы	
3	$C = B + K3 \times 0,2 + K4 \times 0,3 + K5 \times 0,2$ C – 2-разрядты спортшы
3-разрядты спортшы	
4	$D = C + K4 \times 0,2 + K5 \times 0,3 + K6 \times 0,2$ D – 3-разрядты спортшы
1-жасөспірімдік разрядты спортшы	
5	$E = D + K5 \times 0,2 + K6 \times 0,3 + K7 \times 0,2$ E – 1-жасөспірімдік разрядты спортшы
2-жасөспірімдік разрядты спортшы	
6	$F = E + 0,2 \times K6 + 0,3 \times K7 + K8 \times 0,2$ F – 2-жасөспірімдік разрядты спортшы
3-жасөспірімдік разрядты спортшы	
7	$G = F + K7 \times 0,2 + K8 \times 0,4 + K9 \times 0,2$ G – 3-жасөспірімдік разрядты спортшы және разряды жоқ спортшылар

Ескерту:

K1 - ХДСШ;

K2 - СШ;

K3 - СШҮ;

K4 – 1-разрядты спортшы;

K5 – 2-разрядты спортшы;

ДТ-1 (30 нысана)	0	-	-	-	-	-	-	-	18	17	15	14
ДТ-2 (60 нысана)	-	-	-	-	-	-	41	40	34	33	29	28
ДТ-3 (90 нысана)	-	-	71	70	67	66	59	58	50	49	-	-
ДТ-4 (120 нысана)	113	112	102	101	96	95	81	80	-	-	-	-
ДТ-5 (150 нысана)	135	132	125	120	110	109	-	-	-	-	-	-
ДТ-6 (150 нысана)	-	-	-	-	-	-	100	99	-	-	-	-
ДТ-8 (240 нысана)	215	210	200	196	175	172	160	158	-	-	-	-
"Спортинг-компакт" жаттығуы												
СПК-1 (25 нысана)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	13
СПК - 2 (50 нысана)	-	-	-	-	-	-	38	37	34	33	30	29
СПК - 3 (75 нысана)	-	-	-	-	63	62	59	58	51	50	45	44
СПК – 4 (100 нысана)	95	94	90	89	83	82	79	78	67	66	61	60
СПК - 5 (150 нысана)	135	134	-	-	-	-	-	-	101	100	92	91
СПК - 6 (200 нысана)	-	-	134	133	126	125	119	118	135	134	123	122

нысана)												
СПК - 8 (200 нысана)	180	179	176	175	165	164	157	156	-	-	-	-
"Спортинг" жаттығуы												
СП - 1 (50 нысана)	-	-	-	-	-	-	-	-	34	33	30	29
СП – 2 (100 нысана)	-	-	-	-	83	82	79	78	67	66	61	60
СП - 3 (150 нысана)	-	-	134	133	126	125	119	118	101	100	92	91
СП - 4 (200 нысана) -	-	-	176	175	165	164	157	156	135	134	123	122
Скит микс, Трап микс жаттығуы												
Скит микс	141		133		129		119		109		79	
Трап микс	141		133		129		119		109		79	
Траншеялы стенд жаттығуы командалық 3 адам												
Т-9 (225 нысана)	210	207	203	200	191	189	-	-	-	-	-	-
Дөңгелек стенд жаттығуы командалық 3 адам												
С-9 (225 нысана)	211	209	205	202	190	187	-	-	-	-	-	-

2. Нормаларды орындау шарттары

- 1) Олимпиада ойындарында (жазғы) - жеке есепте, қалған атақтар мен разрядтар - жеке, командалық есепте ХДСШ нормаларын орындау;
- 2) Әлем чемпионатында, Азия чемпионатында жеке, командалық есепте "Спортинг" , "Спортинг-компакт" салалары бойынша ХДСШ нормаларын орындау, қалған атақтар мен разрядтар;
- 3) Қазақстан Республикасының чемпионатында СШ нормаларын орындау - жеке есепте, қалған атақтар мен разрядтар - жеке, командалық есепте;

4) Қазақстан Республикасының чемпионатында, Қазақстан Республикасының кубогінде, Қазақстан Республикасының спартакиадасында (жазғы) - жеке есепте, қалған атақтар мен разрядтар - жеке, командалық есепте СШҮ нормаларын орындау;

5) Қазақстан Республикасының чемпионатында, Қазақстан Республикасының кубогінде, Қазақстан Республикасының спартакиадасында (жазғы), Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындарында - жеке есепте, қалған атақтар мен разрядтар - жеке, командалық есепте "Спортинг", "Спортинг–компакт" салалары бойынша СШҮ нормаларын орындау.

Конкурстан тыс өнер көрсететін спортшыларға спорттық атақтар берілмейді.

Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне енгізілген бағдарлама түріндегі жарыстарда ерлер арасында кемінде 10 спортшы және әйелдер арасында кемінде 4 спортшы қатысқан жағдайда.

ХДСШ, СШ нормаларын орындау бағдарлама түріндегі жарыстарға ерлер арасында кемінде 10 спортшы және әйелдер арасында кемінде 4 спортшы (халықаралық турнирлерде кемінде 3 ел), ерлер мен әйелдердің жас санаттарында, юниор ұлдар мен юниор қыздар жарыстарға қатысқан жағдайда спортшыларға есептеледі, бұл ретте олардың 30% СШ деңгейінен төмен емес спортшылар болуы тиіс.

Зақымданған нысандардың саны соңғы нәтижесіз көрсетіледі.

Қазақстан Республикасының чемпионаты юниорлар (ұлдар, қыздар) (21 жасқа дейін), жасөспірімдер (ұлдар, қыздар) (18 жасқа дейін) жас санаттары бойынша өткізіледі.

Жарыстарға қатысу үшін спортшы Спорт жарысытарды өткізудің күнтізбелік жылында белгіленген жасқа жетуі керек.

3. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" атағын беруге қойылатын талаптар

Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесінде көзделген жарыс бағдарламасында ерлер арасында кемінде 10 спортшы және әйелдер арасында кемінде 4 спортшы қатысқан жағдайда.

ХДСШ разрядтық нормативтерін орындау ерлер арасында кемінде 10 спортшы және әйелдер арасында кемінде 4 спортшы (халықаралық турнирде кемінде 3 ел) "ерлер мен юниорлар, әйелдер мен қыздар" санатында жарыстарға қатысқан жағдайда есептеледі, бұл ретте олардың 30% СШ деңгейінен төмен емес спортшылар болуы тиіс.

Қазақстан Республикасының чемпионаты юниорлар (ұлдар, қыздар) (21 жасқа дейін), жасөспірімдер (ұлдар, қыздар) (18 жасқа дейін) жас санаттары бойынша өткізіледі.

Жарыстарға қатысу үшін спортшы спорттық жарыстарды өткізудің күнтізбелік жылында белгіленген жасқа жетуі керек.

Жеке есепте, команда құрамында немесе жіктеу нормативіне сәйкес.

№	Спорт жарысы	Жеке немесе команда құрамында	Орын

1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	жеке	4-6
2	Дүниежүзілік Универсиада (жазғы)	жеке немесе команда құрамында	1-3
3	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	жеке немесе команда құрамында	3-6
4	Студенттер арасындағы Әлем чемпионаты	жеке немесе команда құрамында	1-3
5	Әлем кубоктері және Әлем кубогінің финалы	жеке	1-3
6	Азия чемпионаты және кубогі	жеке немесе команда құрамында	1-3
7	Жастар мен студенттер арасындағы Азия чемпионаты	жеке немесе команда құрамында	1-3
8	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	жеке немесе команда құрамында	1-3
9	Кемінде 3 елдің қатысуымен "Гран-при" сериясындағы халықаралық турнирлер	жеке	1

4. Топтар үшін жеке есепте "спортинг" және "спортинг-компакт" спорт салалары бойынша

№	Жарыс дәрежесі	Жеке немесе команда құрамында	Орын
1	ФИТАСК кубогі	жеке	1-3
2	Әлем чемпионаты	жеке	1-8
3	Әлем чемпионаты	команда құрамында	1-6
4	Азия чемпионаты	команда құрамында	1-3
5	Кемінде 3 елдің қатысуымен "Гран-при" сериясындағы халықаралық турнирлер	жеке	1-3

5. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" атағын беруге қойылатын талаптар

Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесінде көзделген жарыстарда бағдарлама түрінде ерлер арасында кемінде 10 спортшы және әйелдер арасында кемінде 4 спортшы (бос емес орындарға немесе сыныптамаға сәйкес) қатысқан жағдайда.

СШ разрядтық нормативтерін орындау үшін бағдарлама түрінде ерлер арасында кемінде 10 спортшы және әйелдер арасында кемінде 4 спортшы (халықаралық турнирде кемінде 3 ел), "ерлер мен юниорлар, әйелдер мен қыздар" санатында жарыстарға қатысқан жағдайда спортшыларға есептеледі, бұл ретте олардың 30% СШ деңгейінен төмен емес, сондай-ақ біліктілік нормативтеріне сәйкес спортшылар болуы тиіс.

Зақымданған нысандардың саны соңғы нәтижесіз көрсетіледі.

Қазақстан Республикасының чемпионаты ерлер, әйелдер, юниорлар (ұлдар, қыздар) (21 жасқа дейін), жасөспірімдер (ұлдар, қыздар) (18 жасқа дейін) жас санаттары бойынша өткізіледі.

Жарыстарға қатысу үшін спортшы спорттық жарыстарды өткізудің күнтізбелік жылында белгіленген жасқа жетуі керек.

Жеке есепте, команда құрамында немесе жіктеу нормативіне сәйкес.

"Спортинг" және "спортинг-компакт" сала топтары үшін жеке есепте.

№	Жарыс дәрежесі	Жеке немесе команда құрамында	Орын
1	Ересектер арасындағы Қазақстан чемпионаты	жеке	1
2	Ересектер арасындағы Қазақстан кубогі	жеке	1
3	Қазақстан Республикасының Жасөспірімдер спорт ойындары (жазғы)	жеке	1-3
4	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	жеке	1

6. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Қазақстан Республикасының жастар арасындағы чемпионаты	2-3
2	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1
3	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес юниорлар, жастар және ересектер жас топтары арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1-3
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5

2-разрядты спортшы		
6	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	4-5
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
8	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	6-7
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
10	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу.	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
40-қосымша

Су добы

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорттық жарыс	Орын
	Кемінде 10 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында)	
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	4-9
2	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-3
3	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-6
4	Дүниежүзілік универсиада (жазғы)	1-3
5	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1-3

6	Ересек командалар арасындағы Азия чемпионаты	1-3
7	Ересектер арасындағы Азия кубогі	1
8	Жастар командалары арасындағы Азия чемпионаты	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 6 елдің/команданың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1
3	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы)	1
4	Ересек клубтық командалар арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	1
5	Қазақстан Республикасының универсиадасы (жазғы)	1
6	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	4-8
7	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	4-6
8	Дүниежүзілік универсиада (жазғы)	4-6
9	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	4-6
10	Ересек командалар арасындағы Азия чемпионаты	4-6
11	Ересектер арасындағы Азия кубогі	2-6
12	Жастар командалары арасындағы Азия чемпионаты	2-3

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Кемінде 6 команданың қатысуымен	Орын
1	Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	2-4
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-4
3	Жасөспірім ұлдар және қыздар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-3

4	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары	2-4
5	Қазақстан Республикасының универсиадасы	2-3
1-разрядты спортшы / 2-разрядты спортшы / 3-разрядты спортшы		
кемінде 6 елдің/команданың қатысуымен		
6	Жасөспірім ұлдар және қыздар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	4-8
7	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы) немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	5-7
8	Қазақстан Республикасының универсиадасы (жазғы)	4-7
9	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың чемпионаты	1-6
10	Дене шынықтыру және спорт ұжымдарындағы, спорт мектептеріндегі, оқу орындарындағы, ұйымдардағы, мекемелердегі жарыстар (спартакиада, турнир, ойындар, кубок)	1-6
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
41-қосымша

Суға секіру

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

14 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	4-12

2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	4-12
3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-12
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-6
5	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1-12
6	Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңдері)	1-12
7	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	1-6

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

12 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
1	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	7-12
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	7-12
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-3
4	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер 10 жастан бастап орындалады;

1-разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;

2-разрядты спортшы 9 жастан бастап орындалады;

3-разрядты спортшы 9 жастан бастап орындалады;

1-жасөспірімдік разрядты спортшы 8 жастан бастап орындалады;

2-жасөспірімдік разрядты спортшы 7 жастан бастап орындалады;

3-жасөспірімдік разрядты спортшы 6 жастан бастап орындалады.

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Қазақстан Республикасының жастар арасындағы чемпионаты	2-3
2	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1

3	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес юниорлар, жастар және ересектер жас топтары арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1-3
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-6
2-разрядты спортшы		
6	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	4-9
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	7-12
3-разрядты спортшы		
8	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	9-12
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	13 және одан да көп
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
42-қосымша

Таеквондо WT

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	4-6
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-5
3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-3
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
5	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
6	Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңдері)	1-3
7	Гран-При	1-2
8	Гран-При (финалдық кезеңі)	1-3
9	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	1
10	Дүниежүзілік Универсиада (жазғы, қысқы)	1
11	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты (Пумсе)	1-3
12	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты (Пумсе)	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар.

№	Спорт жарысы	Орын
1	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	2-3
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-3
4	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
5	G-1 санатындағы турнирлар	1
6	G-2, G-4, G-4 санатындағы турнирлар	1-3
7	Юниорлар (кадет) арасындағы Әлем чемпионаты	1-3

8	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы, қысқы)	1
9	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (пумсе)	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Қазақстан Республикасының жастар арасындағы чемпионаты	2-3
2	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1
3	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес юниорлар, жастар және ересектер жас топтары арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1-3
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
6	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	4-5
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
8	Барлық жас топтары үшін облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	6-7

9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
10	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
43-қосымша

Теннис

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Олимпиада ойындары (жазғы) (жеке немесе жұптық разрядта)	ширек финал
2	"Үлкен шлем" турнирлері (Australian Open, Roland Garros, Wimbledon, US Open) (жеке немесе жұптық разрядта)	екінші айналым
3	Азия ойындары (жазғы) (жеке немесе жұптық разрядта)	жартылай финал
4	Дүниежүзілік универсиада (жазғы) (жеке немесе жұптық разрядта)	1-4
5	АТР/WTA әлемдік рейтингісінің Үздік 250 кіру	

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке немесе жұптық разрядта)	финал
2	ITF Juniors сериясының бірінші және екінші санаттағы турнирлері	финал
3	АТР/WTA Әлемдік рейтингісінің Үздік 750 кіру	
4	ITF Juniors Әлемдік рейтингісінің Үздік 100 кіру	

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын

1	Қазақстан Республикасының 18 жасқа дейінгі жасөспірімдер біріншілігі (жеке немесе жұптық разрядта)	Ширек финал
2	Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке разрядта)	1/8 финал
3	Қазақстан кубогі (14 жасқа дейін) (командалық турнир)	Жартылай финал
4	ITF Juniors сериясының турнирлері	Жартылай финал
5	ITF Juniors Әлемдік рейтингісінің Үздік 750 кіру	
1-разрядты спортшы		
6	Қазақстан Республикасы мектеп және колледж оқушыларының спартакиадасы (жеке разрядта)	1
7	Жоғары және бірінші санатты (18 жасқа дейін) ҚТТ турнирі	1-3
8	Қазақстан Республикасының Жасөспірімдер біріншілігі	Ширек финал
9	Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке разрядта)	1/16 финал
10	Бір жыл ішінде 1-разрядты спортшыларды бес рет жеңу	-
11	Ерлер мен әйелдер арасындағы ҚТТ рейтингісінің Үздік 50 кіру	
2-разрядты спортшы		
12	Жоғары және бірінші санатты (18 жасқа дейін) ҚТТ турнирлерінде жартылай финалға екі рет шығу	
13	Жоғары және бірінші санатты (16 жасқа дейін) ҚТТ турнирлерінде жартылай финалға екі рет шығу	
14	Жоғары және бірінші санатты (14 жасқа дейін) ҚТТ турнирлерінде жартылай финалға екі рет шығу	
15	18 жасқа дейінгі жасөспірім ұлдар мен қыздар арасындағы ҚТТ рейтингісінің Үздік-50 кіру	
16	Бір жыл ішінде 2-разрядты спортшыларды бес рет жеңу	
3-разрядты спортшы		
17	Жоғары және бірінші санатты (18 жасқа дейін) ҚТТ турнирлерінде ширек финалға екі рет шығу	
18	Жоғары және бірінші санатты (16 жасқа дейін) ҚТТ турнирлерінде ширек финалға екі рет шығу	
19	Жоғары және бірінші санатты (14 жасқа дейін) ҚТТ турнирлерінде ширек финалға екі рет шығу	
20	Жасөспірім ұлдар мен қыздар арасындағы ҚТТ рейтингісінің Үздік-100 кіру (14 жасқа дейін)	
21	Бір жыл ішінде 3-разрядты спортшыларды бес рет жеңу	
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		

22	Жоғары және бірінші санатты (12 жасқа дейін) ҚТТ турнирлерінде жартылай финалға екі рет шығу
23	Бір жыл ішінде 1-жасөспірімдік разрядты спортшыларды бес рет жеңу
24	12 жасқа дейінгі ұлдар мен қыздар арасындағы ҚТТ рейтингісінің Үздік-50 кіру
2-жасөспірімдік разрядты спортшы	
25	Жоғары және бірінші санатты (12 жасқа дейін) ҚТТ турнирлерінде ширек финалға екі рет шығу
26	Бір жыл ішінде 2-жасөспірімдік разрядты спортшыларды бес рет жеңу
27	12 жасқа дейінгі ұлдар мен қыздар арасындағы ҚТТ рейтингісінің Үздік-100 кіру
3-жасөспірімдік разрядты спортшы	
28	Жоғары және бірінші санатты (12 жасқа дейін) ҚТТ турнирлерінде екі рет және 1/8 финалға шығу
29	Бір жыл ішінде жаңадан келген спортшыларды 15 рет жеңу
30	12 жасқа дейінгі ұлдар мен қыздар арасындағы ҚТТ рейтингісінің Үздік-150 кіру

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
44-қосымша

Триатлон

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 5 ел қатысқан жағдайда (әр жас тобында)		
1	Олимпиада ойындары (жазғы) немесе Әлем чемпионаты немесе Әлем кубогінің финалы	1-10 (жеке есепте) 1-6 (командалық есепте)
2	Азия чемпионаты немесе Азия ойындары (жазғы) немесе Азия кубогі	1-3 (жеке, командалық есепте)
3	Азия чемпионаты (эстафета)	1
4	Юниорлар және жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1-5 (жеке, командалық есепте)
5	Юниорлар және жастар арасындағы Азия чемпионаты	1 (жеке, командалық есепте)
6	Азия кубогінің кезеңі	1-2 (жеке есепте)
7	Әлем кубогінің кезеңдері	1-5 (жеке есепте)
8	Универсиада, CISM	1-3 (жеке есепте)

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Әр жас тобында кемінде 5 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың қатысуымен		
1	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	1-3 (жеке есепте)
2	Азия чемпионаты (эстафета)	2-3
3	Әлем кубогінің кезеңі	1-6 (жеке есепте)
4	Азия кубогінің кезеңі	3-4 (жеке есепте)
5	Азия чемпионаты немесе Азия ойындары (жазғы)	4-6
6	Азия чемпионаты (эстафета)	2-3
7	Юниорлар және жастар арасындағы Азия чемпионаты	2-3 (жеке, командалық есепте)
8	Халықаралық жарыстар	1-6 (жеке есепте) келесі нәтижелерден жоғары көрсетпеген жағдайда: стандартты қашықтықта ерлерде - 2:00 әйелдерде - 2:15 спринт қашықтығында ерлерде - 0:59 әйелдерде - 1:05
9	Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-3 (жеке есепте) келесі нәтижелерден жоғары көрсетпеген жағдайда: стандартты қашықтықта: ерлерде - 2:00 әйелдерде - 2:15 спринт қашықтығында ерлерде - 0:59 әйелдерде - 1:05
10	Қазақстан Республикасының чемпионаты, эстафета	1
11	Қазақстан Республикасының чемпионаты, ересектер, юниорлар арасындағы супер-спринт	1
12	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1 (жеке есепте) келесі нәтижелерден жоғары көрсетпеген жағдайда: юниорлар ұлдарда - 1:00 юниор қыздарда – 1:07
13	Қазақстан Республикасының қысқы чемпионаты (бассейнде жүзу)	1-3 (жеке есепте) келесі нәтижелерден жоғары көрсетпеген жағдайда: стандартты қашықтықта ерлерде - 1:57 әйелдерде - 2:10

спринт қашықтығында:
ерлерде - 0:57
әйелдерде - 1:02

4. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық атағына қойылатын талаптар

19 жасқа дейін орындалады

№	Спорт жарысы	Орын/ көрсеткіш
Кемінде 5 команда/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әр жас тобында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе кубогі	4-8 (жеке есепте)
2	Юниорлар немесе жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3 (жеке есепте)
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе кубогі	1-2 (жеке есепте)
4	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1 (жеке есепте)
1-разрядты спортшы		
5	Ересектер арасындағы кез келген рангтегі жарыстар (олимпиадалық қашықтық)	ерлер - 2:20 әйелдер - 2:25
6	Ересектер арасындағы кез келген рангтегі жарыстар (спринт қашықтығы)	ерлер - 1:05 әйелдер - 1:10
7	Юниорлар арасындағы кез келген рангтегі жарыстар (спринт қашықтығы)	3-4 орын юниор ұлдар - 1:05 юниор қыздар - 1:10
2-разрядты спортшы		
8	Ересектер арасындағы кез келген рангтегі жарыстар (олимпиадалық қашықтық)	ерлер - 2:40 әйелдер - 2:45
9	Юниорлар арасындағы кез келген рангтегі жарыстар (спринт қашықтығы)	5-8 юниор ұлдар - 1:15 юниор қыздар - 1:22
3-разрядты спортшы		
10	Ересектер арасындағы кез келген рангтегі жарыстар (олимпиадалық қашықтық)	ерлер - 2:50 әйелдер - 3:16
11	Юниорлар арасындағы кез келген рангтегі жарыстар (спринт қашықтығы)	9-12 юниор ұлдар - 1:25 юниор қыздар - 1:35

Спорттық атақтар, спорттық

Үстел теннисі

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы)	Командалық разряд 4-12, жеке разряд 4-16, жұптық разряд 4-8
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-12 командалық разрядта немесе жеке разрядта немесе кез келген жұптық разрядта
3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	Командалық разряд 1-8, жеке разряд 1-8 немесе кез келген жұптық разряд 1-4
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	Командалық разряд 1-8, жеке разряд 1-8 немесе кез келген жұптық разряд 1-4
5	Әлем кубогі	1-8
6	Азия кубогі	1-6
7	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1-6
8	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (жазғы)	1-3
9	Жасөспірімдер арасындағы Азия чемпионаты немесе Жасөспірімдер Азия ойындары (жазғы)	Жеке разрядта немесе кез келген жұптық разрядта 1-3
10	Дүниежүзілік универсиада (жазғы)	Жеке разрядта немесе кез келген жұптық разрядта 1-3
11	Халықаралық рейтингтегі Үздік теннисшілер	Үздік 100 кіру (әлемдегі ең үздік)

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	Жеке разрядта 1-3 немесе кез келген жұптық разрядта 1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан	

	Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы)	Жеке немесе кез келген жұптық разрядта 1
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы) немесе Қазақстан Республикасының кубогі немесе Қазақстан Республикасының ашық чемпионаты (Суперлига)	Командалық разрядта 1, жарыс аяқталған кезде республикалық рейтинг нәтижелеріне сай болған жағдайда (командалық матчтардың 50%-нан кем емес жарыстарына қатысу және 50 бірлік)
4	Республикалық рейтингтің көрсеткіштері	Ресми жарыс аяқталған кезде 55 бірлік

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы) немесе Қазақстан Республикасының кубогі немесе Қазақстан Республикасының ашық командалық чемпионаты (Суперлига)	Командалық разрядта 2-6
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы)	Командалық разрядта 1-4
3	Жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (үлкен жас)	Командалық разрядта 1-3
4	Қазақстан Республикасы мектеп оқушыларының гимназиадасы (спартакиадасы) (жазғы)	Командалық разрядта 1-2
5	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы)	Жеке разрядта 2-6 немесе жұптық разрядта 2-4
6	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы) немесе Қазақстан Республикасының кубогі	Жеке разрядта 4-12 немесе жұптық разрядта 3-6
7	Республикалық рейтинг көрсеткіштері	Ресми жарыстар аяқталған кезде 40 бірлік
8	Жыл бойы СШҰ немесе СШ спорт атақтары бар спортшыларды 10 рет жеңу	

9	Жыл бойы СШҮ немесе СШ спорт атақтары бар спортшыларды 6 рет жеңу және 1-разрядты спортшыларды 6 рет жеңу
	1-разрядты спортшы
10	Жыл бойы 1-разрядты спортшыларды 10 рет жеңу
11	Жыл бойы 1-разрядты спортшыларды 6 рет жеңу және 2-разрядты спортшыларды 6 рет жеңу
	2-разрядты спортшы
12	Жыл бойы 2-разрядты спортшыларды 10 рет жеңу
13	Жыл бойы 2-разрядты спортшыларды 6 рет жеңу және 3-разрядты спортшыларды 6 рет жеңу
	3-разрядты спортшы
14	Жыл бойы 3-разрядты спортшыларды 10 рет жеңу
15	Жыл бойы 3-разрядты спортшыларды 6 рет жеңу және 1-жасөспірімдік разрядты спортшыларды 6 рет жеңу
	1-жасөспірімдік разрядты спортшы
16	Жыл бойы 1-жасөспірімдік разрядты спортшыларды 10 рет жеңу
17	Жыл бойы 1-жасөспірімдік разрядты спортшыларды 6 жеңу және 2-жасөспірімдік разрядты спортшыларды 6 рет жеңу
	2-жасөспірімдік разрядты спортшы
18	Жыл бойы мектеп деңгейінен төмен емес турнирлерде біліктілігіне қарамастан, спортшыларды 15 рет жеңу немесе кемінде 10 қатысушының қатысуымен турнирде бірінші орын алу
	3-жасөспірімдік разрядты спортшы
19	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
46-қосымша

Футбол

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
1	Олимпиада ойындары (жазғы)	ер, әйел	қатысу
2	Әлем чемпионаты немесе Әлем кубогі	ер, әйел	финалдық турнирге қатысу
3	Еуропа чемпионаты	ер, әйел	финалдық турнирге қатысу
4	УЕФА Ұлт лигасы	ер, әйел	финалдық турнирге қатысу

5	21 жасқа дейінгі Жастар Еуропа чемпионаты	ер, әйел	финалдық турнирге қатысу
6	19 жасқа дейінгі Еуропа чемпионаты	ер, әйел	1-4
7	17 жасқа дейінгі Еуропа чемпионаты	ер, әйел	1-4
8	УЕФА Чемпиондар лигасы немесе УЕФА Еуропа лигасы немесе УЕФА Конференция лигасы	ер, әйел	іріктеу кезеңіне қатысу
9	Қазақстан Республикасының ұлттық құрамасы	ер, әйел	80 ойынға қатысу

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
1	Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	1
2	Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	екі жыл қатарынан 2-3
3	Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	үш жыл қатарынан 2-4
4	Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	кемінде 350 матчқа қатысу
5	Қазақстан Республикасының кубогі	ер, әйел	1
6	19 жасқа дейінгі Еуропа чемпионаты	ер, әйел	қатысу
7	Қазақстан Республикасының ұлттық командасы	ер, әйел	кемінде 30 матчқа қатысу

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

"Қазақстан Республикасының спорт шеберлігіне үміткер" 16 жастан бастап орындалады;

1-разрядты спортшы 16 жастан бастап орындалады;

2-разрядты спортшы 16 жастан бастап орындалады;

3-разрядты спортшы 16 жастан бастап орындалады;

1-жасөспірімдік разрядты спортшы 8 жастан бастап орындалады;

2-жасөспірімдік разрядты спортшы 8 жылдан бастап орындалады;

3 жасөспірімдер разрядты спортшы 8 жастан бастап орындалады.

8	Әуесқойлар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	ер, әйел	1-2	3-4	5-6			
9	Әуесқойлар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың кубогі	ер, әйел	1	2	3-4			
10	Ауыл командалары, БЖСМ, ОРМБЖСМ, мектеп-интернаттар, спорт колледждері, ЖСШМ жасөспірім командалары арасындағы Қазақстан Республикасының	ер, әйел		4-6				

	чемпионаты (16-18 жас)			1-3					
11	Жасөспірім командалары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (16-18 жас)	ер, әйел	1-3	4-6	7-8				
12	Жасөспірімдік жастағы футбол клубтары арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі (16-18 жас)	ер, әйел		1-2					
13	Қазақстан Республикасының мектеп оқушылар спартакиадасы немесе Қазақстан Республикасы жоғары оқу орындарының студенттер лигасы немесе колледж студентте	ер, әйел		1-2		5-6			

	р і арасында Ғ ы Қазақста н Республи касының лигасы			3-4				
14	Спортты қ-бұқара лық іс-шарала рдың бірыңғай күнтізбес і н е сәйкес кемінде 6 командан ың оның ішінде кемінде 3 елдің қатысуы мен 18 жастан аспаған жасөспірі м командал а р арасында халықара лық жарыстар / турнирле р	ер, әйел	1-2	3-4	5			
15	1 6 жастан аспаған жасөспірі м командал а р арасында республи калық, қалалық және аудандық чемпиона ттар, жарыстар	ер, әйел				бір жыл ішінде кемінде 14 матчқа қатысу	бір жыл ішінде кемінде 12 матчқа қатысу	бір жыл ішінде кемінде

	/ турнирлер								10 матчқа қатысу
16	1 4 жастаң аспаған жасөспірім командалар арасында республикалық, қалалық және аудандық чемпионаттар, жарыстар / турнирлер	ер, әйел						бір жыл ішінде кемінде 12 матчқа қатысу	бір жыл ішінде кемінде 10 матчқа қатысу
17	1 2 жастаң аспаған жасөспірім командалар арасында республикалық, қалалық және аудандық чемпионаттар, жарыстар / турнирлер	ер, әйел							бір жыл ішінде кемінде 10 матчқа қатысу

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
47-қосымша

Биатлон

1. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын нормалар

№ п/п	Спорт саласы	Қашықтық	Өлшем бірліктігі	Спорттық разряд	
				1	2

				ер	әйел	ер	әйел
1	Жарыс	20 км	сағ, мин, сек	1:06:52		1:09:22	
		15 км	сағ, мин, сек	58:47	1:04:07	1:01:07	1:07:45
		12,5 км	сағ, мин, сек	49:20	56:20	53:16	59:25
		10 км	мин, сек	41:14	47:38	42:28	52:13
2	Спринт	10 км	мин, сек	35:28		38:51	
		7,5 км	мин, сек	26:13	30:30	28:18	33:42
		6 км	мин, сек	23:09	25:17	26:37	28:03
3	Кросс	6 км	мин, сек	32:45		34:30	
		5 км	мин, сек	27:10	32:40	29:40	33:50
4	Кросс-спринт	4 км	мин, сек	20:00	25:10	21:50	26:50
		3 км	мин, сек	15:05	18:20	16:10	19:28
5	Роллеры	20 км	сағ, мин, сек	1:03:50		1:08:30	
		15 км	сағ, мин, сек.	49:15	59:00	53:50	1:03:10
		12,5 км	мин, сек		48:30		51:40
6	Роллеры-спринт	10 км	мин, сек	29:45		33:55	
		7,5 км	мин, сек		31:25		35:00

Нормалар қашықтықты өту уақыты мен атыс үшін айыппұлды қосатын техникалық нәтижеден тұрады

*1 жасөспірімдер спорттық разряды үшін қаруды тасымалдаусыз бір атыс шебімен:
Жасөспірім ұл-3 км, 18:30; жасөспірім қыз-2 км, 14:08

2. Қаруды тасымалдамайтын спортшыларға спорттық атақтарды беруге қойылатын нормалар

№	Спорт саласы	Қашықтық	Өлшем бірлігі	3-разрядты спортшы		1-жасөспірімдік разрядты спортшы	
				ұл	қыз	ұл	қыз
1	Жарыс	4,8 км (3 ату шебі)	мин, сек	22.30		25.30	
		4.0 км (3 ату шебі)	мин, сек		19.10		22.30
2	Спринт	3.6 км (2 ату шебі)	мин, сек	16.40		19.50	
		3.0 км (2 ату шебі)	мин, сек		12.40		15.50

13 жастағы және кіші ұлдар мен қыздар

№	Спорт саласы	Қашықтық	Өлшем бірлігі	1-жасөспірімдік разрядты спортшы		2 - жасөспірімдік разрядты спортшы
				ұл	қыз	

1	Жарыс	3.6 км (2 ату шебі)	мин, сек	16.40	12.40	Уақытты есепке алмау
		3.0 км (2 ату шебі)	мин, сек			
2	Спринт	3.0 км (1 ату шебі)	мин, сек	12.40	10.20	
		2.0 км (1 ату шебі)	мин, сек			

3. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы, жасы	Спорт саласы	Орын
1	Олимпиада ойындары (қысқы)	ер, әйел	бағдарламаның жеке түрлері	4-8
			эстафета	4-8
2	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (қысқы)	жасөспірім ұл мен қыз	бағдарламаның жеке түрлері	1
			эстафета	1
3	Әлем чемпионаты	ер, әйел	бағдарламаның жеке түрлері	3-8
			эстафета	3-8
			бағдарламаның жеке түрлері (кросс, роллерлер)	3-8
4	Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңдері)	ер, әйел	бағдарламаның жеке түрлері	1-8
			эстафета	1-8
			бағдарламаның жеке түрлері (кросс, роллерлер)	1-8
5	Әлем кубогі (кезеңдердің жиынтығы)	ер, әйел	бағдарламаның жеке түрлері	1-8
			эстафета	1-8
			бағдарламаның жеке түрлері (кросс, роллерлер)	1-8
6	IBU кубогі (кезеңдердің жиынтығы)	ер, әйел	бағдарламаның жеке түрлері	1-5
7	IBU кубогі		бағдарламаның жеке түрлері	1-8
			эстафета	1-5
			бағдарламаның жеке түрлері	1-8
			эстафета	1-6

8	Еуропа чемпионаты	ер, әйел	бағдарламаның жеке түрлері (кросс, роллерлер)	1-6
			эстафета (кросс, роллерлер)	1-3
9	Дүниежүзілік Универсиада (қысқы)	(ер, әйел)	бағдарламаның жеке түрлері	1-3
			эстафета	1-3
10	Азия ойындары (қысқы)	(ер, әйел)	бағдарламаның жеке түрлері	1-3
			эстафета	1-3
11	Азия чемпионаты	ер, әйел	бағдарламаның жеке түрлері	1-3
			эстафета	1-2
			бағдарламаның жеке түрлері (кросс, роллерлер)	1-2
			эстафета (кросс, роллерлер)	1
12	Азия кубогі	ер, әйел	бағдарламаның жеке түрлері	1

4. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

15 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы, жасы	Спорт саласы	Орын
1	Олимпиада ойындары (қысқы)	ер, әйел	бағдарламаның жеке түрлері	9-12
			эстафета	9-12
2	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (қысқы)	жасөспірім ұл мен қыз	бағдарламаның жеке түрлері	9-12
			эстафета	6-10
3	Әлем чемпионаты	ер, әйел	бағдарламаның жеке түрлері	9-12
			эстафета	9-12
			бағдарламаның жеке түрлері (кросс, роллерлер)	9-12
4	Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезендері)	ер, әйел	бағдарламаның жеке түрлері	9-12
			эстафета	9-12
			бағдарламаның жеке түрлері (кросс, роллерлер)	9-12
5	IBU кубогі (кезеңдердің жиынтығы)	ер, әйел	бағдарламаның жеке түрлері	6-10

6	IBU кубогі		бағдарламаның жеке түрлері	9-12
			эстафета	6-10
7	Еуропа чемпионаты	ер, әйел	бағдарламаның жеке түрлері	9-12
			эстафета	7-10
			бағдарламаның жеке түрлері (кросс, роллерлер)	7-10
			эстафета (кросс, роллерлер)	4-6
8	Дүниежүзілік Универсиада (қысқы)	(ер, әйел)	бағдарламаның жеке түрлері	4-6
			эстафета	4-6
9	Азия ойындары (қысқы)	(ер, әйел)	бағдарламаның жеке түрлері	4-6
			эстафета	4-6
10	Азия чемпионаты	ер, әйел	бағдарламаның жеке түрлері	4-6
			эстафета	3-5
			бағдарламаның жеке түрлері (кросс, роллерлер)	3-5
			эстафета (кросс, роллерлер)	2-3
11	Азия кубогі	ер, әйел	бағдарламаның жеке түрлері	2-3
12	Юниорлар және жасөспірімдер арасындағы Әлем чемпионаты	юниор ұл мен қыз	бағдарламаның жеке түрлері	1-8
			эстафета	2-8
			бағдарламаның жеке түрлері (кросс, роллерлер)	1-8
			эстафета (кросс, роллерлер)	1-8
		жасөспірім ұл мен қыз	Индивидуальные виды программы	1-8
			Эстафета	1-8
13	Еуропа чемпионаты	юниор ұл мен қыз	бағдарламаның жеке түрлері	1-10
			эстафета	1-6
		жасөспірім (ұл мен қыз)	бағдарламаның жеке түрлері (кросс, роллерлер)	1-10
			эстафета (кросс, роллерлер)	1-3

14	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық жарыстар	ер, әйел, юниор ұл мен қыз,	бағдарламаның жеке түрлері	1-6
		жасөспірім ұл мен қыз	бағдарламаның жеке түрлері (кросс, роллерлер)	1-6
		жасөспірім ұл мен қыз	бағдарламаның жеке түрлері	1-3
15	Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	бағдарламаның жеке түрлері	1-3
			эстафета	1-2
			бағдарламаның жеке түрлері (кросс, роллерлер)	1-3
16	Қазақстан Республикасының чемпионаты	юниор ұл мен қыз	бағдарламаның жеке түрлері	1
			эстафета	1
			бағдарламаның жеке түрлері (кросс, роллерлер)	1
17	Қазақстан Республикасының спартакиадасы (қысқы)	ер, әйел	бағдарламаның жеке түрлері	1-3
			эстафета	1-2
18	Қазақстан Республикасының кубогі	ер, әйел		1-2
		юниор ұл мен қыз		1

5. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық разрядын беруге қойылатын талаптар

13 жастан бастап орындалады

№ п/п	Спорт жарысы	Жынысы, жасы	Орын	
Қаруды тасымалдаумен жарыстарға қатысу шарттары кезінде. Ақмола, Павлодар, Шығыс Қазақстан облыстарында өтетін жарыстада қаруды тасымалдаумен СШҮ нормативтері жарысқа кемінде 4 СШҮ қатысқан жағдайда орыдалады				
1	Облыстың чемпионаты немесе біріншілігі	ер, әйел	1-5	
2	Облыстың чемпионаты немесе біріншілігі	юниор ұл мен қыз	1-3	
3	Облыстың чемпионаты немесе біріншілігі	жасөспірім ұл мен қыз	1	
4	Облыс кубогі	ер, әйел	1-3	
5	Облыс кубогі	юниор ұл мен қыз	1	
			бағдарламаның жеке түрлері	4-8

6	Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	эстафета	3-5
			бағдарламаның жеке түрлері (кросс, роллерлер)	4-6
7	Қазақстан Республикасының чемпионаты	юниор ұл мен қыз	бағдарламаның жеке түрлері	2-6
			эстафета	2-6
			бағдарламаның жеке түрлері (кросс, роллерлер)	2-4
8	Қазақстан Республикасының чемпионаты (қаруды тасымалдаумен)	(ер, әйел)	бағдарламаның жеке түрлері	1-6
			эстафета	1-3
			бағдарламаның жеке түрлері (кросс, роллерлер)	1-6
9	Қазақстан Республикасының кубогі	ер, әйел		3-8
		юниор ұл мен қыз		2-6
10	Қазақстан Республикасының чемпионаты (қаруды тасымалдаумен)	(юниор ұл мен қыз)		1

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
48-қосымша

Керлинг

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (қысқы)	4-6
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-4
3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (қысқы)	1-3
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
5	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
6	Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңдері)	1-2

7	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (қысқы)	1
8	Панконтинентальді чемпионат (А тобындағы)	1-2

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
1	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (қысқы)	2-3
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3
3	Панконтинентальді чемпионат (А тобындағы)	3
4	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасы чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (қысқы)	1
5	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберлігіне үміткер" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберлігіне үміткер
14 жастан бастап орындалады

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1
3	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес юниорлар, жастар және ересектер арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1-3

5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
6	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	4-5
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
8	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	6-7
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
10	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
49-қосымша

Конькимен жүгіру спорты

1. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын нормалар

Ерлер

Спорт саласы	Өлшем бірлігі	Спорттық атақ		Спорттық разряд			Жасөспірімдік спорттық разряд			
		ХДСШ	СШ	СШҮ	1	2	3	1	2	3
Ерлер – ашық жазықтықтағы мұз айдындары (теңіз деңгейінен 800 м дейін)										
Қашықтық 100 м	сек				11,6	12,2	12,8	13,8	15,4	17,4
Қашықтық	сек					21,0	22,5	25,3		31,5

Қашықтық 10000 м	мин, сек	13.39,0	15.00,0	16.21,6	17.31,6	18.51,6	20.31,6			
Көпсайыс (500 м +1000 м+500 м +1000 м)	ұпай	142,0	152,0	170,2	180,6	192,6	207,4	225,4	249,4	279,4
Көпсайыс (500 м+15000 м+3000 м+5000 м)	ұпай	155,0	164,0	186,0	193,1	207,1	224,6			
Көпсайыс (500 м+1500 м+5000 м+10000 м)	ұпай	156,5	166,0	184,3	196,7	210,9	229,1			
Көпсайыс (500 м+1000 м+1500 м+3000 м)	ұпай		162,5	175,5	187,1	200,3	216,7	236,5		
Көпсайыс (500 м+1000 м+1500 м+5000 м)	ұпай	155,0								
Көпсайыс (100 м+300 м +100 м+300 м)	ұпай				79,0	84,0	90,0	100,0	107,0	112,0
8 айналым Ғ а команда лық жүгіру	мин, сек	3.50.0	4.19,2	4.39,0	4.59,6	5.21,0	5.48,7	6.22,0		
3 айналым Ғ а команда лық спринт	мин, сек	1.21.8	1.28.0	1.38.0	1.45.0	1.52.0	2.01.0			

Әйелдер

		Спорттық атақ	Спорттық разряд	Жасөспірімдік спорттық разряд
--	--	---------------	-----------------	-------------------------------

м+300 м + 100 м+ 300 м)	ұпай				84,0	88,0	93,0	104,0	118,0	134,0
Команда лық жүгіру 6 айналым	мин, сек	3.19,9	3.26,0	3.36,0	3.51,0	4.01,0	4.16,0			
Команда лық спринт 3 айналым	мин, сек	1.31.8	1.38.8	1.44.6	1.50.0	1.56.2	2.04.2	2.13.8	2.26.6	2.42.0
Әйелдер - жабық жазық мұз айдындары (теңіз деңгейінен 800 м дейін), биік таулы мұз айдындары (теңіз деңгейінен 800 м дейін)										
Қашықт ық 100 м					12,3	12,8	13,5	14,3	15,6	17,0
Қашықт ық 200 м	сек					22,2	23,6	25,3	27,7	30,9
Қашықт ық 300 м	сек				30,0	31,6	33,7	36,2	39,7	43,0
Қашықт ық 500 м	сек	39,5	41,9	45,1	47,9	50,7	54,2	58,4	1.04,0	1.11,0
Қашықт ық 700 м	сек							1.30.7	1.32.7	1.36.0
Қашықт ық 1000 м.	мин, сек	1.19,0	1.23,9	1.31,4	1.37,8	1.44,0	1.52,0	2.01,6	2.14,4	2.30,4
Қашықт ық 1500 м	мин, сек	2.01,5	2.10,9	2.23,1	2.33,9	2.44,7	2.58,2	3.14,4	3.36,0	4.03,0
Қашықт ық 3000 м	мин, сек	4.14,0	4.29,0	4.59,2	5.20,8	5.42,4	6.09,4	6.41,8		
Қашықт ық 5000 м	мин, сек	7.22,0	7.55,0	8.40,0	9.19,6	9.59,6	10.49,6			
Көпсай ыс (500 м+1000 м+500 м +1000 м)	ұпай	162,0	171,9	183,6	195,6	207,4	222,4	240,4	264,4	294,4
Көпсай ыс (500 м+1000 м+1500	ұпай	167,0	178,7	190,4	203,6	216,9		252,9		

м + 3000 м)							233,2			
Көпсайыс (500 м+1500 м+3000 м + 5000 м)	ұпай	172,5	182,9	196,6	208,6	224,6	242,1			
Көпсайыс (100 м+300 м +100 м+300 м)	ұпай				84,5	88,5	93,5	102,0	113,0	124,0
Командалық жүгіру 6 айналым	мин, сек	3.03,0	3.13,0	3.40,0	3.56,5	4.13,0	4.33,5			
Командалық спринт 3 айналым	мин, сек	1.29.9	1.36.0	1.48.0	1.55.0	2.02.0	2.10.0			

Ерлер, әйелдер

Жабық биік таулы мұз айдындары (теңіз деңгейінен 800 м дейін және жоғары)					
Спорт саласы	Өлшем бірлігі	ХДСШ		СШ	
		ер	әйел	ер	әйел
Қашықтық 500 м	сек	34.8	38.2*	36.7	40.0
Қашықтық 1000 м	мин, сек	1.08.5	1.15.5	1.12.0	1.20.0
Қашықтық 1500 м	мин, сек	1.45.0	1.56.0	1.51.5	2.03.0
Қашықтық 3000 м	мин, сек	3.45.0	4.05.0*	4.00.0	4.16.7
Қашықтық 5000 м	мин, сек	6.20.0	7.05.0	6.50.0	7.55.0
Қашықтық 10000 м	мин, сек	13.15.0		14.30.0	
Көпсайыс (500 м + 1000 м + 500 м + 1000 м)	ұпай	140.0	153.5	148.0	162.0
Көпсайыс (500 м + 1000 м + 1500 м + 3000 м)	ұпай		158.0		170.0
Көпсайыс (500 м + 1000 м + 1500 м + 5000 м)	ұпай	151.0			
Көпсайыс (500 м + 1500 м + 3000 м + 5000 м)	ұпай	147.5	165.0	156.0	175.0

Көпсайыс (500 м + 1500 м + 5000 м + 10000 м)	ұпай	151.5		159.0	
Командалық жүгіру 6 айналым	мин, сек		3.03.0*		3.13.0
Командалық жүгіру 8 айналым	мин, сек	3.45.0		3.55.0	
Командалық спринт 3 айналым	мин, сек	1.19.0	1.27.0	1.26.0	1.34.0

2. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (қысқы)	4-6
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-5
3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (қысқы)	1-3
4	Ересектер арасындағы 4 кұрлықтағы чемпионаты (қысқы)	1-3
5	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
6	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	1
7	Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңі)	1-2
8	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (қысқы)	1

3. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (қысқы)	2-3
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3
3	Ересектер арасындағы 4 кұрлықтағы чемпионат	4-6
4	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (қысқы)	1-3

5	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (юниорлар)	1
6	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты 6 айналым гендерлік жарыс (әйелдер + ерлер)	1-3
7	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (Масс-старт)	1-3

4. Спорттық атақтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1
3	Осы қосымшаның 2 және 3-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірынғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	2-3
5	Спорттық іс-шаралардың бірынғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
6	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	4-5
7	Спорттық іс-шаралардың бірынғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
8	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық	6-7

	маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	
9	Спорттық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
10	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
50-қосымша

Конькимен мәнерлеп сырғанау

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (қысқы)	4-8
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-8
3	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (қысқы)	1-6
4	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты (қысқы)	1-4
5	4 құрлықтағы чемпионат	1-5
6	Азия кубогі (Asian Trophy)	1
7	Ересектер арасындағы Азия ойындары (қысқы)	1-3
8	Дүниежүзілік Универсиада (қысқы)	1-3
9	Юниорлар арасындағы Гран-При финалы	1-3
10	Ересектер арасындағы Гран-При	1-6

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

Жекелеген сырғанауда Қысқа бағдарламада техникалық минимум жинау қажет – әйелдер мен ерлер үшін 23 ұпай, Еркін бағдарламада әйелдер үшін – 40 ұпай, ерлер үшін – 44 ұпай, сондай-ақ қысқа және еркін бағдарламаларда композициялық бағалау орташа 5.00 баллдан төмен болмауы тиіс (МС немесе Senior бағдарламасы бойынша) немесе төменде көрсетілген талаптардың бірін орындау қажет:

№	Спорт жарысы	Орын
1	Қазақстан Республикасының чемпионаты (СШ немесе Senior бағдарламасы бойынша)	1-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (қысқы) немесе Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (қысқы) (СШ немесе Senior бағдарламасы бойынша)	1-3
3	Қазақстан Республикасы мектеп оқушыларының гимназиадасы (қысқы)	
4	Қазақстан Республикасының кубогі (Қазақстан Республикасының кубогінің кезеңдері) (СШ немесе Senior бағдарламасы бойынша)	1-3

Спорттық жұптық сырғанауда және мұздағы спорттық билерде техникалық минимумды орындау қажет (жұптық сырғанау үшін – Қысқа бағдарламада 29 ұпай және Еркін бағдарламада 46 ұпай, спорттық билерде – Ритмдік биден 35 ұпай және Еркін биден 52 ұпай) немесе мәнерлеп сырғанаудан әлем чемпионатына қатысу үшін төменде көрсетілген талаптардың бірін орындау қажет:

№	Спорт жарысы	Орын
5	Ересктер арасындағы Олимпиада ойындары (қысқы)	9-15
6	Ересектер арасындағы Әлем Чемпионаты	9-15
7	Төртқұрлық Чемпионаты	6-15
8	Юниорлар арасындағы Әлем Чемпионаты	5-6
9	Дүниежүзілік Универсиада	4-6
10	Азия ойындары	4-8
11	Азия Кубогы (Asian open figure skating trophy)	2-5
12	ИСУ біліктілік талаптарын орындаған жағдайда Қазақстан Республикасының чемпионаты (СШУ немесе Senior бағдарламасы бойынша)	1
13	ИСУ біліктілік талаптарын орындаған жағдайда Қазақстан Республикасының спартакиадасы (қысқы) (СШ немесе Senior бағдарламасы бойынша)	1
14	ИСУ біліктілік талаптарын орындаған жағдайда Қазақстан Республикасының Жастар спорт	1

	ойындары (қысқы) (СШ немесе Senior бағдарламасы бойынша)	
15	ИСУ біліктілік талаптарын орындаған жағдайда Қазақстан Республикасының кубогі (СШ немесе Senior бағдарламасы бойынша)	1
16	ИСУ біліктілік талаптарын орындаған жағдайда Қазақстан Республикасы кубогінің кезеңдері (СШ немесе Senior бағдарламасы бойынша)	1
17	Юниорлар арасындағы Гран-При кезеңі (ISU аясында жүргізілетін)	1-3 (немесе Гран-при финалына шығу)

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
Жекелеген сырғанауда ерлер мен әйелдер арасында квалификациялық талаптар орындалған жағдайда (ИСУ белгілеген элементтер – жасөспірім ұлдар мен қыздар үшін 2,5 айналымды аксель және жасөспірім ұлдар үшін кемінде 1 үш айналымды секіру) қатысуға рұқсат етіледі.		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Қазақстан Республикасының чемпионаты (СШҮ немесе Junior бағдарламасы бойынша)	1-6
2	Қазақстан Республикасының Спартакиадасы (қысқы) немесе Қазақстан Республикасының мектеп оқушыларының гимназиадасы (қысқы) немесе Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (қысқы) немесе Қазақстан Республикасының Универсиадасы (СШҮ немесе Junior бағдарламасы бойынша)	1-6
3	БЖСМ, ОРБЖСМ, ОМОРБЖСМ, ОРСДБМИ, ОРДО және спорт клубтары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (СШҮ немесе Junior бағдарламасы бойынша)	1-6
4	Қазақстан Республикасының кубогі (Қазақстан Республикасы кубогінің кезеңдері (СШҮ немесе Junior бағдарламасы бойынша)	1-6
5	Үлкен жасөспірім ұлдар мен қыздар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Жастар арасындағы	1-6

	Қазақстан Республикасының чемпионаты (СШҮ немесе Junior бағдарламасы бойынша)	
6	"А" тобындағы халықаралық жарыстары (Junior СШҮ бағдарламасы бойынша)	1-15
7	"Б" тобындағы халықаралық жарыстары (Junior немесе СШҮ бағдарламасы бойынша)	1-10
8	Кемінде 8 облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен республикалық турирлер (СШҮ немесе Junior бағдарламасы бойынша)	1-6
9	Республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (СШҮ немесе Junior бағдарламасы бойынша)	1-2
10	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1
Спорттық жұптық сырғанауда және мұздағы спорттық билерде – жасөспірімдер арасындағы әлем чемпионатына қатысу үшін техникалық минимумды орындау қажет (жұптық сырғанау үшін – Қысқа бағдарламада 23 ұпай және Еркін бағдарламада 34 ұпай, спорттық билерде – Ритмдік биден 24 ұпай және Еркін биден 38 ұпай).		
11	Қазақстан Республикасының чемпионаты (СШҮ немесе Junior бағдарламасы бойынша)	1-5
12	Қазақстан Республикасының Спартакиадасы (қысқы) немесе Қазақстан Республикасының мектеп оқушыларының гимназиадасы (қысқы) немесе Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (қысқы) немесе Қазақстан Республикасының Универсиадасы (СШҮ немесе Junior бағдарламасы бойынша)	1-5
13	БЖСМ, ОРБЖСМ, ОМОРБЖСМ, ОРСДБМИ, ОРДО және спорт клубтары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (СШҮ немесе Junior бағдарламасы бойынша)	1-5
14	Қазақстан Республикасының кубогі (Қазақстан Республикасы кубогінің кезеңдері (СШҮ немесе Junior бағдарламасы бойынша)	1-5

15	Үлкен жасөспірім ұлдар мен қыздар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (СШҮ немесе Junior бағдарламасы бойынша)	1-5
16	"А" тобындағы халықаралық жарыстары (Junior СШҮ бағдарламасы бойынша)	1-15
17	"Б" тобындағы халықаралық жарыстары (Junior немесе СШҮ бағдарламасы бойынша)	1-10
18	Кемінде 8 облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен республикалық турирлер (СШҮ немесе Junior бағдарламасы бойынша)	1-6
19	Республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (СШҮ немесе Junior бағдарламасы бойынша)	1-2
20	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1
1-разрядты спортшы		
21	ИСУ біліктілік талаптарын орындаған жағдайда Қазақстан Республикасының чемпионаты (1 разряд немесе Advanced Novice бағдарламасы бойынша)	1-10
22	ИСУ біліктілік талаптарын орындаған жағдайда Қазақстан Республикасының спартакиадасы (қысқы) (1 разряд немесе Advanced Novice бағдарламасы бойынша)	1-10
23	ИСУ біліктілік талаптарын орындаған жағдайда Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (1 разряд немесе Advanced Novice бағдарламасы бойынша)	1-10
24	ИСУ біліктілік талаптарын орындаған жағдайда Қазақстан Республикасының кубогі немесе Қазақстан Республикасыны кубогінің кезеңдері (1 разряд немесе Advanced Novice бағдарламасы бойынша)	1-10

25	ИСУ біліктілік талаптарын орындаған жағдайда жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (1 разряд немесе Advanced Novice бағдарламасы бойынша)	1-10
26	ИСУ біліктілік талаптарын орындаған жағдайда үлкен жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (1 разряд немесе Advanced Novice бағдарламасы бойынша)	1-10
27	ИСУ біліктілік талаптарын орындаған жағдайда БЖСМ, ОРБЖСМ, ОМОРБЖСМ, ОРСДБМИ, ОРДО және спорт клубтары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (1 разряд немесе Advanced Novice бағдарламасы бойынша)	1-10
28	ИСУ біліктілік талаптарын орындаған жағдайда үлкен жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (1 разряд немесе Advanced Novice бағдарламасы бойынша)	1-10
29	ИСУ біліктілік талаптарын орындаған жағдайда Қазақстан Республикасының мектеп оқушыларының гимназиадасы (1 разряд немесе Advanced Novice бағдарламасы бойынша)	1-10
30	ИСУ біліктілік талаптарын орындаған жағдайда "B" тобындағы халықаралық жарыстар (1 разряд немесе Advanced Novice бағдарламасы бойынша)	1-10
31	ИСУ біліктілік талаптарын орындаған жағдайда ИСУ күнтізбесіне енгізілген халықаралық жарыстар (1 разряд немесе Advanced Novice бағдарламасы бойынша)	1-15
32	ИСУ біліктілік талаптарын орындаған жағдайда республикалық турнирлер (1 разряд немесе Advanced Novice бағдарламасы бойынша)	1-5
	ИСУ біліктілік талаптарын орындаған жағдайда облыстардың	

33	, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (1 разряд немесе Advanced Novice бағдарламасы бойынша)	1-5
2-разрядты спортшы		
34	2-разрядты бағдарлама бойынша БЖСМ біріншілігінен және аудандық ауқымнан төмен емес жарыстарда біліктілік бағдарламасының (ағымдағы маусымға жеке сырғанау элементтерін жіктеу) талаптары	
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
35	1-жасөспірімдік разрядты бағдарламасы бойынша кез келген ауқымдағы жарыстарда біліктілік бағдарламасының (ағымдағы маусымға жеке сырғанау элементтерін жіктеу) талаптары	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
36	2- жасөспірімдік разрядты бағдарламасы бойынша кез келген ауқымдағы жарыстарда біліктілік бағдарламасының (ағымдағы маусымға жеке сырғанау элементтерін жіктеу) талаптары	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
37	3- жасөспірімдік разрядты бағдарламасы бойынша кез келген ауқымдағы жарыстарда біліктілік бағдарламасының (ағымдағы маусымға жеке сырғанау элементтерін жіктеу) талаптары	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
52-қосымша

Ски-альпинизм

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

Спорт салалары: "Спринт", "Спринт Эстафета", "Вертикалдық жарыс", "Жеке жарыс"		
Кемінде 5 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (қысқы)	4-10
2	Ересектер арасындағы Әлем Чемпионаты	3-10
3	Ересектер арасындағы Азия Чемпионаты	1-8
4	Ересектер арасындағы Әлем Кубогінің кезеңдері	1-8
5	Ересектер арасындағы Азия ойындары (қысқы)	1-6

6	Дүниежүзілік Универсиада (қысқы)	1-6
7	Ересектер арасындағы Азия, Еуразия, ТМД кубогі	1-6

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

Халықаралық жарыстарда кемінде 5 елдің және республикалық жарыстарда кемінде 4 облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Әлем Чемпионаты	11-12
2	Ересектер арасындағы Азия Чемпионаты	9-12
3	Ересектер арасындағы Әлем Кубогінің кезеңдері	9-12
4	Ересектер арасындағы Азия ойындары (қысқы)	7-12
5	Дүниежүзілік Универсиада (қысқы)	7-12
6	Ересектер арасындағы Азия, Еуразия, ТМД кубогі	7-12
7	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-3
8	Қазақстан Халықтары Спартакиадасы	1-3
9	Жастар арасындағы Қазақстан республикасының Чемпионаты	екі рет 1-2 орын алу
10	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	екі рет 1-2 орын алу

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық разрядын беруге қойылатын талаптар

Кемінде 3 облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және Қазақстан Республикасы астанасының қатысуымен (әрбір спорт саласында)

№	Спорт жарысы	Орын
1.	Ересектер және жастар асындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1
2.	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Халықтары Спартакиадасы	4-5
3.	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер, жастар, юниорлар арасындағы республикалық жарыстар	1-3

4. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Спорт салалары: "Спринт", "Спринт Эстафета", "Вертикалдық жарыс", "Жеке жарыс"				
Кемінде 3 облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әр спорт саласы бойынша)				
№	Спорт жарысы	Орын		
		Спорттық разряд		
		1	2	3
1.	Барлық жас топтары арасындағы спорттық - бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес республикалық, облыстық жарыстар	4-6	7-9	10-15

5. Жасөспірімдер спорттық разрядтарын беруге қойылатын талаптар

Спорт салалары: "Спринт", "Спринт Эстафета", "Вертикалдық жарыс", "Жеке жарыс"				
Кемінде 3 облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)				
№	Спорт жарысы	Орын		
		Жасөспірімдік спорттық разряд		
		1	2	3
1.	Барлық жас топтары арасындағы спорттық - бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес республикалық, облыстық жарыстар	Жыл ішінде 6 рет жеңіске жету	Жыл ішінде 4 рет жеңіске жету	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
52-қосымша

Сноуборд

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

16 жастан бастап орындалады

№	Спорттық жарыс	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (қысқы)	4-10
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-5

3	Еуропа кубогі	1-6
4	Әлем кубогі	1-3
5	Ересектер арасындағы Азия ойындары (қысқы)	1-4
6	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3
7	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
8	Әлем кубогы (Әлем кубогінің кезеңдері)	1-2
9	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (қысқы)	1

3. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

14 жастан бастап орындалады

№	Спорттық жарыс	Орын
1	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (қысқы)	2-3
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының Спартакиадасы (қысқы)	1-3
4	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1

4. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

"Қазақстан Республикасының спорт шеберлігіне үміткер" 9 жастан бастап орындалады;

1-разрядты спортшы 7 жастан бастап орындалады;

2-разрядты спортшы 7 жастан бастап орындалады;

3-разрядты спортшы 7 жастан бастап орындалады;

1-жасөспірімдік разрядты спортшы 6 жастан бастап орындалады;

2-жасөспірімдік разрядты спортшы 6 жылдан бастап орындалады;

3 жасөспірімдер разрядты спортшы 6 жастан бастап орындалады.

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Ересектер арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1

3	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	2-3
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
6	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	4-5
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
8	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	6-7
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
10	Кез келген ауқымдағы жарыстарда	1-3
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Кез келген ауқымдағы жарыстарда	4-6
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
53-қосымша

Тау шаңғы спорты

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (қысқы)	4-10
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-5
3	Еуропа кубогі	1-6
4	Әлем кубогі	1-3
5	Ересектер арасындағы Азия ойындары (қысқы)	1-4
6	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
7	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
8	Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңдері)	1-2
9	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (қысқы)	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

14 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
1	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (қысқы)	2-3
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (қысқы)	1-3
4	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	1
5	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер 12 жастан бастап орындалады

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3

2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	2-3
3	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1
4	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер, жастар, юниорлар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
5	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және Қазақстан Республикасы астанасының чемпионаттары	2-3
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
7	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	4-5
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
9	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	6-7
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Кез келген ауқымдағы жарыстарда	1-3
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Кез келген ауқымдағы жарыстарда	4-6
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		

13	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу
----	---

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
54-қосымша

Фристайл акробатика

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Спорт саласы: фристайл акробатика		
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (қысқы)	4-6
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-5
3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (қысқы)	1-3
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
5	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
6	Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңдері)	1-2
7	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (қысқы)	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Спорт саласы: фристайл акробатика		
1	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (қысқы)	2-3
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (қысқы)	1-3
4	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1

3. Спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
Спорт саласы: фристайл акробатика		

№	Спорт жарысы	Орын
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Ересектер арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1
3	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	2-3
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
6	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	4-5
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
8	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	6-7
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
10	Кез келген ауқымдағы жарыстарда	1-3
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Кез келген ауқымдағы жарыстарда	4-6
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

4. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

Спорт саласы: фристайл могул		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (қысқы)	4-9
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-5
3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (қысқы)	1-3
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
5	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
6	Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңдері)	1-2
7	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (қысқы)	1
8	Дүниежүзілік Универсиада (қысқы)	1-3
9	Еуропа кубогі (Еуропа кубогінің кезеңдері, жалпы есеп)	1
10	Азия кубогі (Азия кубогінің кезеңі, жалпы есеп)	1
11	FIS, FIS Open халықаралық жарыстары	1-2

5. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

Спорт саласы: фристайл могул		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (қысқы)	2-3
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (қысқы)	1-3
4	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2

6. Спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

Спорт саласы: фристайл могул		
Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын

1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Ересектер арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1
3	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	2-3
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
6	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	4-5
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
8	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	6-7
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
10	Кез келген ауқымдағы жарыстарда	1-3
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Кез келген ауқымдағы жарыстарда	4-6
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік

Шайбалы хоккей

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (қысқы)	9-12 (ер) 912 (әйел)
3	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты Жоғары Дивизион (үздік)	9-12 (ер) 9-12 (әйел)
4	Дүниежүзілік Универсиада (қысқы)	1-3 (ер) 1-3 (әйел)
5	Ересектер арасындағы Азия ойындары (қысқы)	1 (ер) 1-3 (әйел)
6	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1 (ер) 1-3 (әйел)
7	Клубтық командалар арасындағы Континентальді кубок	1 (ер)
8	1 Дивизиондағы Әлем чемпионаты, "А" тобы	1-2 (әйел)
9	Еуропа чемпиондарының арасындағы әйелдер кубогі	1-2 (әйел)
10	Еуропалық элиталық лиганың әйелдер командалары арасындағы Суперкубогы	1 (әйел)

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (қысқы)	1 (ер) 1-3 (әйел)
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты Жоғары Дивизион (үздік)	13-14 (ер)
3	Дүниежүзілік Универсиада (қысқы)	4-6 (ер) 4-8 (әйел)
4	Ересектер арасындағы Азия ойындары (қысқы)	2-4(ер) 4-6 (әйел)
5	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3 (ер) 3 (әйел)
6	Клубтық командалар арасындағы Континентальді кубок	2-3 (ер)

7	1 Дивизиондағы Әлем чемпионаты, "А" тобы	1-2 (ер) 3-5 (әйел)
8	1 Дивизиондағы Әлем чемпионаты, "Б" тобы	1 (әйел)
9	Еуропалық элиталық лиганың әйелдер командалары арасындағы Суперкубогы	2-3 (әйел)
10	Еуропа чемпиондарының арасындағы (әйелдер) кубогі	3 (әйел)
11	Жасөспірідер/жастар арасындағы Әлем чемпионаты Жоғары Дивизион (үздік)	1-9 (ер)
12	18 жасқа дейінгі асөспірім қыздар арасындағы Әлем чемпионаты	1-6
13	1 Дивизиондағы жастар (20 жасқа дейін) және жасөспірімдер арасындағы (18 жасқа дейінгі) Әлем чемпионаты, "А" тобы	1 (ер)
14	1 Дивизиондағы жасөспірім қыздар арасындағы (18 жасқа дейінгі) Әлем чемпионаты, "А" тобы	1-3
15	Еуропалық элиталық лиганың әйелдер командалары арасындағы Суперкубогы	2-3
16	Жоғары лига ерлер командалары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (PRO HOKEI LIGASY)	1
17	Жоғары лига әйелдер командалары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (QYZDAR HOKEI LIGASY)	1

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер Кемінде 10 елдің / команданың қатысуымен		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (қысқы)	4-8 (ер) қатысу (әйел)
2	Дүниежүзілік Универсиада (қысқы)	қатысу (ер, әйел)
3	Азия ойындары (қысқы)	қатысу (ер, әйел)
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	4-6 (ер) 4-6 (әйел)
5	Клубтық командалар арасындағы Континентальді кубок	қатысу

6	Еуропа чемпиондарының арасындағы әйелдер кубогі	қатысу
7	1 Дивизиондағы Әлем чемпионаты, "А" тобы	3-5 (ер)
8	1 Дивизиондағы әйелдер командалары арасындағы Әлем чемпионаты, "А" тобы және "Б" тобы	қатысу
9	Еуропалық элиталық лиганың әйелдер командалары арасындағы Суперкубогы	қатысу
10	18 жасқа дейінгі жасөспірім қыздар арасындағы Әлем чемпионаты	қатысу
11	1 Дивизиондағы жастар (20 жасқа дейін) және жасөспірімдер арасындағы (18 жасқа дейінгі) Әлем чемпионаты, "А" тобы	2-5 (ер)
12	1 Дивизиондағы жасөспірім қыздар арасындағы (18 жасқа дейінгі) Әлем чемпионаты, "А" тобы	4-5
13	Жастар және жасөспірімдер командалары арасындағы ресми халықаралық турнирлер	1-3 (ер) 1-3 (әйел)
14	Жоғары лига ерлер командалары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (PRO HOKEI LIGASY)	2-8
15	Жоғары лига әйелдер командалары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (QYZDAR HOKEI LIGASY)	2-3 (немесе 3 жыл ішінде екі рет 4 орын алу)
16	Қазақстан Республикасының Спартакиадасы (қысқы)	1-3 (ер) 1-3 (әйел)
17	Жастар ерлер командалары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (JASTAR HOKEI LIGASY)	1-3
18	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (қысқы)	1-3 (ер) 1-3 (әйел)
19	U-17-U16 жас санаттарындағы "Сильнейшие" тобының Қазақстан Республикасы чемпионаты	1-2 (ер)
20	Студенттер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-3 (ер) 1-3 (әйел)
21	Қазақстан Республикасының Универсиадасы (қысқы)	1-3 (ер) 1-3 (әйел)

22	Қазақстан Республикасының мектеп және колледж оқушыларының арасындағы спартакиадасы	1-2 (ер) 1-3 (әйел)
23	Жасөспірімдер әйелдер командалары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (18 жасқа дейін)	1-3
1-разрядты спортшы / 2разрядты спортшы / 3разрядты спортшы (кемінде 4 команданың қатысуымен)		
24	Жастар және жасөспірімдер командалары арасындағы ресми халықаралық турнирлер	4-8/-/-
25	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (қысқы)	4-6/-/-
26	Студенттер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	4-6/-/-
27	Қазақстан Республикасының Универсиадасы (қысқы)	4-6/-/-
28	Қазақстан Республикасының спартакиадасы (қысқы)	4-6/-/-
29	U17, U16, U15, U14, U13 жас санаттары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары/кубоктері	1/2/3
30	U12-U11 жас санаттары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары/кубоктері	1/2-3/-
31	Қазақстан Республикасының мектеп және колледж оқушыларының арасындағы спартакиадасы	3-/-/-
32	Жастар командалары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (JASTAR HOKEI LIGASY)	4-8/-/-
33	U17-U16 жас санаттарындағы "Сильнейшие" А тобындағы жасөспірімдер командалары арасындағы Қазақстан Республикасы чемпионаты	3-6/7-8/-
34	U17-U16 жас санаттарындағы "Сильнейшие" В тобындағы жасөспірімдер командалары арасындағы Қазақстан Республикасы чемпионаты	-/1-3/4-8

35	U15-U14 жас санаттарындағы "Сильнейшие" А тобындағы жасөспірімдер командалары арасындағы Қазақстан Республикасы чемпионаты	1-3/4-8/-
36	U15-U14 жас санаттарындағы "Сильнейшие" В тобындағы жасөспірімдер командалары арасындағы Қазақстан Республикасы чемпионаты	-/1-3/4-8
37	U13-U12 жас санаттарындағы "Сильнейшие" А тобындағы жасөспірімдер командалары арасындағы Қазақстан Республикасы чемпионаты	1-3/4-8/-
38	U13-U12 жас санаттарындағы "Сильнейшие" В тобындағы жасөспірімдер командалары арасындағы Қазақстан Республикасы чемпионаты	-/1-3/4-8
39	U13-U12 жас санаттарындағы "Сильнейшие" С тобындағы жасөспірімдер командалары арасындағы Қазақстан Республикасы чемпионаты	-/-/1-3
40	U17-U16 жас санаттарындағы жасөспірімдер командалары арасындағы "Кубок Федерации" республикалық турнирі	1-2/3/4-6
41	U15-U14 жас санаттарындағы жасөспірімдер командалары арасындағы "Кубок Федерации" республикалық турнирі	-/1-2/3-4
42	U13-U1 жас санаттарындағы жасөспірімдер командалары арасындағы "Кубок Федерации" республикалық турнирі	-/-/1-3
43	Ауыл балалар-жасөспірімдер командалары арасындағы республикалық турнир	-/-/1-2
44	Әуесқой командалры арасындағы республикалық турнир	1/2/3
1-жасөспірімдік разрядты спортшы, жасөспірімдер ұлдар, ұлдар		
45	U12-U11 жас санаттары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары/кубоктері	қатысу

46	Ауыл балалар-жасөспірімдер командалары арасындағы республикалық турнир	3-4
47	"Жұлдызша" Республикалық турнирі	1-3
2-жасөспірімдік разрядты спортшы, ұлдар, қыздар		
48	Ауыл балалар-жасөспірімдер командалары арасындағы республикалық турнир	қатысу
49	"Жұлдызша" Республикалық турнирі	қатысу
50	8-10 жастағы балалар командалары арасыдағы турнирлер	1-3
3-жасөспірімдік разрядты спортшы, ұлдар		
51	Балалар арасындағы БЖСМ, қалалардың, аудандардың чемпионаттары/біріншіліктері/кубоктері	қатысу
1-разрядты спортшы (кемінде 10 команданың қатысуымен), жасөспірім қыздар		
52	Жастар және жасөспірімдер командалары арасындағы ресми халықаралық турнирлер	4-8
53	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (қысқы)	4-6
54	Студенттер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	4-6
55	Қазақстан Республикасының Универсиадасы (қысқы)	4-6
56	Қазақстан Республикасының спартакиадасы (қысқы)	4-6
57	U11-U14 үлкен жастағы қыздар арасындағы республикалық турнир	1
58	Қазақстан Республикасының спартакиадасы (қысқы)	қатысу
59	18 жасқа дейінгі жасөспірім әйелдер командалары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	4-6
2-разрядты спортшы (кемінде 5 команданың қатысуымен), жасөспірім қыздар		
60	18 жасқа дейінгі жасөспірім әйелдер командалары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	қатысу
61	U11-U14 үлкен жастағы қыздар арасындағы республикалық турнир	2

3-разрядты спортшы (кемінде 5 команданың қатысуымен), 11-14 үлкен жастағы қыздар		
62	U11-U14 үлкен жастағы қыздар арасындағы республикалық турнир	3
63	"Жұлдызша" Республикалық турнирі	1-3
64	Жастар және жасөспірімдер командалары арасындағы ресми халықаралық турнирлер	қатысу
1-жасөспірімдік разрядты спортшы (кемінде 5 команданың қатысуымен), қыздар		
65	U11-U14 үлкен жастағы қыздар арасындағы республикалық турнир	қатысу
66	"Жұлдызша" Республикалық турнирі	қатысу
2-жасөспірімдік разрядты спортшы (кемінде 5 команданың қатысуымен), 8-10 жастағы спортшылар үшін, қыздар		
67	8-10 жастағы спортшылар арасындағы республикалық турнир	1-3
68	"Жұлдызша" Республикалық турнирі	1-3
69	Халықаралық турнирлер	қатысу
3-жасөспірімдік разрядты спортшы (кемінде 5 команданың қатысуымен), 8-10 жастағы спортшылар үшін, қыздар		
71	"Жұлдызша" турнирі, БЖСМ, ауыл, қала чемпионаттары, біріншіліктері, кубоктері	қатысу

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
56-қосымша

Шаңғы жарысы

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (қысқы) – жеке жарыстар	4-10
2	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (қысқы) – эстафеталар	4-6
3	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты (қысқы) – жеке жарыстар	3-10

4	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты (қысқы) – эстафеталар	3-6
5	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты (жазғы) – жеке жарыстар	1-3
6	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты (жазғы) – эстафеталар	1-3
7	Ересектер арасындағы FIS Әлем кубогінің кезеңдері (қысқы) – жеке жарыстар	1-10
8	Ересектер арасындағы FIS Әлем кубогінің кезеңдері (қысқы) – эстафеталар	1-5
9	Ересектер арасындағы FIS Әлем кубогінің (жазғы) кезеңдері – жеке жарыстар	1-3
10	Ересектер арасындағы FIS Әлем кубогінің (жазғы) кезеңдері – эстафеталар	1-2
11	Ересектер арасындағы Азия ойындары (қысқы) – жеке жарыстар	1-3
12	Ересектер арасындағы Азия ойындары (қысқы) – эстафеталар	1-2
13	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты – жеке жарыстар	1-2
14	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты – эстафеталар	1
15	FIS Шығыс Еуропа кубогі – жалпы есеп	1-2
16	FISU Дүниежүзілік студент ойындары – жеке жарыстар	1-3
17	FISU Дүниежүзілік студент ойындары – эстафеталар	1-2
18	23 жасқа дейінгі Әлем чемпионаты – жеке жарыстар	1-3
19	23 жасқа дейін Әлем чемпионаты – эстафеталар	1-3
20	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты – жеке жарыстар	1-3
21	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты – эстафеталар	1-3

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын

1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (қысқы) – жеке жарыстар	11-30
2	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (қысқы) – эстафеталар	7-12
3	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты (қысқы) – жеке жарыстар	11-30
4	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты (қысқы) – эстафеталар	7-12
5	Ересектер арасындағы әлем чемпионаты (жазғы) – жеке жарыстар	4-10
6	Ересектер арасындағы әлем чемпионаты (жазғы) – эстафеталар	3-6
7	Ересектер арасындағы FIS Әлем кубогінің кезеңдері (қысқы) – жеке жарыстар	11-20
8	Ересектер арасындағы FIS Әлем кубогінің кезеңдері (қысқы) – эстафеталар	6-8
9	Ересектер арасындағы FIS Әлем кубогінің кезеңдері (жазғы) – жеке жарыстар	4-10
10	Ересектер арасындағы FIS Әлем кубогінің кезеңдері (жазғы) – эстафеталар	3-6
11	Ересектер арасындағы Азия ойындары – жеке жарыстар	4-10
12	Ересектер арасындағы Азия ойындары – эстафеталар	3-6
13	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты – жеке жарыс	3-10
14	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты – эстафеталар	2-3
15	FIS Шығыс Еуропа кубогі – жалпы есепте	3-10
16	FISU Дүниежүзілік студент ойындары – жеке жарыстар	4-10
17	FISU Дүниежүзілік студент ойындары – эстафеталар	3-6
18	23 жасқа дейінгі Әлем чемпионаты – жеке жарыстар	4-15
19	23 жасқа дейінгі Әлем чемпионаты – эстафеталар	4-8
20	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты – жеке жарыстар	4-15

21	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты – эстафеталар	4-8
Көрсетілген нәтиже 1 разрядтан төмен емес болған жағдайда (16 жастан бастап)		
22	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (қысқы), ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (қысқы) (15 СШ мәреге жеткен жағдайда) – жеке жарыстар	1-8
23	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (қысқы), ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (қысқы) (10 СШ мәреге жеткен жағдайда) – жеке жарыстар	1-6
24	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (қысқы), ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (қысқы) (5 СШ мәреге жеткен жағдайда) – жеке жарыстар	1-3
25	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (қысқы), ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (қысқы) - эстафеталар	1
26	Абсолютті нәтиже бойынша ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының Кубогы (қысқы) - жеке жарыстар	1-3
27	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жазғы), ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі (жазғы) – кросстан басқа жеке жарыстар	1-3
28	23 жасқа дейінгі жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (қысқы), 23 жасқа дейінгі Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары – жеке жарыстар	1-3
29	Жастар (юниорлар) арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (қысқы), юниорлар арасындағы Қазақстан	1-2

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Көрсетілген нәтиже 1 разрядтан төмен емес болған жағдайда (14 жастан бастап)

	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (қысқы), ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (қысқы) (15 СШ мәреге жеткен жағдайда) – жеке жарыстар	9-20
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (қысқы), ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (қысқы) (10 СШ мәреге жеткен жағдайда) – жеке жарыстар	7-20
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (қысқы), ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (қысқы) (5 СШ мәреге жеткен жағдайда) – жеке жарыстар	4-20
4	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі (қысқы) – жеке жарыстар	4-15
5	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі (қысқы) – жеке жарыстар	1-15
6	Жасөспірім ұлдар мен қыздар Қазақстан Республикасының кубогі (қысқы) – жеке жарыстар	1-10
7	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жазғы), ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі (жазғы) – кросстан басқа жеке жарыстар	4-15
8	Юниорлар, жасөспірім ұлдар мен қыздар арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі (жазғы) – кросстан басқа жеке жарыстар	1-10
9	23 жасқа дейінгі жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (қысқы), 23 жасқа дейінгі	4-10

	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (қысқы) – жеке жарыстар	
10	Жастар (юниорлар) арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (қысқы), юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (қысқы) – жеке жарыстар	3-15
11	Жиынтық хаттамада абсолютті нәтиже болған кезде ұлдар мен қыздар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (қысқы) – жеке жарыстар	1-8
12	Спорт мектептері оқушылары (ересектер) арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты – жеке жарыстар	1-10
13	Спорт мектептері оқушылары (юниорлар, жасөспірім ұлдар мен қыздар) арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты – жеке жарыс	1-8
14	Ерлер мен әйелдер арасындағы Ақмола облысының, Шығыс Қазақстан облысының, Қостанай облысының чемпионаттары – жеке жарыстар	1-10
15	Юниор ұлдар мен юниор қыздар арасындағы Ақмола облысының, Шығыс Қазақстан облысының, Қостанай облысының чемпионаттары – жеке жарыстар	1-5
16	Жасөспірімдер ұлдар мен қыздар арасындағы Ақмола облысының, Шығыс Қазақстан облысының, Қостанай облысының чемпионаттары – жеке жарыстар	1-2
17	Ерлер мен әйелдер арасындағы Абай облысының, Павлодар облысының чемпионаттары – жеке жарыстар	1-6
18	Юниор ұлдар мен юниор қыздар арасындағы Абай облысының, Павлодар облысының чемпионаттары – жеке жарыстар	1-3
19	Жасөспірім ұлдар мен қыздар арасындағы Абай облысының, Павлодар облысының чемпионаттары – жеке жарыстар	1

20	Ерлер мен әйелдер арасындағы Астана қаласының, Алматы қаласының, Ақтөбе облысының, Алматы облысының, Жетісу облысының, Батыс Қазақстан облысының, Қарағанды облысының, Солтүстік Қазақстан облысының чемпионаттары – жеке жарыстар	1-3
21	Юниор ұлдар мен юниор қыздар арасындағы Астана қаласының, Алматы қаласының, Ақтөбе облысының, Алматы облысының, Жетісу облысының, Батыс Қазақстан облысының, Қарағанды облысының, Солтүстік Қазақстан облысының чемпионаттары – жеке жарыстар	1-2
22	Жасөспірім ұлдар мен қыздар арасындағы Астана қаласының, Алматы қаласының, Ақтөбе облысының, Алматы облысының, Жетісу облысының, Батыс Қазақстан облысының, Қарағанды облысының, Солтүстік Қазақстан облысының чемпионаттары – жеке жарыстар	1
23	Ерлер мен әйелдер арасындағы қалған облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың чемпионаттары – жеке жарыстар	1-2
24	Юниор ұлдар мен юниор қыздар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың чемпионаттары – жеке жарыстар	1
25	Жасөспірім ұлдар мен қыздар арасындағы қалған облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың чемпионаттары - жеке жарыстар	1

4. Спорттық разрядтарды беруге арналған нормалар

		Спорттық разряд							
қашықтық километрмен		өлшем бірлігі	1		2		3		
			ер	әйел	ер	әйел	ер	әйел	
	1	мин сек	3:05	3:25	3:23	3:50	3:46	4:20	
	1,2	мин	3:40	4:10	4:08	4:40		5:15	

еркін стиль	спринт		сек					4:40	
		1,4	МИН сек	4:20	4:43	4:40	5:17	5:20	5:55
		1,6	МИН сек	4:50	5:27	5:22	6:02	6:07	6:51
		1,8	МИН сек	5:31	6:08	6:07	6:47	6:59	7:43
	2,5	МИН сек	7:25	8:35	8:40	9:25	9:30	10:25	
	3	МИН сек	9:20	10:30	10:25	11:45	11:50	13:15	
	3,3	МИН сек	9:56	11:15	11:08	12:34	12:39	14:15	
	3,75	МИН сек	11:18	12:46	12:40	14:18	14:23	16:13	
	5	МИН.сек.	15:05	17:10	17:00	19:15	19:10	21:30	
	7,5	МИН.сек.	23:03	26:12	25:53	29:22	29:28	33:15	
	10	сағ МИН сек	32:10	36:20	36:00	40:10	39:50	44:00	
	15	сағ МИН сек	49:12	55:50	55:00	1:03:30	1:03:00	1:11:10	
	20	сағ МИН сек	1:06:30	1:14:30	1:14:00	1:22:30	1:23:50	1:34:00	
	30	сағ МИН сек	1:40:40	1:55:30	1:55:00	2:10:00	2:11:30	2:27:40	
	50	сағ МИН сек	2:48:30	3:16:00	3:14:00	3:43:00	3:41:20	4:13:20	
спринт	1	МИН сек	3:10	3:35	3:30	4:00	3:55	4:25	
	1,2	МИН сек	3:50	4:20	4:15	4:50	4:45	5:20	
	1,4	МИН сек	4:30	4:54	4:50	5:27	5:35	6:05	
	1,6	МИН сек	5:00	5:40	5:31	6:20	6:10	7:03	
	1,8	МИН сек	5:42	6:22	6:17	7:06	7:02	7:55	
	2,5	МИН сек	7:45	8:55	8:55	10:05	10:00	11:10	
	3	МИН сек	9:30	10:50	10:45	12:15	12:00	13:45	

классика лық стиль	3,3	мин сек	10:20	11:52	11:30	13:10	13:09	15:37
	3,75	мин сек	11:45	13:29	13:04	14:58	14:42	17:08
	5	мин сек	16:05	18:25	18:15	20:45	20:35	23:05
	7,5	мин сек	24:10	27:48	26:56	30:55	30:25	34:50
	10	сағ мин сек	33:20	38:00	37:40	42:20	42:00	47:40
	15	сағ мин сек	50:22	58:30	58:10	1:06:15	1:05:00	1:13:10
	20	сағ мин сек	1:08:10	1:18:40	1:17:25	1:28:34	1:29:40	1:41:15
	30	сағ мин сек	1:43:40	2:02:25	1:58:20	2:17:45	2:15:30	2:36:45
	50	сағ мин сек	3:06:25	3:30:40	3:28:40	3:58:35	3:57:50	4:43:15
скиатлон	5+5	сағ мин сек	33:10	37:35	37:15	41:40	41:25	46:20
	7,5+7,5	сағ мин сек	49:30	58:00	57:00	1:05:50	1:04:50	1:12:25
	10+10	сағ мин сек	1:05:45	1:16:50	1:15:50	1:28:50	1:27:50	1:42:50
	15+15	сағ мин сек	1:42:15		1:55:35		2:13:42	
		1, 2, 3 разрядтарды орындау үшін разрядтық нормалар облыстық және аудандық деңгейдегі жарыстарда қолданылады.						

Кестенің жалғасы

Жасөспірімдік спорттық разряд					
1		2		3	
ер	әйел	ер	әйел	ер	әйел
4:25	4:55	5:05	5:40	5:50	6:35
5:20	6:00	6:00	6:55	7:05	8:00
6:15	6:50	7:10	8:00	8:10	9:15
6:55	7:40	7:50	8:45	9:00	10:05
7:45	8:25	8:30	9:30	9:50	10:55

11:03	12:26	12:49	14:26	14:58	16:51
13:30	15:15	15:00	17:35	17:15	19:50
14:20	16:10	16:05	18:07	18:05	19:57
16:34	18:39	18:45	21:38	22:27	25:17
22:55	24:00	26:35	30:15	30:20	35:20
34:20	39:00	40:25	45:45	47:40	52:45
47:30	53:55	55:00	1:01:05	1:03:15	1:08:15
1:15:50		1:26:00		1:41:00	
4:25	5:00	5:05	5:45	5:55	6:40
5:20	6:05	6:05	7:00	7:10	8:05
6:20	7:08	7:15	8:08	8:20	9:20
7:00	7:58	8:12	8:56	9:15	10:10
8:00	8:50	9:00	9:55	10:00	11:00
11:25	12:40	13:01	14:30	15:40	17:38
13:40	15:30	15:40	17:40	17:50	20:10
15:45	16:48	17:35	19:15	20:01	22:11
16:45	18:56	19:44	21:53	23:11	25:28
23:25	26:40	26:50	30:35	31:00	35:45
35:15	40:00	40:45	46:30	48:10	53:15
48:30	54:10	55:15	1:01:45	1:03:45	1:08:45
1:16:50		1:28:00		1:43:00	
47:40	52:50	55:00	1:00:40	1:03:10	1:08:00
1:13:20		1:24:00		1:36:30	

1, 2, 3 разрядтарды орындау үшін разрядтық нормалар облыстық және аудандық деңгейдегі жарыстарда қолданылады.

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
57-қосымша

Шаңғы қоссайысы

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Спорт саласы	Орын	
			Ерлер	Әйелдер
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (қысқы)	к – 95 м к – 125 м командалық	1-20	1-8
2	Жастар арасындағы Олимпиада ойындары (қысқы)	к – 95 м. к – 125 м командалық	1-18	1-6
		к – 95 м		

3	Әлем чемпионаты	к – 125 м командалық	1-18	1-6
4	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	к – 95 м к – 125 м командалық	1-15	1-5
5	Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңдеріі)	к – 95 м к – 125 м командалық	1-12	1-5
6	Континентальді кубоктің кезеңі	к – 95 м к – 125 м командалық	1-10	1-3
7	FIS кубогінің кезеңдері	к – 95 м к – 125 м	1-5	
8	Дүниежүзілік Универсиада (кысқы)	к – 95 м к – 125 м командалық	1-5	1-4

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Спорт саласы	Жынысы, жасы	Орын	
1	Қазақстан Республикасын ың чемпионаты	к – 95 м к – 125 м командалық	ерлер/әйелдер	1-3	1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасын ың чемпионаты	к – 95 м командалық (к – 95 м)	юниор ұлдар/ юниор қыздар	1-3	1-2
3	Қазақстан Республикасын ың кубогі	к – 95 м к – 125 м командалық	ерлер/әйелдер	1-3	1-2
4	Қазақстан Республикасының Спартакиадасы (кысқы)	к – 95 м к – 125 м командалық	ерлер/әйелдер	1-5	1-3
5	Қазақстан Республикасын ың Жастар спорт ойындары (кысқы)	к – 95 м командалық (к – 95 м)	юниор ұлдар/ юниор қыздар	1-3	1-2
6	"Дети Азии" халықаралық спорт ойындары	к – 70 м к – 50 м командалық	ұлдар/қыздар	1-3	1-2
7	"Ковголовские Игры" халықаралық жарыстар	к – 70 м к – 50 м командалық	ұлдар/қыздар	1-3	1-2

7	Қазақстан Республикасының спартакиадасы (қысқы)	к – 95 м	ерлер/ әйелдер	6 - 12	13-20	21-30	31-39			
		к – 125 м	ерлер/ әйелдер	6 - 15	16-25	26-35				
		командалық	ерлер/ әйелдер	4 - 6	7-10					
8	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	к – 20 м.	ұлдар/ қыздар				1 - 10	11-20	21-30	31-45
		к – 40 м	жасөспірім ұлдар/ жасөспірім қыздар			1-10м	11-20	21-30		
		к – 60 м	жасөспірім ұлдар/ жасөспірім қыздар	1 - 5	6-12	13-20	21-30			
		к – 95 м	юниор ұлдар/ юниор қыздар	4 - 12	13-2	21-30				

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
58-қосымша

Шаңғымен трамплиннен секіру

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Спорт саласы	Орын	
			Ерлер	Әйелдер
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (қысқы)	к – 95 м к – 125 м командалық	1-20	1-8
2	Жастар арасындағы Олимпиада ойындары (қысқы)	к – 95 м к – 125 м	1-18	1-6
3	Әлем чемпионаты	к – 95 м к – 125 м командалық	1-18	1-6
4		к – 95 м к – 125 м		1-5

	Жастар арасындағы әлем чемпионаты	командалық	1-15	
5	Әлем кубогінің кезеңдері	к – 95 м к – 125 м, командалық	1-12	1-5
6	Континендальді кубоктің кезеңдері	к – 95 м к – 125 м командалық	1-10	1-3
7	FIS кубогінің кезеңдері	к – 95 м. к – 125 м	1-5	
8	Дүниежүзілік Универсиада (қысқы)	к – 125 м к – 95 м командалық	1-5	1-4

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Спорт саласы	Жынысы, жасы	Орын
1	Қазақстан Республикасының чемпионаты	к – 95 м к – 125 м командалық	ерлер/әйелдер	1 – 3/ 1 - 2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	к – 95 м (к – 95 м)	юниор ұлдар/юниор қыздар	1 - 3 / 1 - 2
3	Қазақстан Республикасының кубогі	к – 95 м к – 125 м командалық	ерлер/әйелдер	1 - 3 / 1 - 2
4	Қазақстан Республикасының спартакиадасы (қысқы)	к – 95 м к – 125 м командалық	ерлер/әйелдер	1 - 5 / 1 - 3
5	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (қысқы)	к – 95 м (к – 95 м)	юниор ұлдар/юниор қыздар	1 - 3 / 1 - 2
6	"Дети Азии" Халықаралық спорт ойындар	к – 70 м к – 50 м командалық	ұлдар/қыздар	1 - 3 / 1 - 2
7	"Ковголовские Игры" халықаралық жарыстар	к – 70 м к – 50 м командалық	ұлдар/қыздар	1 - 3 / 1 - 2
8	Жастар арасындағы Мемориалдық Республикалық турнир (еске алу турниры)	к – 95 м командалық	юниор ұлдар/юниор қыздар	1 - 3 / 1 - 2
9	Степанов А.А. "Мемориалы" (еске алу жарыс)	к – 95 м командалық	юниор ұлдар/юниор қыздар	1- 3 / 1 - 2

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Спорт саласы	Жынысы, жасы	Орын						
				СШҮ	Спорттық разряд			Жасөспірімдік спорттық разряд		
					1	2	3	1	2	3
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	к – 20 м	кіші жасты ұлдар/кіші жасты қыздар					1 - 10	11-20	21-30
		к – 40 м	ұлдар/қыздар			1-10	11-20	21-30		
		к – 60 м	ұлдар/қыздар	1 - 5	6-12	13-20	21-30			
		к – 95 м	юниор ұлдар/юниор қыздар	4 - 10	11-20	21-30				
2	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары	к – 20 м	кіші жастағы ұлдар/кіші жастағы қыздар				1 - 10	11-20	21-30	31-45
		к – 40 м	юноши/девушки ұлдар/қыздар			1-10	11-20	21-30		
		к – 60 м	ұлдар/қыздар	1 - 8	9-15	16-30				
		к – 95 м	юниор ұлдар/юниор қыздар	4 - 12	13-20	21-30				
3	Жастар арасындағы Мемориалдық Республикалық турнир (еске алу турниры)	к – 20 м	кіші жастағы ұлдар/кіші жастағы қыздар				1 - 10	11-20	21-30	31-45
		к – 40 м	ұлдар/қыздар			1-10	11-20	21-30		
		к – 60 м	ұлдар/қыздар	1 - 8	9-15	16-30				
		к – 95 м	юниор ұлдар/юниор қыздар	4 - 12	13-20	21-30				

4	Степанов А.А. "Мемориалы" (еске алу жарыс)	к – 20 м	кіші жастағы ұлдар/кіші жастағы қыздар				1 - 10	11-20	21-30	31-45
		к – 40 м	ұлдар/қыздар			1-10	11-20	21-30		
		к – 60 м	ұлдар/қыздар	1 - 8	9-15	16-30				
		к – 95 м	юниор ұлдар/юниор қыздар	4 - 12	13-20	21-30				
5	Қазақстан Республикасының чемпионаты	к – 95 м	ерлер/әйелдер	4 - 9	10-19	20-29	30-39			
		к – 125 м	ерлер/әйелдер	4 - 12	13-20	21-30				
		командалық	ерлер/әйелдер	3 - 4	5-7					
6	Қазақстан Республикасының кубогі	к – 95 м	ерлер/әйелдер	4 - 9	10-19	20-29	30-39			
		к – 125 м	ерлер/әйелдер	4 - 12	13-20	21-30				
		командалық	ерлер/әйелдер	3 - 4	5-7					
7	Қазақстан Республикасының спартакиадасы (қысқы)	к – 95 м	ерлер/әйелдер	6 - 12	13-20	21-30	31-39			
		к – 125 м	ерлер/әйелдер	6 - 15	16-25	26-35				
		командалық	ерлер/әйелдер	4 - 6	7-10					
8	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	к – 20 м	кіші жастағы ұлдар/кіші жастағы қыздар				1 - 10	11-20	21-30	31-45
		к – 40 м	ұлдар/қыздар			1-10	11-20	21-30		
		к – 60 м	ұлдар/қыздар	1 - 5	6-12	13-20	21-30			
		к – 95 м	юниор ұлдар/юниор қыздар	4 - 12	13-20	21-30				

Спорттық атақтар, спорттық

Шорт-трек

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Олимпиада ойындары (қысқы)	4-6
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-5
3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (қысқы)	1-3
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
5	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
6	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	1
7	Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңдері, Әлемдік турлар)	1-3
8	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (қысқы)	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Жасөспірімдер Олимпиада ойындары (қысқы)	2-3
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (қысқы)	1-2
4	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
5	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1

2. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер 13 жастан бастап орындалады

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын

1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Ересектер арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1
1-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және Қазақстан Республикасы астанасының чемпионаттары	1-3
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
6	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	4-5
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
8	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	6-7
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
10	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу.	

4. Уақыт бойынша спорттық атақтар мен разрядтарды беруге арналған нормалар

Разряд талаптарын орындау шарттары:

1. Спорттық атақтар мен разрядтар ұзындығы 111,12 м болатын мұз жолында талаптарды орындалған жағдайда беріледі.

2. Көрсетілген уақыт нәтижесіне сәйкес ХДСШ атағы ISU ресми жарыстары нәтижесі

3. СШ атақтары уақыт бойынша электрондық хронометраж кезінде ресми жарыстарда көрсетілген нәтижелер бойынша беріледі.

4. Ұлттық рекордтар электронды хронометраж кезінде тіркеледі.

5. Халықаралық жарыстарда қашықтықтан алынған орын қорытынды хаттама бойынша да, уақыт хаттамасы бойынша да (time Analysis) анықталады.

Шорт - трек бойынша нормалар (мин, сек)

Ерлер

Қашықтық	Спорттық атақ		Спорттық разряд				Жасөспірімдік спорттық разряды		
	ХДСШ	СШ	СШК	1	2	3	1	2	3
500 м	41.5	43.3	45,7	48,1	50,0	54,0	1.00,0	1.05,0	1.11,0
777 м	-	-	-	1.23,0	1.29,0	1.32,0	1.40,0	1.48,0	2.00,0
1000 м	1.25,0	1.30,0	1.34,0	1.41,0	1.48,0	1.56,0	2.06,0	2.16,0	2.26,0
1500 м	2.15,5	2.21,0	2.29,0	2.35,0	2.45,0	2.55,0	3.08,0	-	-
3000 м			5.20,0	5.40,0	6.00,0	6.20,0	-	-	-
2000 м эст.	-	-	3.05,0	3.18,0	3,25.0	3.45,0	4.10,0	4.35,0	4.55,0
3000 м эст.	-	-	4.28,0	4.40,0	4.50,0	5.10,0	5.30,0	5.50,0	5.15,0
5000 м эст.	6.52,5	7.05,0	7.20,0	7.40,0	8.00,0	8.25,0	-	-	-

Әйелдер

Қашықтық	Спорттық атақ		Спорттық разряд				Жасөспірімдік спорттық разряды		
	ХДСШ	СШ	СШҮ	1	2	3	1	2	3
500 м	44,0	46,4	48,5	50,9	54,0	57,0	1.03,0	1.08,0	1.14,0
777 м	-	-	-	1.28,0	1.33,0	1.39,0	1.45,0	1.53,0	2.03,0
1000 м	1.30,0	1.34,0	1.39,0	1.54,0	2.00,0	2.10,0	2.20,0	2.30,0	2.40,0
1500 м	2.21,5	2.29,0	2.38,0	2.47,0	2.57,0	3.10,0	3.22,0	3.34,0	-
3000 м			5.26,0	5.52,0	6.15,0	6.35,0	-	-	-
2000 м эст.	-	-	3.10,0	3.20,0	3,35.0	3.50,0	4.10,0	4.30,0	4.55,0
3000 м эст.	4.14,0	4.17,0	4.38,0	4.58,0	5.15,0	5.35,0	5.55,0	6.15,0	6.40,0

Аралас эстафета

Қашықтық	Спорттық атақ		Спорттық разряд
	ХДСШ	СШ	СШҮ
2000 м. аралас эстафета	2.38,500	2.40,500	2,51,500

Бочча

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Спорт салалары: жеке, командалық, жұптық			
кемінде 8 елдің қатысуымен			
1	Ересектер арасындағы Паралимпиада ойындары (жазғы, қысқы)	ер, әйел	4-6
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	ер, әйел	3-5
3	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	ер, әйел	1-2
4	Халықаралық челленджерлер	ер, әйел	1
5	Азия чемпионаты	ер, әйел	1 немесе екі рет 2-3 орын алу

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Спорт салалары: жеке, командалық, жұптық			
Республикалық жарыстарда кемінде 8 облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен			
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	1-3
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	ер, әйел	1-3
3	Қазақстан Республикасының кубогі	ер, әйел	1
4	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	екі рет 1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер			

№	Спорт жарысы	Орын
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1
3	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес юниорлар, жастар және ересектер арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1-3
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
6	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	4-5
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
8	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	6-7
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
10	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		

12	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу
----	---

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
61-қосымша

Волейболды отырып ойнау

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	ер, әйел	3-5
2	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	ер, әйел	1-2
3	Ересектер арасындағы Пара Азия (жазғы, қысқы)	ер, әйел	1-3
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	ер, әйел	1 немесе екі рет 2-3 орын алу

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	1
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	1
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	ер, әйел	екі рет 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	ер, әйел	2-3

3. Спорттық атақтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Ересектер және арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және Қазақстан Республикасы астанасының чемпионаттары	1

3	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес юниорлар, жастар және ересектер арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1-3
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
6	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	4-5
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
8	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	6-7
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
10	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
62-қосымша

Голбол

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
кемінде 6 елдің/команданың қатысуымен			
1	Ересектер арасындағы Паралимпиада ойындары (жазғы, қысқы)	ер, әйел	4-6
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	ер, әйел	3-5
3	Ересектер арасындағы Дүниежүзілік ойындары	ер, әйел	1-3
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	ер, әйел	1-2
5	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы, қысқы)	ер, әйел	1-3
6	Ересектер арасындағы Азия кубогі және Азия чемпионаты	ер, әйел	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
кемінде 6 елдің/ облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен			
1	Ересектер арасындағы Азия кубогі және Азия чемпионаты	ер, әйел	2-3
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының Паралимпиада ойындары	ер, әйел	1-2
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	ер, әйел	1-2
4	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	1-2
6	Жасөспірімдер Паралимпиада ойындары (жазғы, қысқы)	жасөспірім ұл мен қыз	1-3
7	Жасөспірімдер Пара Азия ойындары (жазғы, қысқы)	жасөспірім ұл мен қыз	1-2

8	Жастар және юниорлар командалары арасындағы Әлем кубогі	жасөспірім ұл мен қыз	1
9	Жастар және юниорлар командалары арасындағы Азия кубогі	жасөспірім ұл мен қыз	1
10	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (Жоғары лига)	ер, әйел	1

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Кемінде 6 команданың/облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен			
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының Паралимпиада ойындары	ер, әйел	3
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	ер, әйел	3
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	3
4	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	ер, әйел	1-3
5	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (Жоғары лига)	ер, әйел	2-3
6	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың 19 жасқа дейінгі жастар құрамаларының арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	жасөспірім ұл мен қыз	1-2
7	Көзі көрмейтін және нашар көретін балаларға арналған мектеп-интернаттары	жасөспірім	1-3

	арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	ұл мен қыз	
8	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы, қысқы)	жасөспірім ұл мен қыз	1-3

4. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1-разрядты спортшы		
1	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және Қазақстан Республикасы астанасының чемпионаттары	1-3
2	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
3	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	4-5
4	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
5	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	6-7
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
7	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
8	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
9	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік

Интеллектуалдық бұзылуы бар адамдарға арналған баскетбол

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	ер, әйел	3-5
2	Ересектер арасындағы Дүниежүзілік ойындары	ер, әйел	1-3
3	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	ер, әйел	1-2
4	Ересектер арасындағы Пара Азия ойындары (жазғы, қысқы)	ер, әйел	1-3
5	Ересектер арасындағы Азия кубогі	ер, әйел	1
6	Ересектер арасындағы Виртус (Virtus) Дүниежүзілік ойындары	ер, әйел	1-6
7	Ересектер арасындағы Виртус (Virtus) спорт түрі бойынша Әлем чемпионаты	ер, әйел	1-3
8	Ересектер арасындағы Виртус (Virtus) Азия Дүниежүзілік ойындары	ер, әйел	1-3
9	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	ер, әйел	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Азия кубогі	ер, әйел	2-3
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының Паралимпиада ойындары	ер, әйел	1-2
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	ер, әйел	1-3
	Ересектер арасындағы Қазақстан		

4	Республикасының чемпионаты	ер, әйел	1
5	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	ер, әйел	1

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1
3	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес юниорлар, жастар және ересектер арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1-3
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
6	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	4-5
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
8	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	6-7

9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
10	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
64-қосымша

Интеллектуалдық бұзылуы бар адамдарға арналған велоспорт

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Қазақстан Республикасының спорт шебері спорт атағынан төмен емес норма орындау		
1	Ересектер арасындағы Пара Азия ойындары (жазғы, қысқы)	1-3
2	Жасөспірімдер Пара Азия ойындары (жазғы, қысқы)	1-2
3	Ересектер арасындағы Виртус (Virtus) Дүниежүзілік ойындары	1-6
4	Ересектер арасындағы Виртус (Virtus) спорт түрі бойынша Әлем чемпионаты	1-3
5	Ересектер арасындағы Виртус (Virtus) Азия Дүниежүзілік ойындары	1-2
6	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-5
7	Юниорлар және жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
8	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1-2
9	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1
10	Ересектер арасындағы Азия-Тынық мұхиты ойындары	1-2

Спорттық атак пен разряд	5 км	10 км	15 км	20 км	25 км	25 км	40 км
СШ		15.00		29,00			
СШҮ		15.30		32.00			
1		17.00		34.00			
2		18.00		36.00			
3		19.00		38.00			
1 жө.		20.00					

Әйелдер, юниор қыздар, жасөспірім қыздар

Жарыс түрі, қашықтық (километр (км), уақыт)								
Спорттық атак пен разряд	Жеке					Жұптық	Командалық	
	5 км	10 км	15 км	20 км	25 км	20 км	25 км	25 км
СШ		17,00		34,00				
СШҮ		19.00		38,00				
1		21.00		42,00				
2		22.00		44,00				
3		24.00		48,00				

4.1.Велосипед спорты бойынша нормалар (тректе)

Ерлер, юниор ұлдар, жасөспірім ұлдар

Спорттық атак пен разряд	Спорт саласы, қашықтық										
			Гиттер				Жеке қудалау жарысы			Командалық сприн	Командалық қудалау жарысы
	200 м. с / х. сек	250. с/ х. сек	500 м с/ м сек	500 м с/ х. сек	1000 м с/м сек	1000 м. с/м сек жұппен	2 км	3 км	4 км	750 м	4 км
Ағаш қапталған трек:											
ХДСШ	14.30	22.0	50.0		1.22				6.22.0		
СШ	15.30	24.0	52.0		1.28				6.30.0		
СШҮ	16.30	26.0	56.0		1.30				7.00.0		
1	18.0	28.0	1.00.0		1.35				7.30.0		
2	20.0	30.0	1.02.0		1.40				4.50.0		
3	24.0	32.0	1.04.0		1.45				5.20.0		
1 жө.	26.0	34.0	1.06.0						6.10.0		
2 жө.	30.0	36.0	1.08.0						7.00.0		

3 жө.	35.0	38.0	1.10.0					8.00.0			
-------	------	------	--------	--	--	--	--	--------	--	--	--

Әйелдер, юниор қыздар, жасөспірім қыздар

Спорттық атақ пен разряд	Спорт саласы, қашықтық											
	Гиттер						Жеке кудалау жарысы			Командалық спринт	Командалық кудалау жарысы	
	200 м с/х. сек	250 м с/х. сек	500 м с/м сек	500 м с/х. сек	1000 м с/м сек	1000 м с/м сек жұппен	2 км	3 км	4 км	500 м	3 км	4 км
Ағаш қапталған трек:												
ХДСШ	16.0	26.0		54.00.0	1.45.0				6.50.00			
СШ	18.0	28.0		56.00.0	1.46.0			6.20.0	7.30.5			
СШҮ	20.0	30.0		1.02.0	1.50.0			6.40.0	8.00.0			
1	24.0	34.0		1.04.0	2.00.0			7.00.0	8.30.0			
2	26.0	36.0		1.06.0	2.05.0			7.30.0				
3	30	38.0		1.08.0	2.10.0							

Спорттық атақтар, разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
65-қосымша

Интеллектуалдық бұзылуы бар адамдарға арналған жеңіл атлетика

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Қазақстан Республикасының спорт шебері спорт атағынан төмен емес норма орындау		
1	Ересектер арасындағы Пара Азия ойындары (жазғы, қысқы)	1-3
2	Жасөспірімдер Пара Азия ойындары (жазғы, қысқы)	1-2
3	Ересектер арасындағы Виртус (Virtus) Дүниежүзілік ойындары	1-6
4	Ересектер арасындағы Виртус (Virtus) спорт түрі бойынша Әлем чемпионаты	1-3
5	Ересектер арасындағы Виртус (Virtus) Дүниежүзілік Азия ойындары	1-3
6	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-5

7	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
8	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1–2
9	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1
10	Азия-Тынық мұхиты ойындары (Азия-Тынық мұхиты чемпионаты)	1–2

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер спорт атағынан төмен емес норма орындау		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1-2
4	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының Паралимпиада ойындары (жазғы, қысқы)	1-2
5	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының немесе Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы, қысқы)	1

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 14 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
1-разрядты спортшы спорт атағынан төмен емес норма орындау		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының Паралимпиада ойындары (жазғы, қысқы)	2-3
3	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының немесе Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы, қысқы)	2-3
4	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	3

5000 м Р	16.50,0	17.40,0	18.40,0	19.30,0	20.30,0	21.30,0	22.30.0	23.30.0	
10000 м А	34.40,35	37.50,35	41.20,35	43.20,35	45.30,35	48.40,35	51.40.35	54.40.35	
10000 м Р	34.50,0	37.20,0	41.00,0	43.30,0	45.30,0	48.40,0	51.50.0	53.00.0	
21,0975 км	1.22,00	1.27,00	1.32,00	1.38,00	1.44,00	1.50.0	1.56.0	Қашықтықты аяқтау	
Марафон	2.52,00	3.02,00	3.17,00	3.35,00	3.50,00	4.05.00	4.20.00	Қашықтықты аяқтау	
Секіру (метр, сантиметр)									
Ұзындығы	5.80	5.40	5.00	4.80	4.40	4.00	3.60	2.80	2.40
Үш рет	12.20	11.40	10.70	10.20	9.70	9.00	8.50	8.00	7.70
Биіктігі	1.60	1.50	1.40	1.30	1.20	1.10	1.00	0.90	0.80
Лақтыру, көпсайыс (метр, см, ұпай)									
Ядро 7,257 кг	10.50	9.00	8.00	7.00	6.00	5.00	4.00	3.00	
Ядро жасөспірім ұлдар 5 кг		10.50	10.00	9.50	9.00	8.00	7.00	6.00	5.00
Диск 2 кг	25.00	20.00	15.00	11.00	8.00	6.00	5.00	4.00	
Диск жасөспірім ұлдар 1,5 кг		30.00	26.00	22.00	18.00	15.00	12.00	10.00	8.00
Найза 800 гр	40.00	33.00	26.00	20.00	15.00	12.00	10.00	9.00	
10-борье	4000	3500	3000	2500	2000	1800	1600	1400	

Әйелдер, класс

Бағдарлама түрі	Спорттық атақ		Спорттық разряд				Жасөспірімдік спорттық разряды		
	ХДСШ	СШ	СШҮ	1	ХДСШ	СШ	СШҮ	2	ХДСШ
Жүгіру, бег ғимарат ішінде жүгіру м (сағ, мин, сек)									
60 ғимарат	9,25	9,75	10,25	10,75	11,25	11,45	11,95	12,45	12,95
бег 60 м кедергілермен	11.00	11.55	12.05	12,85	13,85	14.85	15.85		
100 м	14,95	15,95	16,95	17,95	18,95	19,95	20,95	21,35	22.35
200 м	30.0	31,5	32,5	34,0	36,0	38,5	40.0	41,0	42.0
200 м ғимарат	30,5	31,9	32,8	35,0	37,0	39,1	41,0	42.0	43.0
400 м	1.10,0	1.12,0	1.15,0	1.18,0	1.20,0	1.22,0	1.26,0	1.29,0	1.32.0

400 м кедергілермен	1,17,35	1,20,35	1,24,85	1,29,35	1,36,35	1.43.35	1.50.35		
400 м ғимарат	1.10,4	1.13,0	1.15.7	1.19,0	1.20,8	1.23,0	1.27,0	1.30,0	1.33.0
800 м	2.20,0	2.24,0	2.29,0	2.37,0	2.46,0	2.55,0	3.00,0	3.10,0	3.20.0
кросс 8 км			40,40	42,40	45,00	48.00	51.50		
кросс 6 км			30,40	31,50	34,30	37.30	41.00		
кросс 4 км			19,20	20,40	22,20	23,30	24.50	26.20	
кросс 3 км			14,15	14,55	15,50	16,50	17,40	19,20	21.20
кросс 2 км			9,05	9,25	9,50	10,20	11,00	11,50	12.50
кросс 1 км				4,35	4,55	5,15	5,33	5,43	5.55
1500 м	5,30,35	5,45,35	6,12,35	6,37,35	7,07,35	7,37,35	8,00,35	8,35,35	9.10.35
3000 м	11,55,35	12,20,00	13,00,00	14,00,00	15,10,00	16.30.00	18.00.0		
5000 м	20,30,35	21,20,35	22,15,35	23,40,00	25.20.00	27.10.00	29.10.00		
10000 м	41,20,35	43,20,35	46,00,35	50,00,00	53,30,35	57.00.35	1.01.35		
21,0975 км	1,37,00	1,41,00	1,46,00	1,53,00	2,01,00	2.10.00	2.20.00		
Секіру, актыру, көпсайыс (метр, ұпай)									
Ұзындығы	4.50	4,25	4,05	3,90	3,70	3,50	3,10	2,80	2.50
Ядро (4кг)	11.50	10.30	9.60	8.70	8.20	7.70	7.10		
Диск (1кг)	34.00	32.00	30.00	27.00	23.00	19.00	15.00		
Найза (600)	18.45	17.00	15.00	13.00	11.00	10.00	9.00		
Бессайыс	2300	2200	2000	1900	1800	1700	1600		
7 борье	3000	2700	2500	2200	1900	1600	1300		
10-борье	3700	3400	3100	2500	2000	1600	1200		

Спорттық атақтар, разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
66-қосымша

Интеллектуалдық бұзылуы бар адамдарға арналған жүзу

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Қазақстан Республикасының спорт шебері спорт атағынан төмен емес норма орындау		
1	Ересектер арасындағы Пара Азия ойындары (жазғы, қысқы)	1-3
2	Жасөспірімдер Пара Азия игры (летние, зимние)	1-2
3	Ересектер арасындағы Виртус (Virtus) Дүниежүзілік ойындары	1-6
4	Ересектер арасындағы Виртус (Virtus) спорт түрі бойынша Әлем чемпионаты	1-3
5	Ересектер арасындағы Виртус (Virtus) Дүниежүзілік Азия ойындары	1-2
6	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-5
7	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
8	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1-2
9	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1
10	Ересектер арасындағы Азия-Тынық мұхиты ойындары (Азия-Тынық мұхиты чемпионаты)	1-2

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер спорт атағынан төмен емес норма орындау		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1-2
4	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының Паралимпиада ойындары (жазғы, қысқы)	1-2
5	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы, қысқы)	1

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 14 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
---	--------------	------

1-разрядты спортшы спорт атағынан төмен емес норма орындау		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының Паралимпиада ойындары (жазғы, қысқы)	3
3	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары	2-3
4	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	3
5	Жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-3

1-разрядты спортшы 12 жастан бастап орындалады;

2-разрядты спортшы 12 жастан бастап орындалады;

3-разрядты спортшы 12 жастан бастап орындалады;

1-жасөспірімдік разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;

2-жасөспірімдік разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;

3-жасөспірімдік разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады.

4. Интеллектуалдық бұзылуы бар адамдарға арналған жүзу бойынша нормалар

Ерлер

Класс	Спорттық атақ		Спорттық разряд				Жасөспірімдік спорттық разряд	
	ХДСШ	СШ	СШҮ	1	2	3	1 жө.	2 жө.
50 м еркін стиль								
1	0:26.25	0:30.00	0:33.75	0:39.00	0:46.00	0:52.00	0:58.00	1:04.00
еркін стиль 50 м (бассейн 25 м)								
1	0:25.50	0:29.25	0:33.00	0:39.00	0:46.00	0:52.00	0:58.00	1:04.00
100 м еркін стиль								
1	1:00.00	1:06.00	1:15.00	1:26.00	1:36.00	1:46.00	1:56.00	
еркін стиль 100 м (бассейн 25 м)								
1	0:58.50	1:04.50	1:13.50	1:24.50	1:34.50	1:44.50	1:54.50	
200 м еркін стиль								
1	2:12.50	2:28.50	2:48.00	3:10.00	3:30.00	3:50.00	4:10.00	
еркін стиль 200 м (бассейн 25 м)								
1	2:09.50	2:25.50	2:45.00	3:07.00	3:27.00	3:47.00	4:07.00	
400 м еркін стиль								
1	4:43.00	5:17.00	6:15.00	7:15.00	8:15.00	9:15.00		
еркін стиль 400 м (бассейн 25 м)								
1	4:37.00	5:11.00	6:09.00	7:09.00	8:09.00	9:09.00		

еркін стиль 800 м								
1	9:46.00	10:56.00	12:56.00	14:56.00	16:56.00	18:56.00		
еркін стиль 800 м (бассейн 25 м)								
1	9:32.00	10:44.00	12:44.00	14:44.00	16:44.00	18:44.00		
еркін стиль 1500 м								
1	18:45.00	20:45.00	24:45.00	28:45.00	32:45.00	36:45.00		
еркін стиль 1500 м (бассейн 25 м)								
1	18:22.50	20:22.50	24:22.50	28:22.50	32:22.50	36:22.50		
50 м аркамен								
1	0:31.25	0:34.00	0:38.75	0:45.0	0:51:00	0:57:00	1:03:00	1:09:00
аркамен 50 м (бассейн 25 м)								
1	0:30.50	0:33.25	0:38.00	0:44.25	0:50.25	0:56:25	1:02:25	1:08:25
100 м аркамен								
1	1:07.00	1:15.00	1:24.00	1:36.00	1:46.00	1:56.00	2:06.00	
аркамен 100 м (бассейн 25 м)								
1	1:05.50	1:13.50	1:22.50	1:34.50	1:44.50	1:54.50	2:04.50	
аркамен 200 м								
1	2:24.50	2:44.50	3:06.00	3:33.00	3:53.00	4:13.00	4:33.00	
аркамен 200 м (бассейн 25 м)								
1	2:21.50	2:41.50	3:03.00	3:30.00	3:50.00	4:10.00	4:30.00	
50 м брасс								
брасс 50 м (бассейн 25 м)								
1	0:33.50	0:37.25	0:42.00	0:51.25	0:55.25	1:01.25	1:07.25	1:13.25
100 м брасс								
1	1:15.00	1:23.00	1:35.00	1:48.00	1:58.00	2:08.00	2:18.00	
брасс 100 м (бассейн 25 м)								
1	1:13.50	1:21.50	1:33.50	1:46.50	1:56.50	2:06.50	2:16.50	
брасс 200 м								
1	2:43.50	2:58.50	3:18.00	3:40.00	4:00.00	4:20.00	4:40.00	
брасс 200 м (бассейн 25 м)								
1	2:40.50	2:55.50	3:15.00	3:37.00	3:57.00	4:17.00	4:37.00	
50 м баттерфляй								
1	0:29.25	0:32.50	0:37.75	0:45.00	0:51.00	0:56.00	1:02.00	1:08.00
50 м. баттерфляй (бассейн 25 м)								
1	0:28.50	0:31.75	0:37.00	0:44.25	0:50.25	0:55.25	1:01.25	1:07.25
100 м баттерфляй								
1	1:06.00	1:13.00	1:23.00	1:35.00	1:45.00	1:55.00	2:05.00	1:06.00
баттерфляй 100 м (бассейн 25 м)								
1	1:04.50	1:11.50	1:21.50	1:33.50	1:43.50	1:53.50	2:03.50	
баттерфляй 200 м								
1	2:24.50	2:44.50	3:07.00	3:39.00	3:59.00	4:19.00	4:39.00	
баттерфляй 200 м (бассейн 25 м)								

1	2:21.50	2:41.50	3:04.00	3:36.00	3:56.00	4:16.00	4:36.00	
100 м кешенді								
1	1:07.00	1:17.00	1:26.00	1:40.00	1:53.00	2:03.00	2:13.00	2:23.00
200 м кешенді								
1	2:30.50	2:48.50	3:08.00	3:36.00	3:56.00	4:16.00	4:36.00	
кешенді 200 м. (бассейн 25 м)								
1	2:27.50	2:45.50	3:05.00	3:33.00	3:53.00	4:13.00	4:33.00	
кешенді 400 м								
1	5:57.00	6:45.00	7:45.00	8:45.00	9:45.00	10:45.00		
кешенді 400 м (бассейн 25 м)								
1	5:51.00	6:39.00	7:39.00	8:39.00	9:39.00	10:39.00		

Әйелдер

Класс	Спорттық атақ		Спорттық разряд				Спорттық жасөспірімдік разряд	
	ХДСШ	СШ	СШҮ	1	2	3	1 жө.	2 жө.
50 м еркін стиль								
1	0:30.25	0:33.00	0:36.75	0:42.00	0:49.00	0:56.00	1:02.00	1:06.00
еркін стиль 50 м (бассейн 25 м)								
1	0:29.50	0:32.25	0:36.00	0:42.00	0:49.00	0:56.00	1:02.00	1:06.00
100 м еркін стиль								
1	1:07.50	1:15.00	1:23.00	1:34.00	1:44.00	1:54.00	2:04.00	
еркін стиль 100 м (бассейн 25 м)								
1	1:06.00	1:13.50	1:21.50	1:34.00	1:44.00	1:54.00	2:04.00	
200 м еркін стиль								
1	2:24.50	2:42.50	3:05.00	3:25.00	3:45.00	4:05.00	4:25.00	
еркін стиль 200 м (бассейн 25 м)								
1	2:21.50	2:39.50	3:02.00	3:22.00	3:42.00	4:02.00	4:22.00	
400 м еркін стиль								
1	5:08.00	5:47.00	6:35.00	7:35.00	8:35.00	9:35.00	10:35.00	
еркін стиль 400 м (бассейн 25 м)								
1	5:02.00	5:41.00	6:29.00	7:29.00	8:29.00	9:29.00	10:29.00	
еркін стиль 800 м								
1	11:49.00	13:41.00	15:41.00	17:41.00	19:41.00	21:41.00		
еркін стиль 800 м (бассейн 25 м)								
1	11:37.00	13:29.00	15:29.00	17:29.00	19:29.00	21:29.00		
еркін стиль 1500 м								
1	22:50.00	28:00.00	32:00.00	36:00.00	40:00.00	44:00.00		
еркін стиль 1500 м (бассейн 25 м)								
1	22:27.50	27:37.50	31:37.50	35:37.50	39:37.50	43:37.50		
50 м арқамен								
1	0:34.25	0:39.00	0:44.75	0:53.00	0:59.00	1:05.00	1:11.00	1:17.00

арқамен 50 м (бассейн 25 м)								
1	0:33.50	0:38.25	0:44.00	0:52.25	0:58.25	1:04.25	1:10.25	1:16.25
100 м арқамен								
1	1:15.00	1:25.00	1:36.00	1:50.00	2:00.00	2:10.00	2:20.00	
арқамен 100 м (бассейн 25 м)								
1	1:13.50	1:23.50	1:34.50	1:48.50	1:58.50	2:08.50	2:18.50	
арқамен 200 м								
1	2:40.50	3:00.50	3:28.00	4:00.00	4:20.00	4:40.00	5:00.00	
арқамен 200 м (бассейн 25 м)								
1	2:37.50	2:57.50	3:25.00	3:57.00	4:17.00	4:37.00	4:57.00	
50 м брасс								
1	0:39.25	0:43.00	0:49.75	0:58.00	1:04.00	1:10.00	1:16.00	1:22.00
брасс 50 м (бассейн 25 м)								
1	0:38.50	0:42.25	0:49.00	0:57.25	1:03.25	1:09.25	1:15.25	1:21.25
100 м брасс								
1	1:24.00	1:32.00	1:41.00	2:00.00	2:10.00	2:20.00	2:30.00	
брасс 100 м (бассейн 25 м)								
1	1:23.50	1:30.50	1:39.50	1:58.50	2:08.50	2:18.50	2:28.50	
брасс 200 м								
1	3:00.50	3:20.50	3:43.00	4:10.00	4:30.00	4:50.00	5:10.00	
брасс 200 м (бассейн 25 м)								
1	2:57.50	3:17.50	3:39.00	4:07.00	4:27.00	4:47.00	5:07.00	
50 м баттерфляй								
1	0:33.25	0:37.50	0:43.00	0:51.00	0:56.00	1:02.00	1:08.00	1:14.00
50 м баттерфляй (бассейн 25 м)								
1	0:32.50	0:36.75	0:42.25	0:50.25	0:55.25	1:01.25	1:07.25	1:13.25
100 м баттерфляй								
1	1:13.00	1:23.00	1:33.00	1:47.00	1:57.00	2:07.00	2:13.00	
баттерфляй 100 м (бассейн 25 м)								
1	1:11.50	1:21.50	1:31.50	1:45.50	1:55.50	2:05.50	2:11.50	
баттерфляй 200 м								
1	2:38.50	2:58.50	3:23.00	3:55.00	4:15.00	4:35.00	4:55.00	
баттерфляй 200 м (бассейн 25 м)								
1	2:35.50	2:55.50	3:20.00	3:52.00	4:12.00	4:32.00	4:52.00	
100 м кешенді								
1	1:14.00	1:24.00	1:33.00	1:53.00	2:00.00	2:10.00	2:20.00	2:30.00
200 м кешенді								
1	2:43.50	3:03.50	3:26.00	3:51.00	4:11.00	4:31.00	4:51.00	
кешенді 200 м (бассейн 25 м)								
1	2:40.50	3:00.50	3:23.00	3:48.00	4:08.00	4:28.00	4:48.00	
кешенді 400 м								
1	6:36.00	7:19.00	8:19.00	9:19.00	10:19.00	11:19.00	12:19.00	

кешенді 400 м (бассейн 25 м)

1	6:30.00	7:13.00	8:13.00	9:13.00	10:13.00	11:13.00	12:13.00	
---	---------	---------	---------	---------	----------	----------	----------	--

Спорттық атақтар, разрядтар
және біліктілік санаттарын беру
нормалары мен талаптарына
67-қосымша

Интеллектуалдық бұзылуы бар адамдарға арналған теннис

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Жеке немесе жұптық разрядта		
1	Ересектер арасындағы Азия-Тынық мұхиты ойындары (Азия-Тынық мұхиты чемпионаты)	1-3
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3
3	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-5
4	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
5	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1
6	Ересектер арасындағы Виртус (Virtus) Дүниежүзілік ойындары	1-6
7	Ересектер арасындағы Виртус (Virtus) спорт түрі бойынша Әлем чемпионаты	1-3
8	Ересектер арасындағы Виртус (Virtus) Дүниежүзілік Азия ойындары	1-3

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Жеке немесе жұптық разрядта		
1	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1-2
4	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1

3. Спорттық атақтарды беруге қойылатын талаптар

--	--	--	--	--	--	--	--	--

№	Спорт жарысы	Орын	
Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		Жеке разрядта	Жұптық разрядта және командалық жарыстарда
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-6	2-4
2	Жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1	1-3
3	Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	4-12	4-6
4	Ересектер арасындағы облыстардың, қалалардың және Қазақстан Республикасы астанасының чемпионаттары	1	
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірінғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	1-3	
6	Кез келген ауқымдағы жарыс	жыл бойы СШҮ немесе СШ спорттық атағы бар спортшыларды 10 рет жеңу	
7	Кез келген ауқымдағы жарыс	жыл бойы СШҮ немесе СШ спорттық атағы бар спортшыларды 6 рет немесе 1-разрядты спортшыларды 6 рет жеңу	
1-разрядты спортшы			
8	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1-3	
9	Кез келген ауқымдағы жарыс	жыл бойы 1-разрядты спортшыларды 10 рет жеңу	
10	Кез келген ауқымдағы жарыс	жыл бойы 1-разрядты спортшыларды 6 рет жеңу немесе 2-разрядты спортшыларды 6 рет жеңу	
2-разрядты спортшы			
	3 разрядтан төмен емес спортшылардың қатысуымен дөңгелек		

11	жүйе бойынша өтетін кез келген ауқымдағы жарыстар	1
12	Кез келген ауқымдағы жарыс	жыл бойы 2-разрядты спортшыларды 10 рет жеңу
13	Кез келген ауқымдағы жарыс	жыл бойы 2 разрядты 6 спортшыларды 12 рет жеңу немесе 2-разрядты спортшыларды 6 рет жеңу
3-разрядты спортшы		
14	1 жасөспірімдер разрядты 10 споршылардың қатысуымен дөңгелек жүйе бойынша өтетін кез келген ауқымдағы жарыстар	1
15	Кез келген ауқымдағы жарыс	жыл бойы 3-разрядты спортшыларды 10 рет жеңу
16	Кез келген ауқымдағы жарыс	жыл бойы 3 разрядты 6 спортшыларды 12 рет жеңу немесе 1-жасөспірімдік разрядты спортшыларды 6 рет жеңу
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
17	2 жасөспірімдер разрядты 10 споршылардың қатысуымен дөңгелек жүйе бойынша өтетін кез келген ауқымдағы жарыстар	1
18	Кез келген ауқымдағы жарыс	жыл бойы 1-жасөспірімдік разрядты спортшыларды 10 рет жеңу
19	Кез келген ауқымдағы жарыс	жыл бойы 1 жасөспірімдер разрядты 6 спортшыларды 12 рет жеңу немесе 2-жасөспірімдік разрядты спортшыларды 6 рет жеңу
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
20	3 жасөспірімдер разрядты 10 споршылардың қатысуымен дөңгелек жүйе бойынша өтетін кез келген ауқымдағы жарыстар	1
21	Кез келген ауқымдағы жарыс	жыл бойы 2-жасөспірімдік разрядты спортшыларды 6 рет жеңу
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
22	Кез келген ауқымдағы жарыс	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу

Спорттық атақтар, разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
68-қосымша

Интеллектуалдық бұзылуы бар адамдарға арналған үстел теннис

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Жеке немесе жұптық разрядта		
1	Ересектер арасындағы Азия-Тынық мұхиты ойындары	1-2
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3
3	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-5
4	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
5	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1
6	Ересектер арасындағы Виртус (Virtus) Дүниежүзілік ойындары	1-6
7	Ересектер арасындағы Виртус (Virtus) спорт түрі бойынша Әлем чемпионаты	1-3
8	Ересектер арасындағы Виртус (Virtus) Дүниежүзілік Азия ойындары	1-3

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Жеке немесе жұптық разрядта		
1	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
4	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1-2
5	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын	
Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		Жеке разрядта	Жұптық разрядта және командалық жарыстарда
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-6	2-4

2	Жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1	1-3
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	4-12	4-6
4	Ересектер арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1	
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	1-3	
6	Кез келген ауқымдағы жарыс	жыл бойы СШҮ немесе СШ 10 рет жеңу одержать в течении года 10 побед над КМС или МС	
7	Кез келген ауқымдағы жарыс	жыл бойы СШҮ немесе СШ 6 рет жеңу немесе 1-разрядты спортшыларды 6 рет жеңу	
1-разрядты спортшы			
8	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың	1-3	
9	Кез келген ауқымдағы жарыс	жыл бойы 1-разрядты спортшыларды 10 рет жеңу	
10	Кез келген ауқымдағы жарыс	жыл бойы 1 разрядты спортшыларды 6 рет жеңу және 2-разрядты спортшыларды 6 рет жеңу	
2-разрядты спортшы			
11	3 разрядтан төмен емес 10 спортшы қатысатын дөңгелек жүйе бойынша өтетін кез келген ауқымдағы жарыстар	1	
12	Кез келген ауқымдағы жарыс	жыл бойы 2-разрядты спортшыларды 10 рет жеңу	
13	Кез келген ауқымдағы жарыс	жыл бойы 1 разрядты 6 спортшыны 12 рет жеңу және 2-разрядты спортшыны 6 рет жеңу	
3-разрядты спортшы			

14	1 жасөспірімдер разрядты 10 спортшы қатысатын дөңгелек жүйе бойынша өтетін кез келген ауқымдағы жарыстар	1
15	Кез келген ауқымдағы жарыс	жыл бойы 3-разрядты спортшыларды 10 рет жеңу
16	Кез келген ауқымдағы жарыс	жыл бойы 3 разрядты 6 спортшыны 12 рет жеңу және 1-жасөспірімдік разрядты спортшыны 6 рет жеңу
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
17	2 жасөспірімдер разрядты 10 спортшы қатысатын дөңгелек жүйе бойынша өтетін кез келген ауқымдағы жарыстар	1
18	Кез келген ауқымдағы жарыс	жыл бойы 1-жасөспірімдік разрядты спортшыларды 10 рет жеңу
19	Кез келген ауқымдағы жарыс	жыл бойы 1 жасөспірімдер разрядты 6 спортшыны 12 рет жеңу және 2-жасөспірімдік разрядты спортшыны 6 рет жеңу
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
20	3 жасөспірімдер разрядты 10 спортшы қатысатын дөңгелек жүйе бойынша өтетін кез келген ауқымдағы жарыстар	1
21	Кез келген ауқымдағы жарыс	жыл бойы 2-жасөспірімдік разрядты спортшыларды 6 рет жеңу
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
22	Кез келген ауқымдағы жарыс	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу

Спорттық атақтар, разрядтар
және біліктілік санаттарын беру
нормалары мен талаптарына
69-қосымша

Мұздағы пара хоккей

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	ер, әйел	3-5
2	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	ер, әйел	1-2

3	Ересектер арасындағы Пара Азия ойындары (жазғы, қысқы)	ер, әйел	1-3
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	ер, әйел	1 немесе екі рет 2-3 орын алу

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар.

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	ер, әйел	2-3
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	1-3
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	ер, әйел	1-2
4	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	1

3. Спорттық атақтарды беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Жынысы, жасы	Орын						
			СШҮ	Спорттық разряд			Жасөспірімдік спорттық разряд		
				1	2	3	1	2	3
1	Қазақстан Республикасының кубогі	ер, әйел	3 немесе екі рет 1-3 орын алу	-	-	-	-	-	-
2	Ересектер арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	ер, әйел	1	2-3	-	-	-	-	-

Спорттық атақтар, разрядтар және біліктілік санаттарын беру

Пара би спорты

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің қатысуымен		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-5
2	Мүгедектігі бар ересек спортшылар арасындағы Дүниежүзілік ойындары	2-3
3	Ересектер арасындағы Азия және Тынық мұхиты өңірлерінің чемпионаты	1
4	Ересектер арасындағы Пара Азия ойындары (жазғы, қысқы)	1-2
5	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің қатысуымен		
1	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	2-3
2	Юниорлар арасындағы Әлем кубогі	1-3
3	Ересектер арасындағы Азия және Тынық мұхиты өңірлерінің чемпионаты	2-3
4	Юниорлар арасындағы Азия және Тынық мұхиты өңірлерінің чемпионаты	1-3
5	Ересектер және жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1

2. Спорттық атақтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер және жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3

2	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың астанасының чемпионаттары	1
3	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес юниорлар, жастар және ересектер арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1-3
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
6	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	4-5
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
8	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және Қазақстан Республикасы астанасының чемпионаттары	6-7
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
10	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Пара велоспорт

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Спорт салалары: тандем В (тас жол, трек) С – тқаз			
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	ер, әйел	3-5
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	ер, әйел	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
3	Ересектер арасындағы Пара Азия ойындары (жазғы, қысқы)	ер, әйел	1-3
4	Ересектер арасындағы Гран-при кезеңдері	ер, әйел	1
5	Ересектер арасындағы Финалдық Гран-при	ер, әйел	1-2

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Спорт салалары: тандем В (тас жолы, трек) С – тқаз			
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	1-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	1
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	ер, әйел	1
4	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының Паралимпиада ойындары (жазғы, қысқы)	ер, әйел	1-2
5	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	ер, әйел	1-3

6	МТ категориялары	ер, әйел	1
---	------------------	----------	---

3. Спорттық атақтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер 16 жастан бастап орындалады;

1-разрядты спортшы выполняется 16 жастан бастап орындалады;

2-разрядты спортшы выполняется 16 жастан бастап орындалады;

3-разрядты спортшы выполняется 16 жастан бастап орындалады.

Спорт салалары: Тандем В (тас жол, трек) Т - тқаз						
№	Спорт жарысы	Жынысы, жасы	Орын			
			Спорттық разряд			
			СШҮ	1	2	3
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	4-5	6-7	8-9	қатысу
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	2-3	4-5	6-7	қатысу
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	ер, әйел	2-3	4-5	6-7	қатысу
4	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	ер, әйел	1-3	4-5	6-7	қатысу
5	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының Паралимпиада ойындары (жазғы, қысқы)	ер, әйел	3	4-5	6-7	қатысу
6	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	ер, әйел	4-5	6-7	8-9	қатысу

7	М Т категориялары G-1, G-2, G-4	ер, әйел	2-3	4-5	6-7	қатысу
8	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың	ер, әйел	1	2	3	4-5

Спорттық атақтар, разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
72-қосымша

Пара дзюдо

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 20 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	ер, әйел	3-5
2	Ересектер арасындағы Гран-При	ер, әйел	1-2
3	Ересектер арасындағы Пара Азия ойындары (жазғы, қысқы)	ер, әйел	1-3
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	ер, әйел	1 немесе екі рет 2-3 орын алу

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	1
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	ер, әйел	1
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	ер, әйел	2-3
5	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	ер, әйел	1-2

3. Спорттық атақтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер және 1-разрядты спортшы 15 жастан бастап орындалады

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	3
2	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және Қазақстан Республикасы астанасының чемпионаттары	1
3	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес юниорлар, жастар және ересектер арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1-3
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
6	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	4-5
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
8	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	6-7
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9

1-жасөспірімдік разрядты спортшы	
10	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету
2-жасөспірімдік разрядты спортшы	
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету
3-жасөспірімдік разрядты спортшы	
12	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу

Спорттық атақтар, разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
73-қосымша

Пара қол күресі

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
2	Ересектер және 23 жасқа дейінгі жастар арасындағы Пара Азия ойындары (жазғы, қысқы)	1-2
3	Ересектер және 23 жасқа дейінгі жастар арасындағы Азия чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер және 23 жасқа дейінгі жастар арасындағы Азия чемпионаты	2-3
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (1 коссайыста)	1
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (әр қолмен)	1
4	23 жасқа дейінгі жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1

3. Требования для присвоения спортивных разряда "кандидат в мастера спорта Республики Казахстан"

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын

1	23 жасқа дейінгі жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1
3	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес юниорлар, жастар және ересектер арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1-3
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
6	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	4-5
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
8	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	6-7
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
10	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, разрядтар

Пара пауэрлифтинг

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

14 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің қатысуымен (әр спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Паралимпиада ойындары (жазғы, қысқы)	4-6
2	Ересектер арасындағы Пара Азия ойындары (жазғы, қысқы)	1-3
3	Мүгедекітігі бар ересек спортшылар арасындағы Дүниежүзілік ойындары	1-3
4	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-4
5	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты (командалық жарыста), Микс Тим (Mixed Team Event)	1-3
6	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1, СШ спорт атағынан төмен емес норма орындаған жағдайда
7	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты (командалық жарыста), Микс Тим (Mixed Team Event)	1
8	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1 немесе екі рет 2 орын алу
9	Азия чемпионаты (командалық жарыста), Микс Тим (Mixed Team Event)	1
Допинг бақылаудан өткен жағдайда мәртебесі Қазақстан Республикасының чемпионатынан төмен емес жарыстарда бекітілген нормаларды орындау		

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

12 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
СШҮ спорт атағынан төмен емес норманы орындаған жағдайда		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1

3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының Паралимпиада ойындары (жазғы, қысқы)	1
---	---	---

3. Спорттық атақтарды беруге қойылатын талаптар 12 жастан бастап орындалады

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	2-3
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының Паралимпиада ойындары	2-3

Спорттық атақтарды алу үшін қалалық жарыстардан төмен емес жарыстарда бекітілген нормаларды орындау

4. Спорттық атақтар мен разрядтарды беруге арналған нормалар Ерлер

Салмақ санаттары (кг)	Спорттық атақ		Спорттық разряд				Жасөспірімдік спорттық разряд		
	ХДСШ	СШ	СШҮ	1	2	3	1 жө.	2 жө.	3 жө.
49	107	92	79	72	62	52	42	32	Б і р күнтізбелік жыл ішінде 2 республикалық деңгейдегі жарысқа қатысқан жағдайда
54	112	97	85	77	67	57	47	37	
59	117	102	91	82	72	62	52	42	
65	128	112	98	88	77	67	57	47	
72	135	122	107	94	82	75	64	57	
80	143	132	117	104	92	82	72	67	
88	152	140	127	114	100	90	80	74	
97	163	149	137	125	109	99	89	81	
107	177	157	147	135	119	109	99	89	
+107	183	166	154	132	126	116	106	96	

Женщины

Салмақ санаттары (кг)	Спорттық атақ		Спорттық разряд				Жасөспірімдік спорттық разряд		
	ХДСШ	СШ	СШҮ	1	2	3	1 жө.	2 жө.	3 жө.
41	52	47	42	37	32	27	24	22	Б і р күнтізбелік жыл ішінде 2 республикалық деңгейдегі
45	56	51	46	41	36	31	26	23	
50	61	56	50	45	40	35	30	25	
55	66	60	54	49	44	39	34	29	
61	72	66	60	55	48	44	39	34	
67	77	70	64	59	52	48	43	38	
73	80	73	67	62	55	51	46	41	
79	83	76	70	65	58	54	49	44	

86	86	79	72	68	61	57	52	47	жарысқа қатысқан жағдайда
+86	89	82	76	71	64	60	54	49	

Ерлер (сомасы) (Total)

Салмақ санаттары (кг)	Спорттық атақ			Спорттық разряд			Жасөспірімдік спорттық разряд		
	ХДСШ	СШ	СШҮ	1	2	3	1 жө.	2 жө.	3 жө.
49	305	264	231	210	180	150	120	90	Б і р күнтізбел ік жыл ішінде 2 республикалық деңгейде г і жарысқа қатысқан жағдайда
54	320	278	249	225	195	165	135	105	
59	335	293	267	240	210	180	150	120	
65	368	322	288	258	225	195	165	135	
72	389	352	315	276	240	219	186	165	
80	413	381	345	306	270	240	210	195	
88	440	405	375	336	294	264	234	216	
97	473	431	405	369	321	291	261	237	
107	515	455	435	399	351	321	291	261	
+107	533	481	456	390	372	342	312	282	

Әйелдер (сумма) (Total)

Салмақ санаттары (кг)	Спорттық атақ			Спорттық разряд			Жасөспірімдер спорттық разряд		
	ХДСШ	СШ	СШҮ	1	2	3	1 жө.	2 жө.	3 жө.
41	140	131	120	105	90	75	66	63	Б і р күнтізбел ік жыл ішінде 2 республикалық деңгейде г і жарысқа қатысқан жағдайда
45	152	143	132	117	102	87	72	64	
50	167	157	144	129	114	99	84	66	
55	182	168	156	141	126	111	96	81	
61	200	186	174	159	138	126	111	96	
67	215	197	186	171	150	138	123	108	
73	224	206	195	180	159	147	132	117	
79	233	214	204	189	168	156	141	126	
86	242	222	210	198	177	165	150	135	
+86	251	231	222	207	186	174	156	141	

5. IBSA спортшылары арасында (көру мүшесі бұзылған)

5.1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 14 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Допинг бақылаудан өткен жағдайда мәртебесі Қазақстан Республикасының чемпионатынан төмен емес жарыстарда бекітілген нормаларды орындау прохождение допинг контроля		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-4
2	IBSA Дүниежүзілік ойындары	1-3
3	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1

5.2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

12 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Бекітілген нормаларды орындаған жағдайда		
1	Қазақстан Республикасының чемпионаты	1

5.3. Спорттық атақтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер 12 жастан бастап орындалады;

1-разрядты спортшы 12 жастан бастап орындалады;

2-разрядты спортшы 12 жастан бастап орындалады;

3-разрядты спортшы 12 жастан бастап орындалады;

1-жасөспірімдік разрядты спортшы 12 жастан бастап орындалады;

2-жасөспірімдік разрядты спортшы 12 жастан бастап орындалады;

3-жасөспірімдік разрядты спортшы 12 жастан бастап орындалады.

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
Бекітілген нормаларды облыстық дейгейден төмен емес жарыстарда орындаған жағдайда		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3

5.4. Спорттық атақтар мен разрядтарды беруге арналған нормалар

Ерлер (үшсайыс)

Салмақ санаттары (кг)	Спорттық атақ			Спорттық разряд			Жасөспірімдік спорттық разряд		
	ХДСШ	СШ	СШҮ	1	2	3	1	2	3
48 (B1, B2, B3)	-	-	-	255	235	210	195	175	Б і р күнтізбел ік жыл ішінде 2 республикалық жарысқа қатысқан жағдайда орындалады
52 (B1, B2, B3)	450	375	310	280	255	230	210	195	
56 (B1, B2, B3)	490	405	335	305	285	245	220	200	
60 (B1, B2, B3)	535	445	370	340	305	275	245	220	
67,5 (B1, B2, B3)	600	480	400	360	330	300	265	245	
75 (B1, B2, B3)	650	505	425	385	355	325	290	265	
82,5 (B1, B2, B3)	695	540	475	435	385	345	305	280	
90 (B1, B2, B3)	720	550	500	460	405	370	330	305	
100 (B1, B2, B3)	750	595	530	485	450	385	345	320	

110 (B1, B2, B3)	770	635	560	515	485	405	360	330
125 (B1, B2, B3)	785	660	595	535	505	430	380	350
+125 (B1, B2, B3)	810	710	615	555	520	460	400	365

Әйелдер (үшсайыс)

Салмақ санаттары (кг)	Спорттық атақ			Спорттық разряд			Жасөспірімдік спорттық разряд		
	ХДСШ	СШ	СШҮ	1	2	3	1	2	3
44 (B1, B2, B3)	245	215	180	160	140	120	110	95	Б і р күнтізбелік жыл ішінде 2 республикалық жарысқа қатысқан жағдайда орындалады
48 (B1, B2, B3)	270	230	185	170	155	135	120	110	
52 (B1, B2, B3)	290	255	200	180	165	145	135	120	
56 (B1, B2, B3)	320	275	215	195	185	160	145	135	
60 (B1, B2, B3)	335	295	240	220	195	175	160	145	
67,5 (B1, B2, B3)	360	315	260	235	215	195	175	160	
75 (B1, B2, B3)	385	335	275	245	225	205	190	170	
82,5 (B1, B2, B3)	410	350	300	280	245	225	200	185	
90 (B1, B2, B3)	420	370	320	295	265	240	215	200	
+90 (B1, B2, B3)	435	385	340	315	290	250	225	210	

Спорттық атақтар, разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
75-қосымша

Пара садақ ату

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Спорт салалары: Recurve Open, Compound Open, W1			
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	ер, әйел	3-5
2	Ересектер арасындағы Пара Азия ойындары (жазғы, қысқы)	ер, әйел	1-3

Біл ікті лік айн ал ым ы)	30 (24 ер) x 3 = 72	(№1, 2,3)	1300	1250	1170	1140	1120	1100	1000	900		
	70+ 60+ 50+ 30 (24 әйе x 3 л) = 72	12 x 6 = 72	(№ 1) (№ 2,3)	1300	1250	1170	1140	1120	1100	1000	900	800
Ол им пиа дал ық білі кті лік айн ал ым ы	50+ 50	24 x 3 = 72	(№ 2)	665	650	620	610	590	570	510	500	490

Барлық жас санаттары үшін, VI (көру қабілетінің бұзылуы)

М-4	18	10 x 3= 30	(№ 5 до 1)	-	265	245	225	205	185	165	160	
	18	20 x 3= 60		550	530	520	470	440	400	360	320	310
М-3	25	10 x 3= 30	(№ 4)	-	265	245	225	205	185	165	160	
	25	20 x 3= 60		550	530	520	470	440	400	360	320	310
Ол им пиа дал ық білі кті лік айн ал ым ы	50+ 50	24 x 3 = 72	(№ 2)	620	570	530	520	500	480	470	460	450

Барлық жас санаттары үшін

М-4	18	10 x 3= 30	(№ 4 до 1)	---	---	---	190	170	140	120	100	90
	18	20 x 3= 60		520	480	420	360	300	260	220	180	190

М-3	25	10 x 3=30	(№ 4)	---	---	---	190	170	140	120	100	90
	25	20 x 3=60		520	480	420	360	300	260	220	180	190
Біліктілік айналым VI	30	12 x 3=36 12 x 3=36 12 x 3=36 12 x 3=36	№4 №2 №2 №1 (60,80,80, 122 см)	1000	950	900	800	750	700	650	600	550
Олимпиадалық біліктілік айналым	30+30	24 x 3=72	(№ 2)	510	470	410	360	300	260	220	180	190

Спорттық атақтар, разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
76-қосымша

Пара үстел теннисі

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3-4
2	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы, қысқы)	1-3
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2 жеке немесе кез келген жұптық санатта
4	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1-2
5	Жасөспірімдер Азия чемпионаты немесе Жасөспірімдер Пара Азия ойындары (жазғы, қысқы)	1-2 жеке немесе кез келген жұптық санатта
6	IWAS Дүниежүзілік ойындары, Дүниежүзілік Универсиада	1-2 жеке немесе кез келген жұптық санатта

7	Халықаралық рейтинг бойынша әлемнің үздік пара теннисшілер рейтингісі	Рейтингте кемінде 40 адам болған жағдайда үздік 30 (ерлер) қатарына кіру Рейтингте кемінде 30 адам болған жағдайда үздік 20 (әйелдер) қатарына кіру
---	---	--

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы) немесе Қазақстан Республикасының кубогі	1-3 жеке немесе 1-2 кез келген жұптық санатта
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары	1 жеке немесе кез келген жұптық санатта
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының Спартакиадасы (жазғы, қысқы) немесе Қазақстан Республикасының кубогі немесе Қазақстан Республикасының ашық командалық чемпионаты (Суперлига)	Командалық разрядта 1, жарыс аяқталған кезде республикалық рейтинг нәтижелеріне сай болған жағдайда (командалық матчтардың 50%-нан кем емес жарыстарына қатысу және 50 бірлік)
4	Республикалық рейтингтің көрсеткіштері	Ресми жарыс аяқталған кезде 55 бірлік

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы) немесе Қазақстан Республикасының кубогі немесе Қазақстан Республикасының ашық командалық чемпионаты (Суперлига)	командалық санатта 2-6, жеке санатта 4-6 немесе жұптық санатта 3-6
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы, қысқы)	командалық санатта 2-4, жеке санатта 2-3 немесе жұптық санатта 2-4

3	Жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (үлкен жас)	командалық санатта 1-3
4	Қазақстан Республикасы мектеп оқушыларының арасындағы гимназида (жазғы, қысқы) (спартакиада)	командалық санатта 1-3
5	Республикалық рейтингтің көрсеткіштері	Ресми жарыс аяқталған кезде 40 бірлік
6	Бір жыл ішінде СШҰ немесе СШ атақтары бар спортшыларды 10 рет жеңу	
7	Бір жыл ішінде СШҰ немесе СШ атағы атағы бар спортшыны 6 рет жеңу немесе 1-разрядты спортшыны 6 рет жеңу	

4. Спорттық атақтарды беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	1-разрядты спортшы	бір жыл ішінде 1-разрядты спортшыларды 10 рет жеңу немесе бір жыл ішінде 1-разрядты спортшыларды 6 рет жеңу және 2-разрядты спортшыларды 6 рет жеңу
2	2-разрядты спортшы	бір жыл ішінде 2-разрядты спортшыларды 10 рет жеңу немесе бір жыл ішінде 2-разрядты спортшыларды 6 рет жеңу және 3-разрядты спортшыларды 6 рет жеңу
3	3-разрядты спортшы	бір жыл ішінде 3-разрядты спортшыларды 10 рет жеңу немесе бір жыл ішінде 3-разрядты спортшыларды 6 рет жеңу және 1-жасөспірімдік разрядты спортшыларды 6 рет жеңу
4	1-жасөспірімдік разрядты спортшы	бір жыл ішінде 1 жасөспірімдер разрядты спортшыларды 10 рет жеңу немесе бір жыл ішінде 1-жасөспірімдік разрядты спортшыларды 6 рет жеңу және 2-жасөспірімдік разрядты спортшыларды 6 рет жеңу
5	2-жасөспірімдік разрядты спортшы	бір жыл ішінде мектеп дәрежесінен төмен емес турнирлерде кез келген спорттық санаттағы спортшыларды 15 рет жеңу немесе кемінде 10 қатысушы қатысқан турнирде 1 орын алу
6	3-жасөспірімдік разрядты спортшы	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу

Паракаратә

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Мүгедектігі бар ересек спортшылар арасындағы Дүниежүзілік ойындары	1-3
2	Ересектер арасындағы WKF Әлем чемпионаты	3-5
3	Ересектер арасындағы инклюзивті Әлем чемпионаты	1
4	Ересектер арасындағы WKF Азия чемпионаты	1
5	Жастар арасындағы WKF Әлем чемпионаты	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Ересектер және жастар арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	2-3
3	Ересектер арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1
	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық	

4	іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес юниорлар, жастар және ересектер арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
5	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1-3
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
7	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	4-5
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
9	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және Қазақстан Республикасы астанасының чемпионаттары	6-7
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына

78-қосымша

Паралимпиадалық мәнерлеп жүру

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Спорт салалары: жеке, командалық, жұптық			
Халықаралық жарыстарда кемінде 8 елдің қатысуымен			
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	ер, әйел	3-5
2	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	ер, әйел	1-2
3	Халықаралық челленджерлер	ер, әйел	1
4	Азия чемпионаты	ер, әйел	1 немесе екі рет 2-3 орын алу

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Спорт салалары: жеке, командалық, жұптық			
кемінде 8 облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен			
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	1-2
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	ер, әйел	1-2
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	ер, әйел	1
4	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	екі рет 1 орын алу

3. Спорттық атақтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1
	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа,	

3	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес юниорлар, жастар және ересектер арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1-3
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
6	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	4-5
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
8	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	6-7
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
10	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына

79-қосымша

Соқырлар үшін үстел теннис (шоудаун)

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 18 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кеміде 6 елдің қатысуымен		
1	Ересектер арасындағы IBSA Әлем чемпионаты	3-5
2	Ересектер арасындағы Әлем, Евразия, ТМД кубогі	1-3
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
4	Ересектер арасындағы Азия кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 6 команданың қатысуымен		
1	Ересектер арасындағы Әлем, Азия кубогі, Әлем кубогі	2-6
2	Ересектер арасындағы Әлем, Евразия, ТМД кубогі	2-3
Кемінде 6 команданың және 20 қатысушының қатысуымен		
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	екі рет 1 орын алу
4	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	үш рет 1 орын алу
5	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	үш рет 1 орын алу

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық разрядын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 3 команданың және 12 қатысушының қатысуымен		
1	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары және кубоктері	үш рет 1 орын алу
2	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер және жастар арасындағы республикалық, өңірлік жарыстар	үш рет 1 орын алу

4. 1/2/3 спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар 12 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын		
		спорттық разряд		
		1	2	3

Кемінде 3 команданың қатысуымен				
1	Барлық жас топтары арасындағы Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес республикалық, өңірлік, облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-2	3-4	5-6

5. 1/2/3 жасөспірімдік спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын		
		1	2	3
Кемінде 3 команданың қатысуымен				
1	Кез келген ауқымдағы жарыстарда	жыл бойы 6 рет жеңіске жету	жыл бойы 4 рет жеңіске жету	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
80-қосымша

Есту қабілеті бұзылған спортшылар үшін дзюдо

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
1Ұ	Ересектер арасындағы Сурдлимпиадалық ойындар (жазғы, қысқы)	4-6
2	Ересектер арасындағы Азия-Тынық мұхиты ойындары (Азия-Тынық мұхиты чемпионаты)	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
3	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3
4	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 12 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер разряды болған жағдайда орындалады		

1	Азия-Тынық мұхиты ойындары (Азия-Тынық мұхиты чемпионаты)	2-3
2	Жастар арасындағы Азия-Тынық мұхиты ойындары (Азия-Тынық мұхиты чемпионаты)	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының Чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1-2
4	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер 16 жастан бастап орындалады;

1-разрядты спортшы 14 жастан бастап орындалады;

2-разрядты спортшы 14 жастан бастап орындалады;

3-разрядты спортшы 12 жастан бастап орындалады.

Қазақстан Республикасы спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының Чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	3
3	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1
4	Осы қосымшаның 2 және 3-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес юниорлар, жастар және ересектер жас топтары арасындағы халықаралық , республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
5	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1-3
	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай	

6	күнгізбесіне сәйкес арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
7	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	4-5
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнгізбесіне сәйкес арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
9	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және Қазақстан Республикасы астанасының чемпионаттары	6-7
10	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтарды, разрядтарды және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
81-қосымша

Есту қабілеті зақымданған спортшылар арасындағы футбол

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Сурдлимпиалық ойындар (жазғы)	4-6
2	U18-U23 арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3
4	Азия-Тынық мұхиты чемпионаты U18-U23	1 немесе екі рет 2-3 орын алу

5	Ересектер арасындағы Азия-Тынық мұхиты чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
6	Ересектер арасындағы Азия-Тынық мұхиты ойындары	1-2

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер разряды болған жағдайда орындалады		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
2	21 жасқа дейінгі Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1 немесе 3 жыл ішінде екі рет 2-3 орын алу
3	18 жасқа дейінгі Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	екі рет 1
4	Ересектер және U18-U23 арасындағы Азия-Тынық мұхиты чемпионаты	2-3
5	Ересектер арасындағы Азия-Тынық мұхиты чемпионаты	3

3. Спорттық атақтар мен разрядтарды беруге қойылатын талаптар Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер 14 жастан бастап орындалады;
1-разрядты спортшы 14 жастан бастап орындалады;
2-разрядты спортшы 14 жастан бастап орындалады;
3-разрядты спортшы 14 жастан бастап орындалады;
1-жасөспірімдік разрядты спортшы 12 жастан бастап орындалады;
2-жасөспірімдік разрядты спортшы 12 жастан бастап орындалады;
3-жасөспірімдік разрядты спортшы 12 жастан бастап орындалады.

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	21 жасқа дейінгі Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының Спартакиадасы (жазғы, қысқы)	2-3
3	18 жасқа дейінгі Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-3

	немесе Қазақстан Республикасының Спартакиадасы (жазғы, қысқы)	
1-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	4-6
5	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1
2-разрядты спортшы		
6	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	2-3
3-разрядты спортшы		
7	Барлық жас топтары арасындағы аудандық (қалалық) деңгейдегі жарыстар	бір жыл ішінде кемінде 10 кездесу өткізген және кемінде 5 рет жеңіске жеткен жағдайда ойыншыларының жартысынан көбі кез-келген біліктілігі бар команда құрамында ойнауы
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
8	Құрамында ойыншылардың жартысынан астамында 2-жасөспірімдік разрядты спортшы 5 команданың қатысуымен айналым жүйесі бойынша жарыс	1 орын алған команда құрамында ойнау
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
9	Құрамында ойыншылардың жартысынан астамында 3-жасөспірімдік разрядты спортшы 5 команданың қатысуымен айналым жүйесі бойынша жарыс	1 орын алған команда құрамында ойнау
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
10	5 команданың қатысуымен айналымды жүйесі бойынша жарыс	1 орын алған команда құрамында ойнау

Спорттық атақтарды, разрядтарды және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
82-қосымша

Есту қабілеті зақымданған спортшылар арасындағы футбол

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
---	--------------	------

1	Ересектер арасындағы Сурдлимпийлік ойындар (жазғы)	4-6
2	U18-U23 арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3
4	Ересектер арасындағы Азия - Тынық мұхиты чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
5	U18-U23 арасындағы Азия - Тынық мұхиты чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
6	Ересектер арасындағы Азия-Тынық мұхиты ойындары	1-2

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер разряд болған жағдайда орындалады		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1
2	21 жасқа дейінгі Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1 немесе 3 жыл ішінде екі рет 2-3 орын алу
3	18 жасқа дейінгі Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	екі рет 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Азия-Тынық мұхиты чемпионаты	2-3
5	U18-U23 арасындағы Азия-Тынық мұхиты чемпионаты	2-3
6	Ересектер арасындағы Азия-Тынық мұхиты чемпионаты	3

3. Спорттық атақтар мен разрядтарды беруге қойылатын талаптар "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" 14 жастан бастап орындалады;

1-разрядты спортшы 14 жастан бастап орындалады;

2 дәрежелі спортшы 14 жастан бастап орындалады;

3 дәрежелі спортшы 14 жастан бастап орындалады;

1 жасөспірімдер санатындағы спортшы 12 жастан бастап орындалады;

2 жасөспірімдер санатындағы спортшы 12 жастан бастап орындалады;

3 жасөспірімдер санатындағы спортшы 12 жастан бастап орындалады.

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	2-3
2	21 жасқа дейінгі Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	2-3
3	18 жасқа дейінгі Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1-3
1-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	4-6
5	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1
2-разрядты спортшы		
6	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	2-3
3-разрядты спортшы		
7	Барлық жас топтары арасындағы аудандық (қалалық) деңгейдегі жарыстар	бір жыл ішінде кемінде 10 кездесу өткізген және кемінде 5 рет жеңіске жеткен жағдайда ойыншыларының жартысынан көбі кез-келген біліктілігі бар команда құрамында ойнауы
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
8	Құрамында ойыншылардың жартысынан астамында 2-жасөспірімдік разрядты спортшы 5 команданың қатысуымен айналым жүйесі бойынша жарыс	1 орын алған команда құрамында ойнау
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
9	Құрамында ойыншылардың жартысынан астамында 3-жасөспірімдік разрядты спортшы 5 команданың қатысуымен айналым жүйесі бойынша жарыс	1 орын алған команда құрамында ойнау

3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
10	5 команданың қатысуымен айналымды жүйесі бойынша жарыс	1 орын алған команда құрамында ойнау

Спорттық атақтарды, разрядтарды және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
83-қосымша

Есту қабілеті зақымданған спортшылар арасындағы шахмат

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

Кемінде 10 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Сурдлимпийлік ойындары (жазғы, қысқы)	4-6
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3
3	Ересектер арасындағы Азия-Тынық мұхиты ойындары (Азия-Тынық мұхиты чемпионаты)	1
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 12 жастан бастап орындалады

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер разряды болған жағдайда		
Кемінде 5 облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1
3	Ересектер арасындағы Азия-Тынық мұхиты ойындары (Азия-Тынық мұхиты чемпионаты)	2-3
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық разрядты беруге қойылатын талаптар

Кемінде 5 облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
№	Спорт жарысы	Орын

1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	2-3

4. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Спорттық разряд				
№	Спорт жарысы	Орын/ұпай		
		1	2	3
1	Ересектер арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1-3 орын		
2		спорт саласында 60% ұпай жинау	спорт саласында 55% ұпай жинау	спорт саласында 50% ұпай жинау
3		спорт саласында кемінде 5 2 және 3-разрядты спортшының қатысуымен	спорт саласында кемінде 12 3-разрядты спортшының қатысуымен	спорт саласында кемінде 12 разрядтары жоқ спортшының қатысуымен
Жасөспірімдік спорттық разряд				
Спорт жарысы		Орын/ұпай		
		1	2	3
4	Кез келген ауқымдағы спорт жарысы	спорт саласында 75% ұпай жинау	спорт саласында 70% ұпай жинау	спорт саласында 65% ұпай жинау
5		разрядтары жоқ кемінде 8 спортшының қатысуымен	разрядтары жоқ кемінде 7 спортшының қатысуымен	разрядтары жоқ кемінде 6 спортшының қатысуымен

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
84-қосымша

Сурдо таеквондо WT

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16жасан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Сурдлимпийлік ойындары (жазғы, қысқы)	4-6
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3
3	Ересектер арасындағы Азия - Тынық мұхиты ойындары	1-2
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу

5	Ересектер арасындағы Азия - Тынық мұхиты чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
6	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1-2
7	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 14 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер разряды болған жағдайда орындалады		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1-2
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3
4	Ересектер арасындағы Азия - Тынық мұхиты чемпионаты	2-3
5	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	3
6	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	2-3
7	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер 12 жастан бастап орындалады;

1-разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;

2-разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;

3-разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;

1-жасөспірімдік разрядты спортшы 8 жастан бастап орындалады;

2-жасөспірімдік разрядты спортшы 8 жастан бастап орындалады;

3-жасөспірімдік разрядты спортшы 8 жастан бастап орындалады.

Қазақстан Республикасы спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жасөспірімдер мен юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-3
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	3

4	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1
5	Осы қосымшаның 1 және 2 тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер, жастар және жасөспірімдер арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
6	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
8	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
10	Барлық жас топтары үшін облыстар мен республикалық маңызы бар қалалар мен Қазақстан Республикасы астанасының чемпионаттары	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Асық ату

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 18 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/команданың қатысуымен (әрбір спорт саласында), кемінде 3 кездесу өткізу		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты (жеке есепте)	1-2
2	Ересектер арасындағы Дүниежүзілік көшпенділер ойындары	1
3	Ересектер арасындағы Әлем кубогі (жеке есепте)	екі рет 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты (жеке есепте)	екі рет 1 орын алу

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 17 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 команданың/облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 кездесу өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке есепте)	1-2
2	Қазақстан Республикасының "Ақ бидай" ауыл спорты ойындары немесе Қазақстан Республикасының халық ойындары немесе Қазақстан Республикасының Ұлттық спорт түрлері фестивалі	1
3	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 14 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 команданың/облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке есепте)	3

2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке есепте)	2-3
3	Жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасы мектеп оқушылары арасындағы "Ұлттық мектеп лигасы" немесе Қазақстан Республикасы мектеп оқушыларының гимназиадасы (жазғы) (жеке есепте)	1-3
4	Жасөспірімдер, юниорлар және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және Қазақстан Республикасы астанасының чемпионаттары (жарыстарда кемінде 10 команданың қатысуымен)	1
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер, жасөспірімдер, юниорлар және жастар арасындағы халықаралық, республикалық, облыстық жарыстар	1-3

4. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

1-разрядты спортшы 14 жастан бастап орындалады;

2-разрядты спортшы 14 жастан бастап орындалады;

3-разрядты спортшы 14 жастан бастап орындалады;

1-жасөспірімдік разрядты спортшы 7 жастан бастап орындалады;

2-жасөспірімдік разрядты спортшы 7 жастан бастап орындалады;

3-жасөспірімдік разрядты спортшы 7 жастан бастап орындалады.

Кемінде 5 команданың қатысуымен (әрбір спорт саласында)							
№	Спорт жарысы	Орын/жеңістер саны					
		Спорттық разряд			Спорттық жасөспірімдік разряд		
		1	2	3	1	2	3
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке есепте)	4-5	6-7	8-9			
	Жасөспірімдер арасындағы						

2	Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасы мектеп оқушылары арасындағы "Ұлттық мектеп лигасы" немесе Қазақстан Республикасы мектеп оқушыларының гимназиадасы (жазғы, қысқы) (жеке есепте)	4-5	6-7	8-9			
3	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың астананың чемпионаттары (жеке есепте)	1-3	4-5	6-7			
4	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық, облыстық жарыстар				Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 7 жеңіске жету	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 5 жеңіске жету	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу

Спорттық атақтар, разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
86-қосымша

Аударыспақ

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Кемінде 10 елдің қатысуымен (әрбір салмақ санатында), кемінде 3 кездесу өткізген жағдайда			
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	ер	1-2
2	Ересектер арасындағы Дүниежүзілік көшпенділер ойындары	ер	1
3	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	ер	1
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі (жеке есепте)	ер	1
5	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты немесе Азия кубогі	ер	екі рет 1 орын алу

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Кемінде 10 елдің/облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір салмақ санатында), кемінде 3 кездесу өткізген жағдайда			
1	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	ер	2-3
2	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	ер	1-2
3	Жастар және ересектер арасындағы Азия кубогі	ер	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
4	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке есепте)	ер	1-2
5	Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы), Қазақстан Республикасының "Ақ бидай" ауыл спорты ойындары немесе Қазақстан Республикасының Ұлттық спорт түрлері фестивалі немесе		1-2

Қазақстан Республикасының Ұлттық спорт ойындары	ер	
---	----	--

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 15 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
кемінде 10 елдің/облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір салмақ санатында)			
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке есепте)	ер	3
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	ер	2-3
3	Жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты, Қазақстан Республикасы жасөспірімдерінің ойындары (жеке есепте)	ер	1-3
4	Жастар, юниорлар және ересектер арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	ер	1
5	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан б а с қ а , Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	ер	1-3

4. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Кемінде 5 команданың қатысуымен (әрбір салмақ санатында)								
№	Спорт жарысы	Ерлердің жасы	Орын/жеңістер саны					
			Спорттық разряд			Жасөспірімдік разряд		
			1	2	3	1	2	3
	Жастар арасындағы							

1	Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке есепте)	18	4-6					
2	Жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке есепте)	14	4-6					
3	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	14	2-3	4-5	6-7			
4	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық, облыстық жарыстар	13	4-6	6-7	8-9			
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес	13				Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстард	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстард	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез

кез келген ауқымдағы жарыстар					а 8 жеңіске жету	а 6 жеңіске жету	кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу
-------------------------------	--	--	--	--	------------------	------------------	---------------------------------------

Спорттық атақтар, разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
87-қосымша

Бөйге

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 10 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
кемінде 10 елдің/облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)			
1	Әлем чемпионаты	ер, әйел	1-2
2	Дүниежүзілік көшпенділер ойындары	ер, әйел	1
3	Әлем кубогі (жеке есепте)	ер, әйел	1
4	Азия чемпионаты немесе Азия кубогі	ер, әйел	екі рет 1 орын алу

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 10 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Кемінде 8 елдің/команданың қатысуымен (әрбір спорт саласында)			
1	Әлем чемпионаты	ер, әйел	3
2	Азия чемпионаты немесе кубогі	ер, әйел	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
3	Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке есепте)	ер, әйел	1-2
4	Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы) немесе Қазақстан Республикасы Президентінің кубогі немесе Қазақстан Республикасының "Ақ бидай" ауыл спорты ойындары немесе Қазақстан Республикасының Ұлттық спорт түрлері фестивалі немесе		1

Қазақстан Республикасының Ұлттық спорт ойындары	ер, әйел
---	----------

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 10 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Кемінде 10 облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)			
1	Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке, командалық есепте)	ер, әйел	3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	1-3
3	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	ер	1
4	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан б а с қ а , Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	ер	1-3

4. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар 10 жастан бастап орындалады

Кемінде 5 команданың қатысуымен (әрбір спорт саласында)							
№	Спорт жарысы	Орын/жеңістер саны					
		Спорттық разряд			Жасөспірімдік спорттық разряд		
		1	2	3	1	2	3
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке, командалық есепте)	4-6					
	Жасөспірімдер						

2	арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке, командалық есепте)	4-6					
3	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	2-3	4-5	6-7			
4	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық, облыстық жарыстар	4-6	6-7	8-9			
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес кез келген ауқымдағы жарыстар				Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу

Спорттық атақтар, разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
88-қосымша

Дәстүрлі садақ ату

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-2
2	Дүниежүзілік көшпенділер ойындары	1
3	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі (жеке есепте)	1
5	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты немесе Азия кубогі	екі рет 1 орын алу
6	Фетих кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 14 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасында Әлем чемпионаты	3
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	2-3
3	Фетих кубогі	2-3
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты немесе Азия кубогі	1-3
5	Жастар арасындағы Азия чемпионаты немесе Азия кубогі	1-2
6	Жасөспірімдер арасындағы Азия чемпионаты немесе Азия кубогі	1
7	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке, командалық есепте) немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1-2
8	Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы) немесе Қазақстан Республикасының "Ақ бидай" ауыл спорты ойындары немесе Қазақстан Республикасының Ұлттық спорт түрлері фестивалі	1
9	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе 21 жасқа дейінгі Қазақстан Республикасының Жастар спорт	1

	ойындары (жеке, командалық есепте)	
10	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке, командалық есепте)	1

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 14 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке, командалық есепте)	3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе 21 жасқа дейінгі Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жеке, командалық есепте)	2-3
3	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке, командалық есепте)	2-3
4	Жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасы жасөспірімдерінің ойындары (жеке, командалық есепте)	1-3
5	Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы) немесе Қазақстан Республикасының "Ақ бидай" ауыл спорты ойындары немесе Қазақстан Республикасының Ұлттық спорт түрлері фестивалі	2-3
6	Юниорлар, жастар және ересектер арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және Қазақстан Республикасы астанасының чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	1
7	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	1-3

4. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар 9 жастан бастап орындалады

Кемінде 5 команданың қатысуымен (әрбір спорт саласында)

№	Спорт жарысы	Орын/жеңістер саны					
		Спорттық разряд			Жасөспірімдік спорттық разряд		
		1	2	3	1	2	3
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке, командалық есепте)	4-6					
2	Жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке, командалық есепте)	4-6					
3	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және Қазақстан Республикасы астанасының чемпионаттары	1-3	4-5	6-7			
4	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық, облыстық жарыстар	4-6	6-7	8-9			

5	Кез келген ауқымдағы жарыстар			8 жарысқа қатысу	6 жарысқа қатысу	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу
---	-------------------------------	--	--	------------------	------------------	---

Спорттық атақтар, разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына 89-қосымша

Жамбы ату

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 18 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Кемінде 10 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында)			
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	ер	1-2
2	Ересектер арасындағы Дүниежүзілік көшпенділер ойындары	ер, әйел	1
3	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	ер, әйел	1
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі (жеке есепте)	ер, әйел	1
5	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты немесе Азия кубогі	ер, әйел	екі рет 1 орын алу

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)			
1	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	ер, әйел	2-3
2	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	ер, әйел	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты немесе Азия кубогі	ер, әйел	1 немесе екі рет 2-3 орын алу

4	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке есепте)	ер, әйел	1-2
5	Қазақстан Республикасының "Ақ бидай" ауыл спорты ойындары немесе Қазақстан Республикасының Ұлттық спорт түрлері фестивалі немесе Қазақстан Республикасының Ұлттық спорт ойындары	ер, әйел	1
6	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	1

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 15 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Кемінде 10 облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)			
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке есепте)	ер, әйел	3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	2-3
3	Жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасы жасөспірімдерінің ойындары (жеке есепте)	ер, әйел	1-3
4	Жасөспірімдер, юниорлар және ересектер арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және Қазақстан Республикасының астанасы және астананың		1

	қатысуымен (кемінде 10 команданың қатысуымен)	ер	
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес жасөспірімдер, жастар және ересектер арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	ер	1-3

4. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Кемінде 5 команданың қатысуымен (спорт саласы бойынша)									
№	Спорт жарысы	Ерлердің жасы	Орын/жеңістер саны						
			Спорттық разряд			Жасөспірімдік спорттық разряд			
			1	2	3	1	2	3	
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке, командалық есепте)	16	4-6						
2	Жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке, командалық есепте)	14	4-6						
3	Жасөспірімдер, юниорлар, жастар және ересектер арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар	14	2-3			6-7			

	қалалардың және астананың чемпионаттары			4-5				
4	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес жасөспірімдер, юниорлар, жастар және ересектер арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	13	4-6	6-7	8-9			
5	Кез келген ауқымдағы жарыстар	13				8 жарысқа қатысу	6 жарысқа қатысу жеңіске жету	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу

Спорттық атақтар, разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
90-қосымша

Жаппай көкпар

1. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 18 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың кемінде 200 қатысушының қатысуымен (әрбір спорт саласында)		

1	Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
2	Қазақстан Республикасының кубогі	1
3	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай республикалық күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 18 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың және кемінде 200 қатысушының қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Қазақстан Республикасының чемпионаты	3
2	Қазақстан Республикасының кубогі	2-3
3	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	1
4	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай республикалық күнтізбесіне сәйкес арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	2-3

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

1-разрядты спортшы 17 жастан бастап орындалады;

2-разрядты спортшы 17 жастан бастап орындалады;

3-разрядты спортшы 17 жастан бастап орындалады.

№	Спорт жарысы	Орын/		
		Спорттық разряд		
		1	2	3
1	Қазақстан Республикасының чемпионаты	4-5	6-7	8-9
2	Қазақстан Республикасының кубогі	4-5	6-7	8-9
2	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10	2-3		6-7

	команданың қатысуымен)		4-5	
3	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай республикалық күнтізбесіне сәйкес арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	4-5	6-7	8-9

Спорттық атақтар, разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
91-қосымша

Жекпе-жек

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 19 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Кемінде 10 елдің қатысуымен (әрбір салмақ санатында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)			
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	ер, әйел	1-2
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты немесе Азия кубогі	ер, әйел	екі рет 1 орын алу
3	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	ер, әйел	1
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі (жеке есепте)	ер, әйел	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 19 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір салмақ санатында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)			
1	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	ер, әйел	2-3
2	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	ер, әйел	1-2
3	Ересектер арасындағы Азия і чемпионаты	ер, әйел	1-2
4	Ересектер арасындағы Азия кубогі	ер, әйел	1

5	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке, командалық есепте)	ер, әйел	1-2
6	Қазақстан Республикасының кубогі немесе Қазақстан Республикасының "Ақ бидай" ауыл спорты ойындары немесе Қазақстан Республикасының Ұлттық спорт түрлері фестивалі	ер, әйел	1
7	23 жасқа дейінгі жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке, командалық есепте)	ер, әйел	1
8	Жастар арасында Қазақстан Республикасының чемпионаты Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары	ер, әйел	1

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 12 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Кемінде 10 /елдің/ облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір салмақ санатында)			
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	3
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	ер, әйел	2-3
3	23 жасқа дейінгі Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	2-3
4	Жастар арасында Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	2-3
5	Юниорлар арасындағы Қазақстан	ер, әйел	1-3

	Республикасының чемпионаты		
6	Ересектер. жастар және юниорлар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	ер, әйел	1
7	Ересектер. жастар және юниорлар арасындағы Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	ер, әйел	1-3

4. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Кемінде 5 команданың қатысуымен (әрбір спорт саласында)							
№	Спорт жарысы	Орын/жеңістер саны					
		Спорттық разряд			Жасөспірімдік спорттық разряд		
		1	2	3	1	2	3
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке, командалық есепте)	4-6					
2	Жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке, командалық есепте)	4-6					
3	Барлық жастық топтар арасында облыстардың, республикалық маңызы бар	1-3		6-7			

	қалалардың және астананың чемпионаттары		4-5				
4	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5	6-7	8-9			
5	Кез келген ауқымдағы жарыстар				Жыл бойы 8 рет жеңіске жету	Жыл бойы 6 рет жеңіске жету	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу

Спорттық атақтар, разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
92-қосымша

Көкпар

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 18 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-2
2	Дүниежүзілік көшпенділер ойындары	1
3	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі (командалық есепте)	1
5	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты немесе Азия кубогі	екі рет 1 орын алу

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 18 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
4	Ересектер арасындағы Азия кубогі	1
5	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
6	Қазақстан Республикасының кубогі немесе Қазақстан Республикасының "Ақ бидай" ауыл спорты ойындары немесе Қазақстан Республикасының Ұлттық спорт түрлері фестивалі немесе Қазақстан Республикасының Ұлттық спорт ойындары	1
7	23 жасқа дейінгі жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
8	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 17 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасы жасөспірімдерінің ойындары	1-2
4	Юниорлар, жастар және ересектер арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және Қазақстан	1

	Республикасы астанасының чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	1-3

4. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар.

Кемінде 5 команданың қатысуымен (әрбір спорт саласында)									
№	Спорт жарысы	Ерлердің жасы	Орын/жеңістер саны						
			Спорттық разряд			Жасөспірімдік спорттық разряд			
			1	2	3	1	2	3	
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке есепте)	18	4-6						
2	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	14	4-6						
3	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	14	4-5	6-7	8-9				
4	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалаларды	13	4-6		8-9				

	ң және астананың чемпионаттары			6-7				
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес кез келген ауқымдағы жарыстар	13				Жыл бойы 8 рет жеңіске жету	Жыл бойы 6 рет жеңіске жету	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу

Спорттық атақтар, разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына 93-қосымша

Қазақ күресі

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің қатысуымен (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия кубогі	екі рет 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Дүниежүзілік көшпенділер ойындары	1
5	Ересектер арасындағы Дүниежүзілік жауынгерлік өнер ойындары	1
6	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
7	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		

1	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3
4	Ересектер арасындағы Азия кубогі	1-2
5	Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1-2
6	Қазақстан Республикасының кубогі немесе Қазақстан Республикасының "Ақ бидай" ауыл спорты ойындары немесе Қазақстан Республикасының Ұлттық спорт түрлері фестивалі немесе Қазақстан Республикасының Ұлттық ойындары	1
7	23 жасқа дейінгі Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
8	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
Кемінде 10 елдің/облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (кемінде 3 жекпе-жек өткізген жағдайда), СШ атағын алу үшін спортшы төменде көрсетілген республикалық турнирлердің бірінде 1 орын алуы тиіс және аталмыш турнирлерде екі жыл ішінде 1-2 орын алуы тиіс		
9	Ересектер арасындағы Ахмет Байтұрсынұлын еске алу турнирі	1
10	Ересектер арасындағы Қажымұқан Мұңайтпасұлын еске алу турнирі	1
11	Ересектер арасындағы Махмет Каирбаевты еске алу турнирі	1

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 12 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Жасы	Орын
Кемінде 10 елдің/облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (кемінде 3 жекпе-жек өткізген жағдайда)				
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	18-ден үлкен	3
2	Ересектер арасындағы	ер, әйел		2-3

	Қазақстан Республикасының кубогі		18-ден үлкен	
3	23 жасқа дейінгі Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел		2-3
4	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	17-20	2-3
5	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	15-16	1-3
6	Ересектер арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	ер, әйел		1
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық және республикалық турнирлер	ер, әйел, 23 жасқа дейін, жастар, жөсөспірімдер және кіші жөсөспірімдер		1-3

4. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Кемінде 5 команданың қатысуымен								
№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын/жеңістер саны					
			Спорттық разряд			Жасөспірімдік спорттық разряд		
			1	2	3	1	2	3
1	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	ер, әйел	1-3	4-5	6-7			

2	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық және республикалық турнирлер	ер, әйел	4-5	6-7	8-9			
3	Кез келген ауқымдағы жарыстар					Жыл бойы 8 рет жеңіске жету	Жыл бойы 6 рет жеңіске жету	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу

Спорттық атақтар, разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына 94-қосымша

Құсбегілік

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 17 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Спорт салалары: Бүркіт, Қаршыға, Ителгі			
Кемінде 10 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында)			
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	ер, әйел	1-2
2	Ересектер арасындағы Дүниежүзілік көшпенділер ойындары	ер, әйел	1
3	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	ер, әйел	1
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі (жеке есепте)	ер, әйел	1
6	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты немесе Азия кубогі	ер, әйел	екі рет 1 орын алу

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 17 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Спорт салалары: Бүркіт, Қаршыға, Ителгі			
кемінде 10 елдің/облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)			
1	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	ер, әйел	2-3
2	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	ер, әйел	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	ер, әйел	1-2 немесе екі рет 3 орын алу
4	Ересектер арасындағы Азия кубогі	ер, әйел	1
5	Ересектер арасында Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке есепте)	ер, әйел	1-2
6	Қазақстан Республикасының "Ақ бидай" ауыл спорты ойындары немесе Қазақстан Республикасының Ұлттық спорт түрлері фестивалі	ер, әйел	1
7	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке есепте)	ер, әйел	1

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 10 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Спорт салалары: Бүркіт, Қаршыға, Ителгі			
кемінде 10 облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және Қазақстан Республикасы астанасының қатысуымен (әрбір спорт саласында)			
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке есепте)	ер, әйел	3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке есепте)	ер, әйел	2-3

3	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі (жеке есепте)	ер, әйел	1
4	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	ер, әйел	1-3

4. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

1-разрядты спортшы 14 жастан бастап орындалады;

2-разрядты спортшы 14 жастан бастап орындалады;

3-разрядты спортшы 14 жастан бастап орындалады;

1-жасөспірімдік разрядты спортшы 7 жастан бастап орындалады;

2-жасөспірімдік разрядты спортшы 7 жастан бастап орындалады;

3-жасөспірімдік разрядты спортшы 7 жастан бастап орындалады.

Спорт салалары: Бүркіт, Қаршыға, Ителгі								
Кемінде 5 команданың қатысуымен (әрбір спорт саласында)								
№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын/жеңістер саны					
			Спорттық разряд			Жасөспірімдік спорттық разряд		
			1	2	3	1	2	3
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке есепте)	ұл, қыз	4-5	6-7	8-9			
2	Жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке есепте)	ұл, қыз	1-3	4-6	7-9			
3	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық	ұл, қыз	2-3		6-7			

	маңызы бар қалаларды ң және астананың чемпионат тары			4-5				
4	Спорттық- бұқаралық іс-шаралар дың бірыңғай күнтізбесі не сәйкес халықарал ық, республик алық жарыстар	ер, әйел, ұл, қыз	4-6	7-9				
5	Кез келген ауқымдағы жарыстар	ұл, қыз				5 жарысқа қатысу	4 жарысқа қатысу	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу

Спорттық атақтар, разрядтар
және біліктілік санаттарын беру
нормалары мен талаптарына
95-қосымша

Теңге ілу

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 18 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Кемінде 10 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында)			
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	ер, әйел	1-2
2	Дүниежүзілік көшпенділер ойындары	ер, әйел	1
3	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	ер, әйел	1

4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі (жеке есепте)	ер, әйел	1
5	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты немесе Азия кубогі	ер, әйел	екі рет 1 орын алу

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 18 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Кемінде 10 облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен қатысуымен (әрбір спорт саласында)			
1	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	ер, әйел	2-3
2	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	ер, әйел	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	ер, әйел	1-2
4	Ересектер арасындағы Азия кубогі	ер, әйел	1
5	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке есепте)	ер, әйел	1-2
6	Қазақстан Республикасының "Ақ бидай" ауыл спорты ойындары немесе Қазақстан Республикасының халық ойындары немесе Қазақстан Республикасының Ұлттық спорт түрлері фестивалі немесе Қазақстан Республикасының Ұлттық спорт ойындары	ер, әйел	1
7	Жастар арасындағы Қазақстан Респубикасының чемпионаты	ер, әйел	1

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 17 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Кемінде 10 облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)			
	Ересектер арасындағы Қазақстан		

1	Республикасының чемпионаты (жеке, командалық есепте)	ер, әйел	3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	2-3
3	Жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке, командалық есепте)	ер, әйел	1-2
5	Жасөспірімдер, юниорлар, жастар және ересектер арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары қатысуымен (кемінде 10 команданың қатысуымен)	ер, әйел	1
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес юниорлар, жастар және ересектер арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	ер, әйел	1-3

4. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Кемінде 5 команданың қатысуымен (әр спорт саласында)									
№	Спорт жарысы	Жасы	Орын/жеңістер саны						
			Спорттық разряд			Жасөспірімдік спорттық разряд			
			1	2	3	1	2	3	
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке, командалық есепте)	18	4-6						
2	Жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты		3-5						

	асының чемпионаты (жеке, командалық есепте)	14						
3	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	14	1-3	4-5	6-7			
4	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	13	4-5	6-7	8-9			
5	Кез келген ауқымдағы жарыстар	13				8 жарысқа қатысу	6 жарысқа қатысу	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу

Спорттық атақтар, разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына

96-қосымша

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 15 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Спорт салалары: Классика, Рапид, Блиц			
Кемінде 10 елдің/команданың қатысуымен (әрбір спорт саласында)			
1	Ересектер арасында Әлем чемпионаты	ер, әйел	1-2
2	Дүниежүзілік көшпенділер ойындары	ер, әйел	1
3	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	жасөспірім ұл, қыз	1
4	Ересектер арасында Әлем кубогі (жеке есепте)	ер, әйел	екі рет 1 орын алу
5	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	ер, әйел	1
6	Ересектер арасындағы Азия кубогі	ер, әйел	екі рет 1 орын алу

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 13 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Спорт салалары: Классика, Рапид, Блиц			
Кемінде 10 елдің/ облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)			
1	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	ер, әйел	2-3
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	жасөспірім ұл, қыз	2-3
3	Жасөспірімдер арасындағы Әлем чемпионаты	жасөспірім ұл, қыз	1
4	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	жасөспірім ұл, қыз	1
5	Жасөспірімдер арасындағы Азия чемпионаты	жасөспірім ұл, қыз	1
6	Ересектер арасындағы Азия кубогі	ер, әйел	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
7	Жастар және жасөспірімдер арасындағы Азия кубогі	жасөспірім ұл, қыз	екі рет 1 орын алу
8	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы,		1-2

	қысқы) (жеке есепте немесе кемінде 50% партия командалық есепте ойнаған жағдайда)	ер, әйел	
9	Қазақстан Республикасының "Ақ бидай" ауыл спорты ойындары немесе Қазақстан Республикасының халық ойындары немесе Қазақстан Республикасының Ұлттық спорт түрлері фестивалі (жеке есепте)	ер, әйел	1
10	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты, Қазақстан Республикасының жастар спорт ойындары (жеке, командалық есепте)	жасөспірім ұл, қыз	1

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 9 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Спорт салалары: Классика, Рапид, Блиц			
Кемінде 10 елдің/ облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)			
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы) (жеке есепте немесе кемінде 50% партия командалық есепте ойнаған жағдайда)	ер, әйел	3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты, Қазақстан Республикасының жастар спорт ойындары (жеке, командалық есепте)	жасөспірім ұл, қыз	2-3
3	Жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан		1-2

	Республикасының Жасөспірімдер спорт ойындары (жеке, командалық есепте)	жасөспірім ұл, қыз	
4	Қазақстан Республикасы жоғары оқу орындары студенттерінің арасындағы Универсиада (жеке есепте)	ер, әйел	1-3
4	Қазақстан Республикасы колледжінің студенттері арасындағы спартакиада немесе мектеп оқушылары арасындағы Ұлттық мектеп лигасы немесе Гимназиадасы	жасөспірім ұл, қыз	1
6	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	ер, әйел	1-3

4. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар:

- 1-разрядты спортшы 9 жастан бастап орындалады;
- 2-разрядты спортшы 9 жастан бастап орындалады;
- 3-разрядты спортшы 9 жастан бастап орындалады;
- 1-жасөспірімдік разрядты спортшы 7 жастан бастап орындалады;
- 2-жасөспірімдік разрядты спортшы 7 жастан бастап орындалады;
- 3-жасөспірімдік разрядты спортшы 7 жастан бастап орындалады.

Кемінде 5команданың қатысуымен (әрбір спорт саласында)									
Спорт салалары: классика, рапид, блиц									
№	Спорт жарысы	Жынысы, жасы	Орын/жеңістер саны						
			Спорттық разряд			Жасөспірімдік спорттық разряд			
			1	2	3	1	2	3	
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке, командалық есепте)	ұл және қыз 9,11,13,15	4-6						
	Жасөспірімдер								

2	арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (жеке, командалық есепте)	ұл және қыз 9,11,13,15	4-6					
3	Барлық топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	ұл және қыз 9,11,13,15	2-3	4-5	6-7			
5	Кез келген ауқымдағы жарыстар	ұл және қыз 7,9,11,13,15				Жыл бойы 8 рет жеңіске жету	Жыл бойы 6 рет жеңіске жету	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
97-қосымша

Кюокшин Будокai karate – Киокушин Будокай каратэ

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 20 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		

1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Спорт саласында кемінде 15 елдің/облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
4	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	1
5	Осы қосымшаның 1, 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер, жастар және юниорлар	1-3

	арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2- жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары

NOMAD MMA

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 20 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-2
5	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
4	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3

3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	1
5	Осы қосымшаның 1, 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер, жастар және юниорлар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7

11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
99-қосымша

Авиациялық спорт

1. "Авиамоделдік спорт" спорт саласы

1.1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Әлем чемпионаты	1-3
2	Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңдері) (жалпы есепте)	1-3
3	Азия немесе Еуропа чемпионаты	1
4	Әлем кубогінің кезеңдері (кемінде 5 команданың қатысуымен)	1

1.2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Әлем кубогінің кезеңі	1-3
2	Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
3	Қазақстан Республикасының кубогі	1

1.2. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық разрядын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Қазақстан Республикасының чемпионаты	3-5
2	Қазақстан Республикасы мектеп оқушыларының гимназиадасы (жазғы, қысқы)	1

Разрядные нормы и требования МС считаются выполненными на соревнованиях не ниже республиканского масштаба при условии участия в данном классе моделей не менее 5 спортсменов КМС; разрядные нормы и требования КМС считаются выполненными на соревнованиях не ниже областного масштаба при условии участия в данном классе моделей не менее 5 спортсменов I разряда; разрядные нормы I, II и III разрядов, I, II и III юношеских разрядов считаются выполненными на соревнованиях любого масштаба.

СШ разрядтық нормалары мен талаптары республикалық ауқымнан төмен емес жарыстарда осы класта кемінде СШҮ 5 спортшы қатысқан жағдайда орындалды деп есептеледі; разрядтық нормалар мен СШҮ талаптары облыстық ауқымнан төмен емес жарыстарда осы класта кемінде 1-разрядты 5 спортшы қатысқан жағдайда орындалды деп есептеледі; 1, 2 және 3-разрядтардың, 1, 2 және 3-жасөспірімдік разрядтардың разрядтық нормалары кез келген ауқымдағы жарыстарда орындалған болып есептеледі немесе модельдердің келесі кластарына сәйкес келетін талаптарды орындау:

Еркін ұшатын модельдер

Модель кластары	Спорттық атақ пен разрядтар							
	СШ	СШҮ	1	2	3	1 жө.	2 жө.	3 жө.
Біліктілік турларда максималды нәтижеден кемінде % жинау								
Бөлмелік модельдер F-1-D			100	90	80	60	50	40
Планер моделі F-1 -H,		100	90	80	70	50	40	30
Резеңке моторлық модель F-1 -G		100	90	80	70	50	40	30
Таймерлі моделі F-1 -J	100	100	90	80	70	50	40	30
Планер моделі F-1 -A	100	90	80	70	60	40	30	20
Резеңке моторлық модель F-1 -B	100	90	80	70	60	40	30	20
Таймерлі моделі F-1-C	100	90	80	70	60	40	30	20

Кордовты модельдер

Модель кластары	Спорттық атак пен разрядтар							
	СШ	СШҮ	1	2	3	1 жө.	2 жө.	3 жө.
Үздік жылдамдық км/сағ								
Жылдамды қ модельдері F-2-A	260	240	220	165	130	100	90	60
Екі үздік тур ұпайларының қосындысы								
Пилотажды модельдері F-2-B	1900	1750	1550	1300	1100	900	700	500
100 айналым жасаған үздік ұшу уақыты мин.сек								
Жарыс модельдері F-2-C	3.30	4.00	4.45	6.00	7.00	8.00	9	10
Жыл ішіндегі жеңістер саны								
Әуе жарысының модельдері, F-2-D	5 СШ жеңу	5 СШҮ жеңу	1 - разрядты 5 спортшыны жеңу	2 - разрядты 5 спортшыны жеңу	3 - разрядты 5 спортшыны жеңу	3	2	1

Радио басқарылатын модельдер

Модель кластары	Спорттық атак пен разрядтар							
	СШ	СШҮ	1	2	3	1 жө.	2 жө.	3 жө.
3 тур бойынша ұпай қосындысы								
Радио жарыс	1500	1300	1100	1000	900	800	700	600
Пилотажды модельдер F-3-A	2850	2700	2550	2250	2000	-	-	-
2 тур бойынша ұпай қосындысы								
Жарыс модельдері F-3-D	340	390	440	490	530	600	700	800
Біліктілік турларда максималды нәтижеден кемінде % жинау								
Жарыс модельдері F-3-B, F-3-J, Радиопланерлер, электролет	95	85	75	65	55	45		25

тер, тікұшақта р							35	
S6, S-6-A	95	85	75	65	55	45	35	25
Стенд және ұшу бойынша ұпай қосындысы								
Көшірме- модельдер F-4	3000	2800	2400	1800	1400	1000	600	400

2. "Парашютпен секіру" спорт саласы

1.1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 18 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Спорт салалары: әуе құбыры-динамика-2, әуе құбыры-динамика-4, қоссайыс-командалық жарыстар, күмбезді пилоттау-көпсайыс, параски-қоссайыс-командалық жарыстар, кону дәлдігі-топтық			
1	Әлем чемпионаты немесе Дүниежүзілік ойындар	ер, әйел	1-5
2	Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңдері) (кемінде 2 кезеңде – финал)	ер, әйел	1-4
3	Дүниежүзілік әуе ойындары	ер, әйел	1-5
4	Әскери қызметкерлер арасындағы Әлем чемпионаты немесе Дүниежүзілік әскери ойындар	ер, әйел	1-4
5	Азия чемпионаты немесе Азия кубогі (екі немесе одан да көп кезеңдерде – финал)	ер, әйел	1-4
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық жарыстар	ер, әйел	1-2

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын және "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық разрядын беруге қойылатын талаптар

СШ спорт салаларында орындалады: 16 жастан бастап дәлдік, қоссайыс; әуе құбыры 14 жастан бастап;

СШҮ спорт салаларында: дәлдік, қоссайыс 16 жастан бастап; әуе құбыры 12 жастан бастап орындалады.

№	Спорт жарысы	Спорт салалары	Жынысы, жасы	Орын	
				СШ	СШҮ
		Әуе құбыры - динамика-2,			

1	Әлем біріншілігі	Әуе құбыры - динамика-4	юниор ұл, юниор қыз (12-18 жас)	1-3	4-6
2	Азия біріншілігі	Әуе құбыры - динамика-2, әуе құбыры - динамика-4	юниор ұл, юниор қыз (12-18 жас)	1	2-3
3	Қазақстан Республикасының чемпионаты	Әуе құбыры - динамика-2, әуе құбыры - динамика-4, қоссайыс-командалық жарыстар, күмбезді пилоттау-көпсайыс, пара-ски (para-ski) - қоссайыс-командалық жарыстар, қ о н у дәлдігі-топтық	ер, әйел	1-2	3-6
4	Қазақстан Республикасының кубогі (кемінде 2 кезеңде – финал)	Әуе құбыры - динамика-2, әуе құбыры - динамика-4, қоссайыс-командалық жарыстар, күмбезді пилоттау-көпсайыс, пара-ски (para-ski) - қоссайыс-командалық жарыстар, қ о н у дәлдігі-топтық	ер, әйел	1	2-5
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес жарыстар	Әуе құбыры - динамика-2, әуе құбыры - динамика-4, қоссайыс-командалық жарыстар, күмбезді пилоттау-көпсайыс, пара-ски (para-ski) - қоссайыс-командалық жарыстар, қ о н у дәлдігі-топтық	ер, әйел	1	2-4

6	Қазақстан Республикасы Қарулы күштерінің чемпионаты	Қ о н у дәлдігі-топтық, қоссайыс-командалық жарыстар, пара-ски (para-ski) - қоссайыс-командалық жарыстар	ер, әйел	1	2-3
7	Қазақстан Республикасы Қарулы күштерінің спартакиадасы	Қ о н у дәлдігі-топтық, қоссайыс-командалық жарыстар, пара-ски (para-ski) - қоссайыс-командалық жарыстар	ер, әйел	1	2
8	Қазақстан Республикасы Қарулы күштерінің кубогі	Қ о н у дәлдігі-топтық, қоссайыс-командалық жарыстар, пара-ски (para-ski) - қоссайыс-командалық жарыстар	ер, әйел		1-2
9	Қазақстан біріншілігі	Әуе құбыры - динамика-2, әуе құбыры - динамика-4	юниор ұл, юниор қыз (12-18 жас)		1-3
10	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	Әуе құбыры - динамика-2, әуе құбыры - динамика-4, қоссайыс-командалық жарыстар, күмбезді пилоттау-көпсайыс, пара-ски (para-ski) - қоссайыс-командалық жарыстар, қ о н у дәлдігі-топтық	ер, әйел		1-2
Спорттық жарыстарға қатысу үшін спортшы спорттық жарыс басталған күнге дейін белгіленген жасқа жетуі керек					

3. Спорттық разрядтар беруге арналған нормалар

ХДСШ келесі спорт салаларында орындалады: әуе құбыры, дәлдік, қалқа, атлетикалық, қоссайыс, жылдамдық, еркін ұшу, канатты киім, үлкен, акробатика (әуе құбырын қоспағанда), фристайл (әуе құбырын қоспағанда) 18 жастан бастап орындалады;

N p /н	Сп орт сал асы	ы, сек іру ді бағ ала	Өл ше м бір лігі																	Е		
1	Қо ну дәл дігі – же ке	Бар лы қ сек іру лер үші н ше нбе рді ң орт асы нан орт аш а ау ытқ у (м),	0,0 05	0, 01	0, 02	0, 03	0, 05	0, 07	0, 12	0, 15	0, 18	0, 18	0, 19									

8	ден еленің көлденең жазықтығы	Адамдар саны					201 не месе ода н да көп	101 не месе ода н да көп	41-200	41-100	20-40	20-40	17-20	17-20									
	Ақробатика – топтық – үлкен формация	Спартшылардың денелерінің тік жазықтығы орналасуы					26 не месе ода н да көп	26 не месе ода н да көп	17-25	17-25	11-16	11-16											
9	Қанаткостюмі - үлкен формация	Адамдар саны					36 не месе ода н да көп	36 не месе ода н да көп	17-35	17-35	11-16	11-16											
10	Ақробатика – күмбез – үлк	Адамдар саны					26 не месе ода н	26 не месе ода н	17-25	17-25	11-16												

14	мбе з-2 – қал ып тас у өзг ері сте рі	ұпа йла р, кем еме с	18. 0	18. 0	14. 0	14. 0	8.0	8.0	4.0	4.0	2.0	2.0												
	Шарт	<p>1. Сәйкес спорттық жарыстың барлық секірулері бойынша көрсетілген орташа нәтиже:</p> <p>1.1. ХДСШ - жеті секіруден кем емес</p> <p>1.2. СШ - алты секіруден кем емес</p> <p>1.3. СШҮ және I спорттық разряд - төрт секіруден кем емес</p> <p>1.4. II спорттық разряд – үш секіруден кем емес</p> <p>2. Орташа нәтиже – сәтті аяқталған фигуралар санының аяқталған секірулер санына қатысты қосындысы</p>																						
15	Ак роб ати ка – кү мбе з-4 – қал ып тас у өзг ері сте рі	ұпа йла р, кем еме с	9.0	9.0	7.0	7.0	5.0	5.0	3.5	3.5	2.0	2.0												
	Шарт	<p>1. Сәйкес спорттық жарыстың барлық секірулері бойынша көрсетілген орташа нәтиже:</p> <p>1.1. ХДСШ - жеті секіруден кем емес</p> <p>1.2. СШ - алты секіруден кем емес</p> <p>1.3. СШҮ және I спорттық разряд - төрт секіруден кем емес</p> <p>1.4. II спорттық разряд – үш секіруден кем емес</p> <p>2. Орташа нәтиже – сәтті аяқталған фигуралар санының аяқталған секірулер санына қатысты қосындысы</p>																						
16	Ак роб ати ка – ша ты р-4 – айн алу	ұпа йла р, кем еме с	19. 0	19. 0	14. 5	14. 5	10. 0	10. 0	6.0	6.0	2.0	2.0												

	Шарт	<p>1. Сәйкес спорттық жарыстың барлық секірулері бойынша көрсетілген орташа нәтиже:</p> <p>1.1. ХДСШ - жеті секіруден кем емес</p> <p>1.2. СШ - алты секіруден кем емес</p> <p>1.3. СШҮ және I спорттық разряд - төрт секіруден кем емес</p> <p>1.4. II спорттық разряд – үш секіруден кем емес</p> <p>2. Орташа нәтиже – сәтті аяқталған фигуралар санының аяқталған секірулер санына қатысты қосындысы</p>
17	Кем дегенде алты секіруді орындаған кезде	<p>Ұпайлар (максималды айыппұлдарын), артық емес</p> <p>35 60 70 90 135 175 270 300 450 450 600 600</p>
	Бес секіруді орындау кезінде	<p>Ұпайлар (максималды айыппұлдарын), артық емес</p> <p>60 80 120 150 220 250 400 400 550 550</p>
	Төрт немесе үш секіруді орындаған	<p>Ұпайлар (максималды айыппұлдарын), артық емес</p> <p>90 120 180 210 350 350 500</p>
	Параски -	

22	Қанатты костьюм - акробатика	ұпайлы кемес	7.5	7.5	7.0	7.0	6.5	6.5	5.5	5.5	5.0	5.0							
	Бейнебаянды бағалау	Орташа балл кемес	7.0	7.0	6.0	6.0	5.0	5.0	4.5	4.5	4.0	4.0							
	Бағдарламаны бағалау	Орташа балл кемес	7.0	7.0	6.0	6.0	5.0	5.0											
Шарт		1. Спорттық атақтар мен спорттық разрядтар нормативтерді орындаудың жиынтығы бойынша беріледі 2. Спорттық жарыстың барлық аяқталған раундтарындағы барлық секірулер үшін көрсетілген орташа нәтиже (кем емес)																	
23	Әуе құбыры-топтық акробатика-2	Ұпайлар, кемес								19.0	17.0	15.0	13.0	10.0	7.0	8.0	6.0	6.0	4.0
	Шарт	Сәйкес спорттық жарыстың барлық турларында көрсетілген орташа нәтиже, бірақ бес турдан кем емес																	
Әуе құбыры-топтық акробатика-2	16 фигур, не 22 емес	ұпайлар, кемес	29.0	27.0	25.0	24.0	20.0	18.0	16.0	14.0	12.0	10.0							
	16 фигур, не	ұпайлар,			31.0	29.0	27.0	25.0	22.0	20.0	15.0	13.0	9.0	9.0	6.0	6.0			3.0

27	Әуе құбыры - фристайл	Ұпайлар, кем емес	8.5	8.5	8.0	8.0	7.5	7.5	7.0	7.0	6.0	6.0	5.0	5.0	4.0	4.0	3.0	3.0	
	Шарт	1. Тиісті спорттық жарыстың барлық турларында көрсетілген орташа нәтиже, бірақ бес кезеңнен кем емес. 2.Орташа нәтиже – барлық айналымдар бойынша алынған ұпайлардың аяқталған айналымдар санына қатысты қосындысы																	
28	Кез келген жаттығудың қосындысы үшін ең төменгі ұпай шежіресі	Үш жаттығудың қосындысы үшін ұпайлар, кем емес				320	312	290	284	265	245	220	200	210	190	205	1850	1850	1650
	Атлетикалық көпсайыс	Үш жаттығудың қосындысы үшін ұпайлар, кем емес				314	305	282	275	245	235	210	190						
	Саным ең	Шарты: спортшы әр жаттығуда (кем дегенде) бірнеше ұпай жинауы керек: СШ (Е, Ә) -900 ұпай, СШҮ (Е) - 800 ұпай, СШҮ (әйелдер) - 750 ұпай, I спорттық разряд (Е) – 700 ұпай, I спорттық разряд (Ә) – 600 ұпай,																	

		<p>II спорттық разряд (Е) – 550 ұпай, II спорттық разряд (Ә) – 450 ұпай</p>
Басқа шарттар		<p>1. ХДСШ нормасы Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне енгізілген басқа халықаралық спорттық жарыстардың мәртебесінен төмен емес мәртебеге ие ресми спорт жарыстарында орындалады.</p> <p>2. СШ нормасы Қазақстан Республикасының, екі және одан да көп облыстың чемпионатының, Алматы қаласының ашық чемпионатының мәртебесінен төмен емес мәртебеге ие ресми спорт жарыстарында орындалады.</p> <p>3. СШҮ және I спорттық разряд нормалары Қазақстан Республикасының облыс чемпионатының мәртебесінен төмен емес мәртебе ие ресми спорт жарыстарында орындалады.</p> <p>4. II, III спорттық разрядтардың, I, II жасөспірімдік спорттық разрядтардың нормалары кез келген мәртебедегі ресми спорт жарыстарында орындалады.</p> <p>5. ХДСШ әлемдік немесе Азия рекордын орнату үшін:</p> <p>5.1. "Акробатика – топтық – үлкен формация" және "акробатика – топтық – үлкен формация – формация - қайта құрылу" спорт салаларында "акробатика – топтық-4" немесе "акробатика – топтық-8" немесе "тік акробатика" спорт саласындағы норманы орындаған жағдайда спортшыда СШ (спорт шебері) атағы болған кезде орындалады.</p> <p>5.2. "Акробатика – күмбезді – үлкен формация" спорт салаларында спортшыда СШ (спорт шебері) атағы болса, "акробатика – күмбезді-2 – қайта құрылу" немесе "акробатика – күмбезді - 4 – қайта құрылу" немесе "акробатика – күмбезді - 4 - ротация" спорт саласында норманы орындаған жағдайда беріледі.</p> <p>5.3. "Қанат костюмі – үлкен формация" спорт саласында "қанатты костюм – пилоттық" немесе "қанатты костюм – акробатика" спорт саласы бойынша норманы орындау үшін спортшыда СШ атағы болған кезде.</p> <p>6. "Параски – қоссайыс" спорт саласы: "қону дәлдігі – жеке" және "алып слалом".</p> <p>7. "Атлетикалық көпсайыс" спорт саласы келесі (жаттығулардан) тұрады: қону дәлдігі - жеке, жүзу: 100 м, кросс: Е 3000 м, Ә 1500 м (немесе шаңғы жарысы: Е 5000 м, Ә 3000 м).</p> <p>8. Әлем чемпионаты мәртебесіне ие спорттық жарыстар және төмен мәртебелі спорттық жарыстар ерлер мен әйелдер арасында өткізіледі.</p> <p>9. Қазақстан Республикасының біріншіліктері, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне енгізілген жас ерекшеліктеріне байланысты жорғары жас шектеуі бар тұлғалар арасында өткізілетін басқа да спорттық жарыстар, жас ерекшеліктеріне байланысты жорғары жас шектеуі бар тұлғалар арасындағы басқа да ресми спорттық жарыстар, жас ерекшеліктеріне байланысты жорғары жас шектеуі бар тұлғалар арасындағы басқа да ресми спорттық жарыстар жас ерекшелік топтарында өткізіледі:</p> <p>9.1. "Қоссайыс", "акробатика", "қону дәлдігі – жеке", "жылдамдықпен құлау", "атлетикалық көпсайыс", "параски – қоссайыс", "параски – дәлдік" спорт салаларында, жас топтарында: юниор ұлдар мен қыздар (16-24 жас), жасөспірім ұлдар мен қыздар (14-15 жас).</p> <p>9.2. Жас топтары бойынша атауларында "әуе құбыры" сөзі бар спорт салаларында: юниор ұлдар мен қыздар (12-18 жас), жасөспірім ұлдар мен қыздар (9-11 жас).</p> <p>10. Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне енгізілген жоғарғы жас шектеуі бар тұлғалар арасында өткізілетін Қазақстан Республикасы Қарулы күштерінің біріншілігі, Қазақстан Республикасы Қарулы күштерінің спартакиадасы юниор ұлдар және юниор қыздар жас ерекшелік топтарында (16-24 жас) өткізіледі.</p> <p>11. Спорттық жарыстарға қатысу үшін спортшы спорттық жарыс басталған күнге дейін белгіленген жасқа жетуі керек</p>

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары

Автомотоспорт

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 18 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
автомобиль спорт түрлері бойынша		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
2	Ересектер арасындағы Еуропа чемпионаты	1-2
3	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1-2
4	FIA (Халықаралық автомобиль федерациясы) күнтізбесіне енгізілген халықаралық жарыстар	1
Мотоцикл спорт түрлері бойынша		
5	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
6	FIM (Халықаралық мотоцикл федерациясы) күнтізбесіне енгізілген халықаралық жарыстар	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Автомобиль спорт түрлері бойынша		
1	Қазақстан Республикасының чемпионаты (кемінде 3 кезеңнен тұратын және 2 түрлі өңірде (1 өңірде картинг бойынша) 10 және одан да көп спортшылардың (экипаждардың - жарысқа екі спортшы: ұшқыш және штурман қатысады: ралли, ралли-спринт, трофи рейд, ралли-рейд) қатысуымен есептік топта/сыныпта/дивизионда өткізіледі (бұл ретте есептік топ/сынып өткен кезеңдердің кемінде үшеуінде жинақталуы тиіс)	1
	Қазақстан Республикасының чемпионаты кемінде 3 кезеңнен тұрып, 2 түрлі өңірде өткізілуі керек (1 өңірде картинг бойынша), егер қатысушылар саны 10	

2	спортшыдан, экипаждан аз болса (мұнда жарысқа екі спортшы: ұшқыш және штурман қатысады: ралли, ралли-спринт, трофи рейд, ралли-рейд), есептік топта/сыныпта кемінде 6 қатысушы болуы тиіс (бұл ретте есептік топ/сынып өткен кезеңдердің кемінде үшеуінде жинақталуы тиіс).	екі рет 3 жыл бойы 1 орын алу
Мотоцикл спорт түрлері бойынша		
3	Қазақстан Республикасының чемпионаты (кемінде 3 кезеңнен тұрып, 2 түрлі өңірде өткізілуі керек), есептік топта/сыныпта 10 және одан да көп спортшы (бұл ретте есептік топ/сынып өткен кезеңдердің кемінде үшеуінде жинақталуы тиіс).	1
4	Қазақстан Республикасының чемпионаты (кемінде 3 кезеңнен тұрып, 2 түрлі өңірде өткізілуі керек, егер есептік топта/сыныпта 10 аз спортшы болса, бірақ есептік топта кемінде 6 спортшы болуы тиіс (бұл ретте есептік топ/сынып өткен кезеңдердің кемінде үшеуінде жинақталуы тиіс).	екі рет 3 жыл бойы орын алу

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар:

"Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" 14 жастан орындалады;

1-разрядты спортшы 13 жастан бастап орындалады;

2-разрядты спортшы 13 жастан бастап орындалады;

3-разрядты спортшы 13 жастан бастап орындалады;

1-жасөспірімдік разрядты спортшы 6-12 жастан бастап орындалады;

2-жасөспірімдік разрядты спортшы 6-12 жастан бастап орындалады;

3-жасөспірімдік разрядты спортшы 6-12 бастап бастап орындалады.

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Автомобиль спорт түрлері бойынша		
1	Қазақстан Республикасының чемпионаты (кемінде 3 кезеңнен тұрып, 2 өңірде өткізілуі керек (1 өңірде картинг бойынша) 10 және одан да көп спортшылардың, экипаждардың (мұнда жарысқа екі спортшы: ұшқыш және штурман қатысады: ралли, ралли-спринт, трофи рейд, ралли-рейд) қатысуымен өткізілуі керек, есептік топта/сыныпта/дивизионда	1-3

	кемінде 3 өткен кезеңнің нәтижелері бойынша жеткілікті қатысушылар болуы қажет	
2	Қазақстан Республикасының чемпионаты (кемінде 3 кезеңнен тұратын, 2 облыста (1 облыста картинг саласы бойынша) 10 кем спортшы (экипаж), бірақ іріктеу тобында 6 кем емес (осыда) жағдайда, іріктеу тобы/сыныбы аяқталған кезеңдердің кем дегенде 3 ұпайын жинауы керек)	екі рет 3 жыл бойы 1-3 орын алу
3	Қазақстан Республикасының кубогі (кемінде 3 кезеңнен тұратын, 2 аймақта (1 облыста картинг саласы бойынша). Сонымен қатар, бұқаралық мотоспорт түрлерінен жарыстарда : жоғары жылдамдықты мәнерлеп жүргізу (гимназия), ралли-спринт, автослалом, джип спринт, іріктеу категорияларындағы трофей рейд: "Тегін", Тр – 1 және Тр – 2, ралли 3 санаттарға СШҮ-тен жоғары емес дәрежелер беріледі	екі рет 3 жыл бойы 1-2 орын алу
Мотоцикл спорт түрлері бойынша		
4	Қазақстан Республикасының чемпионаты (кемінде 3 кезеңнен тұратын, 2 аймақта) іріктеу тобындағы 10 және одан да көп спортшы.	1-3
5	Қазақстан Республикасының чемпионаты (кемінде 3 кезеңнен тұратын, 2 аймақта) 10-нан кем емес, бірақ іріктеу тобында/ сыныбында 6-дан кем емес (бұл жағдайда іріктеу тобы/сыныбы 3 кем емес спортшыдан тұруы керек) - аяқталған кезеңдердің х)	екі рет 3 жыл бойы 1-3 орын алу
6	Қазақстан Республикасының кубогі (кемінде 3 кезеңнен тұрады , 2 аймақта)	екі рет 3 жыл бойы 1-2 орын алу
1-разрядты спортшы		
Автомобиль спорт түрлері бойынша		
	Чемпионат, Қазақстан Республикасының кубогі (кемінде 3 кезеңнен тұратын, 2 облыста (1 облыста картинг бойынша) 10 және одан да көп экипаж спортшысы, екі спортшы, ұшқыш және штурман қатысатын	

7	жарыстар үшін: ралли, ралли-спринт, трофей рейд, ралли рейд) іріктеу тобында/сыныбында/бөлімінде (бұл жағдайда іріктеу тобы/сынып/бөлімше кем дегенде ұпай жинауы керек. 3 аяқталған кезең)	1-4
8	Чемпионат, Қазақстан Республикасының кубогі (кемінде 3 кезеңнен тұратын, 2 аймақта (1 облыста картинг бойынша) 10 аз спортшы (экипаждар, екі спортшы қатысатын жарыстар үшін: ұшқыш) және штурман: ралли, ралли-спринт, трофей рейд, ралли-рейд), бірақ біліктілік тобында/сыныбында/бөлімінде 6-дан кем емес (біліктілікпен топ/сынып/бөлім кем дегенде 3 аяқталған кезеңді орындауы керек)	1-2
9	Облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, республикалық турнирдің чемпионаты (кемінде 3 кезеңнен тұратын, іріктеу тобындағы кемінде 7 спортшының қатысуымен (экипаждар, екі спортшы қатысатын жарыстар үшін: ұшқыш және ұшқыш) навигатор: ралли, ралли-спринт, трофей рейд, ралли рейд)	1
Мотоцикл спорт түрлері бойынша		
10	Іріктеу тобында/сыныбында 10 және одан да көп спортшылардың қатысуымен чемпионат (кемінде 3 кезеңнен тұратын, 2 аймақта). (бұл жағдайда сынақ тобы/сыныбы аяқталған кезеңдердің кем дегенде 3-інде қабылдануы керек)	1-4
11	Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе кубогі (2 аймақта кемінде 3 кезеңнен тұрады), кемінде 10 спортшы, бірақ біліктілік тобында/сыныбында кемінде 6 спортшы (бұл жағдайда біліктілік тобы/сынып аяқталған кезеңдердің кемінде үшеуінде құрылуы керек)	1-2
	Жарыс тобында кемінде 10 спортшы мен экипаж қатысатын облыстың, республикалық маңызы	

12	бар қалалардың, астананың біріншілігі, республикалық турнир (кемінде 3 кезеңнен тұрады)	1
2-разрядты спортшы		
Автомобиль спорт түрлері бойынша		
13	Республикалық, облыстық, қалалық жарыстар	6 фиништің болуы
Мотоцикл спорт түрлері бойынша		
14	Республикалық, облыстық, қалалық жарыстар	3 фиништің болуы
3-разрядты спортшы		
Автомобиль спорт түрлері бойынша		
15	Республикалық, облыстық, қалалық жарыстар	3 фиништің болуы
Мотоцикл спорт түрлері бойынша		
16	Республикалық, облыстық, қалалық жарыстар	3 фиништің болуы
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
Автомобиль спорт түрлері бойынша		
17	Облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың біріншілігі республикалық турнир (жарыс тобында кемінде 7 спортшы мен экипаждың қатысуымен 3 кезеңнен кем емес)	1-3
мотоцикл спорт түрлері бойынша		
18	Облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың біріншілігі республикалық турнир (жарыс тобында кемінде 7 спортшы мен экипаждың қатысуымен 3 кезеңнен кем емес)	1-3
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
Автомобиль спорт түрлері бойынша		
19	Республикалық, облыстық, қалалық жарыстар	6 фиништің болуы
Мотоцикл спорт түрлері бойынша		
20	Республикалық, облыстық, қалалық жарыстар	3 фиништің болуы
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
Автомобиль спорт түрлері бойынша		
21	Республикалық, облыстық, қалалық жарыстар 6-дан кем емес	3 фиништің болуы
Мотоцикл спорт түрлері бойынша		

22	Республикалық, облыстық, қалалық жарыстар	3 фиништің болуы
Ескерту: барлық разрядтар мен атақтарды тек алдыңғы разряд немесе атақ берілген жағдайда ғана тағайындалады		

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
101-қосымша

Альпинизм

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 18 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Өрмелеудің саны және қиындығы	Орын
Кемінде 6 елдің қатысуымен			
1	Әлем чемпионаты немесе Еуразия чемпионаты немесе ТМД чемпионаты	Ерлер: 6Б-1; 6А-1д; 5Б-2,1р Әйелдер: 6А-2; 5Б-2; 5А-1	1-3
2	Азия чемпионаты немесе Әлем кубогі немесе Еуразия кубогі немесе ТМД кубогі	Ерлер: 6Б-1; 6А-1д; 5Б-2,1р Әйелдер: 6А-2; 5Б-2; 5А-1	1-2
3	Азия кубогі	Ерлер: 6Б-1; 6А-1д; 5Б-2,1р Әйелдер: 6А-2; 5Б-2; 5А-1	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 18 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Өрмелеудің саны және қиындығы	Орын
Кемінде 5 облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен			
1	Қазақстан Республикасының чемпионаты	Ерлер: 6А-2; 5Б-1д,1к; 5А-1д. Әйелдер: 6А-1; 5Б-2; 5А-1; 4Б-1	1

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық разрядын беруге қойылатын талаптар 18 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Өрмелеудің саны және қиындығы	Орын
1	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес жарыстар	Ерлер: 6А-1; 5Б-1,1к; 5А-1д,1к; 4Б-1д; 4А-1р Әйелдер: 5Б-2; 5А-1,1к; 4Б-1д; 3Б-1р	1

4. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

Бірыңғай күнтізбеге енгізілген кез келген спорттық және бұқаралық іс шараларда	
№	Өрмелеудің саны және қиындығы
1-разрядты спортшы	
1	Ерлер мен әйелдер: 5А-1; 4Б-2,1к; 4А-1,1д,1к; 3А-1р ; 2Б-1р; 2А-1р
2-разрядты спортшы	
2	Ерлер мен әйелдер: 3Б-2,1к; 3А-2,1к; 2Б-1к
3-разрядты спортшы	
3	Ерлер мен әйелдер: 2Б-1; 2А-2; 1Б-2

5. Спорттық разрядтарды орындауға арналған өрмелеу бағдарының күрделілік категориялары

Күрделілігі	Спорттық атақ				Спорттық категория				
	ХДСШ		СШ		СШҮ		1	2	3
	ер	әйел	ер	әйел	ер	әйел			
6 Б	1								
6 А	1 д	2	2	1	1				
5 Б	1 р 2	2	1 д 1 к	2	1 1 к	2			
5 А		1	1 д	1	1 д 1 к	1 1 к	1		
4 Б				1	1 д	1 д	2 1к		
4 А					1 р		1 1 д 1 к		
3 Б						1 р		2 1 к	
3 А							1 р	2 1 к	
2 Б							1 р	1 к	1
2 А							1 р		2
1 Б									2

Ескерту: аралас бағдарлар қысқы (15 қарашадан 15 наурыз аралығында) немесе мұзды бағдарлармен алмастыруға болады. Шарттық белгілер: Б – басшылық, Ж - жұпта; Б – біріктірілген.

"Мұзға өрмелеу"

6. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3

2	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1
4	Ересектер арасындағы Азия кубогі немесе Еуразия кубогі немесе ТМД кубогі	екі рет 1 орын алу

7. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Халықаралық жарыстарға кемінде 5 ел/команда және республикалық жарыстарға кемінде 3 команда қатысқан кезде (әр топта кемінде 8 қатысушы болған жағдайда)		
1	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3
2	Ересектер арасындағы Азия кубогі немесе Еуразия кубогі немесе ТМД кубогі	1-2
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1

8. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық разрядын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 3 команда қатысқан кезде (әр топта кемінде 8 қатысушы болған жағдайда)		
1	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1
2	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	1-3

9. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар 13 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 3 команда қатысқан кезде		
1-разрядты спортшы		
1	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың халықаралық, республикалық жарыстары	1-2
2-разрядты спортшы		

2	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың халықаралық, республикалық жарыстары	3-4
3-разрядты спортшы		
3	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың халықаралық, республикалық жарыстары	5-6

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
102-қосымша

Американдық футбол

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің катысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің халықаралық жарыстарына және кемінде 15 облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың республикалық жарыстарына қатысқан кезде (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1-2
3	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер
--

Кемінде 10 облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың және облыстық жарыстарға кемінде 10 команданың қатысуымен (әрбір спорт саласында)

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер және жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	19 жасқа дейінгі жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
1-разрядты спортшы/2-разрядты спортшы/3-разрядты спортшы		
Кемінде 5 команда қатысқан кезде		
3	Әуесқой командалар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың біріншілігі	1-3/4-6/7-8
4	Әуесқой командалар арасындағы Қазақстан Республикасының біріншілігі	1-3/4-6/-
5	Әуесқой командалар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың кубогі	1/2/3-4
6	Әуесқой командалар арасындағы қала кубогі	1/2/3-4
7	Қазақстан Республикасы мектеп және колледж оқушыларының спартакиадасы	1-3/4-6/7-8
8	БЖСМ, ОРМБЖСМ, мектеп-интернаттар, спорт колледждері, ЖСШМ жасөспірімдер командалары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (16-18 жас)	1-3/4-6/7-8
9	Жасөспірімдер командалары арасында облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың біріншілігі немесе кубогі (16-18 жас)	1/2/3
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың күнтізбелік жоспарына сәйкес енгізілген кемінде 3 елден 18 жасқа дейінгі командалардың қатысуымен халықаралық жасөспірімдер жарыстары мен турнирлері	1-2/3-4/5
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Спорт түрінен секцияда үш жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

2- жасөспірімдік разрядты спортшы	
12	Спорт түрінен секцияда екі жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу
3-жасөспірімдік разрядты спортшы	
13	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
103-қосымша

Апихара-қаратэ

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Спорт салалары: Кумитэ, Ката, Фулл-контакт		
Кемінде 20 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу кезінде)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 15 елдің/облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
4	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	1
5	Осы қосымшаның 1, 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер, жастар және юниорлар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		

(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2- жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
104-қосымша

Аэробты гимнастика

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

FIG халықаралық турнирін қоспағанда, туған жылы бойынша 14 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жарыс бағдарламасы	Орын
1	Әлем чемпионаты	IW-әйелдердің (қыздардың) жеке өнер көрсетуі IM – ерлердің (ұлдардың) жеке өнер көрсетуі MP - аралас жұп (ер мен әйел немесе ұлдар мен қыздар) TR-үштік GR - топтар AD - би гимнастикасы	1-4
		IW-әйелдердің (қыздардың) жеке өнер көрсетуі IM – ерлердің (ұлдардың) жеке өнер көрсетуі	

2	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	MP - аралас жұп (ер мен әйел немесе ұлдар мен қыздар) TR-үштік GR - топтар AD - би гимнастикасы	1-3
3	World Age Group Competitions	IW-әйелдердің (қыздардың) жеке өнер көрсетуі IM – ерлердің (ұлдардың) жеке өнер көрсетуі MP - аралас жұп (ер мен әйел немесе ұлдар мен қыздар) TR-үштік GR - топтар AD - би гимнастикасы	1-3
4	Азия чемпионаты	IW-әйелдердің (қыздардың) жеке өнер көрсетуі IM – ерлердің (ұлдардың) жеке өнер көрсетуі MP - аралас жұп (ер мен әйел немесе ұлдар мен қыздар) TR-үштік GR - топтар AD - би гимнастикасы	1-3
5	Юниорлар арасындағы Азия чемпионаты	IW-әйелдердің (қыздардың) жеке өнер көрсетуі IM – ерлердің (ұлдардың) жеке өнер көрсетуі MP - аралас жұп (ер мен әйел немесе ұлдар мен қыздар) TR-үштік GR - топтар AD - би гимнастикасы	1-3
6	Азия кубогі	IW-әйелдердің (қыздардың) жеке өнер көрсетуі IM – ерлердің (ұлдардың) жеке өнер көрсетуі MP - аралас жұп (ер мен әйел немесе ұлдар мен қыздар) TR-үштік GR - топтар AD - би гимнастикасы	1-2

7	Юниорлар арасындағы Азия кубогі	<p>IW-әйелдердің (қыздардың) жеке өнер көрсетуі</p> <p>IM – ерлердің (ұлдардың) жеке өнер көрсетуі</p> <p>MP - аралас жұп (ер мен әйел немесе ұлдар мен қыздар)</p> <p>TR-үштік</p> <p>GR - топтар</p> <p>AD - би гимнастикасы</p>	1-2
8	Әлем кубогі	<p>IW-әйелдердің (қыздардың) жеке өнер көрсетуі</p> <p>IM – ерлердің (ұлдардың) жеке өнер көрсетуі</p> <p>MP - аралас жұп (ер мен әйел немесе ұлдар мен қыздар)</p> <p>TR-үштік</p> <p>GR - топтар</p> <p>AD - би гимнастикасы</p>	1-2
9	Жарыс бағдарламасында кемінде 5 ел болған жағдайда FIG халықаралық турнирі	<p>IW-әйелдердің (қыздардың) жеке өнер көрсетуі</p> <p>IM – ерлердің (ұлдардың) жеке өнер көрсетуі</p> <p>MP - аралас жұп (ер мен әйел немесе ұлдар мен қыздар)</p> <p>TR-үштік</p> <p>GR - топтар</p> <p>AD - би гимнастикасы</p>	1

2. Спорттық атақтар мен спорттық разрядтарды беруге арналған нормалар

Спорттық атақ және разряд	Жас талабы	Орындау нормасы	Топтық жарысты бір жыл ішінде орындау
СШ	туған жылы бойынша 16 жастан бастап	бір жыл ішінде 18,0 ұпай жинайды	IA немесе I топ жарысында бір рет
СШҮ	туған жылы бойынша 14 жастан бастап	күнтізбелік жыл ішінде 17,0 ұпай жинау	жарыстарда бір рет IA немесе I топ, II топ
1-разрядты спортшы	туған жылы бойынша 12 жастан бастап	күнтізбелік жыл ішінде 16,0 ұпай жинау	I топ жарыстарында бір рет немесе II топ жарысында бір рет немесе III топ жарысында бір рет
2-разрядты спортшы	туған жылы бойынша 10 жастан бастап	күнтізбелік жыл ішінде 14,0 ұпай жинау	II топ жарысында бір рет немесе III топ жарысында бір рет
			II топ жарысында бір рет

3-разрядты спортшы	туған жылы бойынша 8 жастан бастап	күнтізбелік жыл ішінде 13,0 ұпай жинау	немесе III топ жарысында бір рет
1-жасөспірімдік разрядты спортшы	туған жылы бойынша 6 жастан бастап	күнтізбелік жыл ішінде 12,0 ұпай жинау	III топ жарысында бір рет немесе IV топтағы жарыста бір рет
2-жасөспірімдік разрядты спортшы	туған жылы бойынша 6 жастан бастап	күнтізбелік жыл ішінде 12,0 ұпай жинау	III топ жарысында бір рет немесе IV топтағы жарыста бір рет
3- жасөспірімдік разрядты спортшы	туған жылы бойынша 6 жастан бастап	күнтізбелік жыл ішінде бір рет 10,0 ұпай жинау	III топ жарысында бір рет немесе IV топтағы жарыста бір рет

3. Көркем гимнастикадан жарыстарды топтарға бөлу

Топ атауы	Спорт жарысы
IA тобы	Әлем чемпионаты Әлем кубогі Азия чемпионаты Дүниежүзілік универсиада
I топ	Қазақстан Республикасының чемпионаты Қазақстан Республикасының кубогі Қазақстан Республикасының жастар спорттық ойындары жазғы, қысқы) Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы) Қазақстан Республикасының универсиадасы
II топ	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың кубоктері Қазақстан Республикасының мектеп оқушылары мен колледж студенттерінің спартакиадасы
III топ	Қала чемпионаттары Қала кубогі
IV топ	Спорт мектептерінде, оқу орындарында, ұйымдарда, мекемелерде өтетін жарыстар

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
105-қосымша

Белбеу күресі

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 20 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		

1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет алынған 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы)	1-2
5	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1
6	Дүниежүзілік жауынгерлік өнер ойындары (GAISF-Sport Accord Combat Games)	1
7	Ересектер арасындағы Дүниежүзілік ойындар (International World Games Association)	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
4	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар	

4	қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	1
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
5	Жыл бойы 1-разрядты әр түрлі спортшыларды 8 жеңіспен жеңу немесе 2-разрядты спортшыларды қалалық ауқымнан төмен емес жарыстарда 16 рет жеңу	
2-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Жыл бойы аудандық ауқымнан төмен емес жарыстарда 2-разрядты спортшыларды 6 рет жеңу	
3-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
7	Жыл бойы 3-разрядты спортшыларды 4 рет жеңу немесе кез келген ауқымдағы жарыстарда жаңадан бастаған спортшыларды 8 рет жеңу	
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
8	Осы салмақта 1-жасөспірімдік разрядты кемінде 4 спортшы қатысқан жағдайда облыстық, қалалар бойынша жасөспірімдер біріншілігінде 1 орынға ие болу немесе кез келген ауқымдағы жарыстарда 2-жасөспірімдік разрядты спортшыларды 10 рет жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
9	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 3-жасөспірімдік разрядты спортшыларды 4 рет жеңу	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
10	Кемінде 5 жекпе-жекке қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беруге арналған нормалар мен талаптарға
106-қосымша

Би спорты (спорттық би, заманауи би, спорттық би хореографиясы)

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

Жарыстарға кемінде 10 елдің өкілдері қатысқан кезде (WDSF ережелері бойынша)		
S, M шеберлік санаты		
Спорт салалары: 10 би (қоссайыс), 5 стандартты би, 5 латын биі, бір би стандарты, бір би бойынша латын биі		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
2	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы, қысқы)	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы Азия чемпионаты	1-2
5	Ересектер және жастар арасындағы Азия кубогі	1
6	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1
7	Ересектер арасындағы Дүниежүзілік ойындар	1-2
8	Дүниежүзілік универсиада (жазғы, қысқы)	1
9	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1-2

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 14 жастан бастап орындалады

Халықаралық жарыстарда кемінде 10 жұптың немесе солистердің қатысуымен (республикалық жарыстарда 5 жұп)		
А, S, М шеберлік санаты		
Спорт салалары: 10 би (қоссайыс), 5 стандартты би, 5 латын биі, бір би стандарты, бір би бойынша латын биі		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1-2
3	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы, қысқы) немесе Қазақстан Республикасының универсиадасы	1
4	Жастар және юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
5	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	3
6	Жастар және юниорлар арасындағы Азия чемпионаты	1-2
7	Дүниежүзілік универсиада (жазғы, қысқы)	2-3
8	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
9	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	3

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 12 жастан бастап орындалады

--	--	--

Кемінде 5 жұптың немесе солисттің қатысуымен		
С+В шеберлік санаты		
Спорт салалары: 10 би (қоссайыс), 5 стандартты би, 5 латын биі, бір би стандарты, бір би бойынша латын биі		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер және жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	1-3
3	Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	3
4	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы, қысқы) немесе Қазақстан Республикасының универсиадасы	2-3
5	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	1-2
6	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	1
7	Ересектер, жастар және юниорлар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	екі рет 1 орын
8	Қазақстан Республикасы мектеп және колледж оқушыларының спартакиадасы	1

4. 1-разрядты спортшы спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

Кемінде 5 жұптың немесе солисттің қатысуымен		
С+В шеберлік санаты		
Спорт салалары: 10 би (қоссайыс)		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы, қысқы) немесе Қазақстан Республикасының универсиадасы	4-5
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	4-5
3	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	3-5
4	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
5	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	2-3
	Барлық жас санаттары арасындағы облыстардың, республикалық	

6	маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1-3
7	Қазақстан Республикасы мектеп және колледж оқушыларының спартакиадасы	2-3
8	Юниорлар және балалар арасындағы қала чемпионаты	1-2
9	Юниорлар және балалар арасындағы аудан біріншілігі	1-2

5. 2-разрядты спортшы спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

Кемінде 5 жұптың немесе солисттің қатысуымен		
D шеберлік санаты		
Спорт салалары: 8 би (қысқартылған қоссайыс)		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы, қысқы) немесе Қазақстан Республикасының универсиадасы	6-8
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	6-8
3	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	6-8
4	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	4-5
5	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	4-5
6	Барлық жас санаттары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	4-5
7	Қазақстан Республикасы мектеп және колледж оқушыларының спартакиадасы	4-5
8	Юниорлар және балалар арасындағы қала чемпионаты	3
9	Юниорлар және балалар арасындағы аудан біріншілігі	3

6. 3-разрядты спортшы спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

Кемінде 5 жұптың немесе солисттің қатысуымен		
E шеберлік санаты		
Спорт саласы: 6 би		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы, қысқы) немесе Қазақстан Республикасының универсиадасы	9-10

2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	9-10
3	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	9-10
4	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	6-8
5	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	6-8
6	Барлық жас санаттары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	6-8
7	Қазақстан Республикасы мектеп және колледж оқушыларының спартакиадасы	6-8
8	Юниорлар және балалар арасындағы қала чемпионаты	4-5
9	Юниорлар және балалар арасындағы аудан біріншілігі	4-5
10	Дене шынықтыру және спорт ұжымдарындағы, спорт мектептеріндегі, оқу орындарындағы, ұйымдардағы (спартакиада, біріншілік, турнир, ойындар, кубоктер) жарыстар	1-5

"1-жасөспірімдік разрядты спортшы" - кез келген ауқымдағы жарыстардағы кестеге сәйкес жіктеу ұпайларының жиынтығы.

"2-жасөспірімдік разрядты спортшы" - кез келген ауқымдағы жарыстардағы кестеге сәйкес жіктеу ұпайларының жиынтығы.

"3-жасөспірімдік разрядты спортшы" – жыл бойына спорт секциясында жүйелі түрде жаттығу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу.

7. Жас санаттарына разрядтардың рұқсат етілуі

№	Жасы	Санаты	Разряд
1	9 жас және одан кіші	Ювенолдар – 1	Жасөспірімдік разряд, 2-разряд
2	10-11 жас	Ювенолдар - 2	3-разряд, 2-разряд, 1-разряд
3	12-13 жас	Юниорлар - 1	3-разряд, 2-разряд, 1-разряд, СШҮ
4	14-15 жас	Юниорлар - 2	3-разряд, 2-разряд, 1-разряд, СШҮ, СШ
5	16-18 жас	Жастар	3-разряд, 2-разряд, 1-разряд, СШҮ, СШ
6	19-34 жас	Ересектер	3- разряд, 2-разряд, 1-разряд, СШҮ, СШ, ХДСШ, ЕССШ

7	35 жас және одан жоғары	Сеньорлар	3-разряд, 2-разряд, 1-разряд, СШҮ, СШ, ХДСШ
---	-------------------------	-----------	---

10 би: баяу вальс, танго, фокстрот, квикстеп, веналық вальс; самба, ча-ча-ча, румба, пасадобль, джайв; Еуропалық бағдарлама (Стандарт): баяу вальс, танго, фокстрот, квикстеп, веналық вальс; Латын Америкасының бағдарламасы (Латын): самба, ча-ча-ча, румба, пасадобль, джайв;

Жалпы бағдарлама: баяу вальс, танго, самба, ча-ча-ча, джайв.

Ескерту:

Жасөспірімдік разрядын жаңадан бастаған спортшыларға жаттықтырушының ұсынысы бойынша жергілікті федерациялар тағайындайды.

СШҮ – разрядын беру аккредиттелген облыстық немесе республикалық федерацияның ұсынысы бойынша Астана, Алматы, Шымкент қалаларының және облыстардың Дене шынықтыру және спорт басқармаларында 10 би (қоссайыс) бойынша, сондай-ақ Еуропалық, Латын Америкасы және жалпы бағдарламалар бойынша жеке жүргізіледі.

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
107-қосымша

Биатл

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Спорт саласы	Орын
Кемінде 20 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында)			
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	жеке, командалық, эстафеталық микс	1 немесе екі рет 1-2 орын алу
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты		екі рет алынған 1 орын алу
3	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты		1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Спорт саласы	Орын
Кемінде 15 команданың қатысуымен (әрбір спорт саласында)			
1	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты		1-2
2	Жастар арасындағы Азия чемпионаты		1
	Ересектер арасындағы Қазақстан		

3	Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	жеке, командалық, эстафеталық микс	1-2
4	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты		1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	1
5	Осы қосымшаның 1, 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер, жастар және юниорлар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		

кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2- жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
108-қосымша

Бильярд

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
2	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы, қысқы)	1-2
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1

4	Жастар арасындағы Әлемчемпионаты	1
5	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1-2

2 . "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 команданың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	4-6
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1-2
4	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
5	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	1
6	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	2-3
7	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	1-3

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	3
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	2-3
3	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
4	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
5	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	1
	Осы қосымшаның 1, 2- тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа,	

6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер, жастар және юниорлар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Бирма боксы

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№.	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 20 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№.	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында) (3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
4	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№.	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3

3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	1
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер, жастар және юниорлар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9

1-жасөспірімдік разрядты спортшы	
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету
2-жасөспірімдік разрядты спортшы	
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету
3-жасөспірімдік разрядты спортшы	
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
110-қосымша

Бодибилдинг

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 20 елдің қатысуымен (әр салмақ дәрежесі бойынша)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
4	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын

Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)

1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	1
5	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер, жастар және юниорлар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
5 елдің/команданың қатысуымен		
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
(5 елдің/команданың қатысуымен)		

10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
111-қосымша

Варминтинг

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 20 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1-2

2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
4	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	1
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер, жастар және юниорлар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың,	4-5

	республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
112-қосымша

Гір көтеру спорты

1. Спорттық атақтар мен разрядтарды беруге арналған нормалар

ХДСШ - 20 жастан, СШ - 15 жастан, СШҮ - 14 жастан және 1-3 спорттық разрядтар

10 жастан бастап орындалады

Сп ор т са ла сы (Ұп ай са ны)	Гір салмағы 32 кг						Гір салмағы 24 кг											
	Х Д С Ш	С Ш	С Ш Ү	Спорттық разряд			ХД СШ	С Ш	С Ш Ү	С Ш Ү	Спорттық жасөспірімдік разряд							
				1	2	3					1	2	3	1	2	3		
	ер	ер	ер	ер	ер	ер	әйел	әй ел	әй ел	ер	ер	ер	ер	ер	ер	әйел	әй ел	әй ел

ке лі са лм ақ дә ре же сі	13 0	100	80	70	60	50	120	90	70	10 0	90	80	70	65	55	50
Ж ұл қа кө те ру – 68	14 0	110	90	80	70	60	130	10 0	80	11 0	100	90	80	75	65	60
Ж ұл қа кө те ру – 68 +							140	11 0	90					80	70	65
кг са лм ақ дә ре же сі																
Ж ұл қа кө те ру – 73	15 0	115	10 0	90	80	70				12 0	110		10 0			
ке лі												90				

са лм ақ дә ре же сі																			
Ж ұл қа кө те ру – 78 ке лі са лм ақ дә ре же сі	16 0	120	10 5	100	90	80			13 0	120	11 0	100							
Ж ұл қа кө те ру – 85 ке лі са лм ақ дә ре же сі	17 0	125	11 0	105	100	90			14 0	130	12 0	110							
Ж ұл қа кө те ру – 95 ке лі са лм	18 0	130	11 5	110	105	100			15 0	140	13 0	120							

ак дә ре же сі																
Ж ұл қа кө те ру – 95 + кг са лм ақ дә ре же сі	19 0	135	12 0	115	110	105			16 0	150	14 0	130				
Се рп е кө те ру (Ұ Ц) – са лм ақ дә ре же сі 53 кг									40	28	20	10				
Се рп е кө те ру (Ұ Ц) – са лм			20	15	10	5	26		20	15	50	34	25	20	12	5

е кө те ру (Ұ Ц) - са лм ақ кат его ри яс ы 85 кг	75	54	33	26	23	19			80	64	57	48		
Се рп е кө те ру (Ұ Ц) - са лм ақ дә ре же сі 95 кг	77	57	35	28	25	21			85	70	62	53		
Се рп е кө те ру (Ұ Ц) - са лм ақ кат его ри яс	82	60	37	30	27	23			90	75	57			

Спорт саласы	Гір салмағы 16 кг						Гір салмағы 12 кг			
	СШҮ	Спорттық разряд			Жасөспірімдік спорттық разряд			Жасөспірімдік спорттық разряд		
		1	2	3	1	2	3	1	2	3
	әйел	жө.	жө	жө	әйел	әйел	әйел	жө	жө	жө
Серпе көтеру – 48 кг салмақ дәрежесі					70	55	45	65	45	35
Серпе көтеру – 53 келі салмақ дәрежесі	65	55	40	30	85	60	50	75	55	45
Серпе көтеру – 58 келі салмақ дәрежесі	75	65	50	40	95	75	60	85	65	55
Серпе көтеру – 58 +кг салмақ дәрежесі								95	75	65
Серпе көтеру – 63 келі салмақ дәрежесі	85	75	60	50	100	85	70			
Серпе көтеру – 68 келі салмақ дәрежесі	95	85	70	60	105	95	85			
Серпе көтеру – 68 + кг салмақ дәрежесі	100	95	80	70						
Серпе көтеру – 73 келі салмақ дәрежесі					110	100	90			
Серпе көтеру – 73 + кг салмақ дәрежесі					115	105	95			
Жұлқа көтеру – 48 келі салмақ дәрежесі					110	75	50	165	150	130

Жұлқа көтеру – 53 келі салмақ дәрежесі	120	70	50	40	120	85	55	180	160	140
Жұлқа көтеру – 58 келі салмақ дәрежесі	130	80	60	50	130	95	60	190	170	150
Жұлқа көтеру – 58 + кг салмақ дәрежесі								200	180	160
Жұлқа көтеру – 63 келі салмақ дәрежесі	150	110	80	65	140	105	65			
Жұлқа көтеру – 68 келі салмақ дәрежесі	165	115	95	80	150	110	70			
Жұлқа көтеру – 68 + кг салмақ дәрежесі	180	130	110	95	150	110	70			
Жұлқа көтеру – 73 келі салмақ дәрежесі					160	120	75			
Жұлқа көтеру – 73 + кг салмақ дәрежесі					170	125	80			
Серпе көтеру (ҰЦ) - салмақ дәрежесі 48 кг					35	30	25	32	25	20
Серпе көтеру (ҰЦ) – салмақ дәрежесі 53 кг	30	22	17	12	40	35	30	40	32	25
Серпе көтеру (ҰЦ) – салмақ дәрежесі 58 кг	35	28	22	17	45	40	35	45	37	30
Серпе көтеру (ҰЦ)										
								52		35

) - салмақ категориясы 58 + кг									42	
Серпе көтеру (ҰЦ) - салмақ дәрежесі 63 кг	40	33	28	22	50	45	40			
Серпе көтеру (ҰЦ) - салмақ дәрежесі 68 кг	45	38	32	26	55	50	45			
Серпе көтеру (ҰЦ) - салмақ категориясы 68+ кг	50	42	36	30						
Серпе көтеру (ҰЦ) - салмақ дәрежесі 73 кг					60	55	50			
Серпе көтеру (ҰЦ) - салмақ категориясы 73+ кг					65	60	55			

Кестеде 10 минут ішінде жасалған көтеріулер саны көрсетілген (серпе көтеру, жұлқа көтеру, ұзын цикл және "ұзын цикл" эстафетасы – әр жаттығу бойынша). Серпе көтеру "екі гiрді кеудеден жоғарыға көтеру" және "сол және оң қолмен жоғары-төмен жұлқа көтеру" жаттығуларынан тұрады. Серпе көтеру, ұзын цикл "екі гiрді кеудеден төменге, кейін кеудеге және жоғарыға көтеріп, жоғарыда бекіту" жаттығуларынан тұрады. Ұпайлар есептеледі: 1 серпе көтеру – 1 ұпай, 1 жұлқа көтеру – 0,5 ұпай, ұзын цикл – 1 ұпай

2. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 20 елдің қатысуымен (спортшы қатысатын әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	екі рет 1-2 орын алу
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
3	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	екі рет 1 орын алу

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
113-қосымша

Грэшлинг (AIGA нұсқасы)

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 20 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында) (3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1
5	Ересектер арасындағы Әлемдік жекпе-жек ойындары	1-2

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында) (3 жекпе-жек өткізген кезде)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
4	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1
5	Ересектер арасындағы ашық халықаралық турнир (advanced санаты) "KUZ OPEN"	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3

3	Жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
4	Ересектер арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	1
5	Осы қосымшаның 1, 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, ересектер және жастар арасындағы спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
5 елдің/команданың қатысуымен		
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
(5 елдің/команданың қатысуымен)		
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7

11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген көлемдегі жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жыл бойы кез келген көлемдегі жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
114-қосымша

Грэплинг UWW

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Спорт саласында кемінде 20 қатысушы елдің қатысуымен (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1
5	Ересектер арасындағы жекпе-жек өнерінің әлемдік ойындары	1-2

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1

3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
4	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1
5	Ересектер арасындағы ашық халықаралық турнир (advanced санаты) "KUZ OPEN"	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команда қатысуымен)	1
5	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер, жастар және юниорлар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай	

8	күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беруге арналған нормалар мен талаптарға 115-қосымша

Делбеші спорт

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 20 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
3	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

--	--	--

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1
4	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1-2
6	Ересектер арасындағы "AIGA KUZ" республикалық турнирі	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
Кемінде 10 елдің/облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың қатысуымен және облыстарда 10 команданың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, ересектер және жастар арасындағы Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	3
3	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
4	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
5	Ересектер арасындағы "AIGA KUZ" республикалық турнирі	2-3
6	Жастар арасындағы "AIGA KUZ" республикалық турнирі	1
7	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай	

8	күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
12	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
13	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Жыл бойы кез келген көлемдегі жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
15	Жыл бойы кез келген көлемдегі жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
16	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
116-қосымша

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 20 қатысушы елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында) (3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-2
2	Ересектер арасындағы Дүниежүзілік ойындары	1-3
3	Ересектер арасындағы Дүниежүзілік жауынгерлік өнер ойындары	1-3
4	U-21 Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
5	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы, қысқы)	1-3
6	Ересектер арасындағы Жабық ғимараттардағы Азия ойындары	1-2
7	Ересектер арасындағы Ислам ынтымақтастығы ойындары	1
8	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1
9	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында) (3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3
2	U-21 Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	2-3
3	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	2-3
4	Ересектер арасындағы Жабық ғимараттардағы Азия ойындары	3
5	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы, қысқы)	1
6	Жасөспірімдер Азия ойындары (жазғы, қысқы)	2-3
7	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3
8	U-21 Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1-2
9	Ересектер арасындағы Гран-При	1-2

10	Орталық Азия чемпионаты (кемінде 5 ел қатысуымен)	1-2
11	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1-2
12	U-21 Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	1
5	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер, жастар және юниорлар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		

кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
117-қосымша

Дойбы

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде жеке есепте 20 ел және командалық есепте кемінде 10 елдің қатысуымен		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
2	Ересектер арасындағы Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңдері)	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 15 команда/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберлігіне үміткер" спорттық разрядын беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	1
5	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер, жастар және юниорлар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5

2-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
118-қосымша

Допты хоккей

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-5
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы, қысқы)	1-3

4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
5	Ересектер арасындағы Әлем кубогі немесе Еуропа чемпионаты	1-3
6	Дүниежүзілік универсиада (қысқы)	1-4

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	6-7
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	4-5
3	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	1-4
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	3-4
5	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1
6	Дүниежүзілік универсиада (қысқы)	5-6
7	Қазақстан Республикасының жастар спорт ойындары (қысқы)	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	3
2	Қазақстан Республикасының жастар спорт ойындары (қысқы)	2-3
3	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	1-2
1-разрядты спортшы/ 2-разрядты спортшы/ 3-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1-4/5-6/7-8

5	Спорттық-бұқаралық бірыңғай күнтізбеге сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	1-3/4-5/6-7
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
6	Кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
7	Кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
8	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
119-қосымша

Жағажай футболы

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
1	Әлем кубогі	ер, әйел	1-3
2	Еуропа кубогі	ер, әйел	1-3
3	Клубтар арасында Әлем кубогі	ер, әйел	1
4	Клубтар арасында Еуропа кубогі	ер, әйел	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Кемінде 6 команда қатысуымен			
1	Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	1
2	Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	екі жыл қатарынан 2 рет 2 орын
3	Қазақстан Республикасының кубогі	ер, әйел	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

"Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" 16 жастан бастап орындалады;

1-разрядты спортшы 16 жастан бастап орындалады;

2-разрядты спортшы 16 жастан бастап орындалады;

3-разрядты спортшы 16 жастан бастап орындалады;

- 1-жасөспірімдік разрядты спортшы 8 жастан бастап орындалады;
 2-жасөспірімдік разрядты спортшы 8 жастан бастап орындалады;
 3-жасөспірімдік разрядты спортшы 8 жастан бастап орындалады.

Кемінде 6 команданың қатысуымен								
№	Спорт жарысы	Орын/жеңістер саны						
		Жынысы, жас	СШҮ			Спорттық разряд		
			1	2	3	1	2	3
1	Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	2-3					
2	Қазақстан Республикасының кубогі	ер, әйел	2					

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беруге арналған нормалар мен талаптарға 120-қосымша

Жауынгерлік жекпе-жектің аралас түрлері (ММА)

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар.

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 20 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында) (3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында) (3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1-2

2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
4	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	1
5	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер, жастар және юниорлар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
5 елдің/команданың қатысуымен		
	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың,	

8	республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
5 елдің/команданың қатысуымен		
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл ішінде кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жыл ішінде кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беруге арналған нормалар мен талаптарға
121-қосымша

Индорхоккей

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-5
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы, қысқы)	1-3
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
5	Ересектер арасындағы Әлем кубогі немесе Еуропа чемпионаты	1-3

6	Ересектер арасындағы Дүниежүзілік универсиада (қысқы)	1-4
---	--	-----

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	6-7
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	4-5
3	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	1-4
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	3-4
5	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1-2
6	Дүниежүзілік универсиада (қысқы)	5-6
7	Қазақстан Республикасының жастар спорттық ойындары (қысқы)	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1.	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	3
2	Қазақстан Республикасының жастар спорттық ойындары (қысқы)	2-3
3	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	1-2
1-разрядты спортшы/ 2-разрядты спортшы/ 3-разрядты спортшы		
4	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1-4/5-6/7-8

5	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық бірыңғай күнтізбеге сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	1-3/4-5/6-7
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
6	Кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
7	Кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
8	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беруге арналған нормалар мен талаптарға 122-қосымша

Қаратә (WKF)

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Жарыстың атауы	Орын
Спорт салалары: Кумитэ, Ката, командалық Кумитэ, командалық Ката		
Кемінде 20 қатысушы елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында) (3 жекпе-жек өткізген кезде)		
1	Ересектер арасындағы Азия ойындары	1-2
2	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
4	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Спорт салалары: Кумитэ, Ката, командалық Кумитэ, командалық Ката		
Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында) (3 жекпе-жек өткізген кезде)		
1	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан	1-2

	Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	
3	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
4	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)

№	Спорт жарысы	Спорт саласының атауы	Орын					
			СШҮ	Спорттық разряд			Спорттық жасөспірімдік разряд	
				1	2	3	1	2
1	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	Шиторию	2-3					
2	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты (кемінде 10 команданың қатысуымен)	Шиторию, кумитэ, ката, командалық кумитэ, командалық ката	1					
	Барлық жас топтары арасында							

3	ағы облыста рдың, республ икалық маңызы б а р қалалар дың және астанан ың чемпион аты (кемінде 1 0 команда ның қатысуы мен)	Шито рю , кумитэ, ката, команда лық кумитэ, команда лық ката	1-3	4-5	6-7				
4	О сы қосымш аның 1 және 2- тармақт арында көрсетіл ген талаптар дан баска, Спортты қ-бұқара лық іс-шарал ардың бірыңға й күнтізбе сіне сәйкес халықар алық, республ икалық жарыста р	Шито рю , кумитэ, ката, команда лық кумитэ, команда лық ката	1-3	4-5	6-7	8-9			
	О сы қосымш аның 1 және 2- тармақт арында көрсетіл								

5	ген талаптар дан басқа, Спортты қ-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарысы	Шито рю, кумитэ, ката, командалық кумитэ, командалық ката	1-3	4-5	6-7		
6	Кез келген ауқымдағы жарыс		8 рет 1 орын			6 рет 1 орын	
7	3-жасөспірімдік спорттық разряды - жыл бойы спорт түрі бойынша секцияда жүйелі сабақтарға және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу						

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
123-қосымша

Каратэ-до киокушинкай

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 18 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Спорттық саланың атауы: Кумитэ.Ката		
Кемінде 20 қатысушы елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында) (3 жекпе-жек өткізген кезде)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1
4	Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Спорт салалары: Кумитэ.Ката		
Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында) (3 жекпе-жек өткізген кезде)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
4	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1

1. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер 12 жастан бастап орындалады;
 1-разрядты спортшы 12 жастан бастап орындалады;
 2-разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;
 3-разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;
 1-жасөспірімдік разрядты спортшы 9 жастан бастап орындалады;
 2-жасөспірімдік разрядты спортшы 9 жастан бастап орындалады;
 3-жасөспірімдік разрядты спортшы 9 жастан бастап орындалады.

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	1-2
5	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай	1-3

	күнтізбесіне сәйкес ересектер, жастар және юниорлар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	
1-разрядты спортшы		
5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
5 елдің/команданың қатысуымен		
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық

Каратэ-до шотокан

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 18 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Спорт салалары: Кумите, Ката, командалық Кумите, командалық Ката		
Кемінде 20 қатысушы елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беру үшін қойылатын талаптар 18 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында) (3 жекпе-жек өткізген кезде)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
4	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер 12 жастан бастап орындалады;

1-разрядты спортшы 12 жастан бастап орындалады;

2-разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;

3-дәрежелі спортшы 10 жастан орындалады орындалады;

1-жасөспірімдік разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;

2-жасөспірімдік разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;

3-жасөспірімдік разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады.

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	1
5	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер, жастар және юниорлар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
5 елдің/команданың қатысуымен		
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7

3-разрядты спортшы		
(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
125-қосымша

Кекусин-кан каратэ-до

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 20 қатысушы елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		

1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
4	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	1
5	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер, жастар және юниорлар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5

2-разрядты спортшы		
5 елдің/команданың қатысуымен		
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
126-қосымша

Киокушинкай каратэ

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 20 қатысушы елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3

2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
4	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың және облыстарда кемінде 10 команданың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1
5	Осы қосымшаның 1, 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, ересектер, жастар және юниорлар арасындағы спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай	1-3

	күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары, осы салмақ дәрежесінде кемінде 1 разрядты 4 спортшы болған жағдайда	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары, осы салмақ дәрежесінде кемінде 2 разрядты 4 спортшы болған жағдайда	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары, осы салмақ дәрежесінде кемінде 3 разрядты 4 спортшы болған жағдайда	6-7
12	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары, осы салмақ дәрежесінде 1-жасөспірімдік разрядты кемінде 4 спортшы болған жағдайда	

2-жасөспірімдік разрядты спортшы	
14	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары, осы салмақ дәрежесінде 2-жасөспірімдік разрядты кемінде 4 спортшы болған жағдайда
3-жасөспірімдік разрядты спортшы	
15	1,5 жыл бойы жүйелі түрде шұғылданып, жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 3-жасөспірімдік разрядты спортшыларды 4 рет жеңген кезде

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
127-қосымша

Кеме үлгілерін жасау спорты

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысында кемінде 20 елдің қатысуымен (спорттық салада)	Орын
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
кемінде 10 команданың қатысуымен (спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1-2
3	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
4	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1-2

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		

1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	1
5	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер, жастар және юниорлар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың,	

10	республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
128-қосымша

Киберспорт

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 20 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында немесе әр турнирде)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты (GEG, IESF)	екі рет 1 орын алу
2	Ірі халықаралық турнирлер (DOTA 2 -International; CS2 - IEM, ESL, PGL, Major, Blast Pro, RMR; PUBG: Mobile - PMGC, PMWI)	екі рет 1-3 орын алу
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы, қысқы)	екі рет 1-3 орын алу

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 20 команданың қатысуымен (әрбір спорт саласында немесе әрбір турнирде)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты (GEG, IESF) (турнирдің барлық кезеңдерін ескере отырып, кемінде 20 елдің қатысуымен)	1
	Ірі халықаралық турнирлер (DOTA 2 -International; CS2 - IEM,	

2	ESL, PGL, Major, Blast Pro, RMR; PUBG: Mobile - PMGC, PMWI)	1-3
3	Ірі халықаралық турнирлер (DOTA 2 - ESL, DreamLeague; CS2 - The summit, Epic League, Flashpoint, Dreamhack; PUBG: Mobile - PMCO, PMGO)	1
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1
5	Қазақстан Республикасының чемпионаты	үш рет 1 орын алу

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 15 команданың қатысуымен (әрбір спорт саласында немесе әрбір турнирде)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты (GEG, IESF)	2-3
2	Ірі халықаралық турнирлер (DOTA 2 -International; CS2 - IEM, ESL, PGL, Major, Blast Pro, RMR; PUBG: Mobile - PMGC, PMWI)	плей оффқа өту
3	Ірі халықаралық турнирлер (DOTA 2 - ESL, DreamLeague; CS2 - The summit, Epic League, Flashpoint, Dreamhack; PUBG: Mobile - PMCO, PMGO)	2-3
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	2-3
5	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	екі рет 1 орын алу
6	Жастар/оқушылар/студенттер арасындағы чемпионаттар (кемінде 20 елдің қатысуымен)	1
1-разрядты спортшы		
7	Қазақстан Республикасының чемпионаты (кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)	1
2-разрядты спортшы		
8	Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3-разрядты спортшы		
9	Қазақстан Республикасының чемпионаты	4-5

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
129-қосымша

Кикбоксинг

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 20 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1
5	Ересектер арасындағы жекпе-жек өнері бойынша жабық ғимараттағы Азия ойындары	1
6	Ересектер арасындағы Дүниежүзілік ойындар немесе Ислам ойындары	1
7	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы, қысқы)	1-2

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
4	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
№	Спорт жарысы	Орын

1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	1
5	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер, жастар және юниорлар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың,	

10	республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
130-қосымша

Киокушинкай-кан каратэ

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 20 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізген кезде)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізген кезде)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-2

2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
4	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	1
5	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер, жастар және юниорлар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың,	

8	республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
131-қосымша

Комбат дзю-дзюцу

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 20 қатысушы елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу кезінде)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
2	Ересектер арасындағы Дүниежүзілік жауынгерлік өнер ойындары	1
3	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

5	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
---	--------------------------------------	--------------------

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы, қысқы)	1
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
5	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1
6	Дүниежүзілік универсиада	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың және облыстық жарыстарға кемінде 10 команданың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер және жастар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
5	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1

1-разрядты спортшы	
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен	
6	2 жыл бойы қалалық ауқымнан төмен емес жарыстарда: әр түрлі 1-разрядты спортшыларды 8 рет немесе 2-разрядты спортшыларды 12 рет жеңу
2-разрядты спортшы	
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен	
7	2 жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда: әр түрлі 2-разрядты спортшыларды 6 рет немесе 3-разрядты спортшыларды 10 рет жеңу
3-разрядты спортшы	
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен	
8	2 жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда: әр түрлі 3-разрядты спортшыларды 4 рет немесе кез келген разрядты әр түрлі спортшыларды 8 рет жеңу
1-жасөспірімдік разрядты спортшы	
9	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 1-жасөспірімдік разрядты әр түрлі спортшыларды 5 рет немесе 2-жасөспірімдік разрядты спортшыларды 8 рет жеңу
2-жасөспірімдік разрядты спортшы	
10	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 2-жасөспірімдік разрядты әр түрлі спортшыларды 4 рет немесе кез келген разрядты әр түрлі спортшыларды 8 рет жеңу
3-жасөспірімдік разрядты спортшы	
11	Жыл бойы кемінде 5 жарысқа қатысу

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
132-қосымша

Қол күресі

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 20 елдің қатысуымен (спортшы қатысатын әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
2	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
4	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (спортшы қатысатын әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
2	Қоссайыстан ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
3	Ересектер арасындағы әр қол бойынша (оң қол күресі және сол қол күресі) Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
4	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1
5	Қоссайыстан және әр қол бойынша (оң қол күресі және сол қол күресі) жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер 14 жастан бастап орындалады;

1-разрядты спортшы 12 жастан бастап орындалады;

2-разрядты спортшы 11 жастан бастап орындалады;

3-разрядты спортшы 11 жастан бастап орындалады;

1-жасөспірімдік разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;

2-жасөспірімдік разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;

3-жасөспірімдік разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады.

Қазақстан Республикасының спорт шеберлігіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың және облыстық жарыстарға кемінде 10 команданың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы қоссайыстан Қазақстан Республикасының чемпионаты	3-5
2	Ересектер арасындағы әр қол бойынша (оң қол күресі және сол қол күресі) Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-5
3	Ересектер арасындағы қоссайыстан Қазақстан Республикасының кубогі	1-3
4	Жастар арасындағы қоссайыстан және әр қол бойынша (оң қол күресі және сол қол күресі)	2-4

	Қазақстан Республикасының чемпионаты	
5	Юниорлар арасындағы қоссайыстан және әр қол бойынша (оң қол күресі және сол қол күресі) Азия чемпионаты	1-4
6	Юниорлар арасындағы қоссайыстан және әр қол бойынша (оң қол күресі және сол қол күресі) Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-3
7	Жасөспірімдер арасындағы қоссайыстан және әр қол бойынша (оң қол күресі және сол қол күресі) Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
8	Қоссайыстан Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
9	Ересектер және жастар арасындағы қоссайыстан және әр қол бойынша (оң қол күресі және сол қол күресі) чемпионаттар	1
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 команданың қатысуымен		
10	Ересектер арасындағы қоссайыстан Қазақстан Республикасының чемпионаты	6-8
11	Ересектер арасындағы әр қол бойынша (оң қол күресі және сол қол күресі) Қазақстан Республикасының чемпионаты	6-8
12	Ересектер арасындағы қоссайыстан Қазақстан Республикасының кубогі	6-8
13	Жастар арасындағы қоссайыстан және әр қол бойынша (оң қол күресі және сол қол күресі) Қазақстан Республикасының чемпионаты	5-7
14	Юниорлар арасындағы қоссайыстан және әр қол бойынша (оң қол күресі және сол қол күресі) Азия чемпионаты	4-6
15	Жасөспірімдер арасындағы қоссайыстан және әр қол бойынша (оң қол күресі және сол қол күресі) Қазақстан Республикасының чемпионаты	3-4
	Ересектер арасындағы қоссайыстан және әр қол бойынша	

16	(оң қол күресі және сол қол күресі) облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және Қазақстан Республикасы астанасының чемпионаттары	3-5
17	Жасөспірімдер, юниорлар және жастар арасындағы қоссайыстан және әр қол бойынша (оң қол күресі және сол қол күресі) облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1-3
18	1-разрядты спортшыларды 8 рет немесе өзінен жоғары разрядты спортшыларды 5 рет жеңу	
2-разрядты спортшы		
кемінде 5 команданың қатысуымен		
19	Ересектер арасындағы қоссайыстан және әр қол бойынша (оң қол күресі және сол қол күресі) облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	6-7
20	Жасөспірімдер, юниорлар және жастар арасындағы қоссайыстан және әр қол бойынша (оң қол күресі және сол қол күресі) облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	4-5
21	2 немесе 3-разрядты спортшыларды 6 рет жеңу	
3-разрядты спортшы		
кемінде 5 команданың қатысуымен		
22	Аудандық ауқымнан төмен емес жарыстарда 3-разрядты спортшыларды 6 рет жеңу	
	1-жасөспірімдік разрядты спортшы	
23	1-жасөспірімдік разрядты спортшыларды 6 рет жеңу	
	2-жасөспірімдік разрядты спортшы	
24	1-жасөспірімдік разрядты спортшыларды 3 рет немесе 2-жасөспірімдік разрядты спортшыларды 6 рет жеңу	
	3-жасөспірімдік разрядты спортшы	
25	2-жасөспірімдік разрядты спортшыларды 3 рет немесе жаңадан келген спортшыларды 6 рет жеңу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына

133-қосымша

Қоян-қолтық ұрыс

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 18 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Спорт салалары: өзін-өзі қорғау, жекпе-жек, толық жанаспалы қоян-қолтық ұрыс		
Кемінде 20 қатысушы елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1
4	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Спорт салалары: өзін-өзі қорғау, жекпе-жек, толық жанаспалы қоян-қолтық ұрыс		
Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (спортшы қатысатын әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
3	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
4	Қазақстан Республикасы Қарулы күштерінің әскери қызметшілері арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
5	Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі төрағасының (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет) кубогіне арналған арнаулы мемлекеттік, құқық қорғау органдарының республикалық турнирі	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер 14 жастан бастап орындалады;

1-разрядты спортшы 11 жастан бастап орындалады;

2-разрядты спортшы 11 жастан бастап орындалады;

3-разрядты спортшы 11 жастан бастап орындалады;

1-жасөспірімдік разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;

2-жасөспірімдік разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;

3-жасөспірімдік разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады.

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың және облыстық жарыстарға кемінде 10 команданың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1
5	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер және жастар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5

9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
134-қосымша

Мейбукан Годзю-рю карате-до

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 20 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын

Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (спортшы қатысатын әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)

1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе спартакиадасы (жазғы)	1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
4	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтар беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың және облыстық жарыстарға кемінде 10 команданың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1
5	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер және жастар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5

2-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
135-қосымша

Муайтай (муай, тай боксы)

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

17 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Спорт салалары: муайтай, вайкру		
Кемінде 20 қатысушы елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		

1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
2	U-23 жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы, қысқы) немесе жауынгерлік өнер бойынша немесе жабық ғимараттардағы Азия ойындары	1-2
4	Ересектер арасындағы Дүниежүзілік жауынгерлік өнер ойындары (GAISF) немесе Дүниежүзілік ойындар (International World Games Association)	1
5	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (спортшы қатысатын әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу кезінде)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
2	U-23 жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
5	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1
6	FISU студенттері арасындағы Әлем чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер 14 жастан бастап орындалады;

1-разрядты спортшы 12 жастан бастап орындалады;

2-разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;

3-разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;

1-жасөспірімдік разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;

2-жасөспірімдік разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;

3-жасөспірімдік разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады.

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын

Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың және облыстық жарыстарға кемінде 10 команданың қатысуымен (әрбір спорт саласында)

1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1
5	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер және жастар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
8	Жыл бойы қалалық дәрежеден төмен емес жарыстарда 1-разрядтан төмен емес әр түрлі спортшыларды 6 рет жеңу (немесе 2 разрядтан төмен емес әр түрлі спортшыларды 10 рет жеңу)	
2-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай	

10	күнгізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
11	Жыл бойы қалалық дәрежеден төмен емес жарыстарда 2-разрядтан төмен емес әр түрлі спортшыларды 6 рет жеңу (немесе 3 разрядтан төмен емес әр түрлі спортшыларды 10 рет жеңу)	
3-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
12	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнгізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
13	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнгізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
14	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда жаңадан келген спортшыларды 4 рет жеңу	
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
15	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 1-жасөспірімдік разрядты әр түрлі спортшыларды 6 рет жеңу (немесе 2-жасөспірімдік разрядтан төмен емес әр түрлі спортшыларды 10 рет жеңу)	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
16	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 3-жасөспірімдік разрядты әр түрлі спортшыларды 6 рет жеңу	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
17	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу, техникалық әдістерді меңгеру және кемінде 3 жекпе-жек өткізу	
Ересектер тобына ауысқан кезде жасөспірімдер разрядты спортшылар ересектердің бір разрядына төмен разрядқа теңеледі		

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
136-қосымша

Өрт сөндіру және өрттен құтқару спорты

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кем дегенде 20 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
2	Ересектер арасындағы Еуропа немесе Азия чемпионаты	1

3	Ересектер арасындағы Азия ойындары	1-2
---	------------------------------------	-----

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

Ерлер

Спорт саласы	Хронометраж	Норманы орындау (сек., артық емес)
Шабуыл баспалдағымен оқу мұнарасының 4 қабатына көтерілу	қолмен	14,15
	электронды	14,30
Кедергілер арқылы 100 метрлік жолақтан өту	қолмен	16,06
	электронды	16,30
Қоссайыс	қолмен	30,21
	электронды	30,60

Әйелдер

Спорт саласы	Хронометраж	Норманы орындау (сек., артық емес)
Шабуыл баспалдағымен оқу мұнарасының 2 қабатына көтерілу	қолмен	7,15
	электронды	7,30
Кедергілер арқылы 100 метрлік жолақтан өту	қолмен	16,52
	электронды	16,76
Қоссайыс	қолмен	23,82
	электронды	24,06

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

3.1. Ерлер (секундпен)

Түрі	Хронометраж	Спорттық разряд			
		СШҮ	1	2	3
Шабуыл баспалдағымен оқу мұнарасының 4 қабатына көтерілу	қолмен	14,65	15,65	17,25	18,25
	электронды	14,80	15,80	17,40	18,40
Кедергілер арқылы 100 метрлік жолақтан өту	қолмен	16,56	17,06	17,56	18,56
	электронды	16,80	17,30	17,80	18,80
Қоссайыс	қолмен	31,36	32,86	34,96	36,96
	электронды	31,60	33,10	35,20	37,20

3.2. Әйелдер (секундпен)

Спорт саласы	Хронометраж	Спорттық разряд			
		СШҮ	1	2	3
Шабуыл баспалдағымен оқу мұнарасының	қолмен	7,60	8,00	8,80	9,60
	электронды	7,75	8,15	8,95	9,75

2 қабатына көтерілу					
Кедергілер арқылы 100 метрлік жолақтан өту	қолмен	16,92	17,92	18,52	19,42
	электронды	17,16	18,16	18,76	19,66

3.3. 17-18 жастағы юниор ұлдар (секундпен)

Спорт саласы	Хронометраж	Спорттық разряд		
		1	2	3
Ш а б у ы л баспалдағымен оқу мұнарасының 3 қабатына көтерілу	қолмен	12,81	13,70	14,70
	электронды	13,05	13,85	14,85
Кедергілер арқылы 100 метрлік жолақтан өту	қолмен	19,12	19,82	20,62
	электронды	19,36	20,06	20,86

3.4. 15-16 жастағы юниор ұлдар (секундпен)

Спорт саласы	Хронометраж	Спорттық разряд		
		1	2	3
Ш а б у ы л баспалдағымен оқу мұнарасының 2 қабатына тартылып көтерілу	қолмен	8,70	9,00	9,70
	электронды	8,85	9,15	9,85
Кедергілер арқылы 100 метрлік жолақтан өту	қолмен	17,96	18,76	19,76
	электронды	18,20	19,00	20,00

3.5. 14 және одан кіші жастағы жасөспірім ұлдар (секундпен)

Спорт саласы	Хронометраж	Спорттық разряд		
		1	2	3
Ш а б у ы л баспалдағымен оқу мұнарасының 2 қабатына тартылып көтерілу	қолмен	7,96	8,65	9,45
	электронды	8,20	8,80	9,60
Кедергілер арқылы 100 метрлік жолақтан өту	қолмен	19,76	20,76	21,76
	электронды	20,00	21,00	22,00

3.6. Юниор қыздар (17-18 жас) (секундпен)

Спорт саласы	Хронометраж	Спорттық разряд			
		СШҮ	1	2	3
Ш а б у ы л баспалдағымен о қ у мұнарасының 3 қабатына көтерілу	қолмен	8,60	9,00	9,80	10,60
	электронды	8,75	9,15	9,95	10,75

Кедергілер арқылы 100 метрлік жолақтан өту	қолмен	17,92	18,92	19,52	20,42
	электронды	18,16	19,16	19,76	20,66

3.7. 15-16 жастағы қыздар (секундпен)

Спорт саласы	Хронометраж	Спорттық разряд			
		СШҮ	1	2	3
Шабуыл баспалдағымен оқу мұнарасының 2 қабатына тартылып көтерілу	қолмен	9,60	10,00	10,80	11,60
	электронды	9,75	10,15	10,95	11,75
Кедергілер арқылы 100 метрлік жолақтан өту	қолмен	18,92	19,92	20,52	21,42
	электронды	19,16	20,16	20,76	21,66

3.8. 14 және одан кіші жастағы қыздар (секундпен)

Спорт саласы	Хронометраж	Спорттық разряд			
		СШҮ	1	2	3
Шабуыл баспалдағымен оқу мұнарасының 2 қабатына тартылып көтерілу	қолмен	10,60	11,00	11,80	12,60
	электронды	10,70	11,15	11,95	12,75
Кедергілер арқылы 100 метрлік жолақтан өту	қолмен	19,92	20,92	21,52	22,42
	электронды	20,16	21,16	21,76	22,66

Разрядтық талаптарды орындау шарттары:

СШҮ - бағдарлама түрінде Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігі өңірлік орталығынан төмен емес дәрежедегі жарыстарға кемінде 10 спортшы қатысқан кезде.

1-разрядты спортшы – бағдарлама түрінде облыстық, республикалық маңызы бар қалалар және астананың деңгейінен төмен емес жарыстарға кемінде 10 спортшы қатысқан кезде.

2, 3-разрядты спортшы – бағдарлама түрінде Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігінің ресми жарыстарына кемінде он спортшы қатысқан кезде.

Жасөспірімдік спорттық разрядтары – кез келген дәрежедегі спорттық жарыстарға қатысқан жағдайда.

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары

Падел (Padel)

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 20 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе спартакиадасы (жазғы)	1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1-2
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтар беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар	

4	қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	1
5	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер, жастар және юниорлар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/командалардың қатысуымен		
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		

12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету
2-жасөспірімдік разрядты спортшы	
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету
3-жасөспірімдік разрядты спортшы	
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
138-қосымша

Панкратион

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 20 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
2	Ересектер арасындағы Дүниежүзілік жауынгерлік өнер ойындары (GAISF-Sport Accord Combat Games)	1
3	Ересектер арасындағы Дүниежүзілік жауынгерлік өнер ойындары	1
4	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
5	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2

4	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1
---	-----------------------------------	---

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың және облыстық жарыстарға кемінде 10 команданың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1
5	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер және жастар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/командалардың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
8	Жыл бойы қалалық дәрежеден төмен емес жарыстарда 1-разрядтан төмен емес әр түрлі спортшыларды 6 рет жеңу (немесе 2-разрядтан төмен емес әр түрлі спортшыларды 10 рет жеңу)	
2-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай	

9	күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
11	Жыл бойы қалалық дәрежеден төмен емес жарыстарда 2-разрядтан төмен емес әр түрлі спортшыларды 6 рет жеңу (немесе 3-разрядтан төмен емес әр түрлі спортшыларды 10 рет жеңу)	
3-разрядты спортшы		
(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
12	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
13	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
14	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда жаңадан келген спортшыларды 4 рет жеңу	
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
15	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 1-жасөспірімдік разрядты әр түрлі спортшыларды 6 рет жеңу (немесе 2-жасөспірімдік разрядтан төмен емес әр түрлі спортшыларды 10 рет жеңу)	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
16	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 3-жасөспірімдік разрядты әр түрлі спортшыларды 6 рет жеңу	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
17	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу, техникалық әдістерді меңгеру және кемінде 3 жекпе-жек өткізу	
Ересектер тобына ауысқан кезде жасөспірімдік разрядты спортшылар ересектердің бір разрядына төмен разрядқа теңеледі		

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беруге арналған нормалар мен талаптарға
139-қосымша

Пауэрлифтинг

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
---	--------------	------

Кемінде 20 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында)

1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
3	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1

2. Спорттық атқтар мен разрядтарды беруге қойылатын нормалар

2.1. Классикалық пауэрлифтинг (экипировкасыз)

Ерлер

Салмақ дәрежесі	Спорттық атақ		Спорттық разряд				Спорттық жасөспірімдік разряд		
	ХДСШ	СШ	СШҮ	1	2	3	1	2	3
32 кг			160	150	140	130	120	105	90
36 кг			190	170	160	150	140	120	105
40 кг			230	210	190	170	160	140	120
44 кг			270	240	220	200	180	160	140
48 кг			310	270	240	220	200	180	160
53 кг	430	390	350	300	270	240	220	200	180
59 кг	490	450	390	330	300	270	240	220	200
66 кг	550	510	430	360	330	330	270	240	220
74 кг	610	560	460	390	360	330	300	270	240
83 кг	660	600	500	430	390	360	330	300	270
93 кг	710	640	540	470	420	390	360	320	300
105 кг	750	680	570	500	450	420	385	340	320
120 кг	780	710	610	530	480	450	410	360	335
+ кг	810	740	640	560	510	470	430	380	350

Әйелдер

Салмақ дәрежесі	Спорттық атақ		Спорттық разряд				Спорттық жасөспірімдік разряд		
	ХДСШ	СШ	СШҮ	1	2	3	1	2	3
32 кг			120	110	100	92,5	85	77,5	70
36 кг			150	125	110	100	92,5	85	77,5
40 кг			175	140	125	110	100	92,5	85
43 кг	250	225	200	155	140	125	110	100	92,5
47 кг	270	250	225	170	155	140	125	110	100
52 кг	300	275	250	185	170	155	140	125	110
57 кг	330	300	270	200	185	170	155	140	125
63 кг	360	320	290	230	200	185	170	155	140
69 кг	380	340	310	250	220	200	180	165	150
76 кг	400	360	330	270	240	215	190	175	160
84 кг	420	380	350	290	260	230	200	185	170

+84 кг	450	400	365	315	290	260	230	200	185
--------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

2.2. Зілтемірді классикалық жатып сығымдау (экипировкасыз)

Ерлер

Салмақ дәрежесі	Спорттық атақ		Спорттық разряд				Спорттық жасөспірімдік разряд		
	ХДСШ	СШ	СШҮ	1	2	3	1	2	3
32 кг			55	50	45	40	35	30	25
36 кг			62,5	55	50	45	40	35	30
40 кг			70	62,5	55	50	45	40	35
44 кг			77,5	70	62,5	55	50	45	40
48 кг	105	95	85	77,5	70	62,5	55	50	45
53 кг	120	105	95	85	77,5	70	62,5	55	50
59 кг	135	120	105	95	85	77,5	70	62,5	55
66 кг	150	135	120	105	95	85	77,5	70	62,5
74 кг	165	150	135	120	105	95	85	77,5	70
83 кг	180	165	150	135	120	105	92,5	85	77,5
93 кг	195	180	165	145	130	115	100	92,5	85
105 кг	210	195	175	155	140	125	107,5	100	92,5
120 кг	225	205	185	165	150	135	115	107,5	100
+ кг	235	215	195	175	160	145	125	115	107,5

Әйелдер

Салмақ дәрежесі	Спорттық атақ		Спорттық разряд				Спорттық жасөспірімдік разряд		
	ХДСШ	СШ	СШҮ	1	2	3	1	2	3
32 кг			40	35	30	27,5	25	22,5	20
36 кг			45	40	35	30	27,5	25	22,5
40 кг			50	45	40	35	30	27,5	25
43 кг	65	60	55	50	45	40	35	30	27,5
47 кг	72,5	65	60	55	50	45	40	35	30
52 кг	80	72,5	65	60	55	50	45	40	35
57 кг	87,5	80	72,5	65	60	55	50	45	40
63 кг	95	87,5	80	72,5	65	60	55	50	45
69 кг	100	92,5	85	77,5	70	65	60	55	50
76 кг	107,5	97,5	90	82,5	75	70	65	60	55
84 кг	115	105	95	87,5	80	75	70	65	60
84+ кг	125	115	105	95	87,5	80	75	70	65

2.3. Пауэрлифтнг (экипировкамен)

Ерлер

Салмақ дәрежесі	Спорттық атақ		Спорттық разряд				Спорттық жасөспірімдік разряд		
	ХДСШ	СШ	СШҮ	1	2	3	1	2	3
32 кг			180	160	150	140	130	120	110

36 кг			220	190	170	160	140	130	120
40 кг			260	220	200	180	160	150	140
44 кг			310	260	240	210	190	170	160
48 кг	460	410	360	300	270	240	220	200	180
53 кг	530	480	410	330	300	270	240	220	200
59 кг	600	550	455	370	330	300	270	240	220
66 кг	670	610	505	410	360	330	300	270	240
74 кг	730	670	545	450	400	370	330	300	270
83 кг	790	720	580	490	440	400	360	320	300
93 кг	840	760	610	530	480	430	390	340	320
105 кг	880	800	650	570	510	470	410	360	340
120 кг	910	830	690	610	540	500	440	385	360
+ кг	940	850	730	630	560	520	470	410	385

Әйелдер

Салмақ дәрежесі	Спорттық атақ		Спорттық разряд				Спорттық жасөспірімдік разряд		
	ХДСШ	СШ	СШҮ	1	2	3	1	2	3
32 кг			140	120	110	100	90	80	70
36 кг			165	135	120	110	100	90	80
40 кг			200	155	135	120	110	100	90
43 кг	310	265	230	175	150	135	120	110	100
47 кг	340	285	255	190	165	150	135	120	110
52 кг	370	315	280	210	180	165	150	135	120
57 кг	400	342,5	305	230	200	180	165	150	135
63 кг	440	375	330	255	220	200	180	165	150
69 кг	460	395	350	280	245	220	192,5	175	160
76 кг	480	415	372,5	305	265	240	205	187,5	170
84 кг	500	435	395	330	285	260	220	200	180
+84 кг	530	460	415	360	320	285	250	220	200

2.4. Зілтемірді жатып сығымдау (экипировкамен)

Ерлер

Салмақ дәрежесі	Спорттық атақ		Спорттық разряд				Спорттық жасөспірімдік разряд		
	ХДСШ	СШ	СШҮ	1	2	3	1	2	3
32 кг			60	55	50	45	40	35	30
36 кг			67,5	60	55	50	45	40	35
40 кг			75	67,5	60	55	50	45	40
44 кг			85	75	67,5	60	55	50	45
48 кг	120	105	95	85	75	67,5	60	55	50
53 кг	135	120	105	95	85	75	67,5	60	55
59 кг	157,5	140	120	110	95	85	75	67,5	60
66 кг	180	160	140	125	107,5	95	82,5	75	67,5

74 кг	200	180	160	140	120	105	90	82,5	75
83 кг	220	200	180	155	135	115	97,5	90	82,5
93 кг	240	215	195	165	145	125	105	97,5	90
105 кг	255	230	205	175	155	135	115	105	97,5
120 кг	270	245	220	185	165	145	125	115	105
+ кг	280	255	230	195	175	155	135	125	115

Әйелдер

Салмақ дәрежесі	Спорттық атақ		Спорттық разряд				Спорттық жасөспірімдік разряд		
	ХДСШ	СШ	СШҮ	1	2	3	1	2	3
32 кг			45	40	35	30	27,5	25	22,5
36 кг			50	45	40	35	30	27,5	25
40 кг			55	50	45	40	35	30	27,5
43 кг	80	72,5	62,5	55	50	45	40	35	30
47 кг	90	80	70	62,5	55	50	45	40	35
52 кг	100	87,5	77,5	70	62,5	55	50	45	40
57 кг	110	95	85	77,5	70	62,5	55	50	45
63 кг	120	102,5	92,5	85	77,5	70	62,5	55	50
69 кг	127,5	107,5	97,5	90	82,5	75	67,5	60	55
76 кг	135	112,5	102,5	95	87,5	80	72,5	65	60
84 кг	142,5	120	110	100	92,5	85	77,5	70	65
+84 кг	155	130	120	110	100	92,5	85	77,5	70

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
140-қосымша

Пенчак силат

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 20 жастан бастап орындалады

Спорт салалары: Тунгал, Тандинг, Регу, Ганда, Соло Креатив		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 20 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 17 жастан бастап орындалады

Спорт салалары: Тунгал, Тандинг, Регу, Ганда, Соло Креатив		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында) (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
4	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер 16 жастан бастап орындалады;

1-разрядты спортшы 15 жастан бастап орындалады;

2-разрядты спортшы 14 жастан бастап орындалады;

3-разрядты спортшы 14 жастан бастап орындалады;

1-жасөспірімдік разрядты спортшы 13 жастан бастап орындалады;

2-жасөспірімдік разрядты спортшы 12 жастан бастап орындалады;

3-жасөспірімдік разрядты спортшы 11 жастан бастап орындалады.

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың және облыстық жарыстарға кемінде 10 команданың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1
5	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер	1-3

	және жастар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/командалардың қатысуымен		
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік

Петанк

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 20 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
4	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың және облыстық жарыстарға кемінде 10 команданың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2

4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1
5	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер және жастар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9

1-жасөспірімдік разрядты спортшы	
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету
2-жасөспірімдік разрядты спортшы	
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету
3-жасөспірімдік разрядты спортшы	
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
142-қосымша

Пилондағы спорт

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 20 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
4	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын

Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың және облыстық жарыстарға кемінде 10 команданың қатысуымен (әрбір спорт саласында)

1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	1
5	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер және жастар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3

1-разрядты спортшы

кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен

6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5

2-разрядты спортшы

кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен

8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7

3-разрядты спортшы

(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)

--	--	--

10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
143-қосымша

Президенттік көпсайыс (Полиатлон)

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 18 жастан орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
СШ нормасын орындаған жағдайда		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1
2	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1
4	Жастар мен юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	1
5	(16 жастан асқан) ерлер мен әйелдер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
Ұпайлық кесте бойынша халықаралық дәрежедегі спорт шеберінің нормативтерін орындау бойынша халықаралық жарыс		

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын

Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)

1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының Халық ойындары	1
3	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары (жазғы, қысқы)	1
4	Федерация Президентінің кубогі	1
5	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты және 16 жастан асқан спортшылар арасындағы Азия чемпионаты	1
6	Қазақстан Республикасының ауыл ойындарының финалдық жарысы	1

3. Спорттық атақтар мен разрядтарды беруге қойылатын талаптар

1. ХДСШ және СШ атақтары спортшыларға Қазақстан Республикасының Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне және Қазақстан Республикасының Президенттік көпсайыс күнтізбесіне еңгізілген жағдайда және разрядтық нормативтер орындалған жағдайда беріледі;

2. СШҮ разряды облыстық, республикалық маңызы бар қалалар, астана чемпионатынан төмен емес жарыстардың нәтижелері бойынша, сондай-ақ разрядтық нормативтер орындалған жағдайда тиісті дене шынықтыру-спорт ұйымдарымен және спорттық ведомстволармен беріледі;

3. 1-разрядты спортшы аудандық ауқымнан төмен емес жарыстардың нәтижелері бойынша беріледі;

4. ХДСШ және СШ атақтары 16 жастан, СШҮ разряды - 14 жастан бастап, 1, 2 және 3-спорттық разрядтағы спортшылар және 1,2 және 3-жасөспірімдік разрядтағы спортшылар 8 жастан бастап беріледі.

5. Спорттық атақтар мен разрядтарды беру облыстардың (қалалар мен аудандардың) кемінде 6 құрама командасының қатысуымен жүзеге асырылады.

6. Спорттық разрядтарды беру қалалар мен аудандардың кемінде 6 (алты) құрама командасының қатысуымен жүзеге асырылады.

4. Ерлер мен әйелдердің разрядтық нормаларының 100 ұпайлық кестесі

Жас санаты	Жаттығу	Спорттық атақ		Спорттық разряд			Жасөспірімдік спорттық разряд			
		ХД СШ	СШ	СШҮ	1	2	3	1	2	3
Бессайыс rsh-thr-er (Five-event rsh-thr-er) (ұпай)										

<p>жасөспірім ұлдар (14-15 жас)</p> <p>Ша-ВП/ П М жаттығуы (10 оқату, 10 м, тіреккешынтақ пен тіреліп тұру немесе отыру және тіркеусіз), 50 м жүзу, 2000 м жүгіру</p>			350	280	210	190	180	160	120
<p>қыздар (14-15 жас)</p> <p>Ж. 60 м жүгіру, 300 гр спорттық снарядты лақтыру, ату-III/ Ша-ВП/ П М жаттығуы (10 оқату, 10 м, тіреккешынтақ пен тіреліп тұру немесе отыру және тіркеусіз), 50 м жүзу, 1000 м жүгіру</p>			350	280	210	190	180	160	120
<p>Ж. 60 м жүгіру,</p>									

<p>150 гр допты лактыру, ату-III/ IIIa-ВП/ П М жаттығуы (10 оқ ату, 10 м , тірекке шынтақ пен тіреліп тұру немесе отыру), 50 м жүзу, 1000 м жүгіру</p> <p>ұлдар (12-13 жас)</p>				280	210	190	180	160	120
<p>Ж. 60 м жүгіру, 150 гр допты лактыру, ату-III/ IIIa-ВП/ П М жаттығуы (10 оқ ату, 10 м , тірекке шынтақ пен тіреліп тұру немесе отыру), 50 м жүзу, 1000 м жүгіру</p> <p>қыздар (12-13 жас)</p>				280	210	190	180	160	120
<p>Ж. 60 м жүгіру, 150 гр допты лактыру, ату-IIa/ II-ВП/</p>									

<p>Ұлдар (10-11 жас)</p>	<p>П М жаттығу ы (5 оқ ату , 10 м, тірекке шынтақ п е н тіреліп тұру немесе отыру), 25 м жүзу, 1000 м жүгіру</p>					190	180	160	120
<p>қыздар (10-11 жас)</p>	<p>Ж. 60 м жүгіру, 150 гр допты лақтыру, ату-Па/ П-ВП/ П М жаттығу ы (5 оқ ату , 10 м, тірекке шынтақ п е н тіреліп тұру немесе отыру), 25 м жүзу, 1000 м жүгіру</p>					190	180	160	120
<p>Ұлдар</p>	<p>Ж. 60 м жүгіру, 150 гр допты лақтыру, ату-Па/ П-ВП/ П М жаттығу ы (5 оқ ату , 10 м, тірекке шынтақ п е н тіреліп тұру немесе отыру), 25 м жүзу, 1000 м жүгіру</p>							150	
							170		110

(8-9 жас)	тірекке шынтак п е н тіреліп тұру немесе отыру), 25 м жүзу, 1000 м жүгіру									
қыздар (8-9 жас)	Ж. 60 м жүгіру, 150 грамм допты лақтыру, ату-Іа/ ІІ-ВП/ І М жаттығу ы (5 оқ ату , 10 м, тірекке шынтак п е н тіреліп тұру немесе отыру), 25 м жүзу, 1000 м жүгіру							170	150	110
Жаттығу түрінде ең аз ұпай саны		45	40	35	30	25	20	20	15	10
Төртсайыс rsh-sfs-er (Four-event rsh-sfs-er) (ұпай)										
ерлер (24-39 жас), юниорлар (21-23 жас), юниорлар (18-20 жас), жасөспі	Ж., П. 50 м/ 60 м жүгіру , ату - ІІІ-ВП/ І І жаттығу ы (тұрып 10 оқ ату, 10 м ,)	340	310	265	210	160	120	-	-	-

<p>50 м/ 60 м жүгіру , ату- III/ IIIa-ВП/ П П жаттығу ы (10 оқ ату, 10 м , тірекке шынтақ пен тіреліп тұру немесе отыру және тіркеусіз), 50 м жүзу, 1000 м жүгіру (шеңбер 200 м, 400 м)</p> <p>қыздар (14-15 жас), әйелдер (40-49, 50-59, 60-69, 70 и одан үлкен)</p>			280	210	190	180	160	120	95
<p>Ж., П. 50 м/ 60 м жүгіру , ату-IIIa-ВП/ПП жаттығу ы (10 оқ ату, 10 м , тірекке шынтақ пен тіреліп тұру немесе отыру), 50 м жүзу, 1000 м жүгіру (шеңбер 200 м, 400 м)</p> <p>ұлдар (12-13 жас)</p>				220	170	155	140	130	95

<p>50 м/ 60 м жүгіру , ату-Ша-ВП/ПП жаттығуы (10 оқ ату, 10 м , тірекке шынтак пен тіреліп тұру немесе отыру), 50 м жүзу, 1000 м жүгіру (шеңбер 200 м, 400 м)</p> <p>қыздар (12-13 жас)</p>				220	170	155	140	130	95
<p>Ж., П. 50 м/ 60 м жүгіру , ату-Ша-ВП/ПП жаттығуы (5 оқ ату , 10 м, тірекке шынтак пен тіреліп тұру немесе отыру), 25 м жүзу, 1000 м жүгіру (шеңбер 200 м, 400 м)</p> <p>ұлдар (10-11 жас)</p>						155	140	130	95
<p>Ж., П. 50 м/ 60 м жүгіру , ату-Ша/ II-ВП/</p>									

<p>кыздар (10-11 жас)</p> <p>П П жаттыгу ы (5 оқ ату , 10 м, тірекке шынтақ п е н тіреліп тұру немесе отыру), 25 м жүзу, 1000 м жүгіру (шенбер 200 м, 400 м)</p>						155	140	130	95
<p>ұлдар (8-9 жас)</p> <p>Ж., П. 50 м/ 60 м жүгіру , ату-Па/ П-ВП/ П П жаттыгу ы (5 оқ ату , 10 м, тірекке шынтақ п е н тіреліп тұру немесе отыру), 25 м жүзу, 1000 м жүгіру (шенбер 200 м, 400 м)</p>							130	120	85
<p>Ж., П. 50 м/ 60 м жүгіру , ату-Па/ П-ВП/ П П жаттыгу ы (5 оқ ату , 10 м,</p>									

қыздар (8-9 жас)	тірекке шынтақ пен тіреліп тұру немесе отыру), 25 м жүзу, 1000 м жүгіру (шеңбер 200 м, 400 м)						130	120	85
ұлдар (12-13 жас)	Ж. Ату-П-В П/ПП жаттығу ы (тірекке шынтақ пен тіреліп тұру немесе отыру), 30 м/60 м жүгіру , күштік гимнаст ика, 1000 м/ 1500 м/ 2000 м жүгіру			220	170	155	140	130	95
қыздар (12-13 жас)	Ж. Ату- П-ВП/ П П жаттығу ы (тірекке шынтақ пен тіреліп тұру немесе отыру), 30 м/60 м жүгіру , күштік гимнаст ика,			220	170	155	140		95

	1000 м/ 1500 м/ 2000 м жүгіру								130	
ұлдар (12-13 жас)	Ж. 30 м/ 60 м жүгіру , 25 м/ 50 м жүзу, до п лақтыру, 1000 м / 1500 м / 2000 м жүгіру				220	170	155	140	130	95
қыздар (12-13 жас)	Ж. 30 м/ 60 м жүгіру , 25 м / 50 м жүзу, до п лақтыру, 1000 м / 1500 м /2000 м жүгіру				220	170	155	140	130	95
ұлдар (12-13 жас)	Ж. 30 м / 60 м жүгіру , күштік гимнаст ика, 1000 м / 1500 м/ 2000 м жүгіру, орнынан ұзындық қ а секіру				220	170	155	140	130	95
қыздар (12-13 жас)	Ж. Жүгіру 30 м / 60 м , күштік гимнаст ика, жүгіру 1000 м / 1500 м /				220	170	155	140		95

	2000 м, бір орыннан ұзындық қа секіру								130	
Жаттығу түрінде ең аз ұпай саны		45	40	35	35	30	30	20	15	10
Төртсайыс rsh-cr-rts (Four-event rsh-cr-rts) (ұпай)										
Осы жерге келдім										
ерлер (24-39 жас), юниор ұлдар (21-23 жас), юниорлар (18-20 жас), ұлдар (16-17 жас)	Ж., Қ. Ату-III- VR/PP жаттығу ы (10 ату, 10 м , тұру), тарту-4 мин, 10 км шаңғым ен сырғана у жарысы, 8 км кросс	340	310	265	210	160	120	-	-	-
әйелдер (24-39 жас), юниор қыздар (21-23 жас), юниор қыздар (18-20 жас), қыздар (16-17 жас)	Ж., Қ. Ату-III- VR/PP жаттығу ы (10 ату, 10 м , тұру), жату кезінде колды бүгу және созу – 4 мин, шаңғы роллерл ерінде жарыс 5 км, кросс 4 км	340	310	265	210	160	120	-	-	-
Жаттығу түрінде ең аз ұпай саны			40	35	35	30	30	20	15	10
Үшсайыс rsh-hex-er (Three-event rsh-hex-er) (ұпай)										

ерлер (24-39 жас), юниорлар (21-23 жас), жасөспірімдер (18-20 жас), ұлдар (16-17 жас)	Ж., Ү. Ату-III жаттығуы-VP/PP (10 ату, 10 м, тұру), тарту – 4 мин, жүгіру 2000 м (шенбер 200 м, 400 м)	270	235	195	155	120	80	-	-	-
әйелдер (24-39 жас), юниор қыздар (21-23 жас), юниор қыздар (18-20 жас), қыздар (16-17 жас)	Ж., Ү. Ату-III-VP/PP жаттығуы (10 ату, 10 м, тұру), жату кезінде қолды бұгу және созу – 4 мин, 1000 м жүгіру (200 м, 400 м шенбер)	270	235	195	155	120	80	-	-	-
жасөспірімдер (14-15 жас)	Ж., Ү. Ату-III/ IIIa-ВП/ П П жаттығуы (10 ату, 10 м, отыру немесе шынтақ тіреуімен тірекке және тоқтаусыз тұру), тарту – 3 мин, 1000 м жүгіру (			195	155	120	110	100		75

	200 м, 400 м шеңбер)							90	
қыздар (14-15 жас)	Ж., Ү. Ату-III/ Ша-ВП/ П П жаттығу ы (10 ату, 10 м , отыру немесе шынтақ тіреуіме н тіреу және тіреусіз тұру), жатып тіреу кезінде қолды бүгу және созу - 3 мин, 1000 м жүгіру (шеңбер 200 м, 400 м)		195	155	120	110	100	90	75
ұлдар (12-13 жас)	Ж., Ү. Ату-ША -ВП/ПП жаттығу ы (10 ату, 10 м, отыру немесе шынтақ тірегіме н тірекке тұру), тарту -3 мин, 1000 м жүгіру (200 м, 400 м шеңбер)			155	120	110	100	90	75
	Ж., Ү.								

<p>Ату-ША-ВП/ПП жаттыгуы (10 ату, 10 м, отыру немесе шынтак тірегімен тіреккертүру), жату тірегіндегі қолды бугу және созу – 3 мин, 1000 м жүгіру (200 м, 400 м шеңбер)</p>				155	120	110	100	90	75
<p>Ж., Ү. Ату-ПА/П-ВП/ПП жаттыгуы (5 ату, 10 м, отыру немесе шынтак тірегімен тіреккертүру), тарту -3 мин, 1000 м жүгіру (200 м, 400 м шеңбер)</p>						110	100	90	75
<p>Ж., Ү. Ату-ПА/П-ВП/</p>									

<p>кыздар (10-11 жас)</p> <p>П П жаттыгуы (5 ату, 10 м, отыру немесе шынтак тірегімен тірекке тұру), жату тірегіндегі колды бұгу және созу – 3 мин, 1000 м жүгіру (200 м, 400 м шеңбер)</p>						110	100	90	75
<p>ұлдар (8-9 жас)</p> <p>Ж., Ү. Ату-ПА/ П-ВП/ П П жаттыгуы (5 ату, 10 м, отыру немесе шынтак тірегімен тірекке тұру), тарту - 3 мин, 1000 м жүгіру (200 м, 400 м шеңбер)</p>							90	80	65
<p>Ж., Ү. Ату-ПА/ П-ВП/ П П жаттыгуы</p>									

қыздар (8-9 жас)	(5 ату, 10 м, отыру немесе шынтақ тірегімен тірекке тұру), жату тірегіндегі қолды бұгу және созу – 3 мин, 1000 м жүгіру (200 м, 400 м шеңбер)							90	80	65
Жаттығу түрінде аз ұпай саны		40	35	30	25	20	20	15	10	
Үшсайыс rsh-sfs-er (Three-event rsh-sfs-er) (Ұпай)										
ерлер (24-39 жас), юниорлар (21-23 жас), юниорлар (18-20 жас), ұлдар (16-17 жас)	Ж., Ү. Ату-III-Vp/p жаттығуы (10 ату, 10 м, тұру), жүзу 100 м, жүгіру 2000 м (шеңбер 200 м, 400 м)	270	235	195	155	120	80	-	-	-
әйелдер (24-39 жас), юниор қыздар (21-23 жас), юниор қыздар (18-20 жас), қыздар (16-17 жас)	Ж., Ү. Ату-III жаттығуы -ВП/ПП (10 ату, 10 м, тұру), жүзу 100 м, жүгіру 1000 м (шеңбер	270	235	195	155	120	80	-	-	-

<p>әйелдер (24-39 жас), юниор қыздар (21-23 жас), юниор қыздар (18-20 жас), қыздар (16-17 жас)</p>	<p>Ж., Қ. Ату-III жаттығуы-VP/PP (10 ату, 10 м, тұру), жүзу 100 м, кросс 3 км</p>	270	235	195	155	120	80	-	-	-
<p>жасөспірімдер (14-15 жас)</p>	<p>Ж., Қ. Ату-III/ Iii-VP/ P P жаттығуы (10 ату, 10 м, шынтақ тірегімен тірекке отыру немесе тұру және тоқтаусыз), жүзу 50 м, кросс 3 км</p>			195	155	120	110	100	90	75
<p>қыздар (14-15 жас)</p>	<p>Ж., Қ. Ату-III/ Iii-VP/ P P жаттығуы (10 ату, 10 м, шынтақ тірегімен тірекке отыру немесе тұру және тоқтаусыз),</p>			195	155	120	110	100		75

	жүзу 50 м, кросс 3 км							90	
ұлдар (12-13 жас)	Ж., Қ. Ату-III-ВП/ПП жаттығуы (10 ату, 10 м, шынтақ тірегімен отыру немесе тұру), жүзу 50 м, кросс 3 км			155	120	110	100	90	75
қыздар (12-13 жас)	Ж., Қ. Ату-III-ВП/ПП жаттығуы (10 ату, 10 м, шынтақ тірегімен отыру немесе тұру), жүзу 50 м, кросс 3 км			155	120	110	100	90	75
ұлдар (10-11 жас)	Ж., Қ. Ату-III/II жаттығуы - П/П (5 ату, 10 м, отыру немесе шынтақ тірегімен тірекке тұру), жүзу 25 м, кросс 2 км					110	100	90	75
	Ж., Қ. Ату-III/II								

қыздар (10-11 жас)	жаттығуы - П/П (5 ату, 10 м, отыру немесе шынтақ тірегімен тірекке тұру), жүзу 25 м, кросс 2 км						110	100	90	75
ұлдар (8-9 жас)	Ж., Қ. Ату-III/ I I жаттығуы - П/П (5 ату, 10 м, отыру немесе шынтақ тірегімен тірекке тұру), жүзу 25 м, кросс 2 км							90	80	65
қыздар (8-9 жас)	Ж., Қ. Ату-III/ I I жаттығуы - П/П (5 ату, 10 м, отыру немесе шынтақ тірегімен тірекке тұру), жүзу 25 м, кросс 2 км							90	80	65
Жаттығу түрінде ең аз ұпай саны		40	35	30	25	20	20	15	10	
Үшсайыс rsh-hex- ccs (Three-event rsh-hex- ccs) (ұпай)										

<p>Ату-III/ Ша-ВП/ П П жаттығу ы (10 ату, 10 м, отыру немесе шынтақ тіреуіме н тірекке тіреу және тоқтаус ыз тұру) , жатып тіреу кезінде қолды бүгу және созу – 3 мин, шаңғы жарысы 3 км</p>			195	155	120	110	100	90	75
<p>Қ. Ату-III- VP/PP жаттығу ы (10 ату, 10 м, отыру немесе шынтақ тірегіме н тұру), тарту - 3 мин, шаңғы жарысы 3 км</p>				155	120	110	100	90	75
<p>Қ. Ату-III- VP/PP жаттығу ы (10 ату, 10 м, отыру</p>									

<p>қыздар (12-13 жас)</p>	<p>немесе тұру, шынтакты тірекке тіреу), жату кезінде қолды бүгу және созу – 3 мин, шаңғы жарысы 2 км</p>				155	120	110	100	90	75
<p>ұлдар (10-11 жас)</p>	<p>Қ. Ату-III/II-VР жаттығуы (5 ату, 10 м, отыру немесе шынтактірегімен тұру), тарту - 3 мин, шаңғы жарысы 2 км</p>						110	100	90	75
<p>қыздар (10-11 жас)</p>	<p>Қ. Ату-III/II жаттығуы - II/II-да (5 ату, 10 м, отыру немесе тұру, шынтакты тірекке тіреу), жату кезінде қолды бүгу және созу –</p>						110	100		75

жас), юниорлар (21-23 жас), юниорлар (18-20 жас), ұлдар (16-17 жас)	ы -VP/ PP (10 ату, 10 м, тұру), тарту-4 мин, шаңғым е н сырғана у жарысы 10 км	270	235	195	155	120	80	-	-	-
әйелдер (24-39 жас), юниор қыздар (21-23 жас), юниор қыздар (18-20 жас), қыздар (16-17 жас)	Ж., Қ. Ату-III- VP/PP жаттығу ы (10 ату, 10 м, тұру), жату кезінде қолды бүгу және созу-4 мин, шаңғы роллерл ерінде жарыс 5 км	270	235	195	155	120	80	-	-	-
жасөспі рімдер (14-15 жас)	Ж., Қ. Ату-III/ Iii-VP жаттығу ы (10 ату, 10 м, отыру немесе шынтак тіреуіме н тірекке тіреу және тоқтаус ыз тұру) , тарту – 3 мин, шаңғым е н			195	155	120	110	100		75

	сырғана у жарысы 5 км							90	
қыздар (14-15 жас)	Ж., Қ. Ату-III/ III-ВП/ П П жаттығу ы (10 ату, 10 м, отыру немесе шынтак тіреуіме н тіреу және тоқтаус ыз тұру) , жатып тіреу кезінде қолды бүгу және созу – 3 мин, шаңғы роллерл ерінде жарыс 3 км		195	155	120	110	100	90	75
ұлдар (12-13 жас)	Ж., Қ. Ату-III- VP/PP жаттығу ы (10 ату, 10 м , отыру немесе шынтак тірегіме н тұру), тарту-3 мин, шаңғы роллерл ерінде жарыс 3 км			155	120	110	100	90	75
	Ж., Қ.								

қыздар (12-13 жас)	Ату-III- VP/PP жаттығу ы (10 ату, 10 м, отыру немесе шынтақ тірегіме н тұру), жатып тіреу кезінде қолды бүгу және созу – 3 мин, шаңғы роллерл ерінде жарыс 2 км				155	120	110	100	90	75
--------------------------	--	--	--	--	-----	-----	-----	-----	----	----

Үш сайыс rsh-hex-cr
(Three-event rsh-hex-cr) (ұпай)

ерлер (24-39 жас), юниорлар (21-23 жас), юниорлар (18-20 жас), ұлдар (16-17 жас)	Ж., Қ. Ату-III жаттығу ы-VP/PP (10 ату, 10 м, тұру), тарту-4 мин, кросс 8 км	270	235	195	155	120	80	-	-	-
әйелдер (24-39 жас), юниор қыздар (21-23 жас), юниор қыздар (18-20 жас), қыздар (және	Ж., Қ. Ату-III- VP/PP жаттығу ы (10 ату, 10 м, тұру), жату аялдама сында қолды бүгу және	270	235	195	155	120	80	-	-	-

<p>ұлдар (12-13 жас)</p> <p>Ату-Ш- VP/PP жаттығу ы (10 ату, 10 м, шынтақ тірегіме н отыру немесе тұру), тарту - 3 мин, кросс 3 км</p>				155	120	110	100	90	75
<p>қыздар (12-13 жас)</p> <p>Ж., Қ. Ату-Ш- VP/PP жаттығу ы (10 ату, 10 м, отыру немесе шынтақ тіреуіме н тіреу), жатып тіреу кезінде қолды бүгу және созу – 3 мин, кросс 3 км</p>				155	120	110	100	90	75
<p>ұлдар (10-11 жас)</p> <p>Ж., Қ. Ату-Ш/ I I жаттығу ы - П/П (5 ату, 10 м, отыру немесе шынтақ тірегіме н тірекке тұру), тарту - 3 мин,</p>						110	100		75

	кросс 2 км							90	
қыздар (10-11 жас)	Ж., Қ. Ату-III/ I I жаттығуы - П/П (5 ату, 10 м, отыру немесе шынтак тірегімен тірекке тұру), жатып тіреу кезінде қолды бүгу және созу - 3 мин, кросс 2 км					110	100	90	75
ұлдар (8-9жас)	Ж., Қ. Ату-III/ I I жаттығуы - П/П (5 ату, 10 м, отыру немесе шынтак тірегімен тірекке тұру), тарту - 3 мин, кросс 2 км						90	80	65
	Ж., Қ. Ату-III/ I I жаттығуы - П/П (5 ату, 10 м, отыру немесе								

қыздар (10-11 жас)	бүгу және созу-3 мин, 1 к м шаңғы жарысы						50	45	40	35
ұлдар (8-9 жас)	Қ. Тарту - 3 мин, шаңғы жарысы 2 км							35	30	25
қыздар (8-9 жас)	Қ. Жату кезінде колды бүгу және созу – 3 мин, 1 к м шаңғы жарысы							35	30	25
Жаттығу түрінде ең аз ұпай саны			35	30	25	20	20	15	10	
Қосайыс rsh-ccs (Double-event rsh-ccs) (ұпай)										
ерлер (24-39 жас), юниорлар (21-23 жас), юниорлар (18-20 жас), ұлдар (16-17 жас)	Қ. Ату-III жаттығу -VP/PP (10 ату, 10 м, тұру), 10 к м шаңғы жарысы		130	100	90	60	-	-	-	
әйелдер (24-39 жас), юниор қыздар (21-23 жас), юниор қыздар (18-20 жас),	Қ. Ату-III жаттығу -VP/PP (10 ату, 10 м, тұру), 5		130	100	90	60	-	-		

кыздар (16-17 жас)	к м шаңғы жарысы								-	
жасөспірімдер (14-15 лет)	Қ. Ату-III/ІІІ-Vp/p жаттығуы (10 ату, 10 м, отыру немесе шынтақ тірегімен тірекке тіреу және тоқтаусыз тұру), 5 км шаңғы жарысы			130	100	90	60	55	50	45
кыздар (14-15 жас)	Қ. Ату-III/ІІІ-Vp/p жаттығуы (10 ату, 10 м, отыру немесе шынтақ тірегімен тірекке тіреу және тоқтаусыз тұру), 3КМ шаңғы жарысы			130	100	90	60	55	50	45
ұлдар (12-13 жас)	Қ. Ату-III-Vp/PP жаттығуы (10 ату, 10 м, отыру немесе шынтақ				80	70	60	55		45

	тірегімен тұру), 3 км шаңғы жарысы								50	
қыздар (12-13 жас)	Қ. Ату-III- VP/PP жаттығуы (10 ату, 10 м, отыру немесе шынтак тірегімен тірекке тұру), 2 км шаңғы жарысы				80	70	60	55	50	45
ұлдар (10-11 жас)	Қ. Ату-III/ I I жаттығу -II/II (5 ату, 10 м, отыру немесе шынтак тіреуімен тұру), 2 км шаңғы жарысы						50	45	40	35
қыздар (10-11 жас)	Қ. Ату-III/ I I жаттығу -II/II (5 ату, 10 м, отыру немесе шынтак тіреуімен тұру), 1 км шаңғы жарысы						50	45	40	35

21-23 жас), юниор кыздар (18-20 жас), кыздар (16-17 жас)	(10 ату, 10 м, тұру), жату кезінде қолды бүгу және созу – 4 мин			130	100	90	60	-	-	-
жасөспірімдер (14-15 лет)	Ж., Қ., Ү. Ату-III/ ІІі-VP/ Р Р жаттығуы (10 ату, 10 м, шынтак тірегімен отыру немесе тұру және тоқтаусыз), тарту - 3 мин			130	80	70	60	55	50	45
кыздар (14-15 жас)	Ж., Қ., Ү. Ату-III/ ІІі-VP жаттығуы (10 ату, 10 м, отыру немесе шынтак тіреуімен тіреу және тоқтаусыз тұру), жатып тіреу кезінде қолды бүгу және созу – 3 мин			130	80	70	60	55	50	45

<p>Ж., Қ., Ү. Ату-Ш- VР/РР жаттығу ы (10 ату, 10 м, шынтақ тірегіме н отыру немесе тұру), тарту - 3 мин</p> <p>ұлдар (12-13 жас)</p>				80	70	60	55	50	45
<p>Ж., Қ., Ү. Ату-Ш- VР/РР жаттығу ы (10 ату, 10 м, отыру немесе шынтақ тірегіме н тіреу), жатып тұрып қолды бүгу және созу - 3 мин</p> <p>қыздар (12-13 жас)</p>				80	70	60	55	50	45
<p>Ж., Қ., Ү. Ату-Ш/ I I жаттығу -П/П (5 ату, 10 м , шынтақ тірегіме н отыру немесе тұру), тарту-3 мин</p> <p>ұлдар (10-11 жас)</p>						50	45	40	35
<p>Ж., Қ., Ү.</p>									

кыздар (10-11 жас)	Ату-III/ II-VР жаттығу ы (5 ату, 10 м, отыру немесе шынтак тірегіме н тіреу), жатып тұрып қолды бүгу және созу - 3 мин					50	45	40	35
ұлдар (8-9 жас)	Ж., Қ., Ү. Ату-III/ I I жаттығу -II/II (5 ату, 10 м , шынтак тірегіме н отыру немесе тұру), тарту-3 мин						35	30	25
кыздар (8-9 жас)	Ж., Қ., Ү. Ату-III/ II-VР жаттығу ы (5 ату, 10 м, отыру немесе шынтак тірегіме н тіреу), жатып тұрып қолды бүгу және созу - 3 мин						35	30	25
Жаттығу түрінде ең аз ұпай саны			35	30	25	20	20	15	10

Командалық жарыстар rshst-srr (Team competitions rshst-srr) (ұпай)

ерлер (24-39 жас), юниорлар (21-23 жас), юниорлар (18-20 жас)	Қ. Ату-III жаттығу -ВП/ПП (10 ату, 10 м, тұру), шаңғы эстафета сы 3x5 км / 4x5 км		I-м	II-м	III-м	4-5м	6-8м	-	-	-
әйелдер (24-39 жас), юниор қыздар (21-23 жас), юниор қыздар (18-20 жас), қыздар (16-17 жас)	Қ. Ату-III жаттығу -ВП/ПП (10 ату, 10 м, тұру), шаңғы эстафета сы 3x3 км / 4x5 км		I-м	II-м	III-м	4-5м	6-8м	-	-	-
жасөспірімдер (16-17 жас), жасөспірімдер (14-15 жас)	Қ. Ату-III жаттығу -ВП/П (10 ату, 10 м, тұру), шаңғы эстафета сы 3x3 км / 4x3 км			I-м	II-м	III-м	4-5м	-	-	-
қыздар (16-17 жас), қыздар (14-15 жас)	Қ. Ату-III жаттығу -ВП/ПП (10 ату, 10 м, тұру), шаңғы эстафета сы 3x2 км / 4x2 км			I-м	II-м	III-м	4-5м	-	-	-

<p>Ұлдар (12-13 жас)</p>	<p>Қ. Ату-III-Vp/p жаттығуы (10 ату, 10 м, отыру немесе шынтақ тірегіме н тұру), шаңғы эстафета сы 3x3 км / 4x3 км</p>				I-м	II-м	III-м	4-5м	6-8м	9-10м
<p>қыздар (12-13 жас)</p>	<p>Қ, Ү. Ату-III-Vp/p жаттығуы (10 ату, 10 м, отыру немесе шынтақ тірегіме н тұру), шаңғы эстафета сы 3x2 км / 4x2 км</p>				I-м	II-м	III-м	4-5м	6-8м	9-10м
<p>Командалық жарыстар rshct-srr (Team competitions rshct-srr) (ұпай)</p>										
<p>ерлер (24-39 жас), әйелдер (24-39 жас), юниорлар (21-23 жас), юниорлар (21-23 жас), юниор қыздар (18-20 жас),</p>	<p>Қ. Ату-III жаттығуы (3) - П/П (3x5 ату, 10 м, тұру, уақыт, айыппұл 100 м),</p>	I-м	II-м	III-м	4-5м	6-8м	-	-		

қыздар (14-15 жас)	айыппұл), жату кезінде қолды бұгу және созу – 25 рет, 1 км шаңғы жарысы			I-м	II-м	III-м	4-5м	6-8м	9-10м	11-14м
ұлдар (12-13 жас)	Қ. Ату-III-VР/РР жаттығуы (10 ату, 10 м, шынтақ тірегімен отыру немесе тұру, 20 с айыппұл), 5 рет тарту, 1 км шаңғы жарысы				I-м	II-м	III-м	4-5м	6-8м	9-14м
қыздар (12-13 жас)	Қ. Ату-III-VР/РР жаттығуы (10 ату, 10 м, отыру немесе шынтақ тіреуімен тұру, 20 с айыппұл), жатып тұрып қолды бұгу және созу – 10 рет, шаңғы				I-м	II-м	III-м	4-5м	6-8м	9-14м

Ескертпе: Ж - жазғы, Қ - қысқы, Ү - үй-жайда

Көпсайыс өткізуші ұйымның қалауы бойынша спорт түрлерінің кез келген үйлесімінде өткізіледі.

Ағылшын тіліне аударылған және аббревиатуралардың толық жазылуы бар пәндердің атаулары

Бессайыс rsh-thr-er (five-event rsh-thr - er) rsh - rifle shooting - мылтық ату (винтовка); thr - throwing - лақтыру; er - endurance race - төзімділікке жүгіру;

Бессайыс psh-thr-er (five-event psh-thr-er) psh-pistol shooting - мылтық ату (тапанша); thr – throwing - лақтыру; er-endurance race - төзімділікке жүгіру;

Төртсайыс rsh-sfs-er (four-event rsh-sfs - er) rsh - rifle shooting - мылтық ату (винтовка); sfs-swimming free - style - еркін жүзу; er - endurance race - төзімділікке жүгіру;

Төртсайыс psh-sfs-er (four-event psh-sfs-er) psh - pistol shooting - мылтық ату (тапанша); sfs-swimming free-style - еркін жүзу; er - endurance race - төзімділікке жүгіру;

Төртсайыс rsh-rrs-cr (four-event rsh-rrs-cr) rsh - rifle shooting - мылтық ату (винтовка); rrs – race on roller skis – шаңғы жарысы; cr - cross – кросс;

Үшсайыс rsh-hex-er (three-event rsh-hex-h) rsh - rifle shooting - мылтық ату (винтовка); hex - heaving exercises - күш гимнастикасы; er - endurance race - төзімділікке жүгіру;

Үшсайыс rsh-sfs-er (three-event rsh-sfs-er) rsh - rifle shooting - мылтық ату (винтовка); sfs - swimming free-style - еркін жүзу; er - endurance race - төзімділікке жүгіру;

Үшсайыс rsh-sfs-cr (three-event rsh-sfs-cr) rsh - rifle shooting - мылтық ату (винтовка); sfs - swimming free-style - еркін жүзу; cr - cross – кросс;

Үшсайыс rsh-hex-ccs (three-event rsh-hex-ccs) rsh - rifle shooting - мылтық ату (винтовка); hex - heaving exercises - күштік гимнастика; ccs - cross country skiing - шаңғы жарысы;

Үшсайыс psh-hex-ccs (three-event psh-hex- ccs) psh - pistol shooting - мылтық ату (тапанша); hex - heaving exercises - күш гимнастикасы; ccs - cross country skiing - шаңғы жарысы;

Үшсайыс rsh-hex-rrs (three-event rsh-hex-rrs) rsh - rifle shooting - мылтық ату (винтовка); hex - heaving exercises - күш гимнастикасы; rrs - race on roller skis - шаңғы жарысы;

Үшсайыс rsh-hex-cr rsh - rifle shooting - мылтық ату (винтовка); hex - heaving exercises - күштік гимнастика; cr - cross – кросс;

Қоссайыс hex-ccs (double-event hex-ccs) hex - heaving exercises - күштік гимнастика; ccs – cross country skiing - шаңғы жарысы;

Қоссайыс rsh-ccs (double-event rsh - ccs) rsh - rifle shooting - мылтық ату (винтовка); ccs – cross country skiing - шаңғы жарысы;

Қоссайыс rsh-hex (double-event rsh - hex) rsh - rifle shooting - мылтық ату (винтовка); hex - heaving exercises-күштік гимнастика;

Қоссайыс hex-er (double-event hex-er) hex - heaving exercises - күштік гимнастика; er - endurance race - төзімділікке жүгіру;

Командалық жарыстар rshst-srr (team competitions rshst-srr) rshst - rifle shooting by the stationary targets - стационарлық нысанаға мылтық ату (винтовка) (командалық); srr - skiing relay race - шаңғы эстафетасы;

Командалық жарыстар rshct-srr (team competitions rshct-srr) rshct - rifle shooting by the closing targets - мылтықты (винтовка) жабық нысандарға ату (командалық); srr - skiing relay race - шаңғы эстафетасы;

Эстафета-үшсайыс rshct-ccs (three-event relay rshct-ccs) rshct - rifle shooting by the closing targets – жабық нысандарға мылтық ату (винтовка) (командалық); ccs - cross country skiing - шаңғы жарысы.

ccs - cross country skiing - шаңғы жарысы

er-endurance race - төзімділікке жүгіру

cr-cross-кросс

hex-heaving exercises - күш гимнастикасы

psh - pistol shooting - мылтық ату (тапанша)

rsh-rifle shooting - мылтық ату (винтовка)

rrs-race on roller skis - шаңғы жарысы

rshct-rifle shooting by the closing target - жабық нысандарға мылтық ату (винтовка) (командалық)

rshst-rifle shooting by the stationary target - стационарлық нысанаға мылтық ату (винтовка) (командалық)

sfs-swimming free-style - еркін жүзу

srr - skiing relay race - шаңғы эстафетасы

thr – throwing – лақтыру.

Спорттық атақтар, спорттық
разрядтар және біліктілік
санаттарын беру нормалары
мен талаптарына
144-қосымша

Радиоспорт

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын	Разрядтық норманы орындау
Жылдамдық радиотелеграфиясы			

1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3	Радиограммаларды қабылдау (белгі / мин): ерлер: әріптер – 180 сандар -170 қоспасы – 130 әйелдер: әріптер - 160 сандар – 150 қоспасы – 110 Радиограммаларды беру (белгі/мин): ерлер: әріптер - 160 сандар – 130 қоспасы - 120 әйелдер: әріптер - 140 сандар – 110 қоспасы - 100 Morse Runner (ұпай): ерлер: 60 000 әйелдер: 55 000 RufZ (ұпай): ерлер: 2 200 әйелдер: 2 000
2	Ересектер арасындағы Еуропа чемпионаты	1	
Спорттық радиопеленгация			
3	Дипазондардың бірінде ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3 (жеке есепте)	400 балдан төмен емес
4	Дипазондардың бірінде ересектер арасындағы Еуропа немесе Азия чемпионаты	1 (жеке есепте)	
5	Дипазондардың бірінде ересектер арасындағы Әлем кубогі	1 (жеке есепте)	
Қысқа толқындардағы радиобайланыс			
6	Ересектер арасындағы " IARU HF Championship" Әлем чемпионаты	1-3 (жеке есепте немесе ұжымдық радиостанция құрамында)	Сынақ уақыты кемінде 8 сағат: жоғары бастапқы көрсеткіштен 100% (ВИП)
7	"WAE DX Contest" (SSB, CW, RTTY) ересектер арасындағы Еуропа немесе Азия чемпионаты	1-2 (жеке есепте немесе ұжымдық радиостанция құрамында)	

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын	Разрядтық норманы орындау кезінде
Жылдамдық радиотелеграфиясы			
1	Ересектер арасындағы Қазақстан	Разрядтық нормаларды орындау кезінде 1-2 орын алу (барлық	Радиограммаларды қабылдау (белгі / мин): ерлер: әріптер - 180,

	Республикасының чемпионаты	жаттығулардың сомасы бойынша)	сандар - 170, қоспасы - 130; әйелдер: әріптер - 160, сандар - 150, қоспасы - 110 . Радиобағдарламаларды беру (белгі/мин): ерлер: әріптер - 160, сандар - 130, қоспасы - 120; әйелдер: әріптер - 140, сандар - 110, қоспасы - 100. Morse Runner (ұпай): ерлер: 60 000; ә әйелдер: 55 000. RufZ (ұпай): ерлер: 2 200; әйелдер: 2 000.
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	Разрядтық нормаларды орындау кезінде 1 орын алу (барлық жаттығулардың сомасы бойынша)	
Спорттық радиопеленгация			
3	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2 (разрядтық нормаларды орындау кезінде диапазондардың бірінде жеке есепте)	400 балдан төмен емес
4	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	1 (разрядтық нормаларды орындау кезінде диапазондардың бірінде жеке есепте)	
5	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1 (диапазондардың бірінде жеке есепте)	
Қысқа толқындардағы радиобайланыс			
6	Қазақстан Республикасының сырттай чемпионаты	1 орын алу	Сынақ уақыты кемінде 8 сағат: жоғары бастапқы көрсеткіштен 100% (ВИП)
7	ҚР Күндізгі-сырттай чемпионаты	1 (күндізгі жарыстарға қатысушылар үшін)	
Ультра қысқа толқындардағы радиобайланыс			
8	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының күндізгі-сырттай чемпионаты	Разрядтық нормаларды орындау және кемінде 6 команда қатысқан кезде 1-2 орын алу (күндізгі жарыстарға қатысушылар үшін)	Сынақ уақыты кемінде 8 сағат: СШ атағы және спорттық разрядтар жинаған ұпайлары үшін беріледі
Радиоқөпсайыс (тиратлон)			
9	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	Разрядтық нормаларды орындау кезінде 1-2 орын алу (жеке есепте немесе команда құрамында)	РК-1: радиогаммаларды қабылдау, радиогаммаларды

10	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	Разрядтық нормаларды орындау кезінде 1 орын алу (жеке есепте немесе команда құрамында)	тасымалдау, радиожелі, радио бағдарлау – мүмкін болатын 740; РК-2: радиопелегация, радио желісі, ұшқышсыз ұшу аппараттарын басқару – 540 мүмкін.
----	---	--	---

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық разрядын беруге қойылатын талаптар 12 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Талап	
		Орын	Разрядтық норманы орындау кезінде
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3	Радиограммаларды қабылдау (белгі / мин): ерлер: әріптер - 150, сандар - 140, қоспасы - 90;
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	2-3	әйелдер: әріптер - 140, сандар - 130, қоспасы - 80
3	Ересектер арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың чемпионаттары	1	Радиограммаларды беру (белгі/мин): ерлер: әріптер - 140, сандар - 110, қоспасы - 80; әйелдер: әріптер - 130, сандар - 100, қоспасы - 70 . Morse Runner (ұпай): ерлер: 45 000; әйелдер: 40 000. RufZ (ұпай): ерлер: 1 500; әйелдер: 1 300
Спорттық радиопеленгация			
4	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-5	200 ұпайдан төмен емес
5	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	1-3	
6	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың ересектер арасындағы чемпионаттары	1	
Қысқа толқындардағы радиобайланыс			

7	Қазақстан Республикасының сырттай чемпионаты	2-3	Сынақ уақыты - кемінде 8 сағат: жоғары бастапқы көрсеткіштен 80% (ВИП)
8	Қазақстан Республикасының күндізгі-сырттай чемпионаты (күндізгі жарыстарға қатысушылар үшін)	2-3	; Сынақ уақыты - кемінде 4 сағат: жоғары бастапқы көрсеткіштен 100% (ВИП)
Ультра қысқа толқындардағы радиобайланыс			
9	Қазақстан Республикасының күндізгі-сырттай чемпионаты (күндізгі жарыстарға қатысушылар үшін)	3-4	Сынақ уақыты - кемінде 8 сағат: СШ атағы және спорттық разрядтар жинаған ұпайлары үшін беріледі; Сынақ уақыты - кемінде 4 сағат: жоғары бастапқы көрсеткіштен 100% (ВИП)
Радиокөпсайыс жарысы (тиратлон)			
10	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-5	РК-1: Радиограммаларды қабылдау, радиограммаларды беру, радиожелі, радио бағдарлау - 690 мүмкін; РК-2: радиопелегация, радио желісі, ұшқышсыз ұшу аппараттарын басқару – 490 мүмкін.
11	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	1-3	
12	Ересектер арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың чемпионаттары	1	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
145-қосымша

Регби 15

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-6
2	Ересектер арасындағы Азия ойындары	1-3

3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
4	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
5	Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңі)	1-2

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
1	Жасөспірімдер арасындағы Олимпиада ойындары (жазғы, қысқы)	1-3
2	Жасөспірімдер арасындағы Азия ойындары (жазғы, қысқы)	1-3
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	3
4	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы)	1-2
5	Дүниежүзілік гимназиада	1-3
6	Жастар арасындағы Азия чемпионаты (U-18, U-19, U-20)	1-3

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы	3-5
2	Республикалық гимназиада	1-3
3	16 жастан 19 жасқа дейінгі жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-3
4	Қазақстан Республикасының Жастар арасындағы жазғы спорт ойындары	1-3
1-разрядты спортшы		
5	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы	6-9
6	16 жастан 19 жасқа дейінгі жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	4-6
2-разрядты спортшы		

7	13 жастан 15 жасқа дейінгі жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-3
8	Барлық жас топтары арасындағы облыстар және республикалық маңызы бар қалалардың чемпионаты	1
3-разрядты спортшы		
9	13 жастан 15 жасқа дейінгі жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	4-6
10	10 жастан 12 жасқа дейінгі балалар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-3
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Кез келген ауқымдағы жарыстарда 4 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген көлемдегі 2 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беруге арналған нормалар мен талаптарға
146-қосымша

Снайпинг

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беру үшін қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кем дегенде 20 елдің қатысуымен спорттық жарыс (спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	екі рет 1 орын алу
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	үш рет 1 орын алу
3	Жасөспірімдер, юниорлар және жастар арасындағы чемпионат	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беру үшін қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы, кемінде 15 команданың қатысуымен (спорт саласында)	Орын

1	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	екі рет 1 орын алу
3	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
№	Спорт жарысы	Орын
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команда қатысуымен)	1
5	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер, жастар және юниорлар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		

5 елдің/команданың қатысуымен		
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
5 елдің/команданың қатысуымен		
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл ішінде кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жыл ішінде кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
147-қосымша

Спортинг

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы, кемінде 20 елдің қатысуымен (спорт саласында)	Орын
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	екі рет 1 орын алу
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	үш рет 1 орын алу

3	Жастар, жасөспірімдер және юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	1
---	--	---

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы, кемінде 15 команданың қатысуымен (спорт саласында)	Орын
1	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	екі рет 1 орын алу
3	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер, кемінде 15 команданың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1
2	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы, кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
3	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	2-3
4	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы, 5 елдің/команданың қатысуымен		
5	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	4-5

6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы, 5 елдің/команданың қатысуымен		
7	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	6-7
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
9	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
10	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
148-қосымша

Спорттық акробатика

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар тұған жылы бойынша 12 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жарыс бағдарламасы	Орын
1	Әлем чемпионаты	ерлер жұбы аралас жұп әйелдер жұбы әйелдер тобы ерлер тобы	Біліктілік жаттығуларындағы (тепе-теңдік және динамикалық жаттығулардағы) немесе жеке жаттығулардағы финалдық жаттығуларда 1-6 орын
2	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	ерлер жұбы аралас жұп әйелдер жұбы әйелдер тобы ерлер тобы	Біліктілік жаттығуларындағы (тепе-теңдік және динамикалық жаттығулардағы) немесе жеке жаттығулардағы финалдық жаттығуларда 1-2 орын
			Біліктілік жаттығуларындағы (

3	World Age Group Competitions	ерлер жұбы аралас жұп әйелдер жұбы әйелдер тобы ерлер тобы	тепе-теңдік және динамикалық жаттығулардағы) немесе жеке жаттығулардағы финалдық жаттығуларда 1-2 орын
4	Азия чемпионаты	ерлер жұбы аралас жұп әйелдер жұбы әйелдер тобы ерлер тобы	Біліктілік жаттығуларындағы (тепе-теңдік және динамикалық жаттығулардағы) немесе жеке жаттығулардағы финалдық жаттығуларда 1-2 орын
5	Юниорлар арасындағы Азия чемпионаты	ерлер жұбы аралас жұп әйелдер жұбы әйелдер тобы ерлер тобы	Біліктілік жаттығуларындағы (тепе-теңдік және динамикалық жаттығулардағы) немесе жеке жаттығулардағы финалдық жаттығуларда 1-2 орын
6	Дүниежүзілік ойындар	ерлер жұбы аралас жұп әйелдер жұбы әйелдер тобы ерлер тобы	1-3
7	Әлем кубогі	ерлер жұбы аралас жұп әйелдер жұбы әйелдер тобы ерлер тобы	1-3
8	Жарыс бағдарламасында кемінде 5 ел болған жағдайда FIG халықаралық турнирі	ерлер жұбы аралас жұп әйелдер жұбы әйелдер тобы ерлер тобы	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар туған жылы бойынша 12 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жарыс бағдарламасы	Нормы талаптары
1	Қазақстан Республикасының чемпионаты	әйелдер тобы ерлер жұбы аралас жұп әйелдер тобы ерлер тобы	78 ұпай жинау (көпсайыста бір рет)
2	Қазақстан Республикасының	әйелдер тобы ерлер жұбы аралас жұп әйелдер тобы	

	спартакиадасы (жазғы, қысқы)	ерлер тобы	78 ұпай жинау (көпсайыста бір рет)
3	Оқушылар мен колледж студенттері арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	әйелдер тобы ерлер жұбы аралас жұп әйелдер тобы ерлер тобы	78 ұпай жинау (көпсайыста бір рет)
4	Қазақстан Республикасының кубогі	әйелдер тобы ерлер жұбы аралас жұп әйелдер тобы ерлер тобы	78 ұпай жинау (көпсайыста бір рет)
5	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	әйелдер тобы ерлер жұбы аралас жұп әйелдер тобы ерлер тобы	78 ұпай жинау (көпсайыста бір рет)
6	Үлкен жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	әйелдер тобы ерлер жұбы аралас жұп әйелдер тобы ерлер тобы	78 ұпай жинау (немесе көпсайыста бір рет)
7	Жастар, жасөспірімдер және юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	әйелдер тобы ерлер жұбы аралас жұп әйелдер тобы ерлер тобы	78 ұпай жинау (немесе көпсайыста бір рет)

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Жас талабы	Нормы талаптары
Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер			
1	Қазақстан Республикасының чемпионаты	шектеусіз	73 ұпай жинау
2	Қазақстан Республикасының кубогі	шектеусіз	73 ұпай жинау
3	Қазақстан Республикасының спартакиадасы	шектеусіз	73 ұпай жинау
4	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	шектеусіз	73 ұпай жинау
5	Жас топтары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	шектеусіз	73 ұпай жинау
	Үлкен жасөспірімдер арасындағы Қазақстан		

6	Республикасының чемпионаты	шектеусіз	73 ұпай жинау
7	Оқушылар мен колледж студенттері арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы	шектеусіз	73 ұпай жинау
8	Жастар, жасөспірімдер және юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	шектеусіз	73 ұпай жинау (немесе көпсайыста бір рет)
9	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары	шектеусіз	73 ұпай жинау (немесе көпсайыста бір рет)
1-разрядты спортшы			
10	Қазақстан Республикасының чемпионаты	шектеусіз	65,0 ұпай жинау
11	Қазақстан Республикасының кубогі	шектеусіз	65,0 ұпай жинау
12	Қазақстан Республикасының спартакиадасы	шектеусіз	65,0 ұпай жинау
13	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	шектеусіз	65,0 ұпай жинау
14	Үлкен жасөспірімдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	шектеусіз	65,0 ұпай жинау
15	Жас топтары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	шектеусіз	65,0 ұпай жинау
16	Мектеп оқушылары немесе колледж студенттері арасындағы спартакиада	шектеусіз	65,0 ұпай жинау
17	Жастар, жасөспірімдер және юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	шектеусіз	65,0 ұпай жинау (немесе көпсайыста бір рет)
18	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	шектеусіз	65,0 ұпай жинау
2-разрядты спортшы			

19	Кез келген дәрежедегі жарыстарда	шектеусіз	40,0 ұпай жинау
3-разрядты спортшы			
20	Кез келген дәрежедегі жарыстарда	шектеусіз	40,0 ұпай жинау
1-жасөспірімдік разрядты спортшы			
21	Кез келген дәрежедегі жарыстарда	шектеусіз	30,0 ұпай жинау
2-жасөспірімдік разрядты спортшы			
22	Кез келген дәрежедегі жарыстарда	шектеусіз	20,0 ұпай жинау
3-жасөспірімдік разрядты спортшы			
23	Кез келген дәрежедегі жарыстарда	шектеусіз	20,0 ұпай жинау

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
149-қосымша

Спорттық бағдарлау

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 15 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 ел өкілдерінің қатысуымен		
1	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы, қысқы)	1-2
2	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1
Кемінде 20 ел өкілдерінің қатысуымен		
3	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
4	20 жасқа дейінгі юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	1
5	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1
6	Ересектер арасындағы Дүниежүзілік ойындар	1-3

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 14 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 облыс өкілдерінің қатысуымен, республикалық маңызы бар қалалардың және астанасының тобында өнер көрсеткен спортшы		

1	Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1-2
2	M21E, W21E тобының Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
3	M21E, W21E тобының Қазақстан Республикасының кубогі	1-2
Кемінде 10 ел өкілдерінің қатысуымен		
4	20 жасқа дейінгі юниорлар арасындағы Азия чемпионаты	1-3

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық разрядын беруге қойылатын талаптар 12 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 облыс, республикалық маңызы бар қалалардың және астанасының өкілдерінің қатысуымен		
1	M21E, W21E тобының Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-6
2	M20, W20 тобының Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-3
3	M18, W18 тобының Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	M16, W16 тобының Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
5	M21E, W21E тобының Қазақстан Республикасының кубогі	1-6
6	M20, W20 тобының Қазақстан Республикасының кубогі	1-3
7	M18, W18 тобының Қазақстан Республикасы кубогі	1-2
8	M16, W16 тобының Қазақстан Республикасы кубогі	1
Топта кемінде 10 қатысушы болуы тиіс		
9	M21E, W21E топтарындағы облыстардың және республикалық маңызы бар қалалардың және астанасының чемпионаттары	1

4. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
I – спорттық разряд		
Кемінде 10 облыс, республикалық маңызы бар қалалардың және астанасының өкілдерінің қатысуымен		
1	M21E, W21E тобының Қазақстан Республикасының чемпионаты	7-10
2	M20, W20 тобының Қазақстан Республикасының чемпионаты	4-6
3	M18, W18 тобының Қазақстан Республикасының чемпионаты	3-5

4	M16, W16 тобының Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
5	M14, W14 тобының Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
6	M21E, W21E тобының Қазақстан Республикасының кубогі	7-10
7	M20, W20 тобының Қазақстан Республикасының кубогі	4-6
8	M18, W18 тобының Қазақстан Республикасы кубогі	3-5
9	M16, W16 тобының Қазақстан Республикасы кубогі	2-3
10	M14, W14 тобының Қазақстан Республикасы кубогі	1
Топта кемінде 10 қатысушы болуы тиіс		
11	M21E, W21E топтарындағы облыстардың және республикалық маңызы бар қалалардың чемпионаттары	2-3
II— спорттық разряд		
Кемінде 10 облыс, республикалық маңызы бар қалалардың және астанасының өкілдерінің қатысуымен		
12	M20, W20 тобының Қазақстан Республикасының чемпионаты	7-8
13	M18, W18 тобының Қазақстан Республикасының чемпионаты	6-7
14	M16, W16 тобының Қазақстан Республикасының чемпионаты	4-5
15	M14, W14 тобының Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
16	M20, W20 тобының Қазақстан Республикасының кубогі	7-8
17	M18, W18 тобының Қазақстан Республикасы кубогі	6-7
18	M16, W16 тобының Қазақстан Республикасы кубогі	4-5
19	M14, W14 тобының Қазақстан Республикасы кубогі	2-3
Топта кемінде 10 қатысушы болуы тиіс		
20	M20, W20, M18, W18 топтарындағы облыстардың және республикалық маңызы бар қалалардың чемпионаттары	3-4
21	M16, W16, M14, W14 топтарындағы облыстардың және республикалық маңызы бар қалалардың чемпионаттары	1

III- спорттық разряд		
Кемінде 10 облыс, республикалық маңызы бар қалалардың және астанасының өкілдерінің қатысуымен		
22	M18, W18 тобының Қазақстан Республикасының чемпионаты	8-9
23	M16, W16 тобының Қазақстан Республикасының чемпионаты	6-7
24	M14, W14 тобының Қазақстан Республикасының чемпионаты	4-5
25	M18, W18 тобының Қазақстан Республикасы кубогі	8-9
26	M16, W16 тобының Қазақстан Республикасы кубогі	6-7
27	M14, W14 тобының Қазақстан Республикасы кубогі	4-5
Топта кемінде 10 қатысушы болуы тиіс		
28	M16, W16, M14, W14 облыстардың және республикалық маңызы бар қалалардың және астанасының чемпионаттары	2-3
I -жасөспірімдік разряд		
Топта кемінде 10 қатысушы болуы тиіс		
29	M12, W12 топтарындағы облыстардың және республикалық маңызы бар қалалардың және астанасының чемпионаттары	1
2- жасөспірімдік разряд		
Топта кемінде 10 қатысушы болуы тиіс		
30	M12, W12 топтарындағы облыстардың және республикалық маңызы бар қалалардың және астанасының чемпионаттары	2-3
31	M10, W10 топтарындағы облыстардың және республикалық маңызы бар қалалардың және астанасының чемпионаттары	1
3- жасөспірімдік разряд		
Топта кемінде 10 қатысушы болуы тиіс		
32	M12, W12 топтарындағы облыстардың және республикалық маңызы бар қалалардың чемпионаттары	4-5
33	M10, W10 топтарындағы облыстардың және республикалық маңызы бар қалалардың және астанасының чемпионаттары	2-3

34	М8, W8 топтарындағы облыстардың және республикалық маңызы бар қалалардың чемпионаттары	1
----	--	---

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
150-қосымша

Спорттық балық аулау

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы,	Орын
Кемінде 20 елдің қатысуымен (спорт саласында)		
1	Әлем чемпионаты	1-3 (жеке командалық және командалық жарыстардың жеке есебінде немесе командалық есебінде)
2	Клубтар арасындағы Әлем чемпионаты	1-3 (жеке командалық және командалық жарыстардың жеке есебінде немесе командалық есебінде)
3	Әлем кубогі	1-2 (жеке командалық жарыстардың жеке есебінде немесе жеке командалық және командалық жарыстардың командалық есебінде)
4	Азия чемпионаты немесе Азия кубогі	1-2 (жеке командалық және командалық жарыстардың жеке есебінде немесе командалық есебінде)

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы, кемінде 15 команданың қатысуымен) (спорт саласында)	Орын
1	Әлем чемпионаты	4-6 (жеке командалық және командалық жарыстардың жеке есебінде немесе командалық есебінде)
2	Клубтар арасындағы Әлем чемпионаты	4-5 (жеке командалық және командалық жарыстардың жеке есебінде немесе командалық есебінде)
		3-5 (жеке командалық жарыстардың жеке есебінде)

3	Әлем кубогі	немесе жеке командалық және командалық жарыстардың командалық есебінде)
4	Азия чемпионаты немесе Азия кубогі	3-4 (жеке командалық және командалық жарыстардың жеке есебінде немесе командалық есебінде)
5	Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2 (жеке командалық жарыстардың жеке есебінде немесе жеке командалық және командалық жарыстардың командалық есебінде)
Жарысқа Қазақстан Республикасының спорт шебері спорттық атағы бар кемінде 5 спортшы қатысқан кезде		
6	Қазақстан Республикасының кубогі	1 (жеке командалық жарыстардың жеке есебінде немесе жеке командалық және командалық жарыстардың командалық есебінде)

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер, кемінде 15 команданың қатысуымен (спорт саласында)		
1	Қазақстан Республикасының чемпионаттары мен біріншіліктері	3-4 (жеке-командалық жарыстардың жеке есебінде)
2	Қазақстан Республикасының чемпионаттары, біріншіліктері және кубоктері	3-4 (жеке-командалық және командалық жарыстардың командалық есебінде)
3	Қазақстан Республикасы Спорттық балық аулау федерациясының чемпионаты	1-3 (жеке-командалық жарыстардың жеке есебінде)
4	Қазақстан Республикасының кубогі	2-3 (жеке-командалық және командалық жарыстардың командалық есебінде)
Жарысқа белгілі бір спортшылардың қатысуымен		
5	Жеке-командалық жарыстардың жеке немесе командалық есебіндегі чемпионаттар, біріншіліктер және кубоктері, жарысқа СШҰ спорттық атағы бар кемінде 5 спортшы немесе СШ спорттық атағы бар 3 спортшы қатысқан кезде	1
6	Жеке-командалық өңіраралық жарыстардың (немесе кубоктердің) жеке есебінде, жарысқа СШҰ спорттық атағы бар кемінде 5 спортшы немесе СШ спорттық атағы бар 3 спортшы қатысқан кезде	1-3

7	Жеке-командалық өңірлік жарыстардың жеке есебінде, турнирге СШҰ спорттық атағы бар кемінде 3 спортшы немесе 1-разрядты 5 спортшы қатысқан кезде	1-2
8	Қала чемпионатындағы жарыстардың жеке есебінде (халқы кемінде 1 млн. адам), турнирге СШҰ спорттық атағы бар кемінде 3 спортшы немесе 1-разрядты 5 спортшы қатысқан кезде	1
1-разрядты спортшы		
9	Қазақстан Республикасының чемпионаттарында, біріншіліктерінде және кубоктерінде жеке-командалық жарыстардың жеке есебінде	5-10
10	Қазақстан Республикасының чемпионаттарында, біріншіліктерінде және кубоктерінде жеке-командалық және командалық жарыстардың командалық есебінде	5-8
11	Астана, Алматы және Шымкент қалаларының чемпионаттарында, біріншіліктерінде және кубоктерінде жеке-командалық жарыстардың жеке есебінде	4-10
12	Жеке-командалық өңіраралық жарыстардың жеке есебінде	4-10
13	Жеке-командалық өңірлік жарыстардың жеке есебінде, жарыстарға 1-разрядты кемінде 10 спортшы немесе СШҰ спорттық атағы бар 3 спортшы қатысқан кезде	3-7
14	Чемпионаттардағы, қала біріншіліктеріндегі жарыстардың жеке есебінде (халқы кемінде 500 мың адам)	1-5
15	Қалалық кубоктердің (халқы кемінде 500 мың адам), аудандық жарыстардың жеке есебінде	1-3
2-разрядты спортшы		
16	Қазақстан Республикасының чемпионаттары мен кубоктеріндегі жеке-командалық жарыстардың жеке есебінде	11-20

17	Астана, Алматы және Шымкент қалаларының чемпионаттарында, біріншіліктерінде және кубоктерінде жеке-командалық жарыстардың жеке есебінде	11-20
18	Қазақстан Республикасы Спорттық балық аулау федерациясының жеке-командалық өңіраралық жарыстарының жеке есебінде	11-15
19	Аудандық бөлімшелермен жеке-командалық өңірлік (Қазақстан Республикасы Спорттық балық аулау федерациясының субъектілері) жарыстардың жеке есебінде	8-12
20	Қалалық (халқы кемінде 500 мың адам) жарыстардың жеке есебінде	6-10
21	Қалалық (аудандық бөлінісі жоқ), аудандық жарыстардың жеке есебінде	4-6
22	Бастапқы ұйымдардағы жарыстардың жеке есебінде, оларға кемінде 15 адам қатысқан жағдайда	1-3
3-разрядты спортшы		
23	Қазақстан Республикасының чемпионаттарында, біріншіліктерінде және кубоктерінде жеке-командалық жарыстардың жеке есебінде	18-20
24	Жеке-командалық өңіраралық жарыстарың жеке есебінде	16-20
25	Жеке-командалық өңірлік немесе аудандық бөлімше (Қазақстан Республикасы Спорттық балық аулау федерациясының субъектілері) жарыстарының жеке есебінде	13-15
26	Қалалық (халқы кемінде 500 мың адам) жарыстардың жеке есебінде	11-15
27	Аудандық жарыстардың жеке есебінде	7-10
28	Ұйым біріншіліктеріндегі жарыстардың жеке есебінде, оларға кемінде 15 адам қатысқан кезде немесе жеке есепте 1-3 орын , жарыстарға кемінде 10 адам қатысқан жағдайда	4-7
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		

29	Кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету
2-жасөспірімдік разрядты спортшы	
30	Кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету
3-жасөспірімдік разрядты спортшы	
31	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
151-қосымша

Спорттық самбо және жауынгерлік самбо

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Спорт саласында кемінде 20 қатысушы елдің қатысуымен (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
2	Ересектер арасындағы Азия ойындары	1-2
3	Дүниежүзілік универсиада (жазғы)	1
4	Ересектер арасындағы Дүниежүзілік ойындар ("Sportaccord", "Tafis", "Көшпенділер ойындары")	1
5	Ересектер арасындағы Жағажай Азия ойындары немесе Жабық үй-жайлардағы Азия ойындары	1-2
6	Ересектер арасындағы Азия және Океания чемпионаты	екі рет 1 орын алу
7	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
8	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Спорттық салада кемінде 15 елдің/облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2

2	Ересектер арасындағы Азия және Океания чемпионаты	1-2
3	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
4	23 жасқа дейінгі спортшылар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
5	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары	1
6	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1-2

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

"Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" 14 жастап бастап орындалады;

1-разрядты спортшы 12 жастан бастап орындалады;

2-разрядты спортшы 12 жастан бастап орындалады;

3-разрядты спортшы 12 жастан бастап орындалады;

1-жасөспірімдік разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;

2-жасөспірімдік разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;

3-жасөспірімдік разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады.

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	1
5	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер, жастар және юниорлар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		

кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беруге арналған нормалар мен талаптарға
152-қосымша

Су асты спорты

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 15 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Спорт саласы	Жынысы	Орын
Ластымен жүзуден ӘЧ/ӘК/ӘКК кемінде 15 қатысушы ел, ластымен жүзуден Азия чемпионатына кемінде 12 қатысушы ел қатысқан жағдайда Халықаралық дәрежедегі спорт шебері нормативін орындау				
1	Дүниежүзілік ойындар	Су асты спорты - ластымен жүзу	ер / әйел	1-5
2	Әлем Чемпионаты ересектер/ жасөспірімдер	Су асты спорты - ластымен жүзу	ер / әйел юниор ұл / юниор қыз	1-5
3	Әлем кубогі ересектер/ жасөспірімдер	Су асты спорты - ластымен жүзу	ер / әйел юниор ұл / юниор қыз	1-3
4	Әлем кубогінің кезеңдері ересектер/ жасөспірімдер	Су асты спорты - ластымен жүзу	ер / әйел юниор ұл / юниор қыз	1-3
5	Азия чемпионаты ересектер/ жасөспірімдер	Су асты спорты - ластымен жүзу	ер / әйел юниор ұл/ юниор қыз	1-2

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 14 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Спорт саласы	Жынысы	Орын
ҚСШ иелену үшін жүзгіштерде жүзу бойынша ӘЧ/ӘК / ӘКК кемінде 15 қатысушы ел болған жағдайда, СШ иелену үшін жүзгіштерде жүзу бойынша Азия чемпионатында кемінде 12 қатысушы ел болған жағдайда				
1	Әлем Чемпионаты ересектер/ жасөспірімдер	Су асты спорты – ластымен жүзу	ер/әйел юниор ұл/юниор қыз	1-8
2	Әлем Кубогы ересектер/ жасөспірімдер	Су асты спорты – ластымен жүзу	ер/әйел юниор ұл/юниор қыз	1-6
3	Әлем Кубогының Кезеңдері ересектер / жасөспірімдер	Су асты спорты – ластымен жүзу	ер/әйел юниор ұл/юниор қыз	1-6
4	Азия Чемпионаты ересектер/ жасөспірімдер	Су асты спорты – ластымен жүзу	ер/әйел юниор ұл/юниор қыз	1-5
5	Қазақстан Республикасының Кубогы ересектер/ жасөспірімдер	Су асты спорты – ластымен жүзу	ер/әйел юниор ұл/юниор қыз	1-2

6	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	Су асты спорты – ластымен жүзу	ер/әйел юниор ұл/юниор қыз	1-3
7	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	Су асты спорты – ластымен жүзу	ер/әйел юниор ұл/юниор қыз	1-3

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар мен шарттар

"Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" 12 жастан бастап орындалады;

1-разрядты спортшы 11 жастан бастап орындалады;

2-разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;

3-разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;

1-жасөспірімдік разрядты спортшы 8 жастан бастап орындалады; 2-жасөспірімдік разрядты спортшы 8 жастан бастап орындалады;

3-жасөспірімдік разрядты спортшы 8 жастан бастап орындалады.

Келесі жарыстарда уақытша нормативтің орындалуы			
№	Спорт жарысы	Спорт саласы	Жынысы, жасы
1	Қазақстан Республикасының чемпионаты (ерлер мен әйелдер арасында)	Су асты спорты – ластымен жүзу	ер/ әйел
2	Қазақстан Республикасының чемпионаты (барлық жас санаттары)	Су асты спорты – ластымен жүзу	юниор ұл/ юниор қыз
3	Қазақстан Республикасының чемпионаты (барлық жас санаттары)	Су асты спорты – ластымен жүзу	жасөспірім ұл/ қыз
4	Қазақстан Республикасының кубогі	Су асты спорты – ластымен жүзу	ер/ әйел
5	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес республикалық жарыстар (барлық жас санаттары)	Су асты спорты – ластымен жүзу	жасөспірім ұл / қыз юниор ұл /юниор қыз жастар / қыз
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық жарыстар (барлық жас санаттары)	Су асты спорты – ластымен жүзу	жастар / қыз юниор ұл / юниор қыз жасөспірім ұл / қыз
	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай		

800	06.30, 0	06.45, 0	07.20, 0	08.00, 0	08.40,0	09.30,0	10.00,0	11.30, 0
Ластымен жүзу								
Әйелдер								
50	00.20, 5	00.21, 8	00.23, 5	00.25, 0	00.28,0	00.30,0	00.37,0	00.40, 0
100	00.45, 0	00.46, 8	00.48, 5	00.55, 5	01.01,0	01.10,0	01.25,0	01.40, 0
200	01.39, 5	01.42, 5	01.47, 5	01.55, 5	02.10,0	02.30,0	02.55,0	03.25, 0
400	03.35, 5	03.38, 0	03.49, 5	04.25, 0	04.50,0	05.15,0	06.10,0	07.10, 0
800	07.30, 0	07.48, 0	08.05, 0	08.55, 0	09.50,0	11.00,0	13.30,0	15.25, 0
1500	14.30, 0	15.00, 0	15.40, 0	16.40, 0	18.30,0	21.00,0	25.00,0	29.00, 0
Ерлер								
50	00.17, 8	00.19, 0	00.21, 0	00.23, 0	00.26,0	00.28,0	00.35,0	00.37, 0
100	00.39, 5	00.41, 0	00.43, 0	00.48, 0	00.54,0	01.00,0	01.19,0	01.30, 0
200	01.30, 0	01.33, 5	01.38, 5	01.50, 0	01.58,0	02.15,0	02.45,0	03.18, 0
400	03.15, 0	03.23, 0	03.38, 0	04.00, 0	04.25,0	04.50,0	05.42,0	06.42, 0
800	06.50, 0	07.10, 0	07.40, 0	08,10, 0	08.55,0	09.55,0	11.50,0	13.20, 0
1500	13.21, 0	14.00, 0	14.50, 0	15.50, 0	16.55,0	19.00,0	21.30,0	24.00, 0
Сүңгу								
Әйелдер								
50	00.18, 7	00.19, 0	00.21, 0	00.24, 5	00.27,0	00.30,0	00.33,0	00.36, 0
Ерлер								
50	00.16, 0	00.17, 0	00.19, 0	00.21, 5	00.23,0	00.26,0	00.29,0	00.33, 0
Классикалық ластымен жүзу								
Әйелдер								
50	0 : 22,70	00 : 24,00	00 : 25,00	00 : 27,00	00:29,50	00:32,00	00 : 37,00	00 : 39,00
100	0 : 48,70	00 : 52,00	00 : 55,00	00 : 59,00	01:03,00	01:12,00	01 : 26,00	01 : 35,00
200	01 : 49,50	01 : 55,00	02 : 00,00	02 : 09,00	02:18,00	02:30,00	02 : 55,00	03 : 15,00
400	03 : 45,00	03 : 57,00	04 : 12,00	04 : 30,00	04:50,00	05:15,00	-	-
Ерлер								

50	00:20,30	00:21,30	00:22,30	00:24,00	00:26,50	00:28,50	00:34,00	00:37,00
100	00:44,20	00:46,30	00:48,50	00:52,00	00:55,00	00:59,00	01:15,00	01:23,00
200	01:39,00	01:43,00	01:48,00	01:57,50	02:07,00	02:18,00	02:40,00	03:00,00
400	03:41,00	03:48,00	03:56,00	04:12,00	04:30,00	04:50,00	-	-

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
153-қосымша

Таеквон-до GTF

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 18 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Спорт саласында кемінде 20 елдің қатысуымен (3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 15 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
4	Жастар арасындағы Азия және Еуропа чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар 12 жастап бастап орындалады

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		

1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	1
5	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер, жастар және юниорлар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың,	

10	республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
154-қосымша

Таэквондо ИТФ (I.T.F.)

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 18 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Спорт саласында кемінде 20 елдің қатысуымен (3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 15 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Әрбір спорт саласында кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2

4	Жастар арасындағы Азия және Еуропа чемпионаты	1
---	---	---

3.Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар 12 жастап бастап орындалады

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	1
5	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер, жастар және юниорлар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5

9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беруге арналған нормалар мен талаптарға
155-қосымша

Тәжірибелік ату

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 20 елдің қатысуымен (спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
2	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 команданың қатысуымен (спорт саласында)		

1	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы (жазғы, қысқы)	1-2
3	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
4	Қазақстан Республикасының кубогі	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 команданың қатысуымен (спорт саласында) (Салаға немесе әрбір салмақ санатына қатысушылардың ең аз саны тәжірибелік ату ережелерімен айқындалады)		
1	Ересектер арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1
2	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы Салаға немесе әрбір салмақ санатына қатысушылардың ең аз саны тәжірибелік ату ережелерімен айқындалады		
3	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	2-3
4	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы Салаға немесе әрбір салмақ санатына қатысушылардың ең аз саны тәжірибелік ату ережелерімен айқындалады		
5	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	4-5
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7

3-разрядты спортшы		
Салаға немесе әрбір салмақ санатына қатысушылардың ең аз саны тәжірибелік ату ережелерімен айқындалады		
7	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	6-7
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
9	Кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
10	Кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
11	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
156-қосымша

Триатл

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Спортшы өнер көрсеткен жас тобына кемінде 10 ел өкілдерінің қатысуы		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3 (жеке, командалық, эстафеталық микс)
2	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты (U19, U17)	1 (жеке, командалық, эстафеталық микс)
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 15 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Халықаралық спорттық жарыстарға кемінде 10 мемлекет өкілдерінің / кемінде 10 (республикалық деңгейдегі жарыстарда) спортшы өнер көрсеткен жас тобындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың қатысуымен		
1	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты (U19, U17)	2-3
2	Юниорлар арасындағы Азия чемпионаты (U19, U17)	1

(5 бет+50 м жүзу+400 м жүгіру) x 2 шенбер			5:10	5:30	5:50	6:10	6:30	6:50
Е 10 жас аралығындағы және одан кіші жастағы қыздар								
(5 бет+25 м жүзу+200 м жүгіру) x 2 шенбер						7:20	7:40	8:00
Триатл (ерлер)								
Қашықтық, жас санаты	Спорттық атақ	Спорттық разряд						
2 1 жастағы және одан жоғары жастағы ерлер	СШ	СШҮ	1	2	3	1 юн.	2 юн.	3 юн.
200 м жүзу+(5 бет+800 м жүгіру) x4	14:30	15:00	15:20	15:40	16:00			
Жазғы триатл								
(5 бет+50 м жүзу+800 м жүгіру) x 4 шенбер	15:30	16:00	16:20	16:40	17:00			
В 15-16 жас аралығындағы жасөспірім ұлдар								
Қысқы триатл								
200 м жүзу+(5 бет+600 м жүгіру) x4		13:00	13:30	14:30	15:30			
Жазғы триатл								
(5 бет+50 м жүзу+600 м жүгіру) x 4 шенбер		14:00	14:30		16:30			

жүгіру) x 4 шеңбер				15:30				
С 13-14 жас аралығындағы жасөспірім ұлдар								
Қысқы триатл								
100 м жүзу+(5 бет + 400 м жүгіру) x4			8:30	9:30	10:30			
Жазғы триатл								
(5 бет+25 м жүзу+ 400 м жүгіру) x 4 шеңбер			9:30	10:30	11:30			
D 11-12 жас аралығындағы жасөспірім ұлдар								
Қысқы триатл								
100 м жүзу+(5 бет + 400 м жүгіру) x2			4:20	4:40	5:00	5:20	5:40	6:00
Жазғы триатл								
(5 бет+50 м жүзу+ 400 м жүгіру) x 2 шеңбер			4:40	5:00	5:20	5:40	6:00	6:20
E 10 жас және одан кіші жастағы жасөспірім ұлдар								
Қысқы триатл								
50 м жүзу+(5 бет + 200 м жүгіру) x2						6:20	6:40	7:00
Жазғы триатл								
(5 бет+25 м жүзу+ 200 м жүгіру) x 2 шеңбер						7:00	7:20	7:40

Спорттық атақтар, спорттық
разрядтар және біліктілік
санаттарын беру нормалары
мен талаптарына

Унифайт

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 18 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Спорт саласында кемінде 20 қатысушы елдің қатысуымен (3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1 немесе екі рет 2-3 орын алу
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 15 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Әрбір спорт саласында кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (3 жекпе-жек өткізу)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
4	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар 12 жастап бастап орындалады

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар	1

	қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	
5	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер, жастар және юниорлар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7
11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		

12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету
2-жасөспірімдік разрядты спортшы	
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету
3-жасөспірімдік разрядты спортшы	
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
158-қосымша

Ушу

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт саласы	Орын
Спорт саласында кемінде 20 қатысушы елдің қатысуымен (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)		
Саньда		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
2	Ересектер арасындағы Азия ойындары	1-2
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
Таолу		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты, жекелеген түрлерде 09.00 төмен емес баға алу	2-8
2	Ересектер арасындағы Азия ойындары, жекелеген түрлерде 09.00 төмен емес баға алу	4-8
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты, жекелеген түрлерде 09.00 төмен емес баға алу	2-8
4	Ересектер арасындағы дәстүрлі ушу (кунг-фу) бойынша Әлем чемпионатында жекелеген түрлерде 09.00 төмен емес баға алу	1-3
5	Юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты (1 стандарттар, 3 стандарттар), жекелеген түрлерде 09.00 төмен емес баға алу	1-3
6	Универсиада, жекелеген түрлерде 09.00 төмен емес баға алу	1-6

7	Студенттер арасындағы ушу (кунг-фу) бойынша Әлем чемпионатында жекелеген түрлерде 09.00 төмен емес баға алу	1-3
---	---	-----

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар

№	Спорт саласы	Орын
Спорт саласында кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (3 жекпе-жек өткізу)		
Саньда		
1	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты немесе Қазақстан Республикасының спартакиадасы	екі рет 1 орын алу
3	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
Таолу		
1	Қазақстан Республикасының чемпионатында, Қазақстан Республикасының жастар және юниорлар арасындағы чемпионатында, Қазақстан Республикасының кубогінде ("чаньцюань" - ұзын жұдырық – 2 түрі, "наньцюань" – оңтүстік жұдырық - 2 түрі, "тайцзицюань" - шексіздік жұдырығы - 2 түрі, 1 стандартты, 3 стандартты және өз бетінше құрастырылған кешендер орындалған жағдайда) қосайыста орташа есеппен 9,0 ұпай жинау қажет.	
2	Қазақстан Республикасының чемпионатында, Қазақстан Республикасының жастар және юниорлар арасындағы чемпионатында, Қазақстан Республикасының кубогінде (дәстүрлі ушу (кунг-фу) (жұдырық және қару (таңдау бойынша ұзын немесе қысқа) қосайыста орташа есеппен 9,0 ұпай жинау қажет ; Юниорлар арасындағы Әлем чемпионатында жекеленген түрлер бойынша 1-3 орын (бағасы 8,6 ұпай); Юниорлар арасындағы Азия чемпионатында жекеленген түрлер бойынша 1-3 орын (бағасы 8,6 ұпай). Халықаралық турнирде жекелеген түрлер бойынша 1 орын (қатысушылар саны 5 елден кем емес кіші топта, номинацияда, бағасы 9.0 ұпайдан төмен болмауы керек).	

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
№	Спорт жарысы	Орын
Саньда, кемінде 10 елдің/команданың қатысуымен (сала бойынша немесе әрбір салмақ дәрежесінде)		
1	Ересектер арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	1

2	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, талаптарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
Таолу, кемінде 10 елдің/команданың қатысуымен (спорттық сала бойынша)		
3	Қазақстан Республикасының чемпионатында, Қазақстан Республикасының жастар және юниорлар арасындағы чемпионатында, Қазақстан Республикасының кубогінде, республикалық фестивальдарда (қоссайыс – 2 түрі, жарыстық кешендер), облыстық және қалалық жарыстарда ("чанцюань" - ұзын жұдырық – 2 түрі, "наньцюань" – оңтүстік жұдырық - 2 түрі, "тайцзицюань" - шексіздік жұдырығы - 2 түрі, 1 стандартты, 3 стандартты, өз бетінше құрастырылған кешендер орындалған кезінде) қоссайыста орташа есеппен 8,6 ұпай жинау қажет.	
4	Қазақстан Республикасының чемпионатында, Қазақстан Республикасының жастар және юниорлар арасындағы чемпионатында, Қазақстан Республикасының кубогінде, республикалық фестивальдарда (қоссайыс – 2 түрі, жарыстық кешендер), облыстық және қалалық жарыстарда (дәстүрлі ушу (кунг-фу) (жұдырық және қару (таңдау бойынша ұзын немесе қысқа) қоссайыста орташа есеппен 8,6 ұпай жинау қажет.	
1-разрядты спортшы, кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
Саньда		
5	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	2-3
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстары	4-5
Таолу		
7	Қазақстан Республикасының чемпионатында, Қазақстан Республикасының жастар және юниорлар арасындағы чемпионатында, Қазақстан Республикасының кубогінде, республикалық фестивальдарда (қоссайыс – 2 түрі, жарыстық кешендер), облыстық және қалалық жарыстарда ("чанцюань" - ұзын жұдырық – 2 түрі, "наньцюань" – оңтүстік жұдырық - 2 түрі, "тайцзицюань" - шексіздік жұдырығы - 2 түрі, 1 стандартты, 3 стандартты, өз бетінше құрастырылған кешендер орындалған кезінде) қоссайыста орташа есеппен 8,4 ұпай жинау қажет.	
8	Қазақстан Республикасының чемпионатында, Қазақстан Республикасының жастар және юниорлар арасындағы чемпионатында, Қазақстан Республикасының кубогінде, республикалық фестивальдарда (қоссайыс – 2 түрі, жарыстық кешендер), облыстық	

	және қалалық жарыстарда (дәстүрлі ушу (кунг-фу) (жұдырық және қару (таңдау бойынша ұзын немесе қысқа) қоссайыста орташа есеппен 8,4 ұпай жинау қажет.	
2-разрядты спортшы, кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
Саньда		
9	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	4-5
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
Таолу		
11	Қазақстан Республикасының чемпионатында, Қазақстан Республикасының жастар және юниорлар арасындағы чемпионатында, Қазақстан Республикасының кубогінде, республикалық фестивальдарда (қоссайыс – 2 түрі, жарыстық кешендер), облыстық және қалалық жарыстарда ("чанцюань" - ұзын жұдырық – 2 түрі, "наньцюань" – оңтүстік жұдырық - 2 түрі, "тайцзицюань" - шексіздік жұдырығы - 2 түрі, 1 стандартты, 3 стандартты, өз бетінше құрастырылған кешендер орындалған кезінде) қоссайыста орташа есеппен 8,2 ұпай жинау қажет.	
12	Қазақстан Республикасының чемпионатында, Қазақстан Республикасының жастар және юниорлар арасындағы чемпионатында, Қазақстан Республикасының кубогінде, республикалық фестивальдарда (қоссайыс – 2 түрі, жарыстық кешендер), облыстық және қалалық жарыстарда (дәстүрлі ушу (кунг-фу) (жұдырық және қару (таңдау бойынша ұзын немесе қысқа) қоссайыста орташа есеппен 8,2 ұпай жинау қажет.	
3-разрядты спортшы, кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
Саньда		
13	Барлық жас топтары арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаты	6-7
14	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
Таолу		
15	Қазақстан Республикасының чемпионатында, Қазақстан Республикасының жастар және юниорлар арасындағы чемпионатында, Қазақстан Республикасының кубогінде, республикалық фестивальдарда (қоссайыс – 2 түрі, жарыстық кешендер), облыстық және қалалық жарыстарда ("чанцюань" - ұзын жұдырық – 2 түрі, "наньцюань" – оңтүстік жұдырық - 2 түрі, "тайцзицюань" - шексіздік жұдырығы - 2 түрі, 1 стандартты, 3 стандартты, өз бетінше құрастырылған кешендер орындалған кезінде) қоссайыста орташа есеппен 8,0 ұпай жинау қажет.	

16	Қазақстан Республикасының чемпионатында, Қазақстан Республикасының жастар және юниорлар арасындағы чемпионатында, Қазақстан Республикасының кубогінде, республикалық фестивальдарда (қоссайыс – 2 түрі, жарыстық кешендер), облыстық және қалалық жарыстарда (дәстүрлі ушу (кунг-фу) (жұдырық және қару (таңдау бойынша ұзын немесе қысқа) қоссайыста орташа есеппен 8,0 ұпай жинау қажет.
1-жасөспірімдік разрядты спортшы	
Саньда	
17	Кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету
Таолу	
18	Қазақстан Республикасының чемпионатында, Қазақстан Республикасының жастар, жасөспірімдер, юниорлар және балалар арасындағы чемпионатында, Қазақстан Республикасының кубогінде, республикалық фестивальдарда (қоссайыс – 2 түрі, 16 және 32 нысандарды оқу салалары), облыстық және қалалық жарыстарда ("чанцюань" - ұзын жұдырық – 2 түрі, "наньцюань" – оңтүстік жұдырық - 2 түрі, "тайцзицюань" - шексіздік жұдырығы - 2 түрі, 16 және 32 нысанды оқу салаларын орындау кезінде) қоссайыста орташа есеппен 8,4 ұпай жинау қажет.
19	Қазақстан Республикасының чемпионатында, Қазақстан Республикасының жастар, жасөспірімдер, юниорлар және балалар арасындағы чемпионатында, Қазақстан Республикасының кубогінде, республикалық фестивальдарда, облыстық және қалалық жарыстарда (дәстүрлі ушу (кунг-фу) (жұдырық және қару (таңдау бойынша ұзын немесе қысқа) қоссайыста орташа есеппен 8,4 ұпай жинау қажет.
2-жасөспірімдік разрядты спортшы	
Саньда	
20	Кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету
Таолу	
21	Қазақстан Республикасының чемпионатында, Қазақстан Республикасының жастар, жасөспірімдер, юниорлар және балалар арасындағы чемпионатында, Қазақстан Республикасының кубогінде, республикалық фестивальдарда (қоссайыс – 2 түрі, 16 және 32 нысандарды оқу салалары), облыстық және қалалық жарыстарда ("чанцюань" - ұзын жұдырық – 2 түрі, "наньцюань" – оңтүстік жұдырық - 2 түрі, "тайцзицюань" - шексіздік жұдырығы - 2 түрі, 16 және 32 нысанды оқу салаларын орындау кезінде) қоссайыста орташа есеппен 8,2 ұпай жинау қажет.
22	Қазақстан Республикасының чемпионатында, Қазақстан Республикасының жастар, жасөспірімдер, юниорлар және балалар арасындағы чемпионатында, Қазақстан Республикасының кубогінде, республикалық фестивальдарда, облыстық және қалалық жарыстарда (дәстүрлі ушу (кунг-фу) (жұдырық және қару (таңдау бойынша ұзын немесе қысқа) қоссайыста орташа есеппен 8,2 ұпай жинау қажет.
3-жасөспірімдік разрядты спортшы	
Саньда	
23	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу

Таолу	
24	Қазақстан Республикасының чемпионатында, Қазақстан Республикасының жастар, жасөспірімдер, юниорлар және балалар арасындағы чемпионатында, Қазақстан Республикасының кубогінде, республикалық фестивальдарда (қоссайыс – 2 түрі, 16 және 32 нысандарды оқу салалары), облыстық және қалалық жарыстарда ("чанцюань" - ұзын жұдырық – 2 түрі, "наньцюань" – оңтүстік жұдырық - 2 түрі, "тайцзицюань" - шексіздік жұдырығы - 2 түрі, 16 және 32 нысанды оқу салаларын орындау кезінде) қоссайыста орташа есеппен 8.0 ұпай жинау қажет.
25	Қазақстан Республикасының чемпионатында, Қазақстан Республикасының жастар, жасөспірімдер, юниорлар және балалар арасындағы чемпионатында, Қазақстан Республикасының кубогінде, республикалық фестивальдарда, облыстық және қалалық жарыстарда (дәстүрлі ушу (кунг-фу) (жұдырық және қару (таңдау бойынша ұзын немесе қысқа) қоссайыста орташа есеппен 8,0 ұпай жинау қажет.

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беруге арналған нормалар мен талаптарға
159-қосымша

Футзал

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 15 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 16 ел өкілдерінің қатысуы		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты (ерлер/әйелдер)	қатысу
2	Ересектер арасындағы Еуропа чемпионаты (ерлер/әйелдер)	қатысу
Кемінде 8 ел өкілдерінің қатысуы		
3	19 жасқа дейінгі жасөспірімдер арасындағы Еуропа чемпионаты (ерлер/әйелдер)	қатысу
УЕФА Чемпиондар лигасының ұтыс ойынына кемінде 16 команданың қатысуы (Негізгі раундтан бастап)		
4	УЕФА (UEFA) Еуропалық клубтық жарыстары - УЕФА Чемпиондар лигасы (ерлер)	Элиталық раундқа шығу
Әлем және Еуропа чемпионаттарына қатысу, ФИФА/УЕФА күнтізбесі шеңберінде халықаралық жолдастық матчтар		
5	Қазақстан ұлттық құрамасы (ерлер/әйелдер)	100 матчқа қатысу

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 14 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын

Кемінде 5 облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астана өкілдерінің (республикалық деңгейдегі жарыстарға) қатысуы

1	Қазақстан Республикасының чемпионаты (ерлер/әйелдер)	1 орын алу (Чемпион)
2	Қазақстан Республикасының чемпионаты (ерлер/әйелдер)	екі жыл ішінде (маусым) қатарынан 2-3 орын алу
3	Қазақстан Республикасының чемпионаты (ерлер/әйелдер)	үш жыл ішінде (маусым) қатарынан ішінде 2-4 орын алу
4	Қазақстан Республикасының чемпионаты (ерлер/әйелдер)	кемінде 250 матчқа қатысу
5	Қазақстан Республикасы кубогі (ерлер/әйелдер)	1 орын алу
Әлем және Еуропа чемпионаттарына, ФИФА/УЕФА күнтізбесі шеңберінде халықаралық жолдастық матчтарға қатысу		
6	Қазақстан ұлттық құрамасы (ерлер/әйелдер)	Кемінде 50 матчқа қатысу

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық разрядын беруге қойылатын талаптар 12 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 5 облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астана өкілдерінің (республикалық деңгейдегі жарыстарға) қатысуы		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты (ерлер/әйелдер)	2-3
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі (ерлер/әйелдер)	2-3
Кемінде 8 ел өкілдерінің қатысуы		
3	Қазақстан Республикасының ұлттық құрамасы (ерлер/әйелдер)	Кем дегенде 3 матчқа қатысу
4	19 жасқа дейінгі жасөспірімдер арасындағы Еуропа чемпионаты	Қатысу
5	19 жастан аспаған жасөспірімдер/қыздар командалары арасындағы республикалық, қалалық, аудандық чемпионаттар	1-3
6	17 жастан аспаған жасөспірімдер/қыздар командалары арасындағы республикалық, қалалық, аудандық чемпионаттар	1-3
7	15 жастан аспаған жасөспірімдер/қыздар командалары арасындағы республикалық, қалалық, аудандық чемпионаттар	1-3
8	13 жастан аспаған жасөспірімдер/қыздар командалары арасындағы	1-3

республикалық, қалалық, аудандық чемпионаттар	Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына 160-қосымша
---	---

Черлидинг

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 18 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Спорт саласында кемінде 20 қатысушы елдің қатысуымен		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
2	Ересектер арасындағы Азия ойындары (жазғы, қысқы)	1-2
2	Жастар арасындағы Әлем чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	екі рет 1 орын алу
4	Ересектер арасындағы Әлем кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 15 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен		
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1-2
4	Жастар арасындағы Азия чемпионаты	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар 12 жастап бастап орындалады

Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер		
Кемінде 10 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың қатысуымен (әрбір спорт саласында)		
№	Спорттық жарыс	Орын
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3

3	Юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2
4	Ересектер және жастар арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың чемпионаттары (кемінде 10 команданың қатысуымен)	1
5	Осы қосымшаның 1 және 2-тармақтарында көрсетілген талаптардан басқа, Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес ересектер, жастар және юниорлар арасындағы халықаралық, республикалық жарыстар	1-3
1-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	1-3
7	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	4-5
2-разрядты спортшы		
кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен		
8	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	4-5
9	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	6-7
3-разрядты спортшы		
(кемінде 5 елдің/команданың қатысуымен)		
10	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жарыстары	6-7

11	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық, республикалық жарыстар	8-9
1-жасөспірімдік разрядты спортшы		
12	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 8 жеңіске жету	
2-жасөспірімдік разрядты спортшы		
13	Жыл бойы кез келген ауқымдағы жарыстарда 6 жеңіске жету	
3-жасөспірімдік разрядты спортшы		
14	Спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысу және кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу	

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
161-қосымша

Шахмат

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 12 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 ел өкілдерінің қатысуымен		
1	Ересектер арасындағы Әлем чемпионаты	3
2	Ересектер арасындағы Әлем кубогі (Әлем кубогінің кезеңдері)	1-2
3	Ересектер арасындағы Азия чемпионаты	1
4	Ересектер арасындағы Азия ойындары	1
Кемінде 50 ел өкілдерінің қатысуымен		
5	Ересектер арасындағы Шахмат олимпиадасы	3

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 12 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 команда өкілдерінің қатысуы		
1	Ерлер мен әйелдер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1-2 немесе екі рет 3 орын алу
2	18, 20 жас санатындағы жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
3	FIDE халықаралық рейтингіне қол жеткізу	Ерлер үшін ЭЛО-2300 Әйелдер үшін ЭЛО-2100

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық разрядын беруге қойылатын талаптар 7 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 10 облыс, республикалық маңызы бар қалалар, астана өкілдерінің (республикалық деңгейдегі жарыстарға) қатысуы		
1	14 жастан бастап жас санатындағы жасөспірім ұлдар немесе қыздар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1
2	18, 20 жас аралығындағы жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	2-3
3	Ересектер арасындағы облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың чемпионаттары	1

СШҮ, 1, 2, 3, 4 разрядтар

1, 2, 3 разрядтарды орындау кезінде турнирде тиісінше 2,0 (1-разряд), 3,0 (2-разряд), 4,0 (3-разряд) коэффициентімен 75% ұпай жинау қажет.

4-разрядты орындау үшін турнирде 5,0 коэффициентімен 60% ұпай жинау қажет.

Турнир коэффициенті мынадай жүйе бойынша айқындалады: разрядсыз - 5,4 разряд - 4,3 разряд 3,2 разряд - 2,1 разряд - 1, СШҮ, ҰШӘ - 0, ҰШ, ӘХШ - (-1), ХШ, ӘХГ - (-2), ХГ - (-3). Турнирдің бөлшек коэффициентінде норманың орындалу пайызы сызықтық экстраполяция әдісімен анықталады, мысалы, $K=2, 3$. Бұл жағдайда 2 разряд нормасы $50\% + (75\% - 50\%) \times 0,3 = 50\% + 7,5\% = 57,5\%$.

Разрядтарға арналған нормативтер кестесі

Разряд	-1	0	1	2	3	4	5	Ескерту
СШҮ	30 %	55 %	75 %					СШҮ бар және одан жоғары спортшылар саны кемінде 60 %
1		30 %	50 %	75 %				
2			30 %	50 %	75 %			
3				30 %	50 %	75 %		
4					30 %	50 %	60 %	

Барлық разрядтық нормативтерді орындау үшін айналма жүйе бойынша турнирлерде кемінде 10 партия, Швейцария жүйесі бойынша кемінде 9 партия, командалық жарыстарда кемінде 7 партия ойнау қажет.

СШҮ және 1-разряд нормалары бойынша турнирлерде уақытты бақылау әр қатысушыға партиясына кемінде 1,5 сағат, 2, 3, 4-разрядтық нормадағы турнирлерде әр қатысушыға партиясына кемінде 1 сағат. Барлық разрядтар үш жылға беріледі және растауды талап етеді. Норманы растау норманы орындау болып табылады. 4-разряд өмір бойына беріледі. Разрядын екі жыл қатарынан рстамаған шахматшы өздігінен төменгі разрядқа өтеді және өзінің келесі нормасын орындағанға дейін сол разрядпен турнирлерге қатысады.

Спорттық атақтар, спорттық
разрядтар және біліктілік
санаттарын беру нормалары
мен талаптарына
162-қосымша

Шинкиокушинкай каратэ

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 18 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Спорт салалары: Кумитэ. Ката. Ката-топ			
Спорт саласында кемінде 20 қатысушы ел қатысқан кезде (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)			
1	Әлем чемпионаты	ер, әйел	1-3
2	Абсолютті салмақ дәрежесіндегі Әлем чемпионаты	ер, әйел	1-8 1-4
3	Әлем кубогі	ер, әйел	1
4	Азия, Еуропа чемпионаты	ер, әйел	Екі рет 1 орын алу

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 16 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Жынысы	Орын
Спорт салалары: Кумитэ. Ката. Ката-топ			
Спорт саласында кемінде 15 елдің/ облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың қатысуымен (кемінде 3 жекпе-жек өткізу)			
1	Азия Чемпионаты	ер, әйел	1-2
2	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	ер, әйел	1-2
3	Жастар арасындағы Қазақстан	жас ұл, қыз	1

	Республикасының чемпионаты		
4	Қазақстан Республикасының кубогі	ер, әйел, жас ұл, қыз	1

3. Спорттық разрядтарды беруге қойылатын талаптар

"Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" 12 жастан бастап орындалады;

1-разрядты спортшы 12 жастан бастап орындалады;

2-разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;

3-разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады;

1-жасөспірімдік разрядты спортшы 9 жастан бастап орындалады;

2-жасөспірімдік разрядты спортшы 9 жастан бастап орындалады;

3- жасөспірімдік разрядты спортшы 9 жастан бастап орындалады.

№	Спорт жарысы	Спорт саласы	Жынысы, жасы	Орын							
				СШҮ	Спорттық разряд			Жасөспірімдік разряд			
					1	2	3	1	2	3	
1	Ересектер арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	Кумитэ. Ката. Ката-топ.	ер / әйел	3							
2	Жастар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	Кумитэ. Ката. Ката-топ.	Жас ұл / қыз	2-3							
3	Жасөспірімдер мен юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасын	Кумитэ. Ката. Ката-топ.	юниор ұл / юниор қыз	1-2							

	ы н чемпионаты		жасөспірім ұл/қыз						
4	Ересектер мен жастар арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	Кумитэ. Ката. Ката-топ.	ер / әйел жас ұл / қыз	2-3					
5	Жасөспірімдер мен юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының кубогі	Кумитэ. Ката. Ката-топ.	юниор ұл / юниор қыз жасөспірім ұл/қыз	1-2					
6	Спорттық-бұқаралық іс-шаралардың бірыңғай күнтізбесіне сәйкес халықаралық және республикалық жарыстар (барлық жас санаттары)	Кумитэ. Ката. Ката-топ.	ер/ әйел жас ұл/қыз юниор ұл/юниор қыздар жасөспірім ұл/қыз	1-3	4-5	6-7	8-9		
	Облыстардың және республикалық								

7	маңызы бар қалалардың чемпионаты (барлық жас санаттары бойынша)	Кумитэ. Ката. Ката-то п.	Жас ұл/қыз юниор ұлдар/юниор қыздар жасөспірім ұл / қыз	1	2-3	4-5	6-7				
Басқа шарттар		<p>СШҰ спорттық атағын беру кемінде (спорт саласына) 10 өңір, республикалық маңызы бар қалалар және астана қатысқан кезде беріледі.</p> <p>1,2,3 спорттық разрядын беру үшін кемінде 5 команда/ел қатысуы тиіс.</p> <p>1-жасөспірімдік разрядты беру үшін кез-келген ауқымдағы жарыстарда 8 рет жеңіске жету керек.</p> <p>2-жасөспірімдік разрядты беру үшін кез-келген ауқымдағы жарыстарда 6 рет жеңіске жету керек.</p> <p>3-жасөспірімдік разрядты беру үшін спорт түрі бойынша секцияда жыл бойы жүйелі түрде айналысып, кез келген ауқымдағы 3 жарысқа қатысу қажет.</p>									

Спорттық атақтар, спорттық разрядтар және біліктілік санаттарын беру нормалары мен талаптарына
163-қосымша

Эстетикалық топтық гимнастика

1. "Қазақстан Республикасының халықаралық дәрежедегі спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 15 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Орын
Кемінде 5 ел өкілдерінің қатысуы		
1	Ересектер / юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты	1-3
2	Әлем кубогі, Әлем кубогінің кезеңі	1-3
3	Юниорлар арасындағы Әлем кубогі. Юниорлар арасындағы Әлем кубогінің кезеңі	1-2
4	ИФАГГ Трофи халықаралық турнирі (IFAGG Trophy)	1-2
5	Ересектер / юниорлар арасындағы Азия чемпионаты	1-2
6	Төрт кұрлық чемпионаты, Төрт кұрлық кубогі	1-2
7	Азия және Тынық мұхиты чемпионаты, Азия және Тынық мұхиты кубогі	1-2

8	Гран-при	1-2
9	Дүниежүзілік универсиада	1-2
10	Азия кубогі	1

2. "Қазақстан Республикасының спорт шебері" спорттық атағын беруге қойылатын талаптар 15 жастан бастап орындалады

- 1) Кемінде 5 елдің өкілдері қатысуы тиіс (халықаралық спорттық жарыстар);
- 2) Төрешілер алкасының құрамында (хатшылықты есептемегенде) Ұлттық санаттағы кемінде үш төреші немесе Халықаралық санаттағы үш төреші болған кезде;
- 3) Жарыстарда 1-14 бір рет немесе жарыстарда 15-21 екі рет орындау

Ұзақ немесе аралас бағдарламада 44 ұпай жинау

№	Спорт жарысы
1	Ересектер / юниорлар арасындағы Әлем чемпионаты
2	Әлем кубогі, Әлем кубогінің кезеңі
3	Юниорлар арасындағы Әлем кубогі, Юниорлар арасындағы Әлем кубогінің кезеңі
4	ИФАГГ Трофи халықаралық турнирі (IFAGG Trophy)
5	Ересектер / юниорлар арасындағы Азия чемпионаты
6	Төрт құрлық чемпионаты, Төрт құрлық кубогі
7	Азия және Тынық мұхиты чемпионаты, Азия және Тынық мұхиты кубогі
8	Гран-при
9	Дүниежүзілік универсиада
10	Азия кубогі
11	Қазақстан Республикасының чемпионаты
12	Қазақстан Республикасының универсиадасы
13	Қазақстан Республикасының спартакиадасы
14	Жастар және юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты
15	Барлық жас топтары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты
16	Спорт мектептері және оқу орындары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты
17	Қазақстандық эстетикалық топтық гимнастика федерациясының кубогі
18	Қазақстан Республикасының Жастар спорт ойындары
19	Қазақстан Республикасы мектеп оқушыларының гимназиадасы

3. "Қазақстан Республикасының спорт шеберіне үміткер" спорттық разрядын беруге қойылатын талаптар 13 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы

1) Төрешілер алқасының құрамында (хатшылықты есептегенде) Ұлттық санаттағы кемінде екі төреші немесе Халықаралық санаттағы екі төреші болған кезде;

2) Жарыстарда 1-3 рет немесе жарыстарда 4-11 екі рет орындау

Ұзақ немесе аралас бағдарламада 42 ұпай жинау немесе қысқа бағдарламада 30 ұпай жинау

1	Қазақстан Республикасының чемпионаты
2	Қазақстан Республикасының универсиадасы
3	Қазақстан Республикасының спартакиадасы
4	Жастар және юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты
5	Барлық жас топтары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты
6	Спорт мектептері және оқу орындары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты
7	Қазақстандық эстетикалық топтық гимнастика федерациясының кубогі
8	Жастар спорт ойындары
9	Қазақстан Республикасы мектеп оқушыларының гимназиадасы

4. 1-разрядты спортшы 11 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Талап
Ұзақ, аралас немесе қысқа бағдарламада 28 ұпай жинау		
1	Қазақстан Республикасының чемпионаты	1) Төрешілер алқасының құрамында (хатшылықты есептегенде) Ұлттық санаттағы кемінде екі төреші немесе Халықаралық санаттағы екі төреші болған кезде; 2) Жарыстарда 1-11 бір рет немесе жарыстарда 12-13 бір рет және жарыстарда 14-17 екі рет орындау
2	Қазақстан Республикасының универсиадасы	
3	Қазақстан Республикасының спартакиадасы	
4	Жастар және юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	
5	Барлық жас топтары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	
6	Спорт мектептері және оқу орындары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	
7	Қазақстандық эстетикалық топтық гимнастика федерациясының кубогі	
8	Жастар спорт ойындары	
9	Қазақстан Республикасы мектеп оқушыларының гимназиадасы	
10	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың чемпионаттары	

11	Қазақстан Республикасының спорт қоғамдары мен ұйымдарының кубогі
12	Қала чемпионаты
13	Қала кубогі
14	IFAGG B-category competition халықаралық турнирлері
15	Дене шынықтыру және спорт ұжымдарындағы, спорт мектептеріндегі, оқу орындарындағы, ұйымдардағы жарыстар (чемпионат, кубок, спартакиада, турнир, ойындар)

5. 2-разрядты спортшы 10 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Талап
Ұзақ, аралас немесе қысқа бағдарламада 26 ұпай жинау		
1	Жастар және юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1) Төрешілер алқасының құрамында (хатшылықты есептемегенде) Ұлттық санаттағы кемінде екі төреші немесе Халықаралық санаттағы екі төреші болған кезде; 2) Жарыстарда 1-12 бір рет немесе жарыстарда 13-14 екі рет орындау
2	Барлық жас топтары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	
3	Спорт мектептері мен оқу орындары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	
4	Қазақстандық эстетикалық топтық гимнастика федерациясының кубогі	
5	Жастар спорт ойындары	
6	Қазақстан Республикасы мектеп оқушыларының гимназиадасы	
7	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың чемпионаттары	
8	Қазақстан Республикасының спорт қоғамдары мен ұйымдарының кубогі	
9	Қала чемпионаты	
10	Қала кубогі	
11	IFAGG B-category competition халықаралық турнирлері	
12	Дене шынықтыру және спорт ұжымдарындағы, спорт мектептеріндегі, оқу орындарындағы, ұйымдардағы жарыстар (чемпионат, кубок, спартакиада, турнир, ойындар)	

6. 3-разрядты спортшы 9 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Талап
Ұзақ, аралас немесе қысқа бағдарламада 24 ұпай жинау		
1	Жастар және юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1) Төрешілер алқасының құрамында (хатшылықты есептемегенде) Ұлттық санаттағы кемінде екі төреші немесе Халықаралық санаттағы екі төреші болған кезде; 2) Жарыстарда 1-12 бір рет немесе жарыстарда 13-14 екі рет орындау
2	Барлық жас топтары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	
3	Спорт мектептері мен оқу орындары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	
4	Қазақстандық эстетикалық топтық гимнастика федерациясының кубогі	
5	Жастар спорт ойындары	
6	Қазақстан Республикасы мектеп оқушыларының гимназиадасы	
7	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың чемпионаттары	
8	Қазақстан Республикасының спорт қоғамдары мен ұйымдарының кубогі	
9	Қала чемпионаты	
10	Қала кубогі	
11	IFAGG B-category competition халықаралық турнирлері	
12	Дене шынықтыру және спорт ұжымдарындағы, спорт мектептеріндегі, оқу орындарындағы, ұйымдардағы жарыстар (чемпионат, кубок, спартакиада, турнир, ойындар)	

7. 1-жасөспірімдік разрядты спортшы 8 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Талап
Ұзақ, аралас немесе қысқа бағдарламада 22 ұпай жинау		
1	Жастар және юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	
2	Барлық жас топтары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	
3	Спорт мектептері мен оқу орындары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	
4	Қазақстандық эстетикалық топтық гимнастика федерациясының кубогі	

5	Жастар спорт ойындары	1) Төрешілер алқасының құрамында (хатшылықты есептемегенде) Ұлттық санаттағы кемінде екі төреші немесе Халықаралық санаттағы екі төреші болған кезде; 2) Жарыстарда 1-12 бір рет немесе жарыстарда 13-14 екі рет орындау
6	Қазақстан Республикасы мектеп оқушыларының гимназиадасы	
7	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың чемпионаттары	
8	Қазақстан Республикасының спорт қоғамдары мен ұйымдарының кубогі	
9	Қала чемпионаты	
10	Қала кубогі	
11	IFAGG B-category competition халықаралық турнирлері	
12	Дене шынықтыру және спорт ұжымдарындағы, спорт мектептеріндегі, оқу орындарындағы, ұйымдардағы жарыстар (чемпионат, кубок, спартакиада, турнир, ойындар)	

8. 2-жасөспірімдік разрядты спортшы 7 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Талап
Ұзақ, аралас немесе қысқа бағдарламада 20 ұпай жинау		
1	Жастар және юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1) Төрешілер алқасының құрамында (хатшылықты есептемегенде) Ұлттық санаттағы кемінде екі төреші немесе Халықаралық санаттағы екі төреші болған кезде; 2) Кез келген жарыста бір рет орындау
2	Барлық жас топтары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	
3	Спорт мектептері мен оқу орындары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	
4	Қазақстандық эстетикалық топтық гимнастика федерациясының кубогі	
5	Жастар спорт ойындары	
6	Қазақстан Республикасы мектеп оқушыларының гимназиадасы	
7	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың чемпионаттары	
8	Қазақстан Республикасының спорт қоғамдары мен ұйымдарының кубогі	
9	Қала чемпионаты	
10	Қала кубогі	
11	IFAGG B-category competition халықаралық турнирлері	

12	Дене шынықтыру және спорт ұжымдарындағы, спорт мектептеріндегі, оқу орындарындағы, ұйымдардағы жарыстар (чемпионат, кубок, спартакиада, турнир, ойындар)
----	--

9. 3-жасөспірімдік разрядты спортшы 6 жастан бастап орындалады

№	Спорт жарысы	Талап
Ұзақ, аралас немесе қысқа бағдарламада 16 ұпай жинау		
1	Жастар және юниорлар арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	1) Төрешілер алқасының құрамында (хатшылықты есептемегенде) Ұлттық санаттағы кемінде екі төреші немесе Халықаралық санаттағы екі төреші болған кезде; 2) Кез келген жарыста бір рет орындау
2	Барлық жас топтары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	
3	Спорт мектептері мен оқу орындары арасындағы Қазақстан Республикасының чемпионаты	
4	Қазақстандық эстетикалық топтық гимнастика федерациясының кубогі	
5	Жастар спорт ойындары	
6	Қазақстан Республикасы мектеп оқушыларының гимназиадасы	
7	Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың чемпионаттары	
8	Қазақстан Республикасының спорт қоғамдары мен ұйымдарының кубогі	
9	Қала чемпионаты	
10	Қала кубогі	
11	IFAGG B-Category competition халықаралық турнирлері	
12	Дене шынықтыру және спорт ұжымдарындағы, спорт мектептеріндегі, оқу орындарындағы, ұйымдардағы жарыстар (чемпионат, кубок, спартакиада, турнир, ойындар)	